

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Nathansen, Henri.
Titel Title:	<u>Af Hugo Davids Liv.</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 2
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kbh. : V. Pios Boghandel, 1917
Fysiske størrelse Physical extent:	4 bd.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021446131

HENRI NATHANSEN

AF HUGO DAVIDS LIV

BYEN

1917. 22429

V. PIOS BOGHANDEL
POVL BRANNER

KØBENHAVN MCMXVII
NØRREGADE

AF HUGO DAVIDS LIV

HENRI NATHANSEN

AF HUGO DAVIDS LIV

II.
BYEN

V. PIOS BOGHANDEL - POVL BRANNER
NØRREGADE - KØBENHAVN - MCMXVII

KROHNS BOGTRYKKERI

I

HUGOS Onkel, Philip David, var en lille Mand godt oppe i Halvtredserne. Naar han om Morgen gik til sit Kontor fra Hjemmet paa Nørregade, plirrede hans smaa, vagtsomme Øjne og strejfede i Forbifarten alt og alle med smaa lune, morgenfriske Blink. Han stansede nu og da ved et Vindu, der indbød til Beskuelse, undersøgte Priserne paa de udstillede Varer, sammenlignede for sig selv igaar med idag og gik videre med et Udtryk, som om han lykkelig havde overstaaet Fristelsen. Naar han nærmede sig det næste Vindu, som lokkede til Betragtning, fremskyndede han sin Gang og satte Stokken haardt og besluttet i Brostenene, fast bestemt paa kun at lade Blikket glide ligegyldigt hen over Varerne. Men var han ud for Vinduet, ombestemte han sig med et Skuldertræk — det kostede jo ikke noget at se. Han stod da stille og saa', indtil han let henkastet stak Hovedet indenfor Døren og spurgte, om der var god Frugt idag, eller om Ænderne var unge, og hvad de kostede. Og det hjalp ikke, at Philip David som sædvanlig rynkede Brynene, naar han hørte Prisen, og spurgte den Handlende, om han troede, han var forrykt. Thi selv om Handelsmanden protesterede, saa *var* Philip David paa dette Punkt forrykt. Skønt han vidste, at hans Kone idag som hun-

drede Gange før vilde bebrejde ham hans utidige og uoverlagte Indkøb, var det ham, som om der var trukket en usynlig og uoverstigelig Streg mellem ham og Døren — han nærmede sig Udgangen — blev ubeslutsom staaende. Og trak da den Handlende blot den mindste Brøkdæl fra Prisen, brast Philip Davids Modstand, og han afsluttede Indkøbet i Hast som under en overhængende Fare. Han saa' i et Syn sin Kone Marthas Ansigt, skød Synet tilside med mandig Selvraadhighed — men kastede dog i Døren et usikkert Blik op ad Gaden som i Skræk for at blive grebet paa fersk Gerning.

Naar Philip David da havde, omend ikke undgaaet, saa dog overstaaet Fristelsen, følte han sig tryk og veltilpas. Han svingede Stokken, idet han skraaede over Frueplads og nikkede til Betjenten, der stod paa Hjørnet og hilste. Philip David var en god Demokrat. Han holdt af Smaafolk, fordi han selv var kommen af Smaafolk. Det var dog stadig med den Underforstaaelse, at man hemmelig lod ham føle, at han var en velstaaende Mand. Kun hemmelig, ikke aabenlyst. Brød nogen Hemmeligheden og søgte at slaa den fast som en Kendsgerning, forvandlede Philip Davids Ansigt, det lune, fortrolige Blink forsvandt, det var som om hans blege Næse voksede, idet den skiftede Farve og blev eneherkende i Ansigtet. Med alle Tegn paa Krænkelse af Privatlivets Fred gik han hastig videre, indtil det lune Blink vendte tilbage og indtog den Plads, der tilkom det.. Og hans Sind faldt da atter til Ro, samtidig med at han paa sin videre Gang nød baade sin og andres Bevidsthed om, at han var en velstaaende Mand — naar de absolut *vilde* tro det, saa meinetwegen —!

Jo mere imidlertid Philip David nærmede sig Kon-

toret, des mere skiftede hans Ansigt Udtryk, hans Hilsen, hans Holdning. De Folk, han mødte i Kvarteret ved Havnen, var Forretningsfolk som han, eller Bude, Karle og Dreng, der kom i Forretningsærende paa Kontoret og derfor maatte behandles forretningsmæssigt — ad Forstandens, ikke ad Følelsens Vej. Ikke saaledes, at Philip David var en Snob, der logrede op-efter og hundsede nedefter. Tværtimod! Selvom han gennem sin Forretningsopdragelse fra de unge Aar havde faaet indpodet en uvisnelig Respekt for Handels og Industriens store Navne, ulmede der dog dybt i hans Sjæl en uudslukkelig Oprørsgnist, som var tændt engang i det lille, fattige Hjem i den jyske Kystby, hvor Børnene fløj fra Reden paa en Tid, da deres Jævnaldrende endnu svævede i lykkelig Uvidenhed om Livet udenfor de hjemlige Mure. Det kunde hænde, at han kun flygtig lettede Hatten for et af de Navne, der i Øjeblikket var højt i Kurs paa Børsen eller paa Bankens Folio — ja, nu og da nøjedes han med at føre Haanden til Hatteskyggen, navnlig hvis det var en af de unge, jødiske Forretningsfolk, hvis stigende Ry baade smigrede ham som Jøde og ærgrede ham som saadan. »En grøn Dreng,« mumlede han, idet han overlegent strøg forbi — og dog kunde han ikke modstaa Fristelsen til at vende sig, naar han var kommen et Par Skridt længere frem, drevet af nysgerrig Trang til at følge den anden, indtil han var forsvunden. Men lige saa ofte hilste han dybt og ærbødigt paa de ældre, hvis Navn i hans yngre Aar havde haft den rette fuld-vægtige Guldklang, og som nu kun var en Genklang af fordums Ry og Herlighed. Maaske blandede der sig ogsaa nogen Stolthed deri — en rolig Bevidsthed om, at hans Hilsen ikke kunde misforstaas som Udslag af

Ydmyghed eller underdanig Smiger. Alle vidste nu, hvad Firmaet Philip David var værd, hans Navn var agtet og anset som netto kontant $\div 2\%$. Naar han nu og da personlig indfandt sig i Banken, som han gjorde med, kom Etatsraaden altid hen og underholdt sig med ham om den øjeblikkelige Situation paa Markedet. Jo — Philip David følte, at Hatten sad trygt paa hans Hoved og ikke løftede sig mere eller sænkede sig dybere, end det passede ham.

Naar saa Philip David traadte ind paa sit Kontor, skiftede hans Ansigt endnu en Gang Farve og Udtryk. Øjnene blev ligesom mørkere, truende — Næse og Kinder blegere, respektindgydende farveløse. Han gik med et taust Nik gennem Forkontoret, hvor Personalet laa over Pultene i stum Arbejdsiver. Philip David anede vel, at Fliden næppe havde været af saa overvældende Hæftighed, før hans Trin ved 10-Tiden hørtes paa Trappen, men han nød den Respekt, hans Tilsynekomst udøvede, dobbelt dybt — dels fordi den genkaldte i hans Erindring de fjærne, forskræmte Drengenaar og hævede hans Selvfølelse gennem Modsætningen — dels fordi han fornam, at Sønnerne Axel og Rudolf, der arbejdede i det mellemste Kontor, samtidig bøjede sig under det respektfulde Tryk og følte Chefens Herredømme som uindskrænket Enevoldsmagt af Guds Naade.

Den ældste af Sønnerne, Axel, var bleg og tynd, i Begyndelsen af Tyverne. Han holdt sig lidt foroverbøjet, som om den stadig bøjede Stilling over Skrivebordet havde forskubbet Kroppens Linjer under hans Opvækst. De store, lidt melankolske Øjne var svagt udhælvende, og da Laagene havde en Tilbøjelighed til at sænke sig, kunde man, naar han tav, tro, at han var en livstræt og livsfjærn Natur. Men saa' man nærmere

til, opdagede man i de spillende Kroge et Blink af vaagent Lune, der stod i intim Korrespondance med Brynenes fine, nervøse Linie og den svagt buede, følsomme Næsespids. Haaret var tæt og kruset, fast opadstrøget over den brede, lidt lave Pande, gnistrende sort mod den blege kvindelig skære Hud. Dette Hudens Skær af Kvindelighed og Sæthed understregedes af Hagens svagt tilbagevigende Form, der kunde give hans Ansigt et Udtryk af lidt faaret Melankoli, naar han længselsfuldt stirrede ud over Havnen, hvor Skibene kaldte som Røster fra Livet og Friheden derude. Men naar han hørte Faderen rejse sig fra sin Plads inde i Privatkontoret, kiggede han listig og forsørent hen mod Døren og bøjede sig i tavs Lydighed over de tykke Faktura-bøger som under en uomgængelig Skæbne.

Broderen Rudolf var et Aar yngre, tung og sindig, med en stærkt buet Pande, der mere røbede Godmodighed end egentlig Kløgt. De lidt missende Øjne fulgte nærsynet de lange Talkolonner — intet af, hvad der stod i Bøgerne, undgik ham — intet udenfor distrahere ham. Han var en indesluttet Natur, talte kun lidt, og saa' ud til at tænke mere, end han i Virkeligheden gjorde. Naar han rejste sig for at hente Papirer eller Bøger, rokkede han i Gangen, og hans tunge Hoved rokkede da med, idet han forsigtig gik frem paa de store, lidt ømme Fødder. Medens Axel altid, selv paa Kontoret, var sirlig klædt og nu og da i en Pause tog et lille Lommespejl frem for at undersøge Øjnene eller den svage Skygge af Skæg paa Overlæben, henfaldt Rudolf aldrig til slige Grublerier. Han udviste en fuldkommen Ligegyldighed for sit Ydre, kun yderst sjælden kunde han i et Anfald af pludselig Komik bede Broderen laane ham sit Spejl, og han sagde da med en

Stemme, der missede omkap med Øjnene: »Jeg er i Grunden et ganske smukt Menneske.« Han beundrede Axel, fordi han kunde tale med Folk og virke indtagende, hvad der aldrig vilde lykkes Rudolf. Forsøgte han derpaa, blev Smilet altfor stærkt, Genertheden gjorde hans Bevægelser endnu mere uharmoniske end ellers, og hans Tale snublede og løb sur i Forvirringen. Han holdt da af at skose til Axel, naar de atter var ene, og Axels lynsnare Gensvar, der skaanselsløst udsaa' sig et af Rudolfs mange korporlige Angrebepunkter til Offer for sit Vid, kunde da hidse ham op til et Anfald af kolerisk Desparation. Men naar da Axel bøjede sit Hoved under Broderens brutale Overfald og tav med et lidende og krænket Udtryk over det blege Ansigt, faldt Rudolf sammen og fortrød, mens hans missende Øjne fløj ydmygt over Papirerne, idet de baade haabede og frygtede at møde Broderens Blik. Og det endte da saa godt som altid med, at Rudolf om end ikke aabent saa dog paa Skrømt begyndte Tilbagetoget og gennem mikroskopiske Tilnærmelser indledede Fredsforhandlingerne, indtil hans fuldkomne Nederlag var beseglet. —

I Forretningen gik hver Ting hver Dag sin vante Gang. Agenter og Bude kom og gik, Ordre blev givet og besvaret med sagte Stemme, hver enkelt var et Led af en Maskine, der arbejdede støt og regelmæssigt. Nu og da kunde Philip Davids Stemme tordne inde fra Privatkontoret, og Øjnene flakkede da uroligt over Pultene. Han kom da frem som en Tordensky i Døraabningen og modtog Synderen med et Bulder, der steg, jo mere han fornam sin egen Stemmes Tordentale, og jo dybere han saa' den Skyldige synke i Jorden af

Skræk og Ruelse. Men det hændte som oftest, at han en Timestid efter kaldte den saa haardt medtagne ind til sig paa Privatkontoret og under korte endnu buldrende Spørgsmaal lod ham forstaa, at det værste var drevet over. Og han understregede da gjerne Tilgivelsen gennem en eller anden lille Kommission, der røbede Chefens Velvilje og føltes af Synderen som en skjult Udmærkelse.

Fra Kontoret begav Philip David sig paa Vej hjemad ved 4-Tiden. Alt aandede da op efter hans Bortgang, selv Axel og Rudolf lagde Pennene og hengav sig til mere private Sysler og Samtaler. Axel begyndte langsomt at soignere sig, børstede Haar og Negle, undersøgte Skyggens altfor langsomme Vækst paa Overlæben, rettede paa Slipset, hvis kunstfærdig bundne Sløjfe var et beskedent Udslag af hans kunstneriske Aspirationer. Axel sværmede for Musik og Sang, han spillede kun daarlig selv, da han aldrig grundig havde lært det, og Faderen ansaa' den Art Sysler for uvedkommende Narrestreger. Men han elskede Timerne ved Klaveret, naar han i Mørkningen i Hjemmet paa Nørregade løste op for de indestængte Drømme og med sin lille, forsigtige Tenor gav Udtryk for sine Længsler. Der kunde da komme et Skær af Affektation over hans Miner og Udtale, fordi Udtrykket for hans Følelse ikke harmonerede med Følelsen selv, men der var tillige noget rørende i Udtrykkets ubevidste Komik, et eget længselsfuldt og haabløst Drag af Sværmeri over de melankolsk udhvælvende Øjne med de drømmerisk sænkede Laag. Og ganske stille oparbejdede han i sin Sjæl et lille privat Kunstnermartyrium, ved Hjælp af hvilket han sammen med Søsteren Gerda tog Afstand fra den øvrige

Families udpræget praktiske Anlæg og Tilbøjeligheder, samtidig med at han gennem sin kunstneriske Viden tiltog eller paatog sig et Skær af Autoritet, der langsomt anerkendtes af de andre og forskaffede ham en Særstilling som Sagkyndig paa alle ideelle Omraader. Og da han aldrig selv opdagede det Skær af Komik, der laa over hans ulykkelige Kærlighed, og heller aldrig opfangede de lune Blink af Ironi, hvormed Familien hemmelig nød hans kunstneriske Overlegenhed, fandt han sig efterhaanden vel tilpas i Bevidstheden om, at hans Rige, skønt det var af denne Verden, dog havde en fredlyst og fredfyldt Oase, hvor han sad ensom og op-
højet som Poesiens ulykkelige Elsker, mens Prosaen larmede omkring ham fra den tilstødende Stue, hvor Familien talte og lo. —

Naar Axel og Rudolf gik sammen fra Kontoret, var Philip David naaet til Hjørnet af Nørregade. Den Stemning af Hjemlængsel, som havde fulgt ham paa Vejen og fremskyndet hans Gang mod Maalet, skiftede langsomt Karakter, idet han passerede Butiken, hvor han om Morgenens havde gjort det skæbnesvangre Indkøb. Som i et Syn saa' han Marthas Udtryk af Skuffelse og Bebrejdelse, naar Varerne blev hende bragt, og hans Hjerne tumlede nu med Indvendinger og Forsvarsgrunde, jo mere han nærmede sig Gadedøren. Paa Trapperne antog hans Ansigt mere og mere Præget af Ubøjelighed og Herskervilje, og da han var kommet til 2den Sal var ethvert Spor af Hjemlængsel og Hjemmeglæde blæst bort. Fast og besluttet aabnede han Døren og beredte sig paa alle Eventualiteter.

Men Fru Martha David var i Forudfølsomhed og Menneskeerfaring hans Overmand. Hun kendte, som

hun plejede at sige, sine Børn paa Gangen, og hun sad trind og trivelig ved Vinduet med sit Hækletøj og lyttede, mens Philip David ostentativt rumsterede i Entréen. Hun kendte hver Lyd derudefra. En anden vilde maaske, vildledt af den kraftige Nynnen derude, have troet, at den var Tegn paa Ligevægt eller Overskud af godt Humør og Velvære. Fru Martha vidste bedre Besked. Hun smilede lunt over Sytøjet, dog ikke mere, end at hun i næste Øjeblik kunde skifte Kulør og modtage den Indtrædende med en saa velafstemt Bebrejdelse, at den antydede uden at afsløre Oprindelsen i hele dens uhyggelige Omfang. Da Døren aabnedes, saa' hun ikke op, men nikkede sit Goddag over Sytøjet. Denne lidt aandsfra værende Hilsen tog Glansen af Philip Davids Herskermine, hans Smil blev usikkert og hans Spørgsmaal altfor mange, da han i slige Øjeblikke frygtede Pauser mere end de kraftigste Bebrejdelser. Men først, naar han havde skiftet Fodtøj og Frakke i Soveværelset og havde faaet Tid til at overtænke Situationens Alvor, kunde Fru Martha med Udsigt til Sejr bryde Tausheden og imødegaa hans Argumenter med Vægt. Hun tog Brillerne af, rettede sit uudgrundelige Blik paa Philip David og sagde:

»Her er kommet en And, men jeg sagde, det maatte være en Fejltagelse.«

»Har du ladet ham gaa med den igen?«

»Jeg har ikke bestilt nogen And.«

»Saa har jeg altsaa,« sagde Philip David i et Anfald af Selvsikkerhed.

»Hvis du vil passe dit, saa skal jeg nok selv passe mit. — Hvad har du givet for den?« spurgte Fru Martha, idet hun atter sænkede Hovedet over Sytøjet.

»Hvad jeg har givet for den?« — Philip David havde givet 4 Kr. 75. — »4 Kr.,« sagde han saa. »Det er Røverkøb. Der er Fedt for de halve Penge.«

»Jeg har i Forvejen Fedt til hele Aaret. Jeg betaler den ikke.«

Nu vidste Philip David, at det stadig tilbagevendende Spørgsmaal om forhøjede Husholdningspenge rykkede nærmere. Dels for at afværge dette, mens det endnu var Tid, dels for at opnaa akceptable Fredsvilkaar, svarede han med let henkastet Flothed:

»Saa betaler jeg det halve.«

»Falder mig ikke ind.«

En svag Gnist af Mandsvilje tændtes i Philip Davids Bryst. Han anede Nederlaget, men søgte endnu at afbøde dets nedbrydende Virkning:

»Saa bliver det sidste Gang, jeg nogensinde besørger Indkøb for dig til Huset,« sagde han.

»Saa meget desto bedre,« svarede Fru Martha uden at se op.

Nu var Sagen den, at Philip David elskede Kommissioner. Han satte en Ære i at vide Besked om Hushørelsens mindste Detailler og udførte de betroede Hverv med hele Sagkundskabens Lidenskab. Men netop Lidenskaben var hans Svaghed og forstyrrede det rolige Omdømme. Naar han saa' sit Snit til at gøre et billigt Indkøb, købte han udover alle rimelige Grænser — Fristelsen stirrede paa ham med sit Slangeblik og stivnede Fornuften. Et gammelt, jødisk Mundheld siger: in *Metziehes*, giebt man sein Geld aus — det blev ofte brugt om Philip David. Men han var som de Mennesker, der sværger paa Biblen at aflade fra Synd — den næste Dag gaar Naturen atter over Optugtelsen. Han følte Berettigelsen af den ubønhørlige Kritik, der

laa bag Fru Marthas Ord, forsøgte at finde et Gensvar, der kunde styrke hans Anseelse, fandt intet — og tog da det fornuftige Parti at tie og lade Anden indgaa paa Kontoen for uforudsete Tab i sit private Regnskab.

Ved Middagsbordet samledes de alle. Hugo sad for Bordenden ligeoverfor Fru Martha — paa den ene Langside Axel og Rudolf, paa den anden Philip David og Datteren Gerda. Philip David var munter og veloplagt efter den overstaaede Sindsbevægelse, Axel og Rudolf sad velopdraget smilende, endnu med Mindelser af Kontorrespekten i Blik og Miner. Hugo var endnu for fremmed og ikke fuldt indsmæltet i Husets Form og Vaner. Han fulgte med Øjne og Øren de hurtige Spørgsmaal og Svar, følte sig paa hjemlig Grund og dog som en udenforstaaende Gæst, der føler sig takskyldig og taknemmelig paa samme Tid. Men han fandt sig hurtig tilrette gennem den lune Værme, der udstraalede fra Slægtskabet — han genfandt mange af Faderens Træk i Onkelens, og Ligheden, som han paa Billederne derhjemme havde følt som Ubehag, blev ham nu kær, da den oplystes og afklaredes gennem den livfulde Skiften af Alvor og Spøg i Onkelens Væren og Væsen.

Men naar han saa' over paa Tante Martha, maatte han altid smile, lykkelig og let under Indtrykket af hendes lille, trinde Person, der omsluttede dem alle i sin moderlige Favn. Det mørke Haar var skilt i Midten og laa glat og skinnende, svagt buklet langs Siderne. I de store endnu funklende Øjne spillede hjemlig Glæde og hjemlig Vemod, og de stærkt buede Bryn gav Blikket en Streg af munter og aarvaagen Ironi. Hun lo ofte, og den lille runde Person gyngede da omkap med Latteren og fuldendte Billedet af Trindhed og Hygge.

Hun levede ganske indenfor sit eget og i sit eget — nysgerrig efter at høre om Verden udenfor, men uden indre Føling med, hvad der rørte sig i den. Og dog virkede hun hverken indesluttet eller afsluttet. En egen ung Modtagelighed laa i hendes Form og Væsen, og hendes dybt medfødte Skepsis blev aldrig stiv eller stædig, uddybede kun hendes Menneskekundskab og gav hendes Dom om Liv og Mennesker en Baggrund af sund og sikker Harmoni. Naar hun ikke var i Stuen, var der ingen Samling, selvom hendes Væsen mærkedes i hver Krog og i den milde Duft af Hjemlighed, der svævede derinde og flød sammen med den dæmpede Tone. Naar hun atter kom ind, faldt der Ro over alle, hun indtog sin Plads midt i Kresen, uanfægtelig og uerstattelig. Kom Hugo hjem ved Aftentid, og Tante Martha var ude paa Indkøb eller paa et lille Besøg hos en af sine Søsken, gik Philip David urolig omkring, satte sig snart her, snart der, saa' paa Uret, rullede Gardinet op, kiggede ned paa Gaden og svarede i Enstavelsesord eller med et adspredt Hm—hm. Og først naar hendes tunge Trin hørtes paa Trappen, eller Klokkens tre korte Klemte forkyndte hendes Nærhed, blev Onkel Philip atter Onkel Philip, Stuen atter Stue, Hjemmet atter et Hjem. Og Philip David hjalp hende Pelskaaben af, tog Pakker og Taske og trissede lykkelig omkring, som om det var ham, der havde været langvejs borte og nu endelig — gudskelov — kom hjem.

Naar Middagen var forbi, indtog Philip David sin Plads i den store Lænestol, mæt, i fuld Harmoni med sig selv og sine Omgivelser, beredt til Eftertanke og Hvile. De andre gik da ind i den tilstødende Stue og samledes i en Munterhed, der paa samme Tid dæmpedes og forhøjedes under Indtrykket af Onkel Philips

dybsindige Tankeøvelser, der nu og da gav sig tilkende ved smaa blide Pust og diskrete Nasallyd. Ikke saaledes at forstaa at Onkel Philip sov — Hugo lærte hurtigt den hjemlige Eufemisme: Onkel Philip hvilede. Sikkert var det ogsaa, at Onklen fulgte med, selv naar de stigende Nasallyd talte højt om en Hvile i dybere Forstand. Thi pludselig kunde han med et Spørgsmaal, der naaede dem som fra et taaget Fjærne, overbevise dem om, at han ikke var længere borte, end han kunde naa dem. Derfor var de ogsaa forsigtige med at omtale noget Onkel Philip vedrørende. Medens hele den øvrige Familie ofte maatte passere Revy, og dens Vaner og Særheder blev underkastet en skarp-godmodig Behandling, som naar man slaar et Barn paa Skrømt under Smil, saa vovede ingen at gøre den svageste Hentydning til nogen af Onkel Philips mere menneskelige end patriarkalske Egenskaber. Hændte det en sjælden Gang, at Datteren Gerda i sit Overmod ikke kunde dy sig, hørte man dybt som fra den evige Hvile derinde: »Hvem taler I om?« — Der kom da en lille Pause af undertrykt bristefærdig Latter, mens Tante Marthas trinde Krop hoppede i Stolen fra Isse til Fod som under et Lufttryk af Skræk og Fryd. Og ganske alvorsfuldt og højtideligt svarede da Gerda: »Om Hugos Mors Svo-ger.« — Og Philip David hvilede da videre med et tungt og tilfredsstillet Suk.

Hugo saa' over paa Gerda og smilede. Gerda var bleg og slank, af en egen drengeagtig Slankhed, og dog var der en vis smidig Kraft over Skikkelsens fine og langlige Linier. Ansigtet var magert med smalle farveløse Kinder og en lidt for lille Hage, der lignede Broderen Axels i sin svagt tilbagevigende Form. Øjnene var graa eller graablaa, lidt køligt klare, men varmedes

af det kloge og klare Smil, der spottelystent kiggede frem fra Krogene, og af de kaade overgivne Blik, der foer over Blikket, hvad enten hun tav eller talte. Hun var omkring 18 Aar, men syntes snart yngre, snart ældre. Saa' man hende, kattelun og kattesmidig, kærtagne Moderen, som hun elskede over al Forstand, blev hun en lille kælen Pige, der strømmede over af indsmigrende Hengivenhed, og de klare Øjne blev da mørkere og dybere med et Skær af taaget Melankoli. Men rejste hun sig, eller bøjede hun den slanke Krop forover og lod Øjnene glide spottende og spillende rundt i Kresen, som om hun søgte en Skive for sin evig perlende Lystighed, blev hendes Udtryk dristigt og erfarent, gammelklogt trods Trækkenes spæde Barnlighed. Hun havde et aabent Blik for Familiens smaa Svagheder, kunde efterligne Stemmer og Vaner gennem haarfine Antydninger, der karakteriserede uden at karrikere. Og Moderen var da et taknemmeligt og altid modtageligt Publikum. Blev Gerdas Overgivenhed for voldsom, eller udvalgte hun sig til Offer en af Moderens Søkende, søgte Fru Martha først med Tegn paa Krænkelse at stramme sig sammen til Alvor paa Familieskabets Vegne. Men gav saa Gerda med den svageste Biklang i Stemmen et nyt Bidrag til Karakteristiken, brast Fru Marthas Alvor, og med en Blanding af Fortvivlelse og Opgivelse bølgede Munterheden fra de bløde Kinder om den fyldige Hage og hoppede og dansede over hendes Krop, mens Taarerne sprang af hendes funklende Øjne. De andre lo da med, mest over Moderens fortvivlede Anstrængelser for at dæmme op for Munterheden, og tilsidst lo de alle uden at vide hvorfor, eller af hvem de lo. Indtil pludselig selve

Onkel Philip tonede frem i Døraabningen — og alt i et Nu blev stille.

Men som oftest kun for et Nu. I et eneste Sekund kunde hver af Familiens Medlemmer tage et sikkert Skøn over Situationen. Thi Philip David havde ham selv uafvidende et ufejlbarligt Aflæsningsbarometer i sin Næse. Dér stod alt at læse. Den kunde være bleg og ligesom stivnet i hele sin Længde — i saadanne Øjeblikke stod Vejret paa Storm eller svingede upaalideligt for den mindste Luftning, og alt maatte da nøje indstemmes eller nedstemmes efter Øjeblikkets skiftende Lune. Men den kunde ogsaa være bleg og dog blød i Linierne, røbende Munterheden bag den respektindgydende ydre Form. Den havde da ude omkring den svagt bøjede Spids en egen blid Krumning, en ligesom lunere Nuance i Blegheden — som om den bøjede sig under selve Mildhedens uskevne Love. I saadanne Øjeblikke var Hjemmet én eneste varm og fyldig Tone, hvori hver enkelt smeltede ind, og Hugo lunede sig deri, fyldt af en alt overstrømmende Hjemmefølelse, som han aldrig havde nydt saa dybt fortroligt og lykkeligt i sit eget Hjem. Og naar han da saa' paa Gerda, der strakte sit smidige Lægeme, saa det bløde Bryst tegnede sig jomfrueligt og dog levende under den lette Bluse, kunde han overraske sig selv i at drømme om længst forglemte Billeder af Rebekka eller af Jephtas Datter fra Dorés Billedbibel under den syngende Lampe i Moderens Stue derhjemme. —

Onkel Philip havde ingen større Omgangskres — de, der kom, var saa godt som alle Familie, af Familien som oftest den allernærmeste og af den allernærmeste atter hyppigst Fru Marthas. Af disse var

igen Fru Marthas to ugifte Søstre, Esther og Regine Salomon dem, der var mest velkomne — dog med den Begrænsning, som Philip David sammenfattede i Udtrykket: all zu viel ist ungesund. Der kom derfor altid under Tanternes Besøg en usikker Stemning over Stuerne, og Philip Davids Næse var udsat for alle Barometrets Svingninger. Ikke at Fru Marthas Familie var ham imod, han forhørte sig altid deltagende om de enkelte Medlemmer — naar de var paa Afstand. Jo nærmere de rykkede, jo færre blev Forespørgslerne. Og i samme Øjeblik den høje, noget tørre Regine traadte ind i Stuen, efterfulgt af den mindre, lidt tunghøre Tante Esther, var Philip Davids Interesse forsvunden. Noget stammede hans Misstemning vel fra en tidlig vaagnet og evig næret Jalousi — Fru Martha elskede sine Søsken. Hun fandt sig vel — klog og forudfølende som hun var — i at Barometret svingede, men hun taalte ikke det mindste Udslag af Vejrligets onde Luner. Og Philip David skjulte da eller søgte at skjule de evige Omskiftelser, der stredes i hans Indre. Overfor Tante Regine havde han fra de unge Aar bevaret en vis Respekt, hun førte sig fornemt og forstod den Kunst at lade som ingenting. Hun bevarede altid Gæstens Anstand og blandede sig ikke i de intimere Familieanliggender, medmindre hun blev spurgt. Hun lignede heller ikke Søsteren Martha, var mager og knoglet med lidt hvasse blege Øjne og skarptskaaret Næse — saa Slægtskabet kunde ikke gennem nogen ydre Lighed springe Philip David irriterende i Øjnene. Men dette var desværre Tilfældet med Esther, den yngre, lidt tunghøre Søster. Hun lignede Martha som en ældre Jomfru kan ligne en trind og frodig Modernatur. Hun havde Marthas Ansigt og Skikkelse, men Blikkets Ud-

tryk var usikkert og aandsfraværende som Følge af den tiltagende Døvhed, og Skikkelsens Trindhed var livløs, lidt fedladen af Stillesidden og Uvirksomhed. Og selv om Philip David hundrede og atter hundrede Gange søgte at overtale sig selv til at glemme sin Irritation for den Medlidenhed, som han saa inderlig følte, navnlig naar Esther var paa lang Afstand, saa behøvede han dog kun at se hendes halvt ulykkelige, halvt smilende Øjne i Døren for straks at være Offer for sit Sinds ustadige Vejrlig. Og naar Tante Esther saa tog Hækletojet frem af den store Hængepose og trak Naalen til sig i smaa kraftige Nap som en Fugl, der pikker Orme af Græsset, og nu og da lod sit tunge, fraværende Blik glide over de andre og stanse ved hans med en forskræmt Blinken, som om hun anede Fare, saa steg Uroen til Storm i Philip Davids Bryst, og han maatte et Øjeblik ind i Soveværelset for at puste Uvejret ud, inden han atter i nogenlunde Ligevægt kunde præsentere sit blege, men fattede Ydre. Fru Martha tilkastede ham da et eneste stumt, men meget sigende Blik, og Philip David bøjede sig for Overmagten og kastede sig med nervøs Iver og hede Kinder ind i Samtalen, søgende Selvforglemmelse ad Selvbedøvelsens Vej.

Den, der imidlertid forstod at kue Philip David, var Fru Marthas Broder, Overretssagfører Isidor Salomon. Alene hans Korpus' Vægt og Fylde var nok til at virke dæmpende paa Svogerens Selvfølelse, men dertil kom, at Isidor Salomon var et velhavende og velanset Medlem indenfor sin Stand og højagtet indenfor Menigheden som en af Repræsentanterne for det mosaiske Samfund. Hans Hoved var stort, og Issens hvide, straalende Kuppel hvælvende sig, høj og fornem af Ro og Visdom. Der var en egen Utilnærmelighed over hans

svære storskaarne Ansigt med de blegfede, lidt slappe Træk og den bløde kødfulde Næse, og Afstanden understregedes af hans dæmpede, svagt grødede Stemme, der udformede Sætningerne roligt og velafvejet som gennem Diktat. Han omgav sig gerne med et Skær af beskeden Selvfølelse, holdt af at fortælle om sin Omgang og Indflydelse med svage undskyldende Smil og Skuldertræk, der et Øjeblik kunde faa Philip Davids Næse til at blegne af oprørt Tilsidesættelse. Men Isidor Salomons Stemme gled henover Philip Davids Hoved i blød og fedladen Harmoni, lagde sig som Olie paa de oprørte Vande og ebbede ud i smaa fortrolige Vink og Forespørgsler af familieretlig Natur, samlende dem alle under sine svagt protegerende, men i Bunden dybt slægtsbestemte Sympatier. Thi dybest inde var Isidor Salomon et Familiemenneske, han ophjalp de svage med sit Væsens Blanding af Selvglæde og Hjælpsomhed, fordrede ingen underdanig Tak, kun at man stiltiende anerkendte ham som Familiens inappellable Højesteret. Han var godgørende, omend mere gennem Menighedens Legater end gennem private Tilskud, og skød han nu og da til, skjulte han sig ikke gerne under noget Mærke. Men alt i alt henvendte man sig roligt til ham, fordi man aldrig gik forgæves, og fordi han var af dem, der elskede Godgørenhedsarbejdet baade for de andres og for sin egen Skyld og med Glæde gjorde det Arbejde, der skulde gøres, fordi han følte, at Arbejdet havde sin Løn i ham selv.

Hjemmefra havde Hugo faaet Paabud om saa snart som muligt at aflægge Visit hos Isidor Salomon, og han var ogsaa gaaet derop en af de første Dage efter sin Ankomst. Kontoret var ved Gammel Strand i et af de store gamle Huse og stod i Forbindelse med Lej-

ligheden bagved. I Forkontoret, der vendte ud til en dyb og mørk Gaard, sad Hugo og ventede med bankende Hjærte paa at blive stedet for Familiens store Overhoved. Han hørte en dyb Stemme tone derindefra i bløde Dønninger og en anden, der svarede i smaa ilfærdige Sætninger, som om den lynsnart kneb sig ind i de kort tilmaalte Mellemrum. Hugo gættede, at det var Sønnen Rafael, der for nylig var optaget som Associé i Faderens Forretning — han havde flygtigt hørt ham omtale hjemme hos Onkel Philip, og Gerda havde efterlignet hans hurtige Gang og Stemme, saa Hugo syntes, han kendte ham ud og ind, før han endnu havde set ham.

Nu aabnedes Døren til Kontoret, Hugo rejste sig med Studenterhuen klemmt mellem de lidt fugtige Fingre. Det var Rafael, der smilende og ilsomt kom ham imøde med Haanden udstrakt og de stærkt nærsynede Øjne sammenknebnede bag Lorgnetten. Han tog Hugos Haand med et ivrigt og nervøst Ryk ind mod Brystet og sagde med en Stemme, der overvældede Hugo ved sin Hastighed og Tonefaldets muntert-godmodige op og ned som ad en Stige:

»Velkommen!« Hugo vilde takke, fik ikke Tid. »Naa, saadan ser De ud — Hugo, ikke sandt?« Hugo nikkede. »Hvordan lever Deres Forældre — Deres Moder har jeg set engang paa Besøg her i Byen — Deres Fader er mig kun bekendt ... ubekanntere Weise, om jeg saa maa sige.« Han lo, tog Lorgnetten af og tørrede den mod Lyset, mens han vedblev: »Og nu er De kommet her til Byen for at studere videre — hvilket Fag, med Forlov — ikke noget bestemt endnu — ser man dét! — De kan tage Papirerne her, Jansen, vær saa artig,« sagde han, idet han rakte Dokumenterne, han

stod med i Haanden, til en ældre Herre ved Pulten, »vær saa venlig at lægge dem i Charteque, det er Sagen Heyman contra Poulsen & Søn. Det har glædet mig meget,« fortsatte han uden Overgang, idet han rakte Hugo Haanden og atter trykkede den til sig, »min Fader venter Dem — Døren ligefor — paa behageligt Gensyn!«

Han vendte sig fra Hugo med en godmodig-kejtet Hovedbevægelse og gik med smaa, hurtige Skridt hen mod Skrivebordet ved Vinduet. Hugo gik hen og bankede paa Døren ligefor. Indefra hørte han en grødet Stemme ligesom langt borte fra svare: »Kom ind!«

Da Hugo aabnede Døren, blev han staaende, blændet af det straalende Sollys, der skyllede ind over Værelset fra de 3 høje Fag Vinduer mod Gaden. Han anede langt ude nogle grønne Tage, ligesom rimede i Solskinnet, og et snirklet Taarn, der vred sig mod Himlen. I Værelset svævede Røgen i store Flager og lyseblaa drivende Slør. Saa drejede en Stol sig ved Skrivebordet i Hjørnet — og Isidor Salomon tronedede som en Buddha for hans Øjne i bleg og respektindgydende Majestæt.

»Den unge Hr. David?« sagde han og rakte sin kødfulde Haand ud mod Hugo, der beskedent nærmede sig. »Værsaaartig at tage Plads.« Og da Hugo benovet satte sig og fremførte sin Hilsen fra Forældrene, nikkede han med velbehagelig sænkede Laag og vedblev: »De er altsaa kommet i Huset hos min Søster Martha? Et fortræffeligt Sted for en ung Mand, der ellers vilde være prisgivet en Pensionatstilværelse eller et løst Liv uden Midtpunkt. Jeg har ladet mig sige, at De har absolveret Deres Studentereksamen med al mulig Ære — naa, ganske vist, det er jo kun en Slags Forgaard

til Videnskaben, men det vil dog kunne hjælpe Dem, hvis De agter at søge en eller anden Understøttelse ved Universitetet eller ved vort Samfund. — Naa, Deres Fader har tænkt derpaa?» fortsatte han med smaa Nik, da Hugo anbefalede sig til hans Velvilje, »jeg skal selv tænke derpaa og se, om der skulde findes et eller andet Legat under Menigheden, som kunde egne sig for Dem.« Han drejede det svære Korpus rundt med Stolen og noterede paa en Blok med Ryggen til Hugo. »Hugo David — ikke sandt? 18 Aar. 1ste Karakter. Søn af Købmand Siegfred David og Hustru Hanne, født Wulff?» Han drejede atter rundt og foldede de fede, hvide Hænder over Maven: »Jeg skal erindre Dem. — Naa, saa Deres Moder erindrer mig fra vore unge Aar, ja vi kom en Del sammen i de bedre Krese. — Gaar det ellers godt for Deres Fader? Naa ja, Livet i Provinsen er jo ikke udsat for store Omskiftelser, men det er saa til Gengæld heller ikke saa opslidende som Livet i Hovedstaden, navnlig naar der stilles store Krav til Ens velvillige Assistance, snart her, snart der. Min Svoger Philip har maaske fortalt Dem — — ja, jeg er snart noget overbebyrdet, men min Natur er nu engang saaledes, at jeg nødig siger nej, naar jeg i Kraft af min Stilling kan være Menigheden til nogen Gavn. Med Guds Hjælp klarer det sig nok altsammen — ogsaa for Dem, min unge Mand,« tilføjede han med et eftertænksomt Nik efter en lille Pause.

Hugo rejste sig. Isidor Salomon strakte sin Haand ud imod ham, den var blød og slap i Trykket: »Har De Lyst til at hilse paa min Kone, er det Døren til venstre. Paa Gensyn, Hr. David.«

Hugo bukkede og gik mod Døren. Bankede og blev et Øjeblik staaende, da ingen svarede. »Gaa blot in-

denfor,« hørte han henne fra Skrivebordet, hvor Isidor Salomon havde bøjet sit tunge Hoved over Papirerne.

Hugo traadte ind. Stuen var stor med svære polstrede Møbler og tunge Tæpper og Gardiner. Fra Væggen stirrede et stort Maleri af Isidor Salomon ham velvilligt og veltilfreds imøde. Solen glødede i en blodrød Stribe over Smyrnatæppet ved hans Fod.

Idet Hugo nærmede sig den tilstødende Stue, kom en lille Pige frem i Døraabningen. Hun saa' opmærksomt paa Hugo med de sorte spillende Øjne, gik hurtig hen imod ham paa de smaa rappe Ben, der mindede Hugo om Rafaels, og sagde med en Blanding af komisk Nysgerrighed og vagtsom Vigtighed:

»Hvem er du?«

»Jeg vilde gjerne tale med Fru Salomon,« sagde Hugo smilende.

»Jeg hedder Else Salomon. Min Moder hedder ogsaa Salomon, og Bedstemor hedder ogsaa Salomon.«

»Jeg vil gerne tale med din Bedstemor.«

Den lille Else drejede sig med et vigtigt Hovedkast og gik stiv og pudset mod Døren paa de smaa tætte og geskæftige Ben. Hugo hørte hende aabne og knalde med en Dør længere inde. Saa forsvandt hun med et Raab paa Bedstemoderen i de fjærnere Gemakker.

Hugo stod lidt og saa' sig omkring. Inde fra Kontoret hørte han Isidor Salomons tyktflydende Stemme og Rafaels respektfulde Svar. Saa hørte han atter smaa taktfaste Trin og hurtig Hvisken af ivrige Barnestemmer. Else kom frem i Døraabningen med en lidt yngre Broder, der kiggede paa Hugo med store spillende Øjne.

»Jeg skulde hilse dig fra Bedstemoder og bede dig tage Plads,« sagde Else med husmoderlig Stolthed.

Hugo satte sig. Børnene nærmede sig, Øjnene spillede af Liv og Utaalmodighed.

»Hvad hedder du?« spurgte Hugo og rakte sin Haand ud mod Drengen.

»Isidor,« sagde den lille med lidt tykt Mæle og gik dristig hen imod ham.

Else børstede moderlig et indbildt Fnug af Isidors Bluse, skubbede lidt til ham, saa hun kom til at staa Hugo nærmest.

»Han er kun 4 Aar,« sagde hun saa — »jeg er over 5 og fylder 6 den 14de Januar.«

»Saa er du jo en stor Pige.«

»Han gaar kun i Børnehave,« sagde hun knejsende og rystede de smaa kulsorte Fletninger.

»Maa jeg se dit Ur,« spurgte Isidor. Hugo tog det frem. »Det er kun af Sølv,« sagde Isidor skuffet.

»Saadan noget siger man ikke,« sagde Else og børstede atter Blusen.

»Fars er af Guld,« sagde Isidor og saa' paa Hugo med et tindrende Blik. »Bedstefars kan ringe.« Han trykkede paa Hugos Ur og lyttede anspændt. Slap det saa, da han ikke hørte noget og begyndte at pille ved Hugos Kæde.

Else gav ham et lille Klaps over Fingrene.

»Du ved, at Mor siger, du ikke maa pille.«

Men dette Klaps var for meget for Isidors Æresfølelse og Temperament. Med funklende Øjne og sammenbidte Tænder gengældte han Søsterens Klaps og stod kampberedt med Klørne fremme til Forsvar.

I dette Øjeblik traadte Fru Louise Salomon frem i Døren, fulgt af en lille buttet og livlig Dame, som modtog Børnene med udbredte Arme, da de stormende styrtede sig i hendes stærkt bugnende Favn. Fru Louise

Salomon gik med venlig Værdighed hen mod Hugo og betragtede ham med et afmaalt undersøgende Blik, idet hun bød ham velkommen. Den lille svære Dame nærmede sig nu ogsaa med Børnene hængende paa hver sin Side og hilste hjærtelig som paa en gammel Bekendt.

»Min Svigerdatter, Fru Rosa Salomon — Rafaels Hustru,« sagde Fru Louise.

Fru Louise var ret svær, og den stærkt snørte Figur fremhævede Brystets og Hofternes fyldige Linier. Hun syntes langt yngre end Tante Martha, mindre hjemlig, hørende ligesom en anden Tid til. Over de ungdommelig optrukne Bryn og det skarpt undersøgende Blik var der noget anstrængt livligt, og Haarets stærkt opstrammede Knude understregede Billedets samlede Udtryk af opsat Stramhed. Dog var det mere som en tilvant Form end medfødt Natur og Væsen. Thi efterhaanden som Hugo besvarede hendes velvillig-inquisitoriske Spørgsmaal, svandt Stramheden bort, Brynene gled i Leje og fyldte Blikket med en fjærn lidt skeptisk Melankoli, og Smilet, der straks havde forekommet Hugo paasat og nedladende, rundede sig og fik en egen indtagende Sødme. Og mens Børnene støjede i Sideværelset, glemte Hugo det første Indtryks Ubehag og følte sig atter fri og paa venskabelig Grund — mest maaske fordi Svigerdatterens lille buttede og moderlige Person indgød ham en Følelse af Tryghed og slægtsbestemt Fortrolighed. Naar Fru Rosa Salomon med sin svagt farvede Dialekt blandede sig i Samtalen og udspurgte Hugo om hans Hjem og Liv, mens de varme Øjne fulgte hans Svar med nysgerrig Opmærksomhed, maatte han tænke paa sin egen Moder, og hans Smil farvedes af Erindringen. Og naar Fru Rosa

i et pludseligt Anfald af Raseri over Børnenes Støjen i Sideværelset slog over i sit Modersmaal og skreg sit: *lass das!* mens hendes Ansigt søgte at samle de buttede Linier i et Udtryk af fortvivlet Viljefasthed, følte Hugo hendes Nærhed som en varm Bølge af Hjemlighed fra beslægtede Egne. Han glemte, at han var en fremmed, der var paa en nødtvungen Visit hos Familiens op-højede Overhoved. Dybt inde i de fremmede, fornemme Stuer var der en Klang af en hjemlig Røst, der svarede igen, naar han spurgte. —

Helt hjemme blev Hugo dog aldrig i Isidor Salomons Hjem. Noget skyldtes det vel, at han altid følte sig som hemmelig Ansøger til Isidor Salomons Velvilje, og selvom han i Øjeblikket kunde glemme det, navnlig naar Rafael Salomon og hans Kone var tilstede, kunde en pludselig Bemærkning fra Isidor Salomon eller et Tonefald fra Fru Louise bringe ham hans særlige Stilling i Erindring. Dette følte han dog stærkest, naar han traf sammen med Husets ældste Søn, Jacob Salomon, Direktøren for det store Aktieselskab: De forenede Textilfabriker, Salomon & Stern.

Jacob Salomon var en lille, tæt og sluttet Person. Hans Hoved var rundt, skinnende blankt over den skaldede Isse, der strakte sig langt ned mod Nakken. Der var intet særligt Træk i hans Ansigt, som forklarede det ejendommelige Indtryk, hans Fremtoning gjorde paa Hugo. Øjnene var smaa og sammenknebne bag de stærke Lorgnetter som Broderen Rafaels, Næsen var lille og velformet, Munden tynd med smalle sluttede Læber. Det runde blanke Hoved sad tæt og fast paa den korte Hals, stemt tilbage af den høje Flip, der borede sig ind bag Hagen og ligesom kværkede ham, naar han sad. Kroppen svarede til Ansigtet, tæt og rund

var den — Klæderne sad stramt over det fyldige Bryst og den brede Lænd. Han var altid klædt en Streg for udfordrende til sin Alder og Skikkelse, Slipset bugnede spraglet frem over den silkekantede Vest, og de silkestribede Benklæder stod fast med skarpstrøget Fold over de pølseformede Fødder i det skinnende Lak.

Jacob Salomon gik altid i Lak — naar han da gik. De smaa, hurtige Fødder skinnede da i Solen og ligesom tiltrak sig Opmærksomheden som en altfor nystroget Hat eller altfor glansfulde Glacés. Men som oftest kørte Jacob Salomon i sit stilfulde Selvejerkøretøj med de tynde, lysegraa Ringe. Han sad da tilbagelænet, dybt nedsunket i det venstre Hjørne, stirrende anspændt og dog fraværende ud over Gadens Mylder. Hilste han, skød et Smil sig lynsnart som et Spejllys over Ansigtet, frækt og underdanigt paa samme Tid, udfordrende og afbødende, aarvaagent spiddende og overrasket søgende. Det var dét, Hugo følte, før han ret forstod det: hans Smil var hans Ansigt.

Og dette Jacob Salomons Smil blev for Hugo et Udtryk for hans Væsen. Jacob Salomon hørte til det yngre Kuld af jødisk Forretningsintelligens, der ved alle Midler søgte at udslette den racebestemte Forskel. Maalet var det ene: at bringe Forskellen i Forghlemelse — Midlerne var alle. Men da intet Menneske formaar tilfulde at beherske sit Væsens særegne Blodtryk ligesaa lidt som sit Udtryks særegne Sammenspil af stort og smaat, stærkt og svagt, blev Jacob Salomon i sin Iver efter at smelte sit Væsen, sit Udtryk, sit Liv og sin Færd ind i andre Omgangsformer og Meningsfarver et Offer for sin egen blinde Ærgerrighed. Han *vilde* tage Afstand fra sig selv og opnaaede kun at understrege sit eget dobbelt stærkt. Hemmelig mærkede han

sin Afmagt, men det gjorde kun hans Begær dobbelt aabenlyst. Naar Talen var om Jøder, fløj der et forpint og ophidset Smil over hans Ansigt, forpint af Bevidstheden om at være det, ophidset af Trangen til at fornægte det. Det stod vel i Forbindelse med et fællesjødisk Træk, der bevirker, at den ene Jøde med Ulyst nærmer sig den anden — affødt som det er af en dybt rodfæstet Angst for at virke dobbelt udsat gennem den dobbelte Understregning — næret og udviklet gennem nedarvet Kaste- og Klassefornemmelse i det lille Samfund i Samfundet, hvor den ene kender eller fornemmer den anden ad Slægtsmærkets eller Slægtslighedens Veje. Men hos Jacob Salomon var det fælles Træk blevet til en særegen Mani, en Lidenskab, der tog Magten fra hans skarptudviklede Intelligens og lukkede hans Øjne for dét, som alle kunde se. Dét, som Mennesker frygter mest, er det Vaaben, de selv har i Hænde. Jacob Salomons Vaaben var hans spottende Smil — han frygtede derfor dobbelt for at møde det hos andre. Og alle hans Bestræbelser gik da ud paa at afbøde Slaget og borttage Brodden hos dem, det galdt om at vinde. Han blandede sig mellem de andre i Selskabs- og Forlystelseslivet, drevet af sin Viljes Krav paa Ligestilling og Ligeberettigelse. Men han glemte i sit hidsige Jag, at Mennesker mødes ad Følelsens og ikke ad Viljens Vej, og han forstod ikke, at dét, han opnaaede, var at blive hjemløs, ikke blot mellem de andre og blandt sine egne, men dybest og inderst en hjemløs i sin egen Natur og i sit Væsen. Og trods alt, trods Dygtighed, Anerkendelse, Rigdom, Magt og tidobbel Energi i et Land, hvor denne er en kostbar og sjælden Vare, opnaaede Jacob Salomon kun, at det Smil, der kunde have tilgivet ham alt, hvis han aabent havde

vedkendt sig selv, nu listede skjult og fordækt omkring i Krogene af hans Tilværelse, aabenlyst for alle andre end netop for ham selv.

Hugos Sind farvedes og formedes, blødt og modtageligt som det var, af de nye Omgivelser og af Byens Liv, der trængte ind gennem Nerver og Porer. Gerda var den, der som oftest ledsagede ham — i Begyndelsen nærmest som en Barnepige, der moderlig førte ham gennem Myldebet og krydsede med ham over Gader og Torve — sidenhen som en Slags Cicerone, der viste ham, hvad der skulde vises, som oftest Samlinger og Musæer, som hun selv saa' for første Gang. Og efterhaanden skabtes der et Slags hemmeligt Forbund mellem de to unge, fortroligt og hjærteligt, med noget af en Broders og Søsters kammeratlige Forstaaelse og et Gran af halvt ubevidst-dragende Sympati. For Hugos Vedkommende var dog den broderlige Følelse langt den overvejende, selve Slægtskabsforholdet og det nære Samliv i Onkelens Hjem skyggede over de Strejf af hemmelighedsfuldt Solskin, som varmede hans Hjærte i hendes Nærhed, og Gerdas hurtigere Forstand og større Erfaring kølnede hans Følelse og holdt den paa Afstand. Men han elskede at vandre med hende rundt i de gammeldags Gader i Voldkvarteret, studere de mange Boghandlervinduer og Marskandiserkælderne med det brogede Lager af Billeder og gammelt Ragelse og nysgerrig kigge gennem Gadedøre og Porte ind i Gaardenes dybe Brønde, der duftede af Stegebras og Rendesten. Han lærte Kvarterernes særegne Duft og

Tone at kende — Larsbjørnstrædes Duft af Skimmel og Skygge, Studiestrædes smaaborgerlige og provinsielle Nøjsomhed, Vestergades brogede Blanding af By og Land med Bøndervogne, Gæstgiveri og Isenkram og Lugten af Lage og Klipfisk fra Hørkræmmernes aabne Butiksdøre. Saa sugedes de ind i Frederiksberggades Hvirvel, blev borte for hinanden, fandt hinanden under Smil og Gensynsglæde, beundrede Juvelerernes Vinduer og Kræmmernes spraglede Butikspynt, stansede foran Fotografernes Skabe og gennemgik Billederne af de udstillede Berømtheder i Gadedøre og Porte. Paa Gammeltorv sprang Springvandet, hvor Drengene legede og fiskede i Kummen, mindende Hugo om Barndommens fjærne Tider — han fulgte Duernes flakkende Flagren omkring Bøndervognene — kom til at tænke paa Torvedagene i den lille By og saa' Moderns Ansigt bøje sig over Frugt og Fisk — hvor var det dog længe siden! Saa vakte han af et bandende Varsko fra Vognene, der krydsede forbi Nygade, og følte Gerdas Haand i sin, mens hun leende trak ham tilbage. Og pludrende vandrede de ind i Strøgets muntre Hvirvel af Drosker og Omnibusser og dets travle Jag af Stundesløshed og Forretning, indtil Spurvenes Morgenmusik ved Helliggejst fik dem til at løfte Hovedet mod de høje Træer med Proletarsangernes flimrende Græshoppekvidder i den morgenblaa Luft. Og badede i Sommersol gik de ind mellem Blomster og Grønt paa Højbroplads, blev staaende midt i Blomsterduften, der svævede blid og landlig om deres Hoved, og fik dem til at føle sig dybt forbundne af Ungdom og Glæde. Gerda fulgte med de graablaa dugklare Øjne Konernes indbydende Tilraab og de Handlendes Tingen og Prutten, spurgte nu og da under Hu-

gos beundrende Taushed om Pris med husmoderlig overlegen Mine og gik videre i krænket Majestæt, mens andre Tilraab og billigere Priser regnede dem om Ørene. Først naar de ved Højbro var udenfor Skudvidde, stansede de et Øjeblik, leende og henrykte, og gik videre langs Kanalen, gennem Slotsholmsgades fornemme Ro og over Broen ind i Christianshavns Gader og Gyder, hvor Livet stod stille, mens de Side om Side fra de smaa, gyngende Broer stirrede ned i det grønlig Vand, der eftertænksomt gloede imod dem med violette Øjne af Fedt og dovent glidende Olie. —

De havde sat sig oppe paa Volden og saa' ud over Indløbet mod den flimrende Brand af Sol og Vand i det Fjerne. Hugo havde taget Hatten af, Gerda tog den, holdt den et Øjeblik skyggende op for sine Øjne. Saa lagde hun den tæt over sit Ansigt og sad længe hensunken uden at røre sig. Hugo blev siddende uden at tale, følte en varm Bølge af Fred og Lykke glide fra ham til hende og tilbage igen. Han saa' hendes fine spæde Bryst tegne sig blomsterlet under den løse Bluse, fulgte den slanke Linie over det strammede Knæ til Fodens Flade, der var smal og lang som en Haand. For første Gang følte han sig hed og urolig i hendes Nærhed, fremmed og dog forunderlig nær. Hvorfor holdt hun stadig hans Hat for sit Ansigt, mens hun langsomt i dybe Drag aandede dens Varme til sig? Alt var stille, fjærnt og sommerligt stille. Fra Havnen skar et Fløjt sig gennem den kogende Stilhed, saa hørte Hugo pludselig den ensfarvede Brusen af Byens Larm langt borte. Sagte lænede han sig hen mod hende, holdt et Øjeblik Vejret —

»Her er dejligt, Gerda ...« hviskede han.

Hun tog hurtig Hatten fra sit Ansigt. Sad bleg og

rolig og saa' lidt bort fra ham udover Tagene paa den anden Side Indløbet. Hugo kunde se en lille Puls banke under den hvide Hals — som et Fuglehjærte, tænkte han. Saa rejste hun sig pludselig, idet hun samlede Kjolen tæt om Benene og saa' med et søgende Smil paa ham, der stirrede op mod hendes Ansigt.

»Kom saa, Hugo!« sagde hun og fløj leende i smaa Hop ned ad Volden.

Langt ude ad Vester paa en lille Sidevej med spredte Villaer og enkelte høje Huse boede Onkel Ernst, Philip Davids ældste Broder. Han var den eneste af Philip Davids Slægt, der nu og da med lange Mellemrum kom paa Besøg paa Nørregade. Da Brødrene allerede under Opvæksten maatte forlade Hjemmet for at tjene til Brødet hos fremmede, havde ingen af dem haft Tid eller Ro til at omsætte Barndomstidens Fællesskab i evigt Sammenhold — de mødtes, naar de saas, i en lidt pinlig Fornemmelse af Tiltrækning og Frastødning, og skiltes med et kort Farvel, som om de tilfældig havde krydset hinandens Vej paa aaben Gade. Dunkelt følte de i deres Hjærter en Længsel efter hinanden, en Drøm om Slægtskab og Samhörighed, der vejredes bort i samme Nu, deres Længsel mødtes. De saa', at de ikke havde andet tilfælles end Drømmen. Men Drømme uden Livets Baggrund taaler ikke Virkelighedens Lys. De saa', at der ingen Bund var at bygge paa og fjærnede sig atter gennem Aar, indtil Længslen atter førte dem sammen — og fjærnede dem i større Afstand end før.

Naar Onkel Ernst kom paa Besøg, var det altid under Paaskud af, at han tilfældig kom forbi og straks igen maatte gaa. Han beholdt Overtøjet paa og maatte altid tvinges til at lægge det. Han havde absolut ingen Tid til at blive til Frokost og endte uvægerlig efter mange og lange Overtalelser med at blive til Aften. Han vilde heller aldrig spise noget og endte med at tage godt for sig af Retterne, overvundet af Tante Marthas fine Menneskekundskab og Diplomati. Naar de første 10 Minutters Pirrelighed var overstaaet, og han lidt efter lidt følte sig som en Gæst, der trods Alder og Fattigdom var velkommen i Broderens velhavende Hus, tæede han langsomt op, og Øjnenes plirrende Mistænksomhed gav Plads for en tryk og taknemmelig Ro. Han elskede da at fortælle om sit Ungdomsliv, og de sad alle lyttende omkring ham — selv Philip Davids Øjne fulgte de skiftende Billeder med et let Skær af broderlig Beundring. Onkel Ernst havde i sine unge Aar været Urmager, var rejst af Landet og kommet i Lære i Darmstadt. I denne By havde hans Mester Overopsynet med Slottets Ure, og i en af dets Sale havde Storhertugen en Dag overrasket Onkel Ernst, der smældede sin rungende Baryton op under Loftets svævende Engle og Guirlander. Han havde da spurgt Onkel Ernst, om han havde Lyst til at lære at synge, og den unge Urmagersvend steg nu Trin for Trin til den bærende Kraft ved den hertugelige Scene. Da saa ved en senere Lejlighed Storfyrsttronfølgeren af Rusland kom paa Besøg, og Schillers »Don Carlos« skulde spilles, blev den førende Skuespiller pludselig syg — i samme Nu meldte Onkel Ernst sig til Tjeneste. Han kom, saa' og sejrede. Men pludselig rantes han paa Højden af sin Bane. Beruset af Gunst og Overmod havde han

knyttet en Forbindelse med Storhertugens Elskerinde, Operaens fejrede Sopran. En Udvisningsordre slog som et Lyn ned over hans Hoved, Vognen holdt for Døren og førte ham ilsomt gennem Tyskland til Grænsen. Der stod han da forvirret og fortumlet, lamslaet af Nederlaget. Og langsomt bøjede han sig ind under Skæbnen, indtil han efter mange Omskiftelser, menneskefjendsk og menneskesky slog sig ned i en lille Butik foran paa Vesterbro i et øde Kvarter, i et øde Liv, der stille sneg sig gennem Aarene omkap med Urenes ensformig-dikkende Musik i den livløse Butik.

Onkel Ernst berørte dog aldrig selv det springende Punkt i sin Tilværelse. Hans Fortællinger drejede ude i Hjulets Periferi, strejfende Mennesker og Forhold i det Fjerne. Berørte han sit Liv som Kunstner var det gennem Fortælling — om Kammerater og om de store Navne i Sangens og Musikens Verden, som han havde kendt. Og efterhaanden som han fortalte, levede Ansigtet og Skikkelsen ham selv uafvidende med. Gennem Tonefald og Mimik illustrerede han med Skuespillerens særegne Sans for Lys og Skygge i Klang og Stemning alt og alle, Liv og Digt, Virkelighed og Fantasi. Han spillede atter, spillede paa sit Instrument for et betaget lyttende Publikum, han levede atter i Scenens indbildte Liv og Lys, glemmende alt og alle, sit Liv, sig selv. Og det gamle forgræmmede Ansigt lyste og skinnede i Rynkernes hengemte Kroge, spillede sig en Ungdom til, som forlængst var død og nu stod op af Graven, badende sig et Øjeblik i Solen, der var gaaet ned i én Verdensdel, og nu lyste i en anden. —

Naar Hugo nu og da ved Aftenstid besøgte Onkel Ernst i den lille to Værelsers Lejlighed, hvor han le-

vede sit spartanske Liv, sad han gærne travlt beskæftiget med sin Oversættelse af Schillers og Gutzkows Værker. Luften var tung af Varme, Bogstøv og Piberøg, og hans purrede Haar stod stridt og strittende over den anspændte Pande. Han saa' da op og nikkede fraværende gennem Røg og Damp — Hugo satte sig stille for ikke at forstyrre. Han skottede over mod Onkelen, der med lange Mellemrum løftede Hovedet og saa' dybt og længe paa ham uden at se. Og atter bøjede han sig over Papirerne, mens Pennen spruttede de glødende Vers over de hvide Blade.

Endelig lagde Onkelen Pennen og tørrede omhyggelig det skrevne. Han læste det først igennem for sig selv med smaa, tilfredse Nik med fremskudt Underlæbe og Piben hængende løst i Mundvigen. Lukkede saa Bogen med et fast og sikkert: Ja! — som om han i et samlet Overblik saa', hvad han havde gjort, og at alt var saare godt. Og han nussede da fornøjet og stilfærdig omkring, tog Pibehovedet af og pustede Asken ud i en Støvsky, der steg mod Loftet henne ved Kakkellovnen, og langsomt dalede over Værelset helt hen i dets fjærneste Kroe.

Det kunde da hænde, at han, naar Piben atter var fast og forsvarligt stoppet, gik hen til Reolen og tog en af de gamle, støvede Bøger ned af Hylden. Han slog Bindet sammen, saa en ny Støvsky forbandt sig med den gamle og bad Hugo sætte sig ved sin Side i Sofaen bag Bordet. Hugo skulde læse den ene Rolle, han selv den anden. Onkel Ernst slog op, brækkede Bindet tilbage, saa det knækkede i Fugerne, lagde Piben fra sig i Sofaens Hjørne og begyndte.

Og undrende hørte Hugo til, delt mellem Opmærksomheden for sit eget og det rystende Indtryk af den

gamle, ungt svulmende Stemme. Han saa' Onkelens Hoved rette sig i Vejret med stolte Kast, saa' ham læne sig tilbage mod Sofaens Ryg og rejse sig, støttet mod Bordets Kant med et Udtryk af Hæftighed og Smærte. Saa gik han nogle hurtige Skridt mod Døren, vendte sig med en ophøjet Gestus mod Hugo, der løftede sit Blik fra Bogen. Og i en brusende Strøm skyllede Ordene, dampende som i Feber ud over Stuen:

— — — Geben Sie

Mir zu zerstören, Vater! — Heftig braust's
In meinen Adern — Dreiundzwanzig Jahre
Und nichts für die Unsterblichkeit gethan!
Ich bin erwacht, ich fühle mich. — Mein Ruf
Zum Königsthron pocht, wie ein Gläubiger,
Aus meinem Schlummer mich empor, und alle
Verlornen Stunden meiner Jugend mahnen
Mich laut wie Ehrensulden. Er ist da
Der grosse, schöne Augenblick, der endlich
Des hohen Pfundes Zinsen von mir fordert:
Mich ruft die Weltgeschichte, Ahnenruhm
Und des Gerüchtes donnernde Posaune.
Nun ist die Zeit gekommen mir des Ruhmes
Glorreiche Schranken aufzuthun. — Mein König
Darf ich die Bitte auszusprechen wagen
Die mich hieher geführt?

II.

DE første Studenteraar fløj afsted. De fire Kammerater mødtes som oftest hver Lørdag i Foreningslivet, nu og da hos Karl paa Regensen eller paa Harrys Værelse ude ad Frederiksberg paa en Villakvist — en sjælden Gang hos Hugo eller Aage, der boede hos sin Onkel, Departementschef Mügge. Hugo holdt mest af Aftnerne hos Karl eller Harry, der mødtes de med jævnaldrende og ligesindede uden Baand eller Kontrol, fordybede i Diskussioner om Politik og Litteratur. De Gange, de havde været sammen hos Aages Onkel, stod for dem som en Rædsel af Stivhed og stilfuld Kedsommelighed. Departementschefen var en høj, benet Kontorskikkelse med forstemt udslukt Blik og en elfenbensglat og -blank Hudfarve, der viskede alle Træk ud i en tør og træet Livløshed. Naar han rakte sin hvide Haand ud til et forsigtigt Haandtryk med de køligt ubevægelige Fingerspidser, strammedes den smalle, læbeløse Mund til en Antydning af Smil, der forsvandt ligesaa automatisk, som det var kommet. Fruen og de to blege Døtre, der sad omkring Bordet, ranke og stive som Asparges, konverserede da sammen med Departementschefen de unge Studenter om Studierne, som de endnu ikke havde skænket mange Tanker, og om Fremtiden, som kun Aage bekymrede sig om. Forsøgte Karl

nu og da at give Samtalen et friere Løb, tav Familien med et Udtryk af dannet og nedladende Forbauselse, der hurtig kvalte det svage Gisp af Ungdom i en dyb og dræbende Pause, indtil Departementschefen atter brød Stilheden med en Bemærkning om Studenterlivets Farer og Fristelser og sammes Pligter overfor Gud, Konge og Fædreland. Og Hugo kiggede da hjemløs og forskræmt over mod Harry, der svarede ham igen med optrukne Bryn og en spottende Trækning om de nervøse Mundvige. Mellem 10 og 11 trak Departementschefen sit Ur op med smaa, diskrete Knæk, og som paa Kommando rejste Gæsterne sig og tog Afsked med alle Tegn paa stum Korrekthed og Forpligtelse overfor Gud, Konge og Departementschef. Korrektheden holdt sig, indtil de var sluppet vel udenfor Gadedøren. Saa styrtede de i Løb ned ad den lige afstukne Gade, der lignede en øde Gang i et livløst Departement, og opfyldte deres Forpligtelser overfor Fædrelandet i lange Nattesold hos Karl eller i Smaavarietéerne ude ad det yderste Vester.

Saa var Aftnerne hos Onkel Philip lettere at komme over, skønt Hugo følte dem mere som en trist Pligt, der skulde opfyldes, end som en forventningsfuld Glæde, der skulde udløses. Det var, som om Hjemmets Tone var brudt — Onkelen gik adspredt omkring, der var ingen ensartet Temperatur i Stuerne, snart følte Hugo den som pinlig Kølighed, snart som ængstende Hede. Axel og Rudolf sad smilende og aandsfraværende mellem de jævaldrende unge Mennesker, søgte efter Samtalestof, kunde intet finde. Gerda skottede sky og nysgerrig omkring, tæt ved Moderens Side, kun naar Harry nærmede sig hende og smilende spurgte om et eller andet i en spøgende Tone, der faldt sammen med hen-

des egen, livede hun op og blev fri og frejdig som ellers. Blandede Karl eller Aage sig i Samtalen, var det, som om de klare Øjne skiftede Udtryk og Farve, de trak sig ligesom ind i sig selv, blev vagtsomme med et Glimt af Mistanke. Ja, selv Tante Martha, der sad og saa' sig velvillig spørgende omkring i Kresen, fik et fremmed Skær af Anspændelse og Anstrængelse over det runde godmodige Ansigt, hun blev i et Øjeblik fremmed for Hugo, en Følelse af Forladthed sneg sig over ham og gjorde ham selv forpint og urolig, som om han var faldet ned i en fremmed Rede og sad og stirrede milevidt ud efter Frihed og Frelse. Men i det næste Øjeblik kunde hun ved et moderligt Spørgsmaal til Karl eller Aage sprænge Anstrængelsen og samle dem alle i en munter Klynge. Onkel Philip satte sig da husfaderlig i sin Lænestol og begyndte at fortælle. Men naar han saa slog ind paa sine smaa, jødiske Historier af blandet Oprindelse, som Hugo ellers elskede at høre, naar Familien om Aftenen var samlet ved Bordet under Lampen — og Hugo hørte Aage og Karl le højt, ligesom demonstrativt løssluppet, saa sad han atter og følte sig ensom, saaret i noget ufatteligt saarbart i sin Sjæl, der vred sig baade under Onkelens ghettofarvede Spøg og under Kammeraternes Latter, som i Hugos Øren fik en svag Underbund af fællesfjendtlig Udfordring. Og saa' han over mod Axel og Rudolf, der sad og rugede i Krogen med et skævt forvrænget Smil, følte han noget af det samme Slægtskabets Ubehag, som han i fjærne Tider havde fornemmet gennem Billederne i Albummet derhjemme. Men med et pludseligt Ryk i sine Tanker kunde han da vende Brodden mod sig selv, foragtende sit eget troløse Sind, væbnet til Forsvar for et jødisk Fællesskab

i Oprindelse og Følesæt. Han følte en stolt og trodsig Bølge af Samhørighed og Selvfølelse stige i sit Sind, varme det, hærde det. Og med ét blev han til en anden, lykkelig og fribaaren i sit Hjærte, og han nærmede sig Axel og Rudolf, drevet af en dyb Trang til at gøre godt, hvad han før havde forbrudt. De sad da alle tre sammen og saa' over mod Onkel Philip, der med smaa Tonefald og Haandbevægelser antydede og understregede, opmuntret af Sukces'en, og naar Hugos Øjne mødte Axels og Rudolfs, var det, som om de blinkede og nikkede til hinanden som Udtryk for deres fælles Kærlighed, ikke til dét, der blev fortalt, men til den, der fortalte. Men dybest inde i Hugos Sind, bag skiftende Stemninger og Følelser, der bølgede og svingede, fjær-nede og nærmede sig, laa der som et evigt aarvaagent Øje paa Vagt, følgende alt og alle gennem Tale, Tonefald og Minespil. Og dobbelt følsomt fulgte det ham selv, pinefuldt opmærksomt i hans Svingen og Svajen mellem Tiltrækning og Frastødning, snart som Forbundsfælle, snart som Modstander, og han led under den evige Strid, der aldrig lod hans Sind glide ud i blid og afstemt Harmoni. —

Men naar de om Aftenen samledes hos Karl paa Regensen, og Lystigheden tumlede sig i kaad Overgivenhed mellem Piberøgen og de dampende Glas, og Forskel i Sind og Sans slettedes ud og dampede bort som Røgen gennem det aabne Vindue i den stille Nat, saa følte Hugo sig som en Bølge mellem Bølger, brussende mod det samme Maal i det samme Hav. Han saa' Karls Ansigt dukke frem bag Lampen, straalende af Ungdom, Ven med dem alle, et sikkert og selvfølgeligt Midtpunkt i den unge Skare. Der var Ansigter, som Hugo næppe kendte, de havde kun hilst flygtig paa

hinanden paa Universitetet eller ude omkring, hvor de tilfældig mødtes, nu sad de dér, sammenbundne af Røgens løse, drivende Slør. Samtalen sprang fra Æmne til Æmne, vendte tilbage, slap atter Traaden og vikled sig ind i andre. Latteren skyllede hen derover, en Stump af en Vise blev sunget, strandede uhjælpelig og blev til Vrag, der flød omkring og druknede et eller andet Sted i Larmen. Saa kastede de sig ind i en Diskussion om et ophøjet Æmne af dyb filosofisk Natur, forvrøvlede sig, dummede sig, skændtes og forligtes, blandede Politik ind deri, delte sig i Partier, blev indbyrdes uenige, slog til højre og venstre, og Afgudsbilleder ramlede sammen og forsvandt i Dybet. Intet var dem helligt — hverken Gud, Konge eller Fædreland — ja selv Departementschef Mügge, der var en af Regeringspartiets dyrebareste Klenodier, druknede og sank til Bunds i Syndfloden. Indtil de alle intonerede en af de selvskrevne Oprørssange, der slog den gamle Verden i Kvas med en eneste sønderknusende Verslinie og byggede en ny op med et Omkvæd, der rejste et himmelstræbende Luftslet over de rygende Ruiner. De svor da til et Navn, der stod som en Fane plantet paa den yderste Skanse, et Navn, der klang af Baal og Brand i den slumrende Nat. Og deres glødende Hyldest steg som en Bombe mod Himlen, selv en Stjerne mellem de evige Stjærner. Sprang saa i et dundrende Hurra og dalede i funklende Kaskader over deres forstumlede Sind. Indtil Stjærnenatten stod ufølsomt blinkende i Natten, mens de dæmpet tog Afsked i Regensgaardens middelalderlige Borggaard, der trods sig havde holdt Stand mod de vældige Grundskud, som nys havde drønet i dens Indre. — —

En Aften slog Hugo Følge med den unge Maler

Vilhelm Holst og Lars Fjordby. Fjordby var en lille, tæt og firskaaren Bondestudent — med hvasse Øjne bag de hvidlige Øjenhaar og en Mund, der mindede Hugo om en Foldekniv, skarp og sammenbidt. De gik nogle Skridt i Taushed gennem den ældgamle Gades Munkemørke — kun Fjordbys Stok brød Stilheden med haarde, selvsikre Slag. Saa vendte Vilhelm Holst sit blide, lidt kvindagtige Ansigt smilende mod Hugo og sagde:

»Saa fik vi da taget Himlen med Storm endnu en Gang — nu kan den Gamle deroppe pakke sammen og gaa paa Aftægt med hele Familien.«

»Det er en daarlig Spas,« sagde Fjordby og hamrede Stokken i Gaden. »De hører selv hjemme, Holst, i det hellige Kleresi og gaar omkring som Ulv i Faareklæder.«

»Jeg er ikke Spor af Ulv som De, Lars Fjordby,« svarede Holst med sit blide Smil. »Og mine Klæder er ikke syet ved Lammefjord som formodentlig Deres.«

Lars Fjordby sendte Holst et hvast Sideblik under de hvidkantede Laag:

»Nej, De er Københavner, med K, som I siger — parat til at tage Afstand fra Landet, naar det gælder. Men De glemmer i Deres Hovedstadshovmod, at det er os — fra Landet, som De siger — der nu skal til at prøve Livtag med jeres privilegerede Købstadsmonopol. — Hvad mener De, David — De er jo ogsaa fra Landet, har jeg hørt sige — — tror De ogsaa, at man lukker Munden paa den ny Tid med en Vits af en lidt aldrende Dato?«

»Jeg er desværre selv fra Købstaden,« smilede Hugo.

Holst tog Hugos Arm, lænede sig ind imod ham og sagde:

»Commune naufragium dulce! Lad os holde sammen, naar Lars Fjordby kommer med Syndfloden fra den udtørrede Lammefjord og tager os.«

»Det hjælper ikke,« sagde Lars Fjordby med en lun, lille Latter, der klang besynderlig blidt mod hans faste hamrende Stemme. »Den *har* taget jer. I er som det Borgerskab, der har siddet saa længe paa Flæsket, til det selv er blevet Flæsk. Se paa jeres Politik, paa jeres Presse, Kunst og offentlige Moral. Store Ord og fedt Flæsk, alt og alle tilhobe.«

»Pas nu paa, Fjordby,« Holst løftede en lang og tynd Pegefinger, »pas paa, at ikke de store Ord og det fede Flæsk bliver stikkende Dem selv i Halsen. Forøvrigt maa jeg bemærke, at Flæsket er en hellig og ukrænkelig Nationalret, hvis Navn en vordende Politiker skulde vogte sig vel for at tage bespotteligt. — Hvad siger De, David?«

»Jeg har andre Guder for mit Aasyn.«

»Ja, Gudskelov,« sagde Holst og trykkede Hugos Arm, »jeg elsker Jøder. Det har De godt af at høre, Lars Fjordby — jeg elsker Jøder! Ja, De ogsaa, selvfølgelig,« vedblev han, da Fjordby vendte sig imod ham for at svare, »men Deres Kærlighed er af mere platonisk Natur, den afholder sig højagtelsesfuldt fra alle Tilnærmelser. Se Dem omkring her i Landet, i hele Verden, ja i selveste det store Verdenssystem, der hedder Lars Fjordby — hvor tror De, De stod, hvor tror De, De sad, bogstavelig talt sad, hvis De ikke, Dem selv ubevidst, havde indsuget noget af Jødedommens Fart og Aand og Oprørstrang, der er gaaet Dem som alle os andre i Blodet gennem den Politik, Presse, Kunst og Moral, som De saa dybt foragter. Hvem har lært Dem at tænke, saa De kan tale, at tale, saa vi — omend

med nogen Vanskelighed — kan forstaa Dem, at forstaa Dem, saa vi kan tilgive Dem Deres Opkomlingshovmod? — Ja — ja,« vedblev Holst, da Fjordby vilde afbryde, »nu har De lært Jøderne Kunsten af paa det Punkt, hvor De og Jøderne er lige — i Kravet om Frihed, Lighed og Broderskab, og saa vender De Dem i Kraft af Deres hovmodige Hjemmefødningsret imod dem — jo, De gør — i Væsen og Miner og i Deres og Deres Menigheds lavloftede Sogneraadspolitik. Og De er ikke bange for at bruge det hæslige Ord »verjudet« — det har jeg selv hørt Dem bruge, naar det galdt om at haandhæve det nationale Forsvar mod den Oprørsaad, hvem De skylder, at De — desværre — om en halv Snes Aar vil sidde i Midten af Flæskekagen og beherske Landet her med Deres radikale Konservatisme, der vender tilbage til Jorden, hvoraf den i Tidernes Morgen er kommet.«

»Ja, De snakker, som De har Forstand til,« sagde Fjordby, da Holst tav med et kort, energisk Nik mod Hugo — »De tror, at Danmark er et Par Journalister og en begavet Kathederprofet af fremmed Ekstraktion, der forkynnder, at Landet er en botanisk Have, hvor Palme og Gran kan trives Side om Side. De siger: Se Dem omkring her i Landet — ja, se Dem selv omkring! Tror De, at De duperer et Menneske derude med Deres Lærreder, der skinner i alle Regnbuens Kulører? De kan faa et Par Hundrede kunstforstandige Farveblinde til at tro, at sort er hvidt, og rødt er grønt — gærne for mig! Men en skønne Dag kommer der et uskyldigt Guds Ord fra Landet og siger: Han har jo ikke noget paa! Og den ene vil hviske det til den anden, og tilsidst vil hele Folket raabe, at De ikke har noget paa, saa det vil krybe i Dem. Men De vil gaa videre i hele

Deres ensomme Majestæt, og et Par af Deres blindfødte Kammerherrer vil bære paa Slæbet, som slet ikke er der, indtil ogsaa de to falder fra, og De staar alene tilbage, pillet og plukket for alle de laante Fjer. Og ingen vil kunne kende Forskel paa Deres kejserlige Stormægtighed og min Ringhed, afklædt som De staar dér in puris naturalibus.«

Hugo og Holst lo, Lars Fjordby lo med, slog saa Stokken i Brostenene med et Par energiske Stød, vendte sig mod Hugo og sagde:

»Hvad tror De selv, David — De er jo Jøde og kan skælnes sort fra hvidt. Tror De, jeg er en »Judenfresser« — Sludder! Maaske er jeg mere Jøde end Holst, der er blind af Kærlighed og kun kan se Fejlene hos sine egne. Kan De ikke se den hos Deres? Naar der kommer en fremmed Mand til Egnen, saa maa han smelte ind eller skydes ud. Skal vi andre paa Egnen lade os skyde ud for ham? — Ja, jeg paastaar, at Landet er mit,« udbrød Fjordby, da Holst vilde afbryde, »jeg kender lidt til Jordens og Menneskenes Beskaffenhed, til de Gødningstoffer, der er gavnlige og dem, der er skadelige, til den Krydsning, der giver Kraft og Saft, og til den, der skaber Henfald og Degeneration. Og der er et Opløsningsstof i den jødiske Race, som er skadeligt for vort Folkestofs Organisme, modtageligt og paavirkeligt som det er indtil Sløvsind, aabent som en uhegnet Mark for fremmed Invasion og Indflydelse.«

»Jeg forstaar Dem godt,« sagde Hugo — og et Øjeblik følte han sig hemmelighedsfuldt beslægtet med noget trodsigt og hensynsløst i Fjordbys Væsen, der dog samtidig vakte hans Uvilje og Protest. »Jeg forstaar, at De holder paa Deres Ejendomsret, naar De nu engang har den i Kraft af Deres nedarvede Ret til Lan-

det. Men jeg synes at fornemme, uden at jeg dog bestemt kan sige hvorfor, at De ligesom frakender andre Retten til at erhverve den samme eller en større Ret i Kraft af maaske større Evne og Vilje. Jeg kan godt se mine Racefællers Fejl, men jeg tror, at ofte et eller andet værdifuldt Fortrin mistænkeliggøres og udgives for en Fejl, der i den fælles Kappestrid skal svække Konkurrencen. Min Onkel viste mig en Dag et lille Mærke, som han havde fundet klæbet paa et Vindu i Hamburg og gemt som et Memento. Paa Sædlen stod trykt: »Kaufe nicht bei Juden!« Jeg siger ikke dermed, at Deres Ord virker paa mig som et saadant Memento, men jeg er ikke sikker paa, at De vilde have følt Dem forarget, hvis De selv havde set det, eller, som Holst maaske, vilde have følt Dem fristet til netop at købe Deres Slips dér fremfor noget andet Sted i Hamburg.«

»Fjordby pynter sig kun med Humbug af indenlandsk Fabrikat,« sagde Holst leende. »Det er os andre, der ogsaa har Smag for fremmede Farver.«

Fjordby vendte sig mod Hugo uden at ænse Holsts Bemærkning og sagde med en dæmpet, lidt søgende Stemme:

»Maaske har De Ret, David — nej, alligevel ikke,« sagde han med en hæftig Drejning, da Holst med et Ja! afbrød ham. »Jeg vilde maaske ikke have købt mit Slips dér som Holst, navnlig ikke hvis det lignede hans Smag, men jeg vilde have følt mig forarget, muligvis mere paa egne Vegne end paa Deres. Jeg vilde samtidig, det indrømmer jeg, have forstaaet den dybe Moddrift, af hvilken den lille Gasblære var en ganske vist ildelugtende, men maaske naturnødvendig Uddunstning. Som saa mange andre Spørgsmaal møder dette

os paa Grænsen, hvor Kultur og Natur støder sammen. Paa Afstand bøjer vi os for det — gudbevares, vi er jo dannede Mennesker! Men jo mere det nærmer sig, og fra et Spørgsmaal bliver til en Kendsgerning, vi maa regne med i vor egen Bedrift, jo mere retter vor Natur sig i oprindelig Forsvarsstilling. Hvad det er — hvem kan sige det? Frygt, Ubehag, Hævn, Had, Foragt, Mistro — maaske til syvende og sidst det samme Nid, som Købmand Jensen paa Stengade har til den heldigere Konkurrent paa Hjørnet af Torvegade. Men tror De, et Ræsonnement kan dække Følelsen? Jo flere Ræsonnementer, der dynges ovenpaa, jo stærkere bliver Trykket fra neden. Indtil det en skønne Dag presser sig Vej og faar Luft igennem en lille Luftblære, der springer med en næppe hørlig Lyd, men ved sin Duft forraader, hvor fortættet den Følelse var, hvoraf den udsprang.«

»Hæslig, ja hæslig,« foer Holst op, idet han slap Hugos Arm og blev staaende foran Lars Fjordby. »Tal rent ud af Posen, bort med Ræsonnementer og hele den lumre Taktik! Man kan ikke fange jer, for I giver med den ene Haand og tager med den anden. Hvem spørger om Ræsonnementer? Hvem spørger om Folkestof og Folkefølelse? Jeg spørger om *Deres* Følelse, ja — jeg spørger om, hvor *De* staar — nu — ja — naar De skal vælge mellem Gasblæren, som De kaldte det, og Kulturen, som De sikkert i fuld gensidig Forstaaelse kun nærmer Dem i respektfuld Afstand?«

»Naar jeg skal vælge mellem Blæren og Kulturen,« sagde Lars Fjordby og saa' med sit lille lune Smil fra Holst til Hugo, »saa vælger jeg alligevel Kulturen.« Han rakte demonstrativt Hugo sin Haand, trykkede den fast i sin, hilste Farvel til Holst med en kongelig Haandbevægelse og forsvandt i Retning mod Østerbro,

mens Stokkens haandfaste Slag hamrede sig Vej gennem Mørket.

Holst stod et Øjeblik og saa' efter ham, midt mellem Smil og Harme. Saa vendte han sig om mod Hugo, der endnu følte Trykket af Fjordbys faste Haand i sin og det hemmelighedsfulde Slægtskab i deres Væsens ustadige Svingen fra Usikkerhed til Selvfølelse. Og Holst sagde med et medlidende Skuldertræk, der kunde gælde baade ham selv og Fjordby:

»Jeg blev gal i Hovedet — det er dumt — saa trækker man altid det korteste Straa. Hvorfor farer der altid en Djævel i mig, naar jeg sér Lars Fjordby? Jeg kan i Grunden godt lide ham som den lille sejge Knoldesparker, han er, men samtidig oprøres jeg over hans firkantede Væsen. Jeg kan ikke vedkende mig ham som Udtryk for nogensomhelst Kultur, og dog véd jeg, at han er en udpræget Type paa den eneste Kultur, vi har her i Landet. Jo, hvis han var Repræsentant for et hjemligt Andelsslagteri, vilde jeg fæstne ham paa Lærredet og fryde mig over hans nationale Blondhed og firskaarne Selvsikkerhed. Men naar han prætenderer en førende Stilling indenfor Samfundet, saa reagerer noget menneskeligt eller maaske noget kunstnerisk i min Følelse imod hans Parvenu-Arrøgance. Jeg ved sku godt, at han har Ret eller ihvertfald faar det i sidste Instans, og at det er os, der gaar omkring i Kejserens nye Klæder og en Dag bliver klædt af til Skindet af samtlige Landets Lars Fjordbyer. Men jeg vil protestere til mit sidste Aandedræt og gaa i min Grav med Bevidstheden om at have gjort min Pligt som menig Soldat i den lille internationale Garde, der døer, men ikke overgiver sig til det kommende Regimente af selvopfyldte Højskoleblærer.«

»Jeg staar jo paa en mærkelig Maade udenfor,« sagde Hugo og følte Holsts Nærhed som en varmende Glæde, »jeg føler mig paa en vis Maade beslægtet med Fjordby — han hører jo selv til et Lag, der har været holdt i Skyggen gennem Aarhundreder og nu fordrer sin Part af Livet og Lyset. Ja, De forstaar, hvad jeg mener — derfor kan jeg rolig sige Dem, hvad jeg føler. Jeg husker, hvad jeg følte, da jeg læste Goldschmidts Ord: Jeg er en Jøde, hvad vil jeg iblandt jer? Det lød i mit Øre som en Bøn om Forladelse, som om han bad om Ret til at være lige med de andre, bad om at faa Lov til at leve under samme Tag. Jeg forstaar ham, men saadan føler jeg det ikke. Jeg føler meget mere som Fjordby: Landet er mit — ogsaa jeg har Ret til at være her! Men samtidig véd jeg ogsaa, at jeg aldrig faar Ret, som Fjordby engang vil faa det — jeg véd, at jeg maa bevise min Ret, og det kan jeg ikke, eller maaske rettere: det vil jeg ikke. For jeg kunde ikke gøre det uden at svinge noget dybt rodfæstet i min Natur, der kræver Del i de andres uden dog at kunne slippe sit eget, længes bort fra mig selv og længes atter tilbage, naar jeg er borte. Og jeg ender da med — som nu ogsaa iaften — at gaa midt imellem Dem og Fjordby, i Virkeligheden udenfor dem begge. For selvom De og Fjordby taler fra to forskellige Verdenshjørner, saa føler jeg dog, at De engang kan mødes paa Midten, i Deres eget Land, dets Væsen og Natur. Men jeg tror aldrig, at jeg kunde mødes paa Midten, men De kunde begge møde *mig* paa et Punkt udenfor, som jeg selv endnu ikke kan finde, endsige bestemme — om jeg da nogensinde senere i Livet formaar det.«

»Det er lidt dunkel Tale,« sagde Holst og trykkede smilende Hugos Arm, »men jeg tror, at jeg føler det

rigtigt, selv om jeg ikke helt forstaar det. Men hvis De nu vil være Skuespiller, som De har sagt, at De tænker paa, tror De saa ikke, De bliver tvungen til at gøre Skridtet, selvom De ikke vil det? Husk paa — vi andre, der fuser i Kunsten, vi kan vælge den Rolle, der passer os — De faar den tildelt af Direktionens Naade eller Unaade. Og da de Skikkelser, det gælder om at fremstille, er tænkt og følt af hjemlige Fjordbyer og i Stof og Snit skal passe Tilskuerpladsens Fjordbyer, saa de føler sig hjemme som i deres egne Bukser — hvad tror De saa Enden vil blive, hvis De optræder i Talar eller Burnus? — Ja, jeg véd, hvad De vil sige,« sukkede han alvorligt, da Hugo vilde afbryde, »Kunsten er Selvhersker over alle Russere, jo Godmorgen! Tror De ikke, jeg følte Brodden, da Fjordby før fortalte om mine Kulører, og jeg med min Smule Forstand gav ham Ret, selvom mit Hjærte krympede sig derved? Skik følge eller Land fly — tror De ikke, det gaar os alle saadan? Og vi følger alle Skikken en skønne Dag, fordi det er i Strid med Kunstens og Livets Væsen at staa udenfor. Det er som at staa ude i Mørket og kigge ind gennem Ruden paa det veldækkede Bord, hvor Fedekalven staa serveret, og der kun ventes paa Synderens Ankomst. Og hvem giver ikke sit Kongerige for en Fedekalv, naar Kongeriget ligger i Maanen, og Fedekalven er lige til at stikke i, naar man bare gider nærme sig den med Gaflen?«

»Jeg tror alligevel,« sagde Hugo med et roligt Smil, »paa Kunstens Ret og Pligt til at staa udenfor. Jeg tror, at det er dens hellige Mission — ja, De lær, men jeg siger det, som jeg føler det. Jeg følte noget underlig hemmelighedsfuldt, da Fjordby før rakte mig Haanden som over en dyb, dyb Kløft, der skilte os. Tror De

ikke, det var Udslag af en hemmelig Længsel i en Natur, der er væsensforskellig fra min og maaske netop derfor søger der imod. Kan De forklare mig, hvorfor jeg i det Øjeblik følte noget broderligt varmt, højt over eller dybt bagved den tilsyneladende diametrale Mod-sætning? Og tror De ikke, at Tilskuerpladsens tusinde Fjordbyer, som De før talte om, i en Krog af deres Sind har den samme Længsel efter noget paa den anden Side, udenfor Landet og Fjordbys Sæd og Skik? Da jeg før stod med Fjordbys Haand i min, ved De da, hvad jeg tænkte? Ja, her er mørkt, saa De kan ikke se, at jeg rødmer. Jeg tænkte,« sagde Hugo og løftede sit Ansigt mod Holsts, der med et spørgende Smil havde vendt sig imod hans, »jeg tænkte ...« han stansede et Øjeblik og saa' op mod Stjærnerne, der stirrede paa ham med kolde og ligegyldige Øjne:

Er träumt von einer Palme,
Die fern im Morgenland
Einsam und schweigend trauert
Auf brennender Felsenwand.

De stod et Øjeblik tause under de tause Stjærner. Saa sagde Holst:

»Den, der lever, faar at se.« —

De var nu kommet i Nærheden af Holsts Bopæl, et gammelt Hus ved Østervold, hvor han sammen med nogle jævnaldrende boede paa Kvisten ud mod Anlæget. Holst bad Hugo gaa med — der var Lys bag et gult Gardin — Hugo kom til at tænke paa den Aften, da han og Dr. Markow vandrede gennem den stille Gade .. Lis .. Lis .. tænkte han og smilede længselsfuldt ud i Natten. Saa lukkede de sig ind i den mørke Port og stavrede op ad de høje Trapper, der sukkede

tungt og træt under Forstyrrelsen. Da Holst satte Nøglen i Laasen, hørte de en Dør blive aabnet, og Lyden af højroestet Latter og Tale trængte ud paa den stille Trappe.

»Det unge Danmark vaager,« sagde Holst og aabnede Døren.

I Stuen, hvor de traadte ind, var der tæt af Røg. Nogle unge Mennesker sad bænket omkring Bordet i det gule Lampelys — idet Hugo gik ind, stansede Samtalen for pludselig at begynde igen, da Holst havde nævnet Hugos Navn. En ung Pige, som de alle kaldte Meta, rykkede sig lidt til Side for Hugo og bøjede sig ind mod Holst, der gik hen bag hendes Stol og tog hendes Hænder, som hun lagde ind mod sine varme Kinder. Paa Sofaen henne ved Ovnene laa en anden ung Pige, sammenrullet som en Killing, trygt slumrende som et Barn i sin Vugge. Hugo kunde kun dunkelt skælne hendes Træk. Haaret var lyst med en Krølle som et Spørgsmaalstegn midt i Panden.

En yngre Herre med Ansats til Fedme og et lidt taaget Udtryk i det glinsende Ansigt kom hen til Hugo, rykkede en Stol ind mellem hans og Metas og sagde:

»David, ikke sandt?« Og da Hugo nikkede, lettede han sig halvt: »Flemming, Maler — til Tjeneste.« Han tog Metas Arm, lagde den om sin Hals og raabte ind i Larmen, hvis Mening Hugo saa smaat begyndte at skelne:

»Sludder! Kunst er Kunst og ikke Biksemad med Løg og Kartoffler! Lad os bare hverken skabe os til Overklasse eller Underklasse. Er vi Mennesker eller er vi ikke Mennesker? Nej, Gu' er I ej, vel Meta? Hvad er det for noget Vaas med Mystik og Underbevidsthed, det er noget for Digtere som Bolwig derhenne,

der har Brug for et Figenblad til at skjule sin Nøgenhed med. — Ja, Gu' er du nøgen!« vedblev Flemming, da Bolwig rystet rejste sig, »ikke sandt, Meta — splitterstavlende nøgen, det siger jeg, Johan Nikolaj Flemming. Natur vil vi ha' — syng os noget ungt og sundt om Pigebørn og Solskin og hele den tyrkiske Musik, som vi Mandfolk kan forstaa, og ikke dette Bolwigske Raadenskab med grønne Lig og giftig Vellyst, som risler ned ad Rygmarven og taber sig et eller andet Sted i Buksernes Underbevidsthed.«

De andre lo, Bolwig rejste sig, tog nervøst Lorgnetten af de anstrængt søgende Øjne og sagde med en Stemme, der var forpustet af Iver og Forfærdelse:

»Og du kalder dig Kunstner — du — du — du,« — han ledte efter Ordet, mens han stirrede ud i Larmen og Latteren, der bølgede omkring ham — »Avlsdyr!« — kom det saa forløsende, og han blandede sin Latter med de andres, idet han vendte sit Ansigt med de følsomt sænkede Øjenlaag mod Loftet. »Du har ikke mere Begreb om Kunst end en Tyr har Begreb om det Landskab, den staar og klatter i.« Han lo atter, med de lukkede Øjne vendt som mod Himlen og Stjærnerne, og talte stødvist og profetisk ud over den støjende Skare. »Hvem tør tale med om Kunst, som ikke aner, at Sjælen har sin Uendelighed, og at en Verslinie kan føre os bort til Verdener, som ligger Østen for Sol og Vesten for Maane. Ja — ja—,« udbrød han, i det han aabnede sit Blik og stirrede som i Taage gennem Røgen, »vi vil føre Sjælen ind paa nye Baner, hvor ingen Fod før har traadt, vi vil dukke ned paa Dybder, hvortil Lyset fra den synlige Verden kun naaer som fjærne Glimt af glasklart Grønt, og Livet færdes lydløst som sære og stumme Skygger paa de dybe Vande. Ja, ja,« vedblev

han og kastede sit Hoved tilbage, mens Nerverne dirrede i de kvindelig-fine Linier om Næseflige og Mundvige, »vi vil opkultivere og forfine de slumrende Sanser, saa de kan ane en Farvernes og Formernes Vellyst i det højeste Blaa, i det dybeste Røde, langt, langt, milelangt ude i de luftigste Sensationer og favnedybt nede i de hemmeligste Afgrunde af Lyst og Nød, af Liv og Død.«

Bolwig satte sig. Larmen og Latteren brusede hen over hans blege Antinoushoved, mens en høj ung Mand rejste sig ligeoverfor Hugo med de himmelblaa troskyldige Øjne rettet paa Meta, bønlig og sværmerisk tomme af Vin og Tilbedelse:

»Bolwig har Ret!« sagde han med deklamatorisk løftet Stemme. »Hvor vi ser hen, er der fladt og flovt som paa en Vej, hvor de samme Slæbere har traadt de samme Fodtrin fra Slægt til Slægt, saa Vejen er ligesaa udtraadt som Slæberne. Se paa den Kunst, som jeg har tænkt at hellige mit Liv — hvem gider mere se paa Teatret som andet end en tarvelig Forlystelse for Børn og Soldater? Er det Mennesker, disse flove, krøllede Væsener — genkender vi dem som noget af os selv — er det ikke stadig Hr. Hansen fra Mikkalbrygersgade og hans Frue med Børnemælk og uldne Underpermissioner?« Han tav et Øjeblik stille og stirrede trofast smilende paa Meta, mens der blev udbragt et højroset Leve for Børnemælken og Underpermissionerne — saa fortsatte han med hævet Stemme: »Livet er en hæsleg Vane, og Kunsten har trofast fulgt med Livet, men vi er her for at vende Jorden og udslette de gamle Fodspor og faa nye Lag frem i Lyset. Ja! Naar jeg læser de Ting, som moderne Digtere har skrevet og saa ser dem paa Teatret, saa er det, som om

de gaar omkring deroppe og leger Skjul med sig selv og ikke kan finde hinanden. Og naar jeg ser de Ting, som de gamle Digtere har skrevet, da de var unge og forhaabningsfulde som vi, saa sér jeg en Brakmark, som Vaneforholdet mellem Kunsten og Livet har gjort dem til — dét, der har vokset engang, er kvalt af Ukrudt og Ugidelighed. Og intet nyt kan spire frem, fordi ingen faar Lov til at røre ved Traditionens og Nationens og Stagnationens hellige Treenighed, der holder de nye Guder borte fra Templet med gammel Katekismusovertro og den nationale Familie Hansens frygtindgydende Besværgelsesformularer.«

»Bravo, Branner — da capo!« raabte Flemming og løftede sit Hoved, mens Meta lettet strakte sit Bryst. »Jeg glæder mig til at se dig som Jacob von Thyboe eller selveste Johan von Ehrenpreis, hvem du ligner som det ene Skræddermaal det andet. Hvad siger ikke vor fælles Ven, Prins Hamlet: »Hvis du vil tage Munden fuld, saa kan jeg prale saa godt som du!« — Pral — Sludder, ja Sludder — nye Guder og gammelt Sludder! Hvis du engang, naar du faar Tid, gider gaa op paa Galleriet og se for Eksempel paa Portrætkunst eller Landskabskunst fra gammel Tid til nu — hvad bliver der saa af alle dine og Bolwigs moderne Sensationer? Words, words, højstærede! Alt, hvad der er ægte, er moderne, om det saa er født et Par tusind Aar, før der var tænkt paa Peter Branner og Jens Bolwig. Og alt jeres moderne Juks er gammelt, før det blev til, nogle sølle forkrøblede Vanskabninger, der peger paa Puklen og siger, at saadan skal en rigtig Ryg se ud. I kan maaske vække Medlidenhed hos halvgamle, barnløse Fruentimmer — men kan I vække nogle Sensationer hos en frisk og delvis ubedærvet Pige som for Eksempel

Meta? — Hvad siger du, Meta?» sagde han, idet han atter lagde sig tilrette mod hendes Skulder — »foretrækker du den Bolwigske sensitive Metafysik med M eller Holsts gammeldags Kærlighed med K? Meta har Ordet!»

Meta lo højt op, saa Flemming atter maatte flytte sig. Saa vendte hun sit Hoved om mod Hugo og sagde:

»Lad den unge Mand tale, som sidder dør saa sød og uskyldig og ser paa Livet med sine dejlige orientalske Glugger. — Hvad var det, De hed — David, ja — De ser saa fremmed paa mig, at jeg ikke engang tør tænke paa at kysse Dem.«

Hun kastede sig leende tilbage i Stolen, trak Holsts Hoved ned mod sit og holdt ham længe fast i sine Arme, mens de andre raabte op om, at Hugo skulde tale. Hugo var hed af Vin og Varme. Han sad et Øjeblik smilende og hovedrystende under de andres Skraal og Tilraab. Saa saa' han pludselig den unge Pige henne i Sofaen røre paa sig, hun stirrede hen imod ham fra det dæmpede Lys ved Ovnens store Øjne, der endnu var taagede af Drømme, lettede sig saa en Kende, hvilende paa den ene Arm og smilede halvt undselig, halvt opmuntrende til Hugo, der gengældte hendes Smil, mens de andre støjede omkring dem. Saa tog han Ordet, famlende og forsigtigt, mens han følte det, som om den unge Piges Blik hemmelig fulgte ham fra det Fjærne:

»Jeg ved ikke rigtig, hvad jeg skal sige — — jeg har slet ikke klaret mig de Ting, De taler om — kender overhovedet saa lidt dertil endnu. Kunst er for mig kun en Genstand for min stadige Tilbedelse som saa meget andet af dét, man drømmer om, men kun kender af Navn.« Han stansede lidt, syntes med ét, at han

tænkte paa den unge Pige derhenne, som han ikke engang kendte af Navn, og følte sit Hjærte banke af en fjærn og urolig Længsel, mens han fortsatte: »Naar jeg drømmer om at nærme mig Kunsten, saa er det, fordi der er noget i mit Sind, der trænger til Forløsning — det er ikke helt rigtig, det, jeg siger — men jeg synes ikke, jeg kan finde mig selv ad anden Vej: det vilde være, tror jeg, min Form for Hengivelse. Om dét, jeg føler, er nyt eller gammelt — sommetider synes jeg, det er som fra fjærne, fjærne Tider — — som noget, der har slumret længe og først nu vaagner og ser paa mig ligesom taaget endnu af Drømme. Ja,« nikkede han smilende og mødte den unge Piges Blik, der havde trukket sig ligesom længere ind bag Øjenvipperne, »da jeg første Gang var i Synagogen her i Byen og første Gang hørte Thoraens smaa Sølvklokker ringe, da var det pludselig for mig, som om Sølvklokkernes sagte Kimen var den fine Genklang af et Liv og en Verden, der forlængst var min og forlængst var gaaet under, men i et Nu stod op og mødtes med Klangen af mit eget Sinds beslægtede Tone. Saadan er den Kunst, jeg drømmer om.«

Hugo bøjede sit Hoved. De andre sad stille. Saa rejste Meta sig med et Sæt, gik hen til Hugo og trykkede pludselig et Kys paa hans Læber, da han forvirret saa' op. Satte sig atter tilbage med Armene foldet bag sin Nakke og Ansigtet vendt mod Loftet. Alle sad stille, hver i sine Tanker — Lampen kogte. Saa vendte Flemming sig med et Smil om mod Meta og sagde:

»Kan der ikke blive en lille à meta Dividende til mig ogsaa?«

»Jeg kunde knuselske jer allesammen, saa søde er I!« Hun strakte Armene ud i Luften og lænede sit

Hoved tilbage mod Stolen. Holst, der stod bagved, bøjede sit Ansigt ned mod hende og hviskede:

»Du er en sød Pige, Meta — —.«

Lidt efter brød Hugo op. Den unge Pige rejste sig fra Sofaen og bad, om hun maatte følges med ham. Meta blev. Samtalen brusede atter over alle Bredder, da Hugo og den lille Frøken Polly sagde Farvel.

Hugo og Polly stod et Øjeblik stille, da de var kommet udenfor Porten, og aandede Luften ind med Ansigterne vendt mod Stjernehimlen. Saa kiggede Polly skælmisk frem under den brede Hatteskygge og sagde:

»Saa gik vi.«

Polly stak sin Arm ind under Hugos og lunede sig kuldkær ind til ham. Hun var lille, gik paa høje Hæle for at synes større og satte Fødderne stramt og fast i Gangen med Taaspidsen først og strakt Vrist som en Fanebærer. Da hun først var bleven vaagen, fik hun Latteren og Talen paa Gled, pludrede og spurgte, nynnede lidt og lo igen.

»Ah!« pustede hun ud og trykkede sin Arm ind mod Hugos. »Det er noget andet end al den Os og Tobak og Sludder om Kunst og Pagas, som jeg ikke forstaar et Suk af. Meta kan meget bedre med den Slags — synes De ikke hun er sød — naa-aa, lad nu bare være — De blev dog rød, da hun kyssede Dem. Men hun er Model og tager det ikke saa nøje, selvom det er Holst, hun er Kæreste med. Jeg kender ikke noget videre til dem allesammen, men Meta tager mig

med en Gang imellem, og saa sover jeg saa sødt, mens de andre sludrer. Hvorfor sad De saadan og kiggede paa mig? Aa, bild mig dét ind — tror De, jeg er født igaar? De tænkte nok paa noget helt andet — jeg saa' vist rædsom forsoldet ud, ikke? Men jeg skal være i Forretningen Kl. 8 — og værsaaartig: op med de smaa Øjne, naar Chefen gaar igennem Lokalet!«

»Her er dejligt!« Hugo stansede og saa' ud over Søernes lysende Flade. Polly lod sin Haand glide ned mod hans og puttede dem begge ind i sin Muffe, som hun frysende holdt ind mod Kroppen:

»Fryser De ikke?« spurgte hun og skød Overlæben frem mod Sløret. Han følte hendes Haand røre sig i sin og trykkede den svagt, idet han sagde:

»Jeg saa' vist paa Dem deroppe, fordi jeg gjerne vilde have, at De skulde høre, hvad jeg sagde.«

»Aa — !«

»Jo.«

»Hvad sagde De da?«

»Det véd jeg ikke.«

»Hvorfor skulde jeg saa høre det?«

Hugo trykkede hendes Haand og gik videre. Hun kiggede op til ham med et spørgende Smil, mens en lille, levende Tungespids skød sig frem mellem Læberne: »De var ved Gud saa sød, da De sagde alt dét, som jeg ikke mere kan huske. Jo, De sagde noget om Sølvklokker — det kunde jeg ikke staa for.« Hun lo og trykkede sig ind til ham. »Er det rædsomt, dét, jeg siger? Nej — vel? Tror De, Ekspedienterne inde i Forretningen taler om Sølvklokker til os? Nej!« sagde hun med et lille Tungesmæk, »vi er ikke forvænt i den Retning, kan De tro. Uf — !« sluttede hun og vendte

sit Ansigt ud mod Søen, hvor Stjærnerne dansede som Jonglørkugler mellem Skvulpene langs Bredden.

En yngre Herre gik forbi med Hænderne begravet i Frakkelommerne. Han drejede Hovedet, idet han passerede — Polly lod, som om hun ikke saa' det, men fulgte dog hans Drejning ligesom lyttende, indtil han var forsvundet. Saa vendte hun sig om mod Hugo og kiggede i et lynsnart Nu bagud, hvor Skridtene fjær-nede sig:

»Hvorfor vilde De saa have, at jeg skulde høre, hvad De sagde?« Hun saa' op til ham som et Barn, der ikke vil slippe et Spørgsmaal. »Det er blot noget, som De siger for at sige noget. Men jeg tænkte noget ved mig selv, da jeg slog Øjnene op og saa' Dem.«

»Hvad tænkte De saa?«

»Nej, De kan tro nej! Tror De jeg vil blamere en ung Dame af mit intimeste Bekendtskab.«

»Jeg tænkte slet ikke noget bestemt,« sagde Hugo og følte, at hendes Haand blev slap, ligesom skuffet inde i hans. »Jo,« sagde han saa og trykkede den varmt, »jeg følte mig lidt fremmed, men saa sad De pludselig dør og saa' paa mig langt borte fra, og saa syntes jeg, at Stuen ligesom blev en anden.«

»Hvordan en anden?«

»Ligesom Stien her nu er en anden.«

Hun tav og førte Muffen op mod sit Bryst og lod den hvile dør et Øjeblik, mens hun saa' op mod Trækronerne og sugede Luften til sig. Saa aandede hun atter ud — den lyse Aande laa som Rim i Luften —

»Gud, hvor er her yndigt!« sagde hun saa.

De gik atter tause en Stund. Hugo følte den lette Gliden i hendes Gang, nu og da en sagte Berøring af

hendes Ben, der strejfede hans som et Kærtegn. Han listede sig til at se hendes Ansigt, der dæmrede frem under Sløret. Kulden og Natten havde gjort hende bleg, Øjnene laa gemt i Skygge, bløde og frynsede som et Barns, en lille anstrængt Rynke dirrede over den muntre Næse. Nede omkring Munden laa et Smil, Gen-skinnet af et Smil, der spøgede et eller andet Sted om Kind og Hage, forsvandt, dukkede op et andet Sted omkring Øjenbryn og Øjenkroge, viskedes ud —

Hun vendte sit Blik om imod ham, og de sagtnede Gangen, mens de blev ved med at se paa hinanden, idet de gik, og deres Ansigter stod hvide og alvorlige i Mørket, der omgav dem. De hørte hinandens Aandedræt og sænkede Laagene som over en Hemmelighed derinde. Saa slog de atter Øjnene op, smilede længe og lænede sig ind mod hinanden, længselsfuldt og blufærdigt. Løftede saa deres Ansigt i en øm og lykkelig Taushed. Stjærnerne blinkede ned til dem gennem de sorte Kroner.

»Jeg er glad for, at jeg traf Dem,« sagde Hugo og følte sin Stemme skælve.

»Er De?« sagde hun med et Suk og et Smil.

»Maa jeg møde Dem en anden Gang, Frøken Polly?«

»Ja, det ved Gud De maa.«

De var stanset ud for en af de smaa Gader oppe imod Gyldenløvesgade. Hun tog Hugos Haand ud af Muffen og lettede Sløret ganske lidt, da han bøjede sit Hoved og saa' paa hendes Haand, som han holdt i sin. Saa løftede hun hans Haand langsomt op mod sit Bryst og lod den hvile dør, mens hun trykkede den blidt ind i den bløde Bølge —

»De er kær —« hviskede hun og lukkede Øjnene med et lille ømt og moderligt Klynk.

Hugo bøjede sin Mund ned mod hendes. En lille Tungespids vovede sig ind mellem hans Læber. Stilheden kimedede for hans Øre ...

Nu kom den lykkelige Tid, da man slaar Øjnene op med et Smil og lytter henrykt til Spurvekvidderet udenfor sit Vindue, mens et elsket Navn synger i Ens Øre. Nede fra Gaden lyder Fodtrin og Skramlen af Vogne, mindende et Øjeblik om Arbejdet, der kalder, og Hverdagens Pligter ... bort, bort i det Blaa ... Dagen er min ... Verden er min! Ungdommens Tid! Naar Hugo stod ved sit aabne Kvistvindue paa Nørregade og stirrede ud over Tagene, blev alting blaat for hans Øjne, blaat som Himlen, uendelig blaat som hendes fjærne Blik, der søgte mod hans gennem Luften — og han lukkede sine Øjne og syntes, at Luften var hendes Aande, der strejfede hans Kind og Øjenlaag. Alt blev til Længsel — et ungt Pigeansigt, der mødte ham fra Genbohuset — en Lirekassevals, der lød fra en Gaard i Nærheden — en Duft af Violer fra en aaben Butiksdør, han om Morgenens gik forbi. Naar han skraaede gennem Ørstedsparken og lod Blikket glide langs de bløde Plæner og over Foraarets første Blomster, stod han stille og hviskede smilende hendes Navn. Naar han kom til Porten ved Nørrefarimagsgade, hvor Solen skød sig ind i en bred flimrende Strøm, lukkede han sine Øjne og følte sig varm af Lys og Lykke — alt andet var borte — kun hun var i hans Tanker. Byen var som en ny Verden, der aabnede sig for ham, han

saa' dens Skønhed, opfattede dens Lyd og Lys. Naar han stod paa Trappen over Jærnbanelinien, hvor Togene strøg ud og ind og hyllede ham i Skyer af Em, mens Børnene jublede op og sprang dansende omkring i Taagen, saa følte han sig selv som et Barn, der et Øjeblik blev borte og atter dukkede frem i Solskinnet. Og han gik ned ad Trappen, hvor Børnene gumpede langs Rækværket — plukkede den første, bløde Kvist af Søernes Tjørnehæk og smagte dens sprøde, saftige Stængel. Skraaede saa ind gennem Villaveje og forbi Haver, hvor unge Piger stod som Krokus i Foraarsolen. Og han endte da under Piletræet i Landbohøjskolens Have, fulgte Fiskenes dovne Skvulp i det grødede Vand og Spurvenes Badeøvelser paa de tunge Aakandeblade. Solen rislede gennem Piletræets Krone, glimtede i Gruset og paa en Billes Ryg i grønt og blaat, og de gødede Blomsterplæner dampede af Varme og Væde. Henne ved Rækværket stod Barnepiger og Smaabørn og fodrede Fiskene — de strømmede til som en Mudderklump og opløstes i et Plask af graadige Munde. Og ude over Haven blinkede Solen i Buskenes blanke Løv og strømmede over Haven som en Flod af flimrende blaat .. blaat .. blaat som dine Øjne, Polly .. elskede Polly ...

Hugo rejste sig og gik hen til Rækværket. En lille Pige saa' sky op paa ham, løb saa hen til Moderen og puttede sig som en Kylling ind i hendes Kjoles Folder. Da Hugo saa' derhen, mødte han den unge Kvindes smilende Ansigt og den lille Piges Øjne, der forskræmt og nysgerrig kiggede frem af Folderne. Moderen bøjede sig ned over Barnet, hendes Blik tog ligesom Hugo med sig, saa pressede hun Barnet ind til sig og løftede atter Blikket, der var blødt og varmt som

af Rødme. Hugo løftede sit Hoved i Solen, lukkede Øjnene, mens Foraarets Lys og Lykke sprang i Gnistere og dansede i Sole omkring hans Hoved, og en Duft af tidlig Morgen og lykkelig Længsel gled over hans Ansigt som et Strejf af Pollys Smil og af den bløde Lød paa hendes Kind. Polly .. min elskede .. hviskede han ud i Solen, aabnede sine Øjne og lod dem dvæle i den unge Moders Blik, der atter mødte hans over Barnets Hoved. Foraar .. Foraar .. sang det i ham, alting mødtes som Duft og Drømme ...

Han gik gennem Haven, Spurveene rensede sig i Gangenes Grus, en Sværm slog ned foran ham og dansede under skarpe Svip og Smæk med Svansen omkring en Skønjomfru, der hoppede forvirret rundt, mens Bejlerne struttede af Selvfølelse og Mandbarhed. Den lille Jomfru hoppede frem, trak sig tilbage, pikkede i Gruset, fingerede uvidende, gjorde sig kostbar, trak Sværmen efter sig i en kvidrende Klump og fløj bort, fulgt af Skaren i et Brus af fortumlet Kvidder. Foraar — — ! Henne paa Bænken i Solen sad en gammel Mand og ridsede med Stokken i Gruset — en ung Pige bøjede sig ned efter en Bellis ved Kanten af Plænen og gav den til en ung Mand, der stod bag hende, og nu stak den i sit Knaphul med en stolt og kejtet Mine. Foraar — ! Hugo gik smilende forbi, de to unge saa' paa ham, forlegent-medvidende, og den unge Pige børstede et indbildt Fnug af sin Kjole, som om det Hele slet ikke kom hende ved. Da Hugo var kommet forbi, vendte han sig, den unge Pige sendte ham et tilfældig henkastet Blik over Skulderen og tog saa den unge Mands Arm med en kaad og indsmigrende Bøjning ind imod ham. Hugo hørte hendes muntre Latter som Fuglekvidder i det Fjerne ...

Og han gik videre ad Vejene, ind i Gader, hvor Børnene legede Paradis, mens han i Forbifarten læste de store, ubehjælpssomme Kridtnavne: Erna, Marie, Gerda —! Gerda ... to blaagraa, spottende Øjne saa' paa ham, fulgte ham, skønt han søgte at holde to andre fast, stadig kiggede Gerdas Øjne paa ham gennem Luf-ten, viskedes ud, kom igen. Havde han svigtet Gerda — spurgte hun, hvorfor de aldrig mere var sammen som i den første Tid, da de henrykt strejfede rundt, ogsaa her, hvor Banelinjen nu skar over Gaden. Her havde de staaet, lænet mod Banebommen, mens Toget brusede forbi, saa Gerda trak sig lidt tilbage og greb ham i Armen, mens han smilende vendte sig, og de lo til hinanden gennem Larmen. Dér i Glarmestervinduet havde de kigget paa Tegninger, og Gerda var gaaet ind og havde spurgt paa et Billede af en ung Moder, der leder sit Barns første Skridt med et fast Tag i den strut-tende Kjole. Hugo kiggede derind — syntes, at Gerdas Øjne mødte hans gennem Ruden som dengang. Sad hun nu derhjemme i Stuen hos Tante Martha .. hvor de dog pludselig alle var langt borte, skønt han daglig saa' dem .. Onkel Philip, Axel og Rudolf .. hvor har du været saa længe, Svend i Urtegaard ...? Han smi-lede, hørte Gerdas Stemme gentage Verslinjen og syntes, at han langt borte fra hørte Pollys Stemme hviske hans Navn ... Elskede ...

Han drejede om ad Smallegade og tilvenstre ad Andebakkestien ind i Frederiksberg Have. Solen dryp-pede ned i Kanalerne, hvor Svanerne gled majestætisk rundt mellem de iltre Ænder, der snappede Brødet i et Nu og slap bort med et Pjask. Han kom til at tænke paa Fiskene i Landbohøjskolens Have, saa' den unge Moder bøje sig over Barnet og smile til ham. Saa duk-

kede en And ned under Vandskorpen, blev borte, Hugo gættede paa, hvor den vilde komme op — saa dukkede den op et helt andet Sted — keine Hexerei, nur Behendigkeit! .. tænkte han ved sig selv og smilte. — Han gik ind gennem de ensomme Stier, hvor Gruset var blødt af Foraar og Væde — saa' Slottet rejse sig i fjærn og ensom Majestæt — et Billede hos Kandidat Strand steg frem i hans Erindring — og pludselig strømmede Minder fra hans Barndoms By imod ham, saa han stansede og løftede sit Ansigt med lukkede Øjne mod Himlen. Moder .. Moder .. hviskede han, og han saa' hende komme med udbredte Arme ud fra Lysthuset i den lille Have. Og han følte det kildrende Solskin over sit Ansigt fra fjærne, fjærne Tider og mærkede Duften af hendes Kjole, hvori han henrykt skjulte sit Ansigt .. Foraar — — !

Da han atter aabnede Øjnene, saa' han Bænken henne ved Svinget, hvor han og Polly havde mødt hinanden i de første Foraarsaftener. Den stod nu ene, ligesom ventende i Solskinnet — han satte sig og fandt deres sammenslyngede Bogstaver. Datoen var halvt udvisket, hun havde skrevet den med sine lange tynde Tal .. 20.3....! Stod de der næste Foraar ...? Næste Foraar — hvad saa? Han rystede smilende paa sit Hoved .. dén Aften havde hun lovet ham .. naar vilde hun komme .. Polly .. Polly ! Iaften skulde de sammen i Teatret .. saa vilde han hviske det til hende .. midt under Akten vilde han hviske: Polly .. husker du den 20. Marts? Saa vilde hun se paa ham med et Smil og huske, hvad hun den Aften havde lovet. Og han vilde tage hendes Haand og sige: gaa hjem med mig, Polly ...

Han lænede sig tilbage, hans Hjærte bankede, langt

borte hørte han Klokkerne fra Frederiksberg Kirke. Og han strakte sine Arme og foldede Hænderne bag sin Nakke, mens han aandede Luften ind i lange, dybe Drag og hviskede: Polly .. min Elskede ...

Da Hugo kom hjem, var Familien samlet til Middag. Onkel Philip trissede lidt nervøst omkring, Uret viste et Par Minutter over 5, og Tante Martha fulgte anspændt Lyden af Fade og Grydelaag ude fra Køkkenet. Philip David var kommet lidt for tidlig hjem, fristet af sin Yndlingsspise *Scholunt*, og den fortættede Duft af Kødgryder og Jødedom havde spændt hans Appetit indtil Sprængning. Nu og da stod han stille, saa' paa Uret over Buffeten, sammenlignede det med sit eget, men under Tante Marthas strænge Utilnærmelighed indskrænkede han sig til slige tause Demonstrationer, naar lige undtages en svag Raslen med Nøglerne i Bukselommen, efterhaanden som han kom i tilbørlig Afstand. Inde fra Sideværelset fantaserede Axel dæmpet paa Klaveret — man kunde af Philip Davids Ansigt se, at selv dette svage Præludium forøgede hans Utaalmodighed — Nøglernes forstærkede Raslen var Tegnet. Han vendte sig da for at undgaa større Rystelser om mod Vinduet, stod dør og stirrede blegt op mod Himlen, mens Rudolf med smaa, frygt-somme Blik fulgte den stigende Spænding i Stuens Taushed og med Sagkundskab aflæste det skæbne-svangre Barometerfald paa Faderens Næse.

Endelig tonede Pigen frem i Døren med den svære

Terrin fra Tante Marthas Hjem. Tante Martha rejste sig bag Terrinen, mens de andre nærmede sig og tog Plads i andagtsfuld Stilhed. Og halvt skjult som i en Offerrøg bag den dampende Terrin øste hun op, mens Philip David fulgte hver Skefuld, indtil Tallerkenen stod som et Gudeoffer under hans Øjne. Han nærmede Skeen som i hellig Andagt — smagte, mens hans Blik svævede ud i Rummets forventningsfulde Stilhed. Saa nikkede han med smaa, korte, forløsende Nik og dukkede tilbunds i Nydelserne, mens Samtalen udløstes. Og han følte da den patriarkalske Suppe samle dem alle i en stærk og tætsluttet Menighed, som den ved festlige Lejligheder i hans eget fattige Hjem havde samlet Flokken under Faderens uindskrænkede Overherredømme.

Hugo sad stille og saa' sig omkring. Han mødte Gerdas vagtsomme Øjne, følte, at hun var den eneste, der mærkede hans Stilhed — følte hun ogsaa, hvad den betød? Naar han saa' sig omkring i Kresen, der sad bøjet over de dampende Tallerkener, saa var det ham pludselig, som om det unge Foraar var lukket inde i et ældgammelt Mørke. Han hørte Onkel Philip fortælle fra sin Barndom, om Mousche Prag, David Pollek og Rabbi Pfeivel — fordybe sig i Minder fra Forældrenes fattige Hus i en Afkrog af den lille By — Erindringer fra Synagogen, hvor de gamle Jøder skændtes og forligtes, mens Philip David sammen med de andre Kordrenge havde deres Møje med at bevare Alvoren. Og ind der imellem fortalte han Historier fra Livet i det fattige Hjem, Hugo saa' for sit Blik de lave, tarvelige Stuer, han saa' Festlysene brænde og hørte de syngende Bønner om Befrielse og Genkomst — Bedstemoderen sad for Bordenden og saa' med sit bekymrede

Smil henover den store Børneskare, der stirrede andægtig mod Loftet, mens Faderen sang, og nu og da gentog som i Omkvæd et Ord eller en Linje af Sangen. De var lukket ude .. lukket inde .. som Flygtninge, der har fundet et Asyl paa Vejen og mindes deres fjærne Hjem med Suk og Klage. Hvor hørte han selv hjemme? Slumrede der ikke ogsaa i ham en dyb og uforklarlig Længsel efter Toner og Farver, dybe og gyldne — hvorfra kom de — hvor søgte de hen? Var der ikke et hjemløst Sted i hans eget Sind, som aldrig vilde fyldest af Fred og Harmoni — snart droges han af lyse Foraarssyner mod Livet i det blaa — snart dukkede han ind i brogede Fantasier fra Morgenlandenes fjærne Verden. Naar han saa' sig om i Kresen og mødte Slægtens Øjne — var der saa ikke over dem alle midt i Glæden over at være sammen en drømmende Melankoli, en Baggrund af Ensomhed, der knyttede dem til hinanden? Det var jo endnu som Livet i Bedstefaderens Stuer, naar Gruemaden dampede — de sad her bag Murene og lyttede til Brøkker af et Sprog, der hørte en Fortid til og dog bevaredes og levede videre som Slægtens forgangne Liv gennem de kommende Slægter. De sad her og længtes baade hjem og ud som han selv — naar hans Øjne traf Gerdas, følte han det — der var over hendes fine Bryn et Strejf af Bedstemoderens bekymrede Uro — hvor hørte hun hjemme — hvor førtes hun hen? Og hun smilede til ham, mens Axel og Rudolf fulgte Onkel Philips Ord og Miner med respektfuldt smilende Øjne, og Tante Martha nikkede erindrende i fjærne Tanker — det var, som om hans og Gerdas Øjne søgte hinanden fra det Fjærne over Hav og Land og Bjærge blaa og aldrig kunde finde hinanden, fordi de begge følte, at netop dét, der tiltrak

dem, adskilte dem — — de længtes hjem, og de længtes ud — — naar vilde de nogensinde finde Hvile? — —

Onkel Philip var færdig med Kødet og Peberrods-saucen og stirrede forventningsfuldt paa *Kuggelen*, der stod paa Bordet, fyldig og fast som et velformet Muldvarpeskud. *Kuggelen* var en Slags Prøvesten paa Tante Marthas gammeltestamentlige Kogekunst, og hun skar den forsigtig, ligesom forudfølende dens Bonitet og Konsistens. Philip David betragtede med Kendermine dens Farve og Sammensætning, nød saa i smaa Mundfulde dens solide Velsmag, pustede nu og da af Mæthed og Tilfredshed og udbad sig en ny Portion, skønt han forlængst havde naaet det Punkt, da Øjnene er større end Maven. Det sidste Stykke indtog han i Taushed, afbrudt af smaa Pauser, der ligesom skulde give Plads for den næste Bid. Og da han langt om længe var naaet til Bunden, sad han et Øjeblik og stirrede frem for sig, som om et skønt Syn var draget ham forbi og nu svandt længere og længere bort i Erindringens Taage. Saa tog han sig sammen, lagde Servietten i Folder med et Suk, der satte Punktum for en nydelsesrig Time af hans Tilværelse — og rejste sig en Kende besværet, mens han med et Kys udtrykte sin Respekt for Tante Marthas uopnaaelige Mesterskab.

Og Philip David begav sig da til Lænestolen for at søge Hvile ovenpaa Arbejdet og dets Velsignelser. De andre slog sig ned i Stuen ved Siden af, Gerda ved Moderens Side, Axel og Rudolf tæt sammen, Hugo i en Krog i Hjørnet. Han hørte deres Tale om Smaatræk og Smaabegivenheder fra Hjem eller Forretning, afbrudt af Onkelens Spørgsmaal derinde fra. Hugo hørte Stemmerne omkring sig, saa' deres Ansigter gemme sig i Stuens dæmpede Halvlys, mens Foraarsolen endnu med

sit sidste Strejf vinkede fra Genbohusets Tag og Skorstén. Polly .. tænkte han og saa' mod den blaa Himmel .. om et Par Timer skulde de mødes i Teatret .. Verden vinkede foraarsblaa derude .. Polly ! Han mødte Gerdas Blik, der hurtig vendte sig mod de andre. Inde fra Stuen ved Siden af hørte han Onkel Philip blande sig i Samtalen med en allerede noget svømmende Stemme. Tante Martha svarede ham taalmodig og lod, som om hun overhørte ham, da han næste Gang med en endnu fjærnere Stemme spurgte: »Hvem sagde hvad?« — Saa hørte man kun nogle smaa blide Suk derindefra — og Philip Davids Aand svævede ud over de fjærne Bjærge.

Gerda rejste sig og gik hen mod Vinduet, et Par Skridt fra Hugos Side. Tante Martha havde bøjet sig over mod Axel og Rudolf, de talte hviskende sammen, lo nu og da, mens de samtidig tyssede og saa' mod Døren. Hugo gik hen til Gerda, de stod en Stund sammen og stirrede begge op mod den blaa Himmel .. saa nær og dog saa fjærn! Da vendte Gerda sig langsomt om mod Hugo, hendes Øjne var blide uden Spot eller Glans, stille og blide gled de over Hugos Ansigt, dvælede et Øjeblik ligesom spørgende eller bedende. En øm og sørgmodig Tanke dukkede op i Hugos Sind .. deres Øjne mødtes et Sted i Ensomhed, gled fra hinanden som to Hænder, der nødig slipper og dog maa slippe. Han tænkte et Nu paa at sige et Par Ord, der kunde holde hende fast, skønt han vidste, han hverken kunde eller vilde. Langsomt vendte hun da tilbage til de andre og bøjede sit Hoved ind mod Moderens Side. Tante Martha drejede sig hurtig og spørgende om mod hende. Men da Gerda nikkede til Moderen med et Smil og puttede sig dybere ind under hendes brede Vinge, trykkede Tante Martha hende

ind til sig og takkede i det stille sin Gud for, at alt derhjemme gudskelov var, som det altid havde været, og som det med Guds Hjælp altid vilde blive.

Hugo havde intet sét af Stykket. Han havde siddet paa den bageste Bænk i Parterret med Pollys Haand i sin og sét paa hende. En Gang imellem tog hun Haanden til sig, kølede den og rakte ham den atter med et Smil og en svag Bøjning ind imod ham. Han mærkede Duften af hendes Legeme — som Korn og Kløver over Vejen til Vindstrup .. Polly, hviskede han, hun smilede og lukkede Øjnene. Han kom til at tænke paa Lis .. hvor var hun .. Polly, hviskede han igen og tænkte paa Lis, der stod nøgen i Havet, mens Solen glødede i en Bræmme om hendes Krop. Saa saa' han Gerdas spørgende Øjne ved Vinduet i Tante Marthas Stue, de stirrede endnu paa ham gennem Mørket, da han atter vendte sig om mod Polly. Elskede .. hviskede han, tæt ved hendes Øre, hun bøjede sin Kind ned imod ham, og han følte dens bløde Gliden mod sine Læber i et flygtigt Kys. Nu og da hørte han nogle Ord deroppe fra, saa' derop og tænkte paa Polly, mens han trykkede hendes varme Haand i sin, og hans Hjærte bankede, og han syntes, han i dets Banken hørte hendes Navn — — Polly — — Polly — —

De gik tause hjemad. Gaden var fuld af Mennesker, de trykkede sig ind til hinanden og smilte. En ung Herre strøg forbi, sendte Polly en Hilsen, Hugo vilde spørge, men mødte Pollys Smil, der sagde, at det var

ham, hun elskede. Taknemmelig trykkede han hendes Haand mod sit Bryst, og de dukkede ind gennem de mørke Gader ved Helliggejst og mødtes i et Kys, dybt inde i en Gade, hvor alt var øde og stille. Og atter gik de videre, tæt ind mod hinanden, Hugo lagde sin Haand ind til hendes Bryst og følte dets bløde Ømhed under den lette Trøje. Elskede ...

Nu laa de tæt sammenslyngede oppe paa Hugos Kvist. De havde listet sig op ad de mørke Trapper, stansende et Øjeblik naar Trinene knagede, hviskende halvt i Smil, halvt i Angst .. stille .. stille! Maanen stod ind gennem Vinduet, Luften fra Foraarsnatten derude gled over deres Ansigt .. ulykkelig Kærlighed og Havelok i Maaneskin, tænkte Hugo — saa' Kandidat Strand for sig — huskede Kvisten med det gule Gardin .. Lis ...

»Hvorfor smiler du,« hviskede Polly.

»Jeg er saa lykkelig,« sagde Hugo skælvende.

»Er du, min Unge —?«

Hugo følte en svag Smærte. Han syntes, de Ord brød saa underlig ublufærdig ind imellem dem, kom pludselig til at tænke paa den unge Herre, der havde hilst Polly i Forbifarten. Saa hørte han hende hviske, dirrende som i Kulde, tæt mod sit Øre:

»Kom saa, Hugo ...«

»Polly ...« sukkede han ømt i et Kys.

III.

TIDEN gik som i Drømme. Hugo skulde have været hjemme i Ferien, men skrev til Faderen, at Isidor Salomon havde talt om, at der maaske blev Plads for en ung Mand paa hans Kontor — han vilde da hellere vente for ikke at lade Chancen gaa fra sig. Isidor Salomon havde ganske vist berørt Sagen for Hugo og havde lovet at tage den under velvillig Overvejelse. Men Hugo skyndede ikke paa ham .. det blev maaske kun Sommer den ene Gang i hans Liv.

Og Hugo levede da uden Tanke for andet end Sommeren og Polly. Han hentede hende om Aftenen, og de skiltes om Morgen. Hugo havde lejet et Værelse til hende i en Sidegade paa Vesterbro i et lidt skummelt Kvarter med Os af Stegeflæsk og Pattebørn. Inde fra Værelset ved Siden af hørte de Folkene skændes og Børnene skringe. De ænsede det ikke, lo og glemte alt i hinandens Arme. Nu og da kom der fremmede derinde — de laa da og fulgte smilende Samtalen, blandede deres egne Ord ind deri og gemte sig under Dynerne for at skjule deres Latter.

Og om Søndagen, naar Polly havde fri fra Forretningen, trak hun i den lyse Kjole og de graa Støvler, der sad som støbt over den høje Vrist, og de foer da

ud med Sværmen, der søgte mod Skoven og Stranden. Hugo elskede at gaa med hende inde i Skovene ved Frederiksdal, dybt inde ved Hulsøen, hvor der aldrig kom et Menneske, og hvor de laa paa Skrænten, mens Solen steg og faldt over deres Hoved. Han talte om alt, frit som aldrig før, hun var som en Fugl i Skoven, der kvidrede over hans Hoved. Han fortalte hende om sin Barndom, om sin Slægt, sine Fremtidsdrømme — den Lyst til Poesien og Teatret, som han tidlig havde følt, vaagnede atter i ham, frisk og frejdig under den evigblaa Himmel og Pollys evigblaa Øjne. Han følte jo nok, at hun ved Teater forstod noget andet end han — for hende var det nogle Skuespillere, hun kendte fra Billeder, og andre, hun kaldte ved Fornavn, som om de hørte til hendes særlig begunstigede Omgangskres. Men alt var jo ligegyldigt, saalænge de laa dør paa Skrænten og stirrede ned mod Søens rolige Flade, hvor intet rørte sig, intet lyste — natlig-stille og ensom laa den der, som om den var gaaet i Glemme. Og Hugo talte, frisk og befriet, intet forstyrrede hans Glæde, intet Spørgsmaal, ingen Tvivl og Mismod foruroligede hans Tanker, de sejlede over Himlen som lette Skyer — bort — bort — over Bjærge blaa — Verden er min —!

Og selvom Polly nu og da kunde forurolige ham ved noget svingende og smuttende i hendes Svar, noget blinkende og dukkende i hendes Blik, saa slog han det hurtig til Side for et Smil eller et Kærtegn. Hans Sind, der saa' saa lidet naivt paa »Livet«, som han kaldte det, var troskyldigt som et Barns, naar han mødte det. Han havde som Barnet et vist Instinkt for Mennesker — hans Forstand paa dem var ringe. Han vidste det selv, havde ofte prøvet sin Erfaring mod Gerdas og

sét, at hendes var dybere, standhaftigere end hans. Hun troede ikke noget, før hun saa' det. —

Hugo laa med sit Hoved i Pollys Skød. Hun havde plukket et Græsstraa, som hun ganske sagte bevægede ind mod hans Øre. Naar han foer sammen ved den lette Kildren, lø hun højt og bøjede sig over ham. Han saa' op mod hendes Ansigt, hvis fine stueblege Lød havde faaet en svag, let pudret Rosarødme. Nogle gule Blomster, hun havde plukket og stukket i sit Bryst kastede et gyldent Skær af Sol og Foraar op under Hagen og havde duppet hendes Næsetip med smaa, lysegule Støvflugt. Han mødte hendes Blik, der syntes ham saa fremmed, naar han saa' det fra neden opad, Øjnene sad lidt skævt — havde Farve, men intet Liv — saa løftede hun Hovedet, og han saa' den lille Næse-spids bevæge sig, naar hun talte, og smaa fine Gruber kom og forsvandt som Solpletter over hendes Kind. Han løftede sine Hænder op imod hende, hun tog dem og lagde dem blødt over sit Bryst, og han følte dets faste og glatte Bølge under den tynde Silkebluse, lukkede sine Øjne og tænkte paa hendes silkeglatte Hud og de hviskende Suk i de tause Nætter, hvor Maanestriben gled ind mellem de hvide Bryster .. Maane i Ajalons Dal ..! Og han lagde sit Hoved dybt og var-somt tilrette i hendes Skød, følte hendes Bén flytte sig en Kende og syntes, at han sank ind og blev borte i et vigende Dyb af Lykke og Hvile, en Favn af Blomster og Fryd — —

»Sover du?« hørte han hende hviske over sit Hoved.

»Jeg drømte kun,« sagde han smilende og løftede sine Hænder op imod hende.

Hun kyssede dem og lagde sine Hænder ømt over hans Øjne, Luften summede omkring ham, langt borte

hørte han en Fugl, der kaldte, og en anden, der svarede .. lidt efter .. længere borte ...

De rejste sig og gik ind mod Frederiksdal. Nu og da stod de stille og saa' ind i den tause Skov. Saa lænede hun sig ind til ham, og de gik videre, tæt omslyngede, tause i den tause Skov. Fra det Fjerne hørte de Fuglen kalde og den anden, der svarede igen. Og mens deres Læber mødtes i et langt dvælende Kys, hørte han Fuglene kalde og svare .. kalde og svare igen ...

Da de kom til Frederiksdals Kro, var Haven fuld af Gæster. Rundt omkring ved Bordene sad Familier ved mægtige Opdækninger, Kelnere fløj ud og ind mellem de kaldende Gæster, svarede med et Nik, kom ikke igen, andre foer forbi, svarede paa samme Maade og blev borte. Henne ved Gyngen stod en Skare Ungdom, to unge Herrer i Skjorteærmer sendte Gyngen tilvejs, mens de to unge Piger deroppe susede gennem Luften under høje Latterhvin, med Skørterne flagrende bagud, saa de fine ranke Ben stod stift under Kjolen, ubeher-sket blottede for alles Blikke. Naar Gyngen stansede, og de sprang af, glattede de Kjolen blufærdig ned over Benene — Optugtelsen sejrede atter over Naturen. Henne bag et gammelt Bøgetræ holdt en Moder sin lille frem — det mindede om en Struds, der skjuler sit Hoved i en Busk uden Tanke om det, der er bag. Paa den solbeskinnede Plæne laa en Klump unge Piger med Ansigterne vendt mod Solen og lukkede Øjne, røde af Hede, men med et lykkeligt Udtryk af gud-

hengiven Lidelse. I Skyggen under nogle tørre Buske laa en ældre Herre paa Ryggen i Skjorteærmer og hvid Vest over den bugnende Mave. Paa en Stok ved hans Side hængte den høje Hat til Luftning.

Hugo og Polly satte sig ved et af de fjærneste Borde i Nærheden af Keglebanen. Polly var bleg og taus af Spænding, indtil Maden endelig kom. Hugo sad og morede sig over den kølige Overlegenhed, hvormed hun skar Maden i Stykker med fornemme Haandbevægelser, mens hendes Øjne stod stive af Sult og Forventning. En Gang imellem skød hun Brystet frem, som om noget trykkede — saa styrtede hun sig pludselig over Maden med alle Tegn paa medfødt Dannelse. Og atter spidsede hun Munden med et forvænt og ugideligt Udtryk, som om den kun nødtvungent tog imod, hvad hun bød den og under ingen Omstændigheder lod sig aabne højere, end at en Krumme netop kunde faa Lov at passere.

»Spis, Polly,« sagde Hugo og bøjede sig smilende over Bordet.

»Jeg ved ikke, om jeg kan mere.« Han vidste, hun kunde blive ved til imorgen.

»Saa bestiller jeg med det samme han er her.«

»Du skal vel ogsaa have noget selv?«

»Jeg ser mig mæt paa dig.«

»Sludder, Dreng,« sagde hun, tog det sidste Stykke og lod Kelneren gaa efter en frisk Forsyning.

En Herre gik forbi og lettede paa Hatten med et Smil til Polly. Hun sendte ham et fornemt Nik, men Hugo saa', at der smuttede som et Vink ind under hendes Øjenlaag. Hun bøjede sig travlt optaget over Maden, og Hugo syntes, han sporede en svag Skygge af Rødme under hendes Øjne.

»Hvem var det, Polly?«

»Ikke andet end et Fjols, som rendte efter mig forleden.«

»Talte du da med ham?«

»Hvorfor?«

»Fordi han hilste.«

»Jeg sagde lige et Par Ord for at blive fri for ham.«

Hugo saa' paa hende. Hun løftede i det samme sine Øjne, blinkede i Blikket, da det traf hans, trak saa Brynene tilvejs med en munter Fritten. Hugo kendte det Blik, det gjorde ham altid utryg og forstemt — svirrede, som om det havde mødt en knyttet Næve. Saa saa' hun blaat og uskyldigt ud i Luften og spurgte med en pludselig Interesse:

»Er det langt at gaa rundt om Furesøen?«

Hugo nikkede, sad lidt, saa' hende blive urolig under hans Blik. Saa sagde hun:

»Jeg har glemt at hilse dig fra Meta.«

»Tak.«

»Hun spurgte, om vi ikke en Gang vilde tage hende med. Men jeg sagde: nej Tak.«

»Hvorfor?«

»Nej, Tak,« sagde hun med Eftertryk og saa' paa ham med et indsmigrende Smil.

Hugo syntes atter, at noget blinkede og smuttede bort i en Krog af hendes Øjne. Var det for at komme bort fra det, han før spurgte om, at hun gav sig til at tale om Furesøen og Meta?

»Jeg kan ikke forstaa, at han vil hilse, naar du har bedt ham forsvinde.«

»Gud, tænker du endnu paa det lange Hønsehus!«

Hugo følte et svagt Ubehag som saa ofte før, naar hun brugte et Ord, som smagte af daarlig Luft. Han

huskede, hun en Nat havde fortalt ham, at hun engang havde været syg, saa hendes Natkjole var gul og stiv af Sved. De Ord kunde han i lange Tider ikke blive kvit, de dukkede pludselig op, naar han var hende allermest nær. Nu dukkede de atter op, skønt han forlængst havde glemt dem.

»Sig mig saa, hvem han var, Polly?«

»Hvor er I Mandfolk dog dumme.«

»Er det én, du engang har kendt?«

»Kendt og kendt?«

»Det er ikke for at bebrejde dig noget. Jeg vil jo blot vide det.«

»Ja, og saa laver I straks Panik.«

»Jeg kan kun ikke lide at du lyver.«

»Naa, saa lyver jeg altsaa ...!«

Hun flyttede sig lidt paa Bænken og støttede Hovedet mod sin Haand, mens hun bedrøvet stirrede ud over Haven. Hugo hørte pludselig igen Stemmerne uden om sig, saa' de spraglede Grupper om Borde og paa Plæner, følte med ét, at Sommeren stod lykkelig og lyslevende for hans Øjne. Han fortrød sin Dumhed — ærgrede sig over, at han havde ærgret sig, søgte et Ord, der atter kunde forbinde dem. Han saa' den unge Herre staa henne paa Trappen og betale en Kelner, saa drev han videre mod Udgangen. Hugo tænkte et Øjeblik, at det maaske var sandt, hvad Polly havde sagt. Saa vendte den unge Mand sig pludselig ved Laagen og saa' hen imod dem — og i samme Øjeblik vidste Hugo, at Polly havde løjet. Da mødte hendes Øjne hans, hun saa' paa ham, taust og bebrejdende med en forgræmmet Rynke over den lille Næse. Hugo strakte sin Haand ud imod hendes, der hvilede paa Bordet,

hun vilde trække den til sig, men han holdt den fast, og den blev i hans, men stiv og død, uden Hengivelse.

»Polly,« hviskede han. Og da hun ikke svarede, hviskede han igen: »Polly.«

»Hvad vil du mig?« sagde hun endelig.

»Jeg tror dig, Polly,« han vidste, at han løj — hvorfor bebrejdede han saa hende?

Hun rystede paa sit Hoved og søgte at trække Haanden til sig. Han holdt den fast, tænkte nu ikke paa andet end at holde hende fast:

»Jeg lover dig, jeg skal aldrig spørge mere.«

»Før næste Gang.«

»Aldrig.«

Han smilte trist for sig selv — dér sad de og løj for hinanden i Blik og Miner. Saa følte han pludselig, at hendes Haand blev blød og levende i hans — troede hun, at hans Smil betød noget andet, eller lod hun blot, som om ogsaa hun troede paa noget, hun vidste var Løgn. Hvor ligegyldigt — tænkte han! Og i det samme var alt andet ham ligegyldigt, Løgn og Sandhed, Herren der hilste, Ubehaget fra før. Der var kun ét: den unge Kvinde, der sad med sin Haand i hans og saa' paa ham, som naar hun en Søndagmorgen vaagnede og lagde sig ind til ham med et Suk, mens de slumrende bares bort over Byens Tage, hvor Spurvekvidrede i Morgensolen. Og han lukkede sine Øjne over hendes Blik, og mens alt svandt bort for hans Tanke, Haven og Menneskesværmen omkring dem, hviskede han ømt og stille under Fuglekvidderet, der fik ham til at smile i Erindring og Forventning:

»Polly .. Elskede ...«

Da de sent paa Aftenen kom hjem, og Hugo stod henne ved det aabne Vindu, mens hun gik omkring i Mørket bag ham og klædte sig af med smaa puslende Lyd af Hægter, Baand og Strømpefødder, følte han sig for første Gang ene i hendes Selskab. Fra Genbohuset stirrede Rudernes tomme Øjne imod ham, en Duft af Trappegange og gammel Dunst gled langs Muren op imod ham og blandede sig med en underlig nøgen Klimpren af et Klaver, der brutalt hakkede sig gennem en Revymelodi et Steds i Gaden. Inde fra Stuen ved Siden af lød af og til en dyb Basstemme, saa slog et Kor af Kvindelatter op omkring den, en Barnestemme klynkede ind imellem Latteren og den dybe Bas, druknede saa i et Virvar af skarpe Kvinderøster og dukkede atter frem som et Pip af en Fugl langt borte. Nu og da hørte han Pollys Stemme, hviskende og fnisende bag sig — hun fortalte ham et eller andet, hun kunde høre gennem Døren — og dét, hun havde hørt, gjorde ham endnu mere ensom, rykkede ham endnu længere bort fra Stuen, Huset og Gaden — ud i den dybe rene Nat under de ensomme Stjærner. Der var en svag Biklang i Pollys Stemme, som havde moret ham i den første Tid, ofte havde han faaet hende til at gentage Udtryk, som var gængse mellem Ekspeditricerne i Forretningen, nu saarede de ham som en forsimplet Tone, der stod i Samklang med Gadens Duft og de kaade Kvindehvin, som lød derindefra. Han huskede Ord, som Polly før havde hvisket ham i Øret — Kærtegn, som havde stødt ham og ophidset ham paa samme Tid, trukket ham ned i et Lag, som han modstræbende blandede sig i, smittet af hendes Tone og Lader. Sørgmodig lukkede han sine Øjne som for at lukke sig inde i sig selv, ind i en Verden, som én-

gang havde været hans, og som han nu længtes tilbage til, skønt han følte, at den for evig var forbi. Han syntes, han vilde være lykkelig, hvis han nu pludselig blev rykket bort, langt langt bort til et Sted, hvor ingen kendte ham, og hvor han kunde være ene og vaagne som før paa sin Kvist i det rene Morgenlys, frisk og uberørt som Dagen, der vinkede ham imøde. Skulde han gaa hen til Polly og sige Godnat — sige, at han var træt og vilde hjem — gaa bort, flygte henrykt bort gennem den skumle Gade, ud i Sommernatten, der laa stille og ensom et Sted under Stjernehimlen og kaldte — som Fuglene, der kaldte i Skoven og svarede igen, ensomt og længselsfuldt paa samme Tid — som han i fjærne Tider havde hvisket et Navn ud i Natten og hørt en elsket Stemme svare igen — langt, langt borte, uendelig fjærnt .. Lis, Lis .. min elskede ...

»Hugo,« hørte han saa Polly kalde henne fra Sengen.

Han aabnede sine Øjne og følte sit Hjærte banke. Henne paa Stolen laa hendes Klæder, en lille Bylt, som han kunde holde i sin hule Haand. Han gik derhen og bøjede sig over hende, tænkte et Øjeblik paa Natten og Stjærnerne og Fuglefløjtet i Skoven, glemte det igen, da han følte hendes Bryst under den aabne Natkjole. Inde fra Værelset ved Siden af begyndte en Stemme at synge en Sang, Polly nynnede med ved hans Øre, han smilede med sin Kind mod hendes lune Bryst, alt svandt bort, Stjærner og Nattens Ensomhed derude, et eneste stod for hans Tanke, sugede ham til sig, drog ham ind — mens de sidste Dønninger af Sorgmodighed gled ud, og han kastede Klæderne i en Rus af Glemsel og Lyst — —

Han vaagnede ud paa Natten. Alt var stille. Da han vendte sig om mod Polly, mødte han hendes Øjne.

Han listede sin Haand ind under hendes Kjole og lod den hvile paa hendes Barnebryst. Hun lagde sin Mund tæt ind til hans — og han følte under hendes kildrende Hvisken en stigende Bølge af Skam og Ublufærdighed, af Moddrift og Opgiven, af haabløs Væmmelse og hidsende Besmittelse:

— Og kommer du en Aftenstund og banker paa min Dør, saa lukker jeg dig ikke ind — som aldrig nogen før.

Og lukker jeg dig ind til mig, og beder du saa ømt, saa siger jeg, at den Slags Ting har jeg end ikke drømt.

Og drømte jeg om den Slags Ting i Uskylds hvide Dragt, saa laa den gode Dyrendal imellem os udstrakt — —

— — — —

Hun blev ved med at hviske, Vers efter Vers, leende med Læberne tæt mod hans. Hendes hede Aande og Duften af hendes Legeme bølgede om ham. Han drak hende til sig, de slibrige Ord, hendes Latter, hendes Killingskrop. Nede paa Gaden rumlede en Vogn hult gennem Natten. —

En Dag kom der et Kort til Hugo fra Isidor Salomon: »Jeg beder Dem godhedsfuldt se op paa mit Kontor imorgen mellem 12—1 for nærmere Aftale.«

Da Hugo den næste Dag indfandt sig paa Kontoret ved Gammel Strand, kom Rafael ham smilende imøde:

»Glæder mig at se Dem! En sjælden Ære,« lo han og trykkede ivrig Hugos Haand ind mod Brystet, »mu-

ligvis bliver den nu hyppigere. De vil hellige Dem Juraen — naa, ja, hellige — skal vi sige ofre?« Han gjorde nogle smaa nervøse Hovedkast, som om Flippen kradsede, og trak Øjenbrynene tilvejs, saa de stod i en Vinkel over Næsen med et Udtryk af ulykkelig Ironi. »Vi har Brug for et ungt Menneske — skal vi hellere sige en ung Mand — naa, det er Dem ligemeget, saa faar vi ingen Proces om den Sag.« Han lo igen, Hugo smilede med, der var noget indtagende ved Rafaels halvgenerte Paagaaenhed. »Og De befinder Dem stadig vel her i Byen — naa ja, de første Ungdomsaar skulde man ikke befinde sig vel! Deltager meget i Studenterlivet — naa, ikke? — Politik har maaske ingen videre Interesse for Dem — ganske enig med Dem. Jeg har forøvrigt hørt nogle Rygter om, at De tænker paa at hellige Dem Kunsten — jo, jeg kender lidt til Deres Ven, Harry Hertz, der vistnok ogsaa, ikke sandt — naa, ja — sér man dét! Men jeg foreslog altsaa Fader at spørge Dem, før vi henvendte os til andre — ikke noget at takke for — en Selvfølge — Onkel Philip ogsaa Deres Onkel — altsaa dog Familie — og jeg sætter Pris paa Familie selv i videre Cirkler.« Han tegnede i Luften nogle større og mindre Cirkler med en hurtig roterende Pegefinger, drejede Halsen fri af Flippen og stirrede paa Hugo med de komisk godmodige Øjne bag Lorgnetten: »Altsaa paa behageligt Gensyn — jo, vær-saaartig — Døren lige for — Far venter Dem.«

Hugo hørte en dyb Brummen, da han traadte ind, og blev afventende staaende et Øjeblik indenfor Døren, betragtede Isidor Salomons brede Ryg, der laa som en Kornsæk over Skrivebordet. En fjærn Tuden af en Damper gled ind i Stilheden, brummede bort som et stort Insekt. Saa løsnede Isidor Salomons Ryg sig

fra Bordet derhenne, Hugo hørte Næseklemmerne falde mod Bordpladen, mens et stort Papirsark blev ført tæt op mod de nærsynede Øjne. Endelig knagede Stolen, og Isidor Salomons Kæmpekrop drejede sig langsomt om mod Hugo:

»Ja,« sagde han saa, idet han med en blød Haandbevægelse bød Hugo tage Plads og derefter lod Haanden glide over det blege posede Ansigt, »jeg havde tænkt mig, at De med nogen Fordel kunde gøre Dem fortrolig med praktisk Jura her paa mit Kontor. De vilde ogsaa derigennem kunne gøre Dem bekendt med adskillige fremragende Medlemmer indenfor vor Menighed og — hvem ved — muligvis senere udnytte Bekendtskabet til fælles, ihvertfald til eget Bedste.« Han aabnede Læberne med et lille tilfreds Smask, stak Cigaren i Munden og lod den blive hængende dér, mens han gik videre med velvillig grødet Stemme: »Saavidt jeg kan forstaa, er den Understøttelse, som Deres Hr. Fader sér sig i Stand til at lade Dem tilflyde under Deres Studier, ikke overvældende — jeg bemærker det kun for at lade Dem vide, at der er Haab om, at jeg gennem min Indflydelse muligvis er i Stand til at interessere Legatudvalget for Dem — jeg bér — rent bortsét fra at der ogsaa fra min Side vil kunne ydes Dem et, omend beskedent, Gratiale, alt efter Deres nærmere Kvalifikationer. Arbejdet vil jo foreløbig ikke blive af nogen større eller selvstændig Beskaffenhed — udover en tydelig Haandskrift og punktlig Efterrettelighed vil det nærmest komme til at bestaa af Møder i mindre Gældssager og løbende Forretninger af sædvanlig forekommende Art.« En lille Klump Aske faldt fra Cigaren og blev liggende i en Frakkefold over den svære Mave. »Forøvrigt vil Hr. Sagfører Jansen ude i Forkontoret med samt min Søn

og vor Retsfuldmægtig, Kandidat Simon, kunne give Dem de nærmere Instrukser, Stillingen vedrørende. Kontoret aabnes Kl. 10 og lukkes Kl. 3, og Deres Arbejde her kunde da passende begynde for Eksempel imorgen.«

Isidor Salomon vippede Stolen lidt frem og skrabede den stærkt tyggede Cigar mod Askebægret, saa Asken fordelte sig jævnt over Bægeret og Bordet. Rakte saa sin bløde Haand ud mod Hugo, der havde rejst sig:

»Altsaa imorgen Kl. 10. Paa Gensyn, Hr. David.«

Da Hugo atter kom ud i Forkontoret, var Rafael gaaet. En ventende Kunde rejste sig, Sagfører Jansen gled knirkende ned ad Stolen ved Pulten for at melde den ventende. Hugo hørte Isidor Salomons Stol knage derinde. Saa gled Sagfører Jansen atter ind og bad Kunden træde nærmere. Hugo hørte Isidor Salomons Stemme bovne som Grød, der koger over. —

»Det er altsaa vor nye Medhjælp,« sagde Sagfører Jansen og rakte Hugo en tør og forsigtig Haand. Han saa' paa Hugo med sine smaa, listig smilende Øjne, mens utallige fine Rynker løb ilsomt omkring i Krogene: »Vi har tænkt os, at De faar Plads her ved min Side nærmest Vinduet. Saa har De Udsigt til Hjørnet derhenne med de smaa Huse i Gaarden og kan føre Kontrol over Søgningen. Ja, andre Forlystelser er der ikke at byde paa — naar undtages dem, Kontoret vil forskaffe Dem.« Han saa' ud i Luften, og Smilet og Rynkerne gav Plads for en underlig haabløs Maaben: »Det er snart 25 Aar siden jeg stod her første Gang som De idag — tænk Dem 25 Aar, hva' behar? Naa ja, ét Sted skal man jo sidde, det er ikke for at mistrøste Dem. Juraen er et Hus med mange Boliger. Tænker De paa Sagførerervejen? Naa, ikke endnu? De faar forhaabent-

lig Tid til at tænke Dem om mange Gange. Men pas paa — Bordet fanger,« sagde han med et lille Dask i Pulten og krøb op paa Stolen, der gav sig med smaa Hvin under Trykket.

Døren fra Gangen gik op, og en lille mørk Herre kom ilsomt ind. Hugo vendte sig, da Hr. Jansen præsenterede: vor Retsfuldmægtig, Kandidat Simon.

Hr. Simon gik hen til Hugo og bukkede nervøst med et beskedent Smil. Der var noget kuet over hans Skikkelse med det underdanig bøjede Hoved, som om han var opvokset i trange Kaar i Ly af Legater og Isidor Salomons Velvilje. Hans Hoved var tungt, lidt grovt i Trækkene med svære Bryn og tykke Læber, Haaret stod mørkt og tæt som Skind over den lave Pande og voksede i Nakken videre ned under Flippen, kortklippet, som om Bunden var skrabet.

»Jeg haaber, De maa befinde Dem vel her hos os, Hr. David,« sagde han og trykkede Hugos Haand fast i sin med et Blik, der var varmt af et eget sørgmodigt Lune. »Det bliver jo desværre mig, De faar mest med at bestille; men jeg skal gøre mit yderste for at gøre Dem Opholdet her saa behageligt, som det er mig muligt.« Han trykkede atter Hugos Haand og saa' et Øjeblik paa ham, og Hugo følte i Trykket af hans Haand og i hans Øjnes melankolske Varme et Strejf af noget ømt beslægtet. »De vil hurtig vænne Dem til Forholdene,« vedblev han, idet han ordnede Papirerne fra sin Mappe, »Jura er jo nærmest Orden og Samvittighedsfuldhed — hvis man da ikke vil bruge den som Trappestige eller Redningsplanke. Naa, De har tænkt Dem det sidste? Ja, ja — ja, ja — maaske.« Han smilede med et Skuldertræk, der løftede de svære Bryn højt og opgivende tilvejs: »Maaske. Jeg selv dyrker i al Beskedenhed

andre Guder i min Fritid — lidt Musik, ikke noget at tale om — men man finder sig tilrette — man finder sig tilrette,« gentog han og krøb op paa Stolen ligeoverfor Hr. Jansen. Hugo kom til at tænke paa Dyr i Baas.

»Paa Gensyn, altsaa — naa, allerede imorgen?« sagde Kandidat Simon og rakte Hugo sin Haand deroppe fra. »Saa har man jo noget at glæde sig til. — Meget venligt,« tilføjede han med et Nik, da Hugo indskød et Par forbindtlige Ord. »Paa Gensyn!«

Naar Hugo før havde tænkt paa et fast Arbejde indenfor fire mørke Kontorvægge, stod det for ham som en Rædsel af Tvang og Kedsomhed. Ofte havde han vel syntes, at Tiden gik uden Plan eller Maal, men han slog sig til Ro med, at han i kommende Aar kunde indhente, hvad han i de første havde forsømt. I Baggrunden af hans Bevidsthed spirede der ogsaa stadig et Haab om Befrielse som hos en Fange, der venter at Tilfældets Haand uformodet en skønne Dag skal aabne de tunge Døre. Hvor Vejen da vilde føre hen, stod ham ikke klart, kun dunkelt dæmrede der i hans Sind en Løsning. Naar han traf sammen med Karl eller Harry, lod han dem forstaa, at han var ligesaa sikker som de — før eller senere vilde han springe fra og lade staa til. Men medens Karl var klar over, at hans Vej førte til Scenen, og Harry allerede saa smaat var begyndt at skrive rundt omkring i Smaablade og i de Unges Tidsskrifter, hæmmedes Hugo stadig af Tvivl

og Mistro til sine Evner, vaklede hid og did mellem Teater og Studium og følte i ensomme Timer Haabløsheden saa stærkt, at et hvilket som helst Arbejde, som Pligten eller Nødvendigheden bød ham, vilde udfri ham af det Næt, hvori han spandt sig dybere og dybere uden Haab om Forløsning. Men til andre Tider, naar Modet atter vakte hans Tro og Lyst, og han et Øjeblik tænkte sig et Liv i Slægtens afstukne Verden af Pligt og Forretning, kunde han i et Nu sprænge det Næt af Tvivl og Mismod, der hængte ham, og kaste sig ud i gyldne Fantasier og Fremtidsdrømme. Indtil Vingerne blev trætte, og han atter dalede ned til Virkelighedens Verden, hvor Dagene mindede ham om, at Tiden gik, og at den Time en Dag vilde slaa, da han maatte og skulde vælge.

Som en Lise følte han da sit Arbejde paa Isidor Salomons Kontor. I den første Tid som en Slags Bedøvelse, der fik ham til at glemme — senere som en stærkere og stærkere Fornemmelse af at udrette et Arbejde og gøre sin Pligt. Og efterhaanden som Indsigten vakte Interesse og Interessen Forstaaelse, og Opmuntringen, der nu og da blev ham til Del, skabte Tilfredsstillelse, følte han sig tryggere og tryggere i den Verden, der omgav ham. Han overraskede sig selv ved at finde Glæde i Spørgsmaal og Sager, der bag de tætte Taager af Refleksioner og Ræsonnementer blottede en Verden, hvor Mennesker levede og led, stredes og forsonedes, tabte og vandt eller fandt hinanden gennem et Virvar af vejløs Forvikling. Hans Sind, der saa længe havde levet i Drømme og Forestillinger om en Verden udenfor Virkelighedens, et luftigt Rige af Skyer og Himmel og Stjærner, fæstnede sig ved Menneskenes Liv, saa' deres Svig og Nag, deres Sorg og Nød, hørte deres

Tale dække og røbe, opdagede Glimt af Sandhed i et Bjærg af Mørke, iagttog de skiftende Tonefald og veks-lende Minespil, følede sig frem til dét Punkt, hvor deres eget Væsen laa afklædt og nøgent uden Pynt eller Pral. Og efterhaanden som han lærte de Mennesker at kende, der søgte Isidor Salomons Kontor, aabnede der sig for ham dybere Verdener af større eller mindre Skæbner, Huse med mange Boliger, som Jansen plej-ede at sige, kinesiske Æsker, den ene i den anden, gennemsigtige og dog lukkede, med Rum for Gætning og Plads for Modsætning, en Verden af Kundskab paa godt og ondt, stort og smaat, Sandhed og Løgn. Og denne Verden var ikke længer, som han før havde syn-tes, et haabløst Hav af de samme ensformige Bølger, der kom og gik, kom og gik, et evigt uforandret to Skridt frem og to tilbage — det var Livet selv i dets evig skiftende Form og Farve, selve det flygtende Nu, som ustanselig kom, ustanselig kom og aldrig vendte tilbage. Og tusinde skiftende Billeder og Indtryk fyldte hans Sind, omformede det for næste Dag at fæstne eller op-løse den Form, det den forrige Dag havde taget — hver Dag var ny, et nyt Udtryk, en ny Erfaring, Liv. Han lærte at bruge sine Øjne og sine Øren, lærte at spørge eller gætte sig frem til Kærnen, en Sag blev for ham mere de Mennesker, der førte den, end just dét, den drejede sig om. Isidor Salomons egentlige Evne var Mægling, og de fleste Sager endte inde i det Allerhel-ligste, hvor han tronede bred og uanfægtet, mens hans lidenskabsløse Stemme gød sin Olie paa de oprørte Vande. Hugo sad da derinde, parat til at nedskrive det Forlig, som langsomt snoede sig frem over de før saa uoverstigelige Bjærgpas, og han fulgte med Beundring Isidor Salomons Tanke bag de runde udjævnende Sæt-

ninger, der gled jævnt og velovervejset mod Maalet, afbrudt af smaa Smask og besindige Nik, mens Cigarrøgens Flager svævede dulmende over deres Hoved. Hugo forstod, at der bag Isidor Salomons tilsyneladende dorske Ydre skjulte sig en blid Menneskeerfaring og en bred Livsbetragtning, der vidste, at Sandheden ikke var én, men personlig farvet af hvert Menneskesinds særegne Belysning og Sammensætning. Han lærte, at Retten var som Sandheden, skjult et Sted mellem Ret og Uret paa den gyldne Middelvej, hvor de hemmelige Interessers Veje krydsede hinanden. Han følte med vaagnende Glæde, at hans Instinkt udvikledes gennem Forstand til Fornuft og samlede sig i en Sum af Erfaring, der roligt afvejede det enkelte Tilfælde mod de mange, afstemt af Øjeblikket, afmaalt af de forskellige Individualiteter. Og stadig lød Isidor Salomons Stemme, højtidsfuld som en Guddom, der svævede over Vandene, svagt bevæget, naar den nærmede sig det springende Punkt, for langsomt at dale ned i et let rallende Dyb af Slim og Fedme, naar den udformede Slutningens forsonende Passus, der gav hver sit — og Isidor Salomon Magten og Æren og Lønnen.

Mens Isidor Salomon inde i sin Kube bearbejdede Sagen, fløj Rafael flittig som en Bi ud over Byen, summende snart her, snart der, i Retter, Kontorer og indenfor Hjemmenes Vægge. Naar han vendte hjem til Kontoret, var Mappen altid fyldt af Notater, Udkast, Kontrakter og Testamenter. Han havde en egen Evne til smilende med en Slags Undskyldning for sin Tilstedeværelse at komme indenfor Dørene, taalmodig trods sin tilsyneladende Paagaaenhed, optaget mere af Forberedelserne end af Resultatet. Han vidste, at det galdt om at faa fat i Traaden, »i den rigtige Ende,« som han

smilende udtrykte sig. Havde han først fat, slap han den ikke, selvom han tilsyneladende ufølsom lod Tiden gaa hen, indtil han fandt det passende at spinde videre. Han behandlede hver Kunde, som om han var, omend ikke den eneste, saa dog den kæreste — han yndede at spørge om Familieanliggender og Begivenheder, der var saa langt borte fra Forretning, at Kunden følte sig forpligtet, ja bæret naar Rafael taktfuld knyttede Traaden fra de mere private Anliggender til de forretningsmæssige. Og han sad da med Kunden ved sin Side, taalmodig bøjet over Veksler, Fakturaer, Slut-sedler og Korrespondancer, ledsagende Kundens mere og mere ophidsede Demonstrationer med smaa opmuntrende Nik og Sætninger, der energisk og uomtvistelig fastslog, at Retten var paa Kundens Side, og at Modpartens Argumentation var fuldkommen ud i det Blaa. Og naar Konsultationen da langt om længe var forbi, og Kunden med hede Kinder og velnæret Selvbevidsthed tog Afsked, mens Dyngen af Papirer og Notitser blev overgivet i Rafaels trygge Værge, ilede han med Byttet ind i Isidor Salomons Allerhelligste. Dér blev Stoffet undersøgt, tilrettelagt og bearbejdet, og gennem blide Udsondringer, Ændringer og Tilnærmelser forberedtes den mindelige Ordning. Og Isidor Salomon satte da Kronen paa sit Værk i et Resumé af en saa kunstfærdig Omstændelighed, at Resultatet syntes Parterne større og Honoraret dem mindre end forventet.

Og imidlertid vaagede Sagfører Jansen ude i For-kontoret over, at Maskineriet gik sin støtte og rolige Gang: Gældsposter og Salærer gik rettidig ind, Renter og Afdrag blev betalt, Ejendomspapirer og Dødsboer blev berigtiget, Stævninger udtaget og Forlig eksekveret.

Med sin skønne Skrift præntede han Tallene i lige gennemsigtige Kolonner og udfærdigede Dokumenter af en saa formfuldendt Renhed, at Kunderne fik Fornemmelsen af, at noget højtidsfuldt uforgængeligt stod skrevet, som hverken Møl eller Rust kunde fortære. Langsomt rykkede Dokumenterne frem fra løse Notater til Udkast paa gult ombrækket Konzept, indtil de i fuld Galla med Stempler og Sving forelagdes Isidor Salomon til Stadfæstelse og derefter skrinlagdes i det store brandfri Pengeskab, hvor de rolig hvilede, indtil Tiden syntes Isidor Salomon moden til Opgørelse. Det var et Princip hos Isidor Salomon at lade Opgørelsen bero — noget af det samme Instinkt, der lader Bonden vente med Høsten, til den fulde Modning er indtraadt. Naar da endelig Klienten blev tilsagt til godhedsfuldt at give Møde med et Par Ord fra Isidor Salomons egen Haand, der undskyldte Dokumentets sene Fremkomst under Henvisning til dets særlige Vigtighed, og Isidor Salomon med hele sin Stemmes følsomme Blødhed gennemgik de talrige Paragrafer med Vægt og Værdighed, da forstod Klienten, at dette var eviggyldige Ord in optima forma. Et stort Resultat var endelig lykkelig naaet efter mange og lange Vanskeligheder. Salæret var en Biting, som ikke nævnedes, før Isidor Salomon efter Klientens Bortgang konfererede med Jansen, der havde en enestaaende Hukommelse for Præcedentia og en mindst ligesaa enestaaende Evne til at afpasse det til Kundens og Isidor Salomons fuldeste Tilfredshed.

Hugo og Kandidat Simon fordelte imidlertid de løbende Forretninger imellem sig — Møder, Vidneførseler, Undersøgelser og Smaakonferencer i Kundernes Hjem eller Forretning. Kandidat Simon var mere af et Arbejdsdyr end af en selvstændig tænkende Orga-

nisme. Han var flittig og paalidelig, men manglede efter Isidor Salomons Udtalelse »Næse«. Han kunde ordne og tilrettelægge, samle Oplysninger og besvare Forespørgsler, men Kombinationen, Evnen til at samle Traadene i en fast og uløselig Knude fattedes ham. Naar Hugo saa' ham sidde paa den anden Side af Pulten, ophedet af Anspændelse, frygtende det Øjeblik, da han kaldtes ind for at stedes for Isidor Salomons Aasyn til Aflæggelse af Beretning, da følte han bag sit Smil en vemodsblandet Medlidenhed med det tunge Hoved, der bøjede sig godmodigt og pligtopfyldende under Aaget, dukket af Kampen med de langsomt arbejdende Tanker og af Erindringen om sin Opvækst under Isidor Salomons velgørende Protektion. Og naar Kandidat Simon efter lange Tidens anspændt Tankearbejde løftede sit Hoved og stirrede ud ad Vinduet, som om han søgte Hjælp fra et usynligt Punkt i Rummet, saa maatte Hugo aabne Pulten for at skjule sit Smil bag Laaget. Men saa snart han fik Herredømme over sig selv igen, lod han sig glide ned ad Stolen og gik, ligesom tilfældig, over ved Kandidat Simons Side. Han vidste, at den mindste Velvilje var i Stand til at anspore Simon til de vanvittigste Anstrængelser. Og lykkedes det da Hugo med et Vink eller en flygtig Oplysning at jævne eller aabne en Vej, hvor Kandidat Simon uhjælpelig var kørt fast, saa sendte Simon ham et Hundeblik af en saa rørende Hengivenhed, at Hugo blev staaende hos ham med Haanden paa hans brede Skulder, indtil han af Pennens raske Sprutten kunde se og forstaa, at Banen atter var fri og Kandidat Simon ude paa Veje, som han kendte og derfor elskede at trave.

Nu og da, naar Hugo stod inde i Isidor Salomons Kontor til Konference eller Aflæggelse af Beretning,

bankede det paa Døren fra Privatilejligheden, og den lille Isidor og Else kom stormende ind med Moderen, den lille trinde Fru Rosa, forpustet i Kølvandet. Isidor Salomon drejede da Stolen og modtog Børnene i sin brede Bjørnefavn. De sad da dèr, pludrende og pillende, hver paa sit Knæ, mens Isidor Salomons fede Røst smæltede ud i Smil og godmodig Spas, og Fru Rosa formanede Børnene med korte tyske Udbrud, der druknede i deres utæmmelige Livsmod. Jubelen naaede sit Højdepunkt, naar Isidor Salomon trak Skrivebords-skuffen ud, hvor han gemte de fyldte Chokolader, som han selv fortærede i Pauserne mellem de mange Cigarer. Isidor Salomon plejede om Sommeren at rejse mod Syd paa et længere Kurophold ved de virksomste Afmagringsbrønde og vendte lettet tilbage, 20 Pund magrere. Men da han hurtig indhentede det forsømte og lidt til, blev det endelige Resultat en om end svag, saa dog stadig Tilvæxt. Han sad nu med Børnene hos sig og gnaskede omkap med dem af Posen, mens han nu og da bød Fru Rosa, der hvergang, efter først at have vægret sig, stak de udspilede, ringbesatte Fingre ned efter »ein ganz kleines Stückchen«, og hvergang havde det Uheld at faa fat i et af de største. Saa vendte pludselig den lille Else sig om mod Hugo:

»Skal du ikke ogsaa smage?« sagde hun med spillende Øjne.

»Gott — das Kind!« udbrød Fru Rosa, idet hun smilede til Hugo med et Udtryk af Undskyldning og Beundring.

»Byd selv den fremmede Herre,« sagde Isidor Salomon med faderlig Velvilje.

»Det er ingen fremmed Herre,« indskød den lille Isidor.

»Aber Isidor!«

De lo, Børnene højest, Fru Louise viste sig i Døren, hilste paa Hugo med sit fortrolig nedladende Smil. Da hun kom hen til Børnene, svandt Fornemheden bort, og hun blandede sin Stemme ind i Virvaret. Hugo stod lidt fremmed og saa' paa den glade Skare. Et eller andet skilte dem — et eller andet forbandt dem — han følte som saa ofte blandt Jøder udenfor den allersnævreste Kres, en sælsom utryg Agtpaagivenhed, en Lyst til at nærme sig og en Sky for at synes indladende. Det var ikke blot, fordi han følte sig afhængig i sit Forhold til Familien, han havde atter og atter iagttaget den Afstandsforømmelse, der laa som en kold Skygge mellem Jøde og Jøde — Familiefølelse var ét, Broderskabsfølelse et fremmed Navn uden Sangbund i deres Hjærte. Men kun naar Jøde var Jøde nær. Var de adskilt, helst med tusind Mile imellem sig, vaagnede Broderfølelsen, stærk og oprindelig, til Live. Var de da født til at færdes hver i sit Land, fremmede, naar de mødtes, nære, naar Hav og Land laa imellem? Var dét Forbandelsen — aldrig at kunne samles under noget fælles Tag, aldrig at kunne samles i et fælles Fædreland, fordi Nærheden vilde splitte dem og kun Afstanden kunde forene dem? Eller var det et Middel, helliget Naturens hemmelighedsfulde Hensigt, en Evighedsdrøm, som aldrig skulde blive til Virkelighed, et nærende Stof for en Messiasfantasi, der aldrig skulde mættes, men i sin evige Længsel var forudbestemt til at vise Menneskeheden Vej over de evig uoverstigelige Højder — mod Stjærnerne?

Hugo smilede .. Drømme .. Drømme ...! Naar han tænkte paa Jacob Salomon, som nu og da indfandt sig paa Faderens Kontor, et Billede af Nuet og Øjeblikkets

jagende Liv, svandt Drømmen bort, og Virkeligheden stod for hans Øjne — en Guldkalv, hvorom Folket dansede. Naar den lydløse Selvejervogn rullede op foran Døren, og Jacob Salomon foer ind som en Prop af en Flaske, rund, glat, med et ubestemmeligt Smil af Spot og Kulde, Overmod og frygtblandet Selvbevidsthed, følte Hugo et fjendtligt Ubehag, en dyb Foragt mod sin egen Race, en ublufærdig Blottelse af dybe uudslettelige Træk i dens inderste Natur, som fyldte hans Sind med Haabløshed og Lede. Og naar Hugo da blev kaldt ind i Isidor Salomons Kontor, og Fader og Søn sad ved Skrivebordet, fordybet i Tal og Kurser, Engagements og Spekulationer, og Stemmerne blandede sig, dalende og stigende som den skamløse Larm bag Børsens Skranke, saa sad han bøjet over sit Papir med Hjærtet bankende af Skam og Fornedrelse. Langt langt bort ønskede han sig, bort fra sig selv, fra sin Slægt og sin Race — til et Sted, hvor han kunde skjule sit Ansigt, smelte det ind i andre Udtryk og andre Former, gemme sig bort i en Ham af Toner og Sang, der løftede ham op mod Riger, hvor Aandens og Kunstens hjemløse Skygger færdedes i evig urørlig Fjærnhed — Elysium! Og han maatte tvinge sig selv til Ro, naar Jacob Salomon kom hen og stod ved hans Side og med sin smidig smilende Stemme dikterede et Svar eller en Ordre, der funkede af Kløgt og List under det stive forretningsmæssige Antræk, mens Duften fra hans Krop og hans stærkt krydrede Aande bølgede i lumre Dønninger over Hugos Ansigt. Løftede han et Øjeblik sine Øjne fra Papiret, saa' han Isidor Salomons udslukte porøse Ansigt trone i østerlandsk Ubevægelighed med et Strejf af et fedligt Smil over de smaskende Læber, nikkende nu og da med svage bi-

faldende Tegn paa Beundring, naar Sønnen ved et lille Sætningsinds kud eller en hemmelig Betoning røbede en Underforstaaelse, der laa gemt som en Naal i en Høstak. Og ind imellem Diktatet blandede andre Antydninger og Forudsætninger sig, Fremtidsperspektiver, der foregreb Begivenhedernes Gang, Smuthuller og Skjulesteder, der aabnede Vej for Forandring og Fortolkning, en Slagplan, der røbede den imaginære Hensigt og dækkede den hemmelige. Hugo lod Pennen glide mekanisk henover Papiret, han forudføjte gennem Jacob Salomons Stemme de Tanker, der bevægede sig i hans Hjerne, morede sig med at gætte de Forskydninger, der spirede bag en uskyldig Passus, og frydede sig med en Art hemmelig Opdagerglæde, naar den følgende Passus skød Blomst i den Formodning, han selv paa Forhaand havde næret. Og han udviklede sin Opfattelsesevne for Betoninger og Ordenes flygtige Liv, følgende med sit vagtsomme og bevægede Sind de andre. Han følte sin Harme og Foragt blande sig med Glæden over, at han evnede at bedømme, mens han dømte, han følte sig bagved eller ovenover en Verden, som afdækkede sig for hans Øjne. Og langsomt modnedes i ham en Tro paa, at hans Bestemmelse var en anden, og mens Livets Traade spandt sig tættere og tættere om ham under Arbejdet, sad han og redede dem ud og løste dem op, undrende sig over det indfiltrede Væv af Ord og Beregning og krydsende Skæbner, frydende sig over sine Sansers voksende Følsomhed, der lod ham føre Traadene tilbage til deres Udspring og lægge dem blot for hans opladte Øje. — —

Jacob Salomon var færdig med sit Diktat. Han aabnede med en lad Bevægelse det tunge guldkapslede Ur, ilede saa paa de smaa, pølseformede Lakfodder

hen og satte den lidt for lille Hat med et hult Smæk paa sin skinnende Skalle. Saa smilede han til Faderen med sit frækt-underdanige Smil og sagde:

»Er du saa Køber af de 35000 til $113\frac{3}{4}$?«

» $113\frac{1}{4}$,« Isidor Salomons Stemme rallede let under Bilyd af Slim dybt nede i Svælget.

» $113\frac{1}{2}$? — 1ste, 2den — ellers lader jeg dem gaa videre,« Jacob Salomon tog Stokken under Armen og gik mod Døren.

»Hvor længe har jeg dem paa Haanden?« sukkede Isidor Salomon.

»Til jeg er ude af Døren.«

»Naa ja, altsaa —!«

»Altsaa —!« sagde Jacob Salomon og foer med en Haandbevægelse mod Hatteskyggen ud af Døren.

IV.

JACOB Salomon boede i en af de smukke Villaer, der havde rejst sig i Kvarteret omkring den nye Østbanegaard. Villaen laa fornemt tilbagetrukket bag et højt, smedet Jerngitter, afgrænset mod den tilstødende Villa ved en Mur med Stald i Dybden mod Kirkegaarden og Portnerbolig ud mod Vejen. Kom man ind i den flisebelagte Gaard, der skyggedes af et Par store Linde fra en ældre og landlig Tid, følte man sig pludselig henflyttet fra Byens Larm til en klosteragtig Fjernhed — alt var lydløst ude og inde, og de urørlige Fortræksgardiner oppe og nede forhøjede Indtrykket af tilbagetrukken Ro og Fornemhed. Trak man i den messingforgylde Klokkestræng, der straaled mod den svære Egetræsdør med det spindelvævsfine Talegitter, tabte Lyden sig som en fjærn Snurren langt borte, indtil bløde Trin hørted over tykke Tæpper. En Portière blev trukket fra med en dæmpet Ringlen, og Døren aabnedes lydløst af et ligesaa lydløst Væsen, en ung Dame i sort og hvidt, ladylike i Væsen og Stemme.

Fra den store, dæmpede Forhal førte en bred, tæppebelagt Trappe til Værelserne ovenpaa, og paa Trappeafsatsen deroppe, hvor Lyset laa blidt fortonet over de lilla Vægge og det udskaarne Træværk, hyggede lave Sofaer og dybe Lænestole sig ind i Kroge og langs de

høje Paneler. Oppe paa 1ste Sal havde Fru Jacob Salomon sine Værelser i Flugt med det dæmpede, svagt gyldne Soveværelse — hendes Morgen strakte sig gennem Badeværelse, Paaklædningsrum og andre Bekvemmeligheder til henad 1. Da tronedes hun paaklædt ved Frokostbordet, som stod dækket i en af de tilstødende Stuer, mens Pigerne stumme og lydfri bevægede sig ud og ind og lukkede de tunge Døre med en Følsomhed, som om der befandt sig en syg i Nærheden, hvis ømme Nerver maatte skaanes for den svageste Luftning. Saa' man paa Fru Edel Salomon, der sad sund og velplejet med det svære Hestehaar i en tung Knude over den ranke Nakke, de store livslystne Øjne, som foer søgende over Anretningen, mens hun puttede Maden med korte lynsnare Bevægelser i den lidt for kraftige Mund med de friske skinnende Tænder, stod hendes friske Kulør og stærke Appetit paa Livet og dets Goder i besynderlig Modstrid til den sygelige Stilhed, der herskede omkring hende. Men hun var fra Forældrenes rige Hjem vant til den samme Stilhed og den samme fløjelsbløde Respekt i Tyendets Ord og Bevægelser, og hun førte denne Slægtens eneste Tradition videre med en sikker Værdighed i Ordre og Minespil. Fru Edel Salomon vidste at lade »Tyendet« — som hun af gammel Overlevering udtrykte sig — forstaa, at Adel forpligter, og at Tyendet har sin Adel, som et Hjem har sin, og hendes Ærgerrighed, som hun delte med sin Ægtefælle, var den, at det Jacob Salomon'ske Hus i sit Ydre og i sit Indre stod paa Højde med de bedste Traditioner i de øverste Lag af Samfundet. Dog forstod Fru Edel Salomon ikke ved Ordet Samfund det særlige Samfund, hvortil hun og hendes Mand uafhjælpelig hørte. Dét, hun ønskede lige saa højt som han, var netop at ud-

slette hvert Spor af uvedkommende Afstamning, saaledes som hendes Forældre havde søgt før hende. Hun brugte aldrig Ordet »Jøde« og følte et Ubehag uden Lige, naar hun hørte det eller saa' det paa Tryk. Traditionen i Forældrenes Hus var en Totalafholdenhed overfor alt, hvad der havde selv den fjærneste Bismag af Jødedom, og naar hendes Fader ikke selv var døbt eller havde ladet hende døbe, var det ud fra et Forretningshensyn, som hans Bank, der var støttet og holdt oppe af Jøder, stiltiende havde paabudt ham at tage.

Derfor stræbte Fru Edel Salomon i fuld Samdrægtighed med sin Mand efter at holde det Jacob Salomon'ske Hus rensat for det særlige Samfund, som hun kun med Ubehag nævnede ved Navn. Ganske vist lod den nærmeste Familie sig ikke udelukke, men hun søgte dog i sine store Selskaber, der var besøgt af alt, hvad der i Øjeblikket stod højest i Kurs i Handelens og Kunstens Verden, at fordele Smærterne, saa de enkelte, der nødvendigvis maatte indbydes, druknede i den Sværm af lysende Navne, der samledes i Fru Edel Salomons Saloner og med ganske særlig Glæde om hendes berømte Bord. — —

Efterat Fru Edel Salomon i dybeste Lydfrihed og med upaaklagelig Appetit havde tilendebragt sin Frokost, og efterat hun havde dyppet Spidsen af sin Serviet i en Skaal med duftende Vande og ladet den glide over sine fyldige, lidt for udprægede Læber, rejste hun sig fra Bordet. Hun plejede at betragte sig selv i et Pillespejl udfor den Plads, hvor hun havde siddet, og ogsaa idag lod hun sit Blik svæve fra de højt løftede Bryn over de livslystne Øjne, mens Hænderne glattende gled over det høje Bryst og videre ned langs de lidt for svære Hfter, som om hun ved Bevægelsen søgte at flytte et

eller andet usynligt Lag fra mere fremtrædende til mere skjulte Regioner. Efter at have foretaget denne imaginære Forskydning, drejede hun sig halvt for at beskue sit Legeme i Profil, og en svagt lidende Rynke borede sig ned mellem de sænkede Bryn, idet hendes Hænder langsomt fulgte den dristig svungne Bue, der trodsig lagde til, hvad Korsettets stive og lige Linie fortil trak fra. Hun satte da begge Hænder fast mod den stærke Midje, trak Vejret til sig og rettede sig i alle Ledemod, mens det sukkede og knagede i talrige smaa og skarpe Knæk, snart oppe, snart nede, nærmere og fjærnere. — Og med et fortrøstningsfuldt Blik til den Slankhed, som Stillingen og Holdningen et Øjeblik gav hende, forlod hun sig selv for under Jomfruens Ledsagelse at begive sig paa Inspektion i Stuerne, Køkken og Kældere, hvor Forberedelserne var i Gang til Vintersæsonens sidste Triumf, Middagen for de fornemste Gæster af det Jacob Salomon'ske Hus. — —

Hugo og Gerda var i de forløbne Aar de særlig indbudne fra Onkel Philips Hjem, Rafael og hans lille buttede Kone fra Isidor Salomons. Rafael plejede at hente Hugo og Gerda, og de kørte nu tause og i stiveste Puds langs Volden mod Østerbro. Da de kom i Nærheden af Villaen, holdt allerede flere Vogne paa Rad langs Fortovet, og langsomt tømtes de for deres Indhold, mens Damer i lyse luftige Kjoler og Herrer i høj Hat og Pels trippede over den tæppebelagte Gaard, der straaledede i blaalt Lys fra de høje Lamper mellem de nøgne Træer. Da de kom ind, stod Tjenere parat til at modtage Overtøjet og føre Gæsterne til de overdaadige Toiletter, hvorfra de da begav sig to og to til Modtagelsesværelserne i Stuen. Derinde blandede Jacob Salomon og Hustru sig skinnende og smilende mellem

de Navne, der i Øjeblikket stod højest i Kurs, og Munterheden bølgede, lidt fremmed og anstrængt, gennem de dæmpet skyggede Stuer, hvor Lyset svømmede blødt og gyldent over Silkegardiner og tunge Tæpper, og funkede i Kunstværkernes svære Rammer og i Sølv og Glas og gammelt broget Porcellæn. Men stærkest skinnede og straaede Jacob Salomon selv som det blankeste Porcellæn fra den blanke Isse, over det hvide Skjortebryst til det gnistrende Lak om de smaa pølseformede Fødder. Han færdedes snart her, snart der, et lidt for levende Centrum i de dæmpet smilende Grupper. Hans Hoved sad blankt og pudset paa de lidt for høje, ombrækkede Flipper, han bugtede sig ud og ind med sin tætte vævre Krop, mere og mere levende og højrøstet, jo tættere Gæsterne samlede sig—bøjende sig i smaa chevaleresque Buk for de særlig Udvalgte — kordialt og kammeratlig oprømt, naar Forretningsverdenens Spidser hilsende kom ham i Møde. Hans Hustru Fru Edel bevægede sig omkring med et roligt indladende Smil, mens hun hæftede sine store, livslystne Øjne ved smaa, nyopdukende Toilettepaafund og samtidig gennem Stanglorgnetten holdt Øje med de skiftende Grupper for straks at kunne rykke frem, naar Samtalen paa et eller andet Punkt indenfor hendes Synsvidde truede med at gaa i Staa. Hun nikkede med behersket Gensynsglæde til Rafael og Fru Rosa, der stod lidt fortabt og forstumlet i Nærheden af Indgangsdøren, og tabte sig da mellem Gæsterne i det modsatte Hjørne, hvor hun med et roligt Nik gengældte Hugos og Gerdas Hilsen fra den Krog, hvor de var skyllet hen og nu stod og smilede forlegent til hinanden, mens Stemmerne blandedes og steg omkring dem.

Hugo saa' paa Gerda — hun stod dør, slank og bly i den lyse enkle Kjole med let løftede Bryn over de graablaa, aarvaagne Øjne. Da hendes Blik mødte hans, blev det blødere i sin Glans, en hjemlig Tone af vemodig Spot vovede sig frem i Krogene, understreget af en svag Trækning over de fine dirrende Bryn. Og Hugo smilede til hende, han syntes, de atter var alene for første Gang i lange Tider, de mødtes i en dyb og fortrolig Ensomhed, mens Verden larmede omkring dem. Han begyndte at tale til hende om ligegyldige Ting fra hendes Verden, hun svarede ham med Glimt af underfundig Ironi, de følte begge, at de kun talte sammen for at skjule deres Skyhed og Forladthed i den uvedkommende Sværm. Men de følte sig taknemmelig forbundne og styrkede, fordi de var hinanden nær og ikke helt alene. Og Hugo mærkede til sin Forundring og Glæde, at den Usikkerhed og Stivhed, som i de sidste Aar havde sneget sig ind i deres Forhold, og som stammede fra skjulte Bebrejdelser og fra en Art hemmelig Angst for at synes hende mere nær end han af Hjærtet følte — den smæltede nu stille under hendes Øjnes fortrolige Medviden og under den varme Bølge af Ven-skab og Samfølelse, der mødtes i Ord og Miner fra deres beslægtede Sind. Nu i det Øjeblik da hun bøjede sit Hoved til Hilsen, idet en svær og duftende Svane sejlede stolt og brusende forbi og dukkede ind i en Sværm, hvor Jacob Salomon pludselig skød op som en Dyk-and — da kunde han have taget hendes Haand og gaaet med hende ud af den snadrende Flok. Bort fra det uhjemlige Hus, ud i den klare og kølige Aften, hvor Bølgerne brød ind mod Langelinjes Molespids, mens Fyret fra Trekroner tændtes og sluktes som Vink paa

Vink fra en Tid, der var svundet — blinkende op i Ens Erindring — synkende ind i den mørke Glemsel derude paa det evig rullende Hav.

I det samme nærmede Fru Edel Salomon sig med Stanglorgnetten for de spejdende Øjne og bad Hugo følge. Han sendte et flygtigt Nik til Gerda — kom til at tænke paa en Blomst, der bøjer sig svagt paa den fine Stængel, og lod sig føre i Fru Edels brede Kølvand hen mod Døren til den anden Stue, hvor en ung Dame vendte sit Ansigt om imod ham, da Fru Edel nævnede hans Navn: »Hr. Hugo David — Fru Kaja Bang.«

Hugo saa' paa det fine sarte Ansigt med de blaalige Skygger over de trætte Laag, sagde et Par Ord og betragtede hende, mens hun talte. Det blonde Haar var svøbt om hendes Hoved i en bred tyk Bølge, der trak sig ned over den lave Pande og løftede sig over Tindingen i en lys Bræmme, der forsvandt bag det barnlig spæde Øre. Naar hun talte, hævede hun de lette Bryn og de tunge Øjenlaag, og Øjnene straaledede da med en lidt anstrængt Livlighed, store, mørke i Tonen uden bestemt Farve, men med en sitrende Uro i Blikket, som om et svirrende Punkt ustanselig fløj forbi derinde. Hendes Farve var mat med et svagt Skimmer af hvidt over Kind og Hals, og Halsen sænkede sig i en blød dalende Bue mod Brystet, der nu og da løftede sin svage Bølge over den dybt udskaarne Kjole. Hun drejede ofte Hovedet i smaa nervøse Kast, som om nogen lyttede i Nærheden, vendte det saa atter mod Hugo, og han syntes for hver Gang, at Øjnene tindrede dybere end før. Hun smilede da med let tilbagebøjet Hoved, saa Lyset svøbte sig kælent ind under hendes Hage, mens de fine Næsebor ligesom vejrede Duften af den lette Blomsterparfyme, der aandede sagte fra hendes

Bryst og blandede sig med Hudens lette Pust af Korn og Pudder.

»Naa, De troede, jeg var en ung Frøken i min bedste Alder, da De saa' mig?« sagde hun leende og saa' paa ham, mens en Skygge ligesom trak sig over hendes Øjne, før Laagene sænkede sig over Blikket. Saa slog hun atter Øjnene op og sagde med et Smil, mens Blikket sitrede dybt inde, fløj bort og fløj bort —: »Nej, jeg er saamænd snart en ældre adstadig Frue, — naa, det tror De ikke — hvad tror De da om mig? Tør De ikke — aa, Herregud! Hvor gammel er De — 22 — ak ja, det var dengang — nu er jeg 24 — ja, lige fyldt!« lo hun, drejede Hovedet lyttende til Siden og vendte det hurtig igen. »Vil De se min Mand — den lille Herre, der staar derhenne og stirrer saa melankoisk paa sine Støvler — ja, med den lille kokette Maane og de mange Rynker i Panden! Det var dejligt, at jeg ikke fik en af de andre Grosserere eller Direktører til Bords — Ungdom for sig og Ægtemænd for sig. Jo, man er gammel, naar man begynder at længes efter Ungdom. I mine unge Aar — Tak, Tak,« lo hun — »i mine helt unge Aar altsaa, sværmede jeg for ældre Herrer med smaa kokette Maaner og Panden fuld af Streger som et ubeskrevet Nodeblad. Ja, ja — Tiderne skifter og vi med — nu er det Deres Tid, min unge Herre,« sagde hun, idet hun løftede sit Slæb og tog hans Arm med en svag glidende Bøjning. »Bordet kalder — Røsten i Ørkenen!« lo hun og mødte hans Blik med et flimrende Smil. —

Over den store straalende Spisestue, der var holdt i Hvidt og dunkel Mahogni, bølgede en Duft af Mad og Blomster. Stemmerne løstes, sprang ud i Latter, steg og dalede, mens en svag Raslen af Tallerkener og Glas-

senes sprøde Klang fulgte dem som et dæmpet Akkompagnement under Larmen. Bag Stolene bevægede de lydløse Skikkelser sig med Vin og Fade, hviskende en høflig Forespørgsel med den venstre Arm hvilende diskret et Sted bagude. Jacob Salomon sad midt i Skaren, højroset, højrod højt op over den skinnende Skalle, følgende Gæster og Tjenerskab med vagtsomt spejdende Øjne, mens Smilet spillede og skiftede urolig efter Rang og Stand og Næringsvej, snart fjærnt, snart intimt, snart overrasket bæret, snart luftigt med et Pust af Kulde. Hugo sad og saa' nedover den duvende Skare. Ligeoverfor ham bøjede Departementschef Mügge sit blege Melonansigt om mod sin Dame, en svær dybt ud-skaaret Masse, vinrød af Farve over Ansigt, Hals og det fede bugnende Bryst, der steg og sank, mens Departementschefens Øjne ligesom kiggede paa Klem, parat til at lukke til, naar Bølgerne truede med at gaa over alle Bredder. Lidt længere borte saa' Hugo Politikeren Martin Stern hviske en ung Dame en Historie i Øret, mens hun med ængstelig optrukne Bryn og glippende Øjenlaag lyttede til hans Hvirken. Pludselig skyllede Rødmen over hendes Ansigt, og hun bøjede sig med et Latterhvin over sin Tallerken, mens han lænet ind mod hende fortalte den egentlige Pointe, som endnu slet ikke var kommet. Paa hendes anden Side vendte den frygtede Journalist Georg Harring sit haarde Snogeansigt om imod hende, drejede sig bagom hendes Stol mod Stern, der bøjede sig imod ham, og de sad da dør, stangende hinanden som to Bukke med det unge Kid imellem sig. Nu løftede de hilsende Glasset, og hendes Blik flakkede angst og usikkert under deres Øjne, som om hun vejrede en Fare. —

Pludselig vendte de alle Blikket til den modsatte

Side. En yngre Herre havde rejst sig — Komediefatteren Søren Ravn med det blonde, udviskede Ansigt, hvor kun Næseklemmerne lyste, skinnende af Middagsvid og Selvglæde. Nu og da, naar han lo med af sit eget Vid eller gjorde en Kunstpause, der samlede Interessen, før Bomben sprang, satte han med to krumme Fingre Lorgnetten tilrette, løftede saa sit Ansigt mod Lyset, mens den snadrende Mund løb over Stok og Sten, strøende de kaade eller frække Indfald og Udfald ud over den maabende Skare, som hilste hans velkendte Spot med Kaskader af Latter og Hvin og Smaaskrig fra de unge Damer, der gav sig under Slagene fra hans flade Narrebriks. Den fejrede Skuespillerinde, Fru Rigmor Borring, rejste sig protesterende, afbrød Søren Ravn med smaa kokette Parader, der vakte Storme af Jubel, og Søren Ravn riposterede med de to krumme Fingre mod Lorgnetten, som hældede svagt, overvældet af sin Herres strømmende Svada. Indimellem den fejende Tvekamp skød Brokker og Stumper af Tilraab og Bifald, Ord og afbrudte Sætninger, som Søren Ravn greb som Pile i Flugt og behændig sendte tilbage, mens Fru Rigmor Borring sekunderede med sin blege, pretentiøse Stemme, der laa blid og velskolet helt ude paa den yderste Tungespids. Og Jacob Salomon løftede henrykt hilsende sit Glas og skyllede Vinen i store Slurke ned i sit Svælg, overdøvende Latteren som en Auktionarius, der animerer til Overbud — mens hans vagtsomme Øjne gav Tjenerne Vink og fulgte de dampende Fade paa deres lydløse Vej bag Rækkerne.

Nu slog Politikeren Hr. Martin Stern paa sit Glas og rejste det blege Hoved med den kolde hvide Pande og den følsomme Næse — hans rolige Øjne med det trætte

lidt skulende Smil gled langsomt søgende over de lyttende Ansigter, og i halvt henkastede underfundige Vendinger talte han Damernes Sag, mens han diskret smagte paa de dobbelttydige Skoser og Hib som en Kender, der føler den krydrede Eftersmag paa sin prøvede Tunge. Damerne saa' først lidt sky paa hverandre — gav sig saa pludselig hen i Situationen under den fælles Blottelse, der fremhævede de fælles Yndigheder, og Martin Stern sluttede, idet han lagde sin Sum af Erfaring og Faderfølelse for den unge Dames Fødder ved sin Side — en Kaarde, der var prøvet i Kampen og aldrig var rustet i Skeden. Larmen steg. En rund og blegfed Sanger med runde barneblaa Øjne og runde Mundstillinger talte for Kunsten, der søgte mod dette Hus og flokkedes om dette Bord, og mens Knive og Gafler klirrede, og Samtalen taarnede sig op omkring ham, fortabte han sig i begejstret Lovsang, beruset af sin Stemmes veldisponerede Modulationer.

Hugos Blik gled videre, forbi nogle yngre, haarde Ansigter af Handelens Verden, stansede et Øjeblik ved Hjalmar Borrings blide Drengensansigt med det sukrede Smil, der saa' ud som det dækkede over daarlige Tænder, gled videre forbi et Par Skuespilleransigter, der spillede med stærk Mimik og Munde, flækkede af Latter — søgte et Øjeblik Hvile i Professor Rosens sarkastisk lune Voltairefysiognomi, der stilfærdig bøjede sig over Tallerkenen med et Skær af Spot og Lidelse, og stansede ved Gerdas blege Profil, der rejste sig som en fremmed Blomst i den duvende Dyng. Nu vendte Gerda sit Ansigt imod ham, hun løftede smilende sit Glas, og deres Smil mødtes som et flygtigt Haandtryk over Larmen — Goddag — Farvel! Ved Gerdas Side bøjede den gamle Grosserer Moritz Mendel sit fine be-

skedne Hoved mod sin Dame — et Strejf af en gammel Tid, der dukkede op, stiltfærdig og ridderlig, og druknede i den hede Bølge af Dunst og Skraal. Og samlende det Hele ved sin brede Favn med det bovnende Skjortebryst stod Jacob Salomon dér med Glasset højt i sin løftede Haand, sendende sit skinnende Smil som Fingerkys ud mod de klingende Navne af Kunstens og Handelens Verden — et Midtpunkt i det Liv, der rørte sig, solbeskinnet og larmende paa den skummende Overflade, ubekymret om Fortid og Fremtid, nydende til den sidste Draabe dét Nu, som perlede i de højtløftede Pokaler, mens Hurraraabene steg brusende mod Loftet. — —

Hugo stod med Fru Kaja Bang i en Krog af Jacob Salomons tunge læderbetrukne Arbejdsværelse. Omkring ham bølgede Larmen, han selv var fyldt af en egen sød og svævende Mathed — han mærkede, at Sukkertangen rystede, da han løftede den, og han smilede, da han mødte Fru Bangs Øjne, som trak ham til sig under de tunge Laag. De satte sig Side om Side i den dybe Hjørnesofa, hun havde lænet sit Hoved tilbage, og hans Blik strejfede hendes Bryst, der laa som to blege Tvillingferskener i en Vugge af Dun og Silke. Den tynde Kjole laa glat over det spinkle Knæ, og den sylfine Taaspids vippede let som til en Melodi, der sang et Sted dybt inde. Hun rakte ham sin Kop med en lad, forkælet Bevægelse og sagde, idet han rejste sig for at sætte den fra sig:

»Hvem der nu kunde tage bort!«

Hugo blev staaende halvt oprejst med Koppen i sin Haand og vendte sig spørgende imod hende.

»Pas paa, hvad De har mellem Hænder, Hr. David,« sagde hun og løftede sit Hoved.

Hugo stillede Kopperne fra sig, satte sig atter ved hendes Side. De hvide Hænder laa mat og ledigt i hendes Skød — Hugo tænkte et Øjeblik paa Pollys Fingre med de plettede Negle og de ru Spidser — saa' Fru Bangs Haand med det spindellette Lommetørklæde glide over Læbernes røde og fast tegnede Bue og mærkede den svage Duft af Parfyme, idet Haanden atter gled til Hvile —

»Vilhelm!« kaldte hun. Hr. Bang var kommen frem i Døraabningen, stod et Øjeblik og betragtede Røgen fra sin Cigar, som han aandede ud i Stuen med et aborreagtigt Gisp af Tomhed og Aandsfraværelse. »Vilhelm!« kaldte hun igen, leende, mens hun bøjede sig frem. Og da han vendte sit Blik om imod hende med et overrasket Smil, vinkede hun ham nærmere og sagde:

»Maa jeg præsentere dig for min Bordkavalier, Hr. Hugo David.«

Hugo havde rejst sig, trykkede Hr. Bangs store Haand, der føltes saa trofast i Trykket. Hr. Bang nikkede fra ham til sin Frue, mens et underlig hjemløst Smil gled over hans Ansigt:

»Glæder mig at hilse paa Dem.«

»Hr. David har lovet at se ud til os.«

Hugo vendte sig mod hende — hun havde ikke talt til ham derom —

»Det skal være mig en Fornøjelse,« sagde Hr. Bang med et vemodigt Smil.

Hugo bukkede, vilde sige noget, kunde intet finde. Fru Bang havde atter bøjet sig tilbage og betragtede dem under de sænkede Laag. Hr. Bang saa' eftertænksomt paa sine Støvlespidser.

»Tjeneren byder Kaffen rundt derinde, Vilhelm.«

»Tak, min Ven,« sagde Hr. Bang og saa' sig hjem-

løst omkring. Rakte saa Hugo sin brede Haand med det trofaste Haandtryk.

»De undskylder. Paa Gensyn.«

»Sæt Dem saa ned igen,« sagde hun og rykkede lidt til Side, idet hun ligesom lunede sig ind i Sofakrogen. »Han er rar — synes De ikke? God og rar — men kedelig, rædsom kedelig! Ja, De ser paa mig — hvorfor skulde jeg ikke sige, hvad jeg mener? Tror De, det var dét, jeg havde tænkt mig?«

»Det aner jeg ikke. Jeg kender Dem jo slet ikke.«

»Vi var fem fattige Pigebørn derhjemme, og jeg havde den Lykke at kaldes smuk og faa Plads paa hans Kontor. Dér har De min Livshistorie.«

»Hvorfor sagde De, at jeg havde lovet at se hjem til Dem?«

»Det har De jo nu.«

»Jamen —«

»Fortryder De?«

»Det ved De jo godt.«

»Hvad saa mere? Synes De, at det er grimt, at jeg løj? Herregud, hvad er det Hele?«

»Det maa De ikke sige.«

»Det er saa længe siden, jeg har truffet et Barn, som ikke lyver med Glæde. En skønne Dag gør De det ogsaa.«

»Maaske.«

»Jamen, det maa De ikke. Det er derfor, jeg kan tale med Dem. De maa ikke tænke for ondt om mig. Jeg er meget bedre end mit Rygte.«

»Det kender jeg ikke.«

»Nu lyver De.«

»Nej.«

De saa' paa hinanden. Hun lukkede et Øjeblik sine

Øjne, løftede dem atter langsomt — det underlig svirrende Punkt fløj bort og fløj bort derinde. Saa rejste hun sig, tynd og smidig i den slanke Silke, sænkede sit Hoved med en blid, yndefuld Bøjning og sagde:

»Pligten kalder. Paa Gensyn.«

Hugo stod et Øjeblik, følte det, som om en Silketraad var gledet mellem hans Fingre — bort — hvorhen? Saa vendte han sig, kom til at strejfe en Arm, der løftede en Kop, og mødte Professor Rosens Ansigt, idet det drejede sig imod ham med et undskyldende Smil.

»Undskyld —« Hugo bukkede og blev rød.

»Iligemaade —« smilede Professor Rosen. »Tør jeg spørge om Deres ærede Navn? David — jaaa.« Han nævnede sit Navn. »Naa, saa De kender det — en Skuespillers Navn er ellers hurtig glemt. — Altfor venligt,« lo han med et lunt og indtagende Blink i de smalle Øjne, fra hvis Kroge et Bundt af fine Rynker skød sig ud over den lidt indsunkne Tinding. »Søger De nogen? Skal vi sætte os lidt hen i Krogen og skumle i al Venlighed? Det er ikke smukt, naar man først har spist af Familiens gode Bord. Men altfor megen god Mad vækker min Blodtørst.«

De satte sig. Hugos Hjærte bankede. Hvor ofte havde han ikke i den løbende Tid tænkt paa Professor Rosen, naar Juraens kolde Fængsel lukkede sig om ham, og han kun øjnede Friheden som en ussel Himmelstribе i det fjærne Blaa udenfor den tilspigrede Rude. Nu sad han ved hans Side og betragtede det spinkle spillende Ansigt, hvor hver Rynke levede og lyste. Det matbrune, let graanede Haar var skilt og laa i en bred Lok over den skyede Pande, der gav Blikket et Strøg af hengemt Skuffelse, naar han tav, et fraværende Udtryk af Tungsind som hos Døve, der for-

gæves lytter. Men naar han talte, tændtes der en lille sprudende Sol dybt inde i Blikkets vemodige Mørke, og paa kryds og tværs ridsede Rynkerne deres fine, dirrende Næt over den blodløse Hud, der blaandede let om Mund og Hage. Stemmen var sagte, næsten hviskende smygede den sig om Ordene, understregede dem med smaa listige Blink og Pauser, og Læbernes bevægelige Linier krusede og krummede sig, spidsede sig og videde sig ud til et Smil, der havde bevaret Ungdommens blide og forføreriske Charme. Han bøjede sig ofte tæt hen mod Hugo og dryppede sine smaa sikre Iagttagelser i hans Øre, naar en eller anden strøg dem forbi, men hans Ansigt udtrykte da samtidig en ædel og fornem Værdighed, der fuldkomment dækkede det kaade Glimt af uglaspilagtig Fryd, som ulmede fordækt i hans Øjne. Saa lod han sin lange knoklede Haand glide fortrolig ind under Hugos Arm og sagde med sin sagte smygende Stemme:

»Jeg elsker at sidde som her i en Krog og se Verden dreje sig. Tror De, jeg kommer her for den gode Mad eller for Jacob Salomons smukke Øjnes Skyld? — Skønt ... jeg elsker god Mad og smukke Øjne, men ulykkeligt — min Konstitution paanøder mig Diæt i mange Retninger. Ak, ja,« sukkede han ligesom erindrende, mens Blikket skiftede Tone og blev mat og lidende. »Men se engang,« vedblev han og trykkede Hugos Arm, mens Øjnene atter lyste af drengelystig Kaadhed, »se Dem engang omkring, og De vil opdage en Mangfoldighed af skiftende Udtryk for skiftende Stemninger og Skæbner — se blot paa Bankdirektør Hellmuths Haand bag paa hans sorte Kjole — kan De se, den rykker sig og flytter sig i smaa nervøse Trækninger, den forraader Manden, mens han tror sig uiagttaget og lytter smi-

lende til Etatsraad Dambergs koldsindige Børsbetragtninger. Eller se paa Cigaren, som Etatsraaden holder varsomt mellem de to bløde Fingre, se hvor han løfter den mod Læberne med et svagt Ryk i Armen, som om Manchetten strammede — hvor megen rolig Overvejelse ligger der ikke i den langsomme Bue, hans fede hvide Haand beskriver fra Hoften til den tykke hængende Underlæbe. Og se — se,« hviskede han med smaa svage Tryk mod Hugos Arm, »se, hvordan han puster Røgen fra sig i en stor Søjle over Hellmuths blanke Skalle og følger den med et mæt Gisp paa dens Vej mod Loftet — er det ikke Manden lyslevende, som han sidder i sin Direktørstol paa Kontoret og følger Markedets Gang og Fluktuationer som en rislende Flod af Guld og Spekulationer, der søger mod hans rummelige Pengesæk? Og pas nu paa — nu begynder Hellmuths Haand at gnide Pegefingeren mod Tommeltot, som om der var en Pengeseddel imellem — det er Grosserer Bang, der nærmer sig med det sørgmodige Klovnansigt — nu falder Hellmuths Fingre lidt til Ro, der er Bid paa Krogen — ser De, hvad sagde jeg? — Jo, jo,« vedblev han og flyttede sig lidt fra Hugo, »Kunsten har sin Opdagerglæde, det er dén, der gør Livet udholdeligt midt i den store Humbug og Svindel, der breder sig paa Overfladen og ikke véd, at det er Kunstens Sag at løfte sit Hoved op over Syndfloden og vise Menneskene sit lystig bedrøvede Ansigt, der spejler Himmel og Helvede i sine Øjne.«

Professor Rosen lænede sig tilbage i Sofaen og fulgte Cigarrøgens kunstfærdige Ringe, der strømmede i smaa sikre Stød fra hans Læber, dukkede ind i hinanden, flød sammen bort og viskedes ud af andre, der fulgte, blaa og faste i lydløs Svæven. Hugo saa' ud i Rummet,

lod Blikket glide gennem den evig skiftende Sværm, stansede ved Hjalmar Borrings Drengesansigt med det stramme sukrede Smil, som bøjede sig over en ung gyldenfarvet Dame, der ligesom skød sit Bryst op imod ham, idet hun bøjede Hovedet tilbage for at møde hans Øjne. Henne i Døraabningen stod den fejrede Skuespiller Lauritz Holm lænet op mod Karmen med en kvidrende Spurvesværm af unge Piger omkring sig. Han lo med sin anstrængt kraftige Latter, der sprang som et Skrald op over Sværmen og fik andre Ansigter til at vende sig, mens han skjulte sit Ansigt bag den brede Haand, som om han krøb i Skjul, forfærdet over den Opsigt, han med Vilje havde vakt. Saa flygtede han ind i den tilstødende Stue, forfulgt af Spurvesværmen, som kvidrede op derinde og fik Hugo til at længes efter Foraaret og Landbohøjskolens Have. Fra en Krog i den anden Stue saa' han et Blink af Rafaels forlegent smilende Ansigt, der fulgte Skaren, imens han bøjede sig ned over en Stol, hvor Fru Rosas buttede Krop et Øjeblik kom tilsyne og atter skjultes af Fru Bangs slanke Skikkelse, der aaleglat gled ud og ind ad den Kant, hvor Sværmen kvidrende var forsvundet. Og andre gled ud og ind, ligesom nappende en Bid af Latteren og Samtalen — en Klump, der dukkede op, forsvandt og stimlede sammen paany med aabne Munde og tomme, skinnende Øjne — — Hugo smilede — — kom atter til at tænke paa Foraaret og Fiskedammen i Landbohøjskolens Have, da Jacob Salomons Ansigt skød op som med et Plask derinde og atter forsvandt i et Plump mellem den broget skiftende Skare.

Professor Rosen havde rejst sig, den gamle Grosserer Moritz Mendel kom hen imod dem — Hugo rejste sig ogsaa. De to Herrer trykkede hinandens Hænder med

sirlige Buk, Professor Rosen tog Hugo blidt under Armen og forestillede ham for Moritz Mendel, der saa' paa Hugo med sine blegblaa Øjne, eftertænkksom da han hørte Navnet:

»David?« spurgte han med sin blide, beskedne Stemme. »En Søn af Philip David maaske? — En Brodersøn, jasaa — jo, jeg har kendt Deres Hr. Fader i hans ganske unge Aar — Siegfred David, ikke sandt — jo, jo. — Og Deres Fru Moder,« vedblev han efter en lille erindrende Pause, »— Hanne, ikke sandt, født Wulff — jo, Deres Moder var meget smuk,« nikkede han, »— er det sikkert endnu — hvor længe kan det være siden, lad mig se — —?« Han lagde Fingeren ind mod den store tankefulde Næse: »Ak, ja, circa 25 Aar — da var jeg endnu i mine bedste Aar — nej, min kære Professor Rosen, nu nytter det ikke noget, nu vil Maskineriet snart ikke længer — 72, ja det er dog en Post.« Han lo med smaa ironiske Hovednik og saa' paa Professor Rosen med de blegblaa sørgmodige Øjne: »Og De lever? — Det glæder mig. Jeg vilde dog hilse paa Dem, inden jeg forsvinder. Jo — jo — ganske stille, som det sømmer sig en Forretningsmand, der stiller paa sit Kontor Kl. 8 for at foregaa Ungdommen med et godt Eksempel.« Han trykkede deres Hænder med et blidt Tryk af den glatte livløse Haand: »Glæder mig — glæder mig. Godnat, mine herrer.«

Professor Rosen saa' længe ad den Kant, hvor Moritz Mendel bevægede sig med sin lidt slæbende Gang mellem de skiftende Grupper. Saa vendte han sig mod Hugo og sagde:

»Dér saa' De det sidste Glimt af Deres Races fine Forretningskultur. Ja, undskyld — jeg siger »det sidste« — men se Dem om. Er det ikke oprørende at

se, hvor Tiden forsimples og forsjofles Fortidens ædle Træk? Se paa Kunstens Repræsentanter her i dette Hus, de fineste Navne, f. f. Portorico, som jeg selv ryger — Gud bedre — selv den er ikke den samme som i mine yngre Aar. Eller ligger det maaske blot i, at aldrig noget er det samme, at det blot er mig, der staar stille, mens Verden drejer sig? Eller at Synet og Troen paa Fremtiden svækkes med alt det andet? De maa jo vide det, min unge Herre med de store østerlandske Øjne, som just ikke ser ud til at drømme om Veksler og Kurser? Naa, hvad drømmer saa De om, min naadige Scheich ul Islam — er det Børser og Aktier og Kurs og Notering? Eller brænder der en lille Lampe derinde, en lille bitte Gnist af den hellige Ild? Nej, De behøver ikke at sige det — jeg ser, De kan rødme — Gudskelov — saa brænder der dog noget derinde. Nu takker jeg Dem, fordi De har gidet høre paa mig. Og saa paa Gensyn — ved Lejlighed.«

Hugo stod alene med bankende Hjærte, forstumlet af Larmen, der brusede omkring ham, forstumlet af sine egne Tanker, der brusende fulgte Professor Rosen paa hans Vej ind mod de andre Stuer. Han saa' den slanke Skikkelse bevæge sig afmaalt og fornem mellem Gæsterne, strøende et Smil her, et Ord dèr, mens Øjnene klemte sig sammen til et sprudende Punkt, hvorfra de fine Rynker straaledede deres spillende Lys over Pande og Tinding. Hvorfor havde han ikke sagt, hvad han følte, da Professor Rosen spurgte? Hvorfor havde han ikke udøst sit Hjærte, sammenpresset som det var af det daglige Tryk fra det tvungne Arbejde, der var ham ligesaa forhadet som den raa Larm af brutal Livslyst, der bragede om hans Hoved? Ja, nu vidste han det — aldrig — aldrig vilde han give sin Sjæl i Vold til de

graadige Magter. Nu — her — midt i den brølende Sværm af fede og flade Ansigter, der lo og skreg op, som om Verden var deres — her vilde han sværge en hellig Ed paa aldrig at blive som de — hvorhen saa end hans Vej maatte føre ham. Og han ønskede, at den maatte føre ham op paa de Brædder, hvorfra han kunde sende sine Pile imod dem, hvorfra han kunde tvinge andre til at se med hans Øjne, tugte dem, blotte dem og kalde Spot og Foragt ned over deres syndige Kroppe. Og højt, højt vilde han svinge sig op over dem alle, synge sin Ungdom og Længsel ud over deres Hoved, faa dem til at løfte deres Øjne fra Jorden — mod Stjærnerne! I et Brus af Lykke og Styrke skulde han samle deres Sind som et Ler i sin Haand, forme, skabe, give Liv! Nu vidste han det — nu saa' han det! Fornægtere var de, denne Sværm af Ufølsomhed og Hovmod, af Griskhed og Magtbegær, der dansede om Jacob Salomon, som de foragtede og beundrede, og som foragtede og beundrede dem til Gengæld! Løgn, Løgn og Svindel var det, som bugtede sig ud og ind, handlende, sjakrende, byttende Gaarde, fordelende Rovet fra Lomme til Lomme, anglende, tingende, logrende, overmodige af Dagens Ry og Held, opfyldt af sig selv og sit uden Tanke for dem, som frygtsomt bankede paa Døren og bad om en Levning fra Bordet, der flød som en Mødding, hvorpaa Svinene havde rullet de mæskede Kroppe i Solen — —

Der lød et Par Akkorder dybt inde fra de inderste Rum. Larmen sank, en enkelt Lattersalve blev tysset ned — Stemmerne gemte sig bort i en Krog med en fnisende Hvisken. Gruppe paa Gruppe gled ind gennem Døraabningen, snart var Hugo alene. Nu løftede en blød og fyldig Mandsstemme sig i Stilheden, i lange

sørgmodige Rythmer nærmede den sig som paa Vandring gennem Ensomheden. Det var, som om en Haand lagde sig dulmende paa Hugos Hjærte — selv her tonede Musiken — selv her løftede pludselig en af de Stemmer, der havde skraalet højest i Larmen, sig andagtsfuldt mod Himlen. I den fede og bløde Krop, der før havde solet sig i Velvære og Selvglæde inde ved Bordet, boede en Stemme, der klang af Storm og Stille og gled ud som et Suk i en trøstesløs Nat. Nu hævede den sig, fremmed og fjendtlig af Længsel og Klage — brød ud i et angstfuldt Raab, paa samme Tid Klage og Anklage og stoppede pludselig op, mens Ekkoet klang tilbage fra Tomheden og fyldte Stilheden med sin Uhygge og stumme Kulde. Da strømmede der en Tone af blød og smæltende Hjemvé ud af Stilheden, Hugo bøjede sit Hoved og følte, hvor Sangen gled sammen med hans Ensomhed, en sorgfuld Længsel, der hjælpeløst løftede sine Øjne mod de kolde Stjærner i det evige Rum. Og Stemmen steg i et tonende Væld som hans egen haabløse Længsel, anraabende, anklagende, et afmægtigt Raab om Hjælp, der sank sammen som en Brand i sin egen Flamme ...

Das Land, das Land so hoffnungsgrün,
 das Land, wo meine Rosen blühn,
 wo meine Freunde wandelnd gehn,
 wo meine Todten auferstehn,
 das Land, das meine Sprache spricht —
 o, Land — wo bist du?

— — — — —

Hugo blev siddende med Hovedet støttet mod sine Hænder, mens Sangen døde hen. Den sidste Strofe klang endnu i hans Øre: »Dort wo du nicht bist — dort ist das Glück!« Han løftede langsomt sit Hoved

og saa' hen mod Døren. »Dort wo du nicht bist, dort ist das Glück« — hviskede han hen for sig og følte sig fremmed og ene som aldrig før. Hvor var de store Ord, som han før havde tænkt — et Fnug i Luften! Hvad var han selv, nu da han sad her — et Fnug, som sejlede, snart op, snart ned, drivende for alle Vinde! Hvad mægtede han af dét, som han drømte om — var det andet end afmægtige Syner, tomme Fantasier, der førte ham bort fra den Plads, som hans Slægt, hans Race bestemte for ham, et Led af den Verden, der anglede og tingede, handlede og sjakrede — — »Dort wo du nicht bist, dort ist das Glück — —«

I det samme gled en hvid og slank Skikkelse frem i Døren. Det var Gerda. Langsomt gik hun hen mod Hugo og satte sig taus ved hans Side. Ingen af dem sagde noget, de sad stille og stirrede frem for sig. Da tonede Stemmen paany derinde fra, Gerda lagde sit Hoved tilbage mod Sofaens Ryg, Hugo blev siddende uden at røre sig — —

Still ist die Nacht, es ruhen die Gassen,
in diesem Hause wohnte mein Schatz;
sie hat schon längst die Stadt verlassen
doch steht noch das Haus auf demselben Platz —
— — — — —

Hugo lænede sit Hoved tilbage. Hans Blik traf Gerdas, der dvælede et Øjeblik i hans og atter vendte sig mod Loftet. Da saa' han i et Nu Gaden i den lille By, hvor han og Dr. Markow var stanset, mens han stirrede op mod det svage Lys, der brændte bag et gult Gardin oppe paa Kvisten. Lis .. Lis .. hviskede det i ham, mens han hørte Gerdas svage Aandedræt ved sin Side. Lis .. Lis .. sukkede det i ham, og Barndommens for-

svundne Land gled sammen med Stroferne fra før:
Dort wo du nicht bist — —! Og ude i Fremtiden
hørte han Sangens sidste Toner klinge ud i en Nat af
Længsel og Maaneskin, mens det svage Lys viftede bag
det gule Gardin —

Du Doppelgänger, du bleicher Geselle,
was äffst du nach mein Liebesleid,
das mich gequält auf dieser Stelle
so manche Nacht in alter Zeit?...

Der var et Øjeblik ganske stille, mens de sidste Ak-
korder døde hen. Saa rejste der sig en Bølge af Bi-
fald og Raab derindefra. Stemmerne kom nærmere.
Og i en Klump af oprømte Ansigter tonede Jacob Sa-
lomon frem, larmende og gestikulerende, idet han med
ivrige Haandklap kaldte Gæsterne sammen:

»Mine Damer og Herrer — Spillebordene venter!«

V.

DA Hugo en Dag skraede over Gammeltorv paa sin Gang mod Isidor Salomons Kontor, steg en ung Dame ud af Omnibussen, mens Konduktøren pegende viste hende Vej over Torvet. Hun stod et Øjeblik, samlende Kjolen, før hun steg ned. Idet hun atter slog Øjnene op med et skraat smilende Blik til Tak, kendte Hugo hende og stod stille. »Hugo ..!« raabte hun og sprang ham imøde. »Lis ..!« — han greb hendes Haand og saa' hende ind i de skælmske Øjne —

»Lis .. er det dig!«

De gik over Torvet, røde og glædestraalende over Gensynet. De pludrede og lo ind i hinandens Spørgsmaal og Svar, stod stille naar en Vogn ramlede forbi med et Varsko, foer over paa Fortovet, hvor de igen stod stille, mens Spørgsmaal og Svar atter traadte hinanden i Hælene. Lidt efter lidt klaredes Traadene, den ene hørte et Øjeblik paa den anden, fik lidt at vide, kørte saa atter alt sammen i en Strøm af Latter og Udraab, mens de puffede sig frem mellem de forbigaaende, veg tilside og mødtes igen.

De drejede om ad en Sidegade, hvor alt var stille. Hugo stansede, saa' paa Lis, der spørgende havde vendt sig om imod ham og tog hans Haand med en lille Lyd af Rørelse og Glæde. Saa gik de videre, mens hun

holdt sin Haand om hans og slap den med et sagte Tryk og den lille Lyd af bevæget Glæde. — »Kendte du mig straks, Hugo?« — »Med det samme du saa' paa ham ... saadan!« — »Og dèr stod du, nej, hvor var det dog morsomt!« — »Og hvor du ligner dig selv!« — »Uha!« — »Naa-aa?« — »Jo-o!« — »Det er dejligt at se dig igen Lis.« — »Er det?« — »Ja.« — »Illegemaade, Hugo.« — »Tak, Lis — —«

Han saa' paa hende. Hun var høj — naar deres Øjne mødtes, var de i Højde med hinanden. Der var noget svajende over hendes Skikkelse, det blaa Slør fra den sorte Straahat gled ned over Nakken og viftede let om hendes Skulder. Haaret var mørkere end før, med en dyb, gylden Tone inde under Skyggen, gyldengult, hvor Solen strejfede det omkring Øret. Ogsaa Brynene var mørkere end før og trak deres dristig svungne Streg — — som en flyvende Maage huskede han, at Harry en Gang havde sagt — — og blaa, blanke og himmelblaa smilede hendes Øjne ham imøde, aabne som om han saa' dybt, dybt ind i en Himmel, der hvælvede sig over hans Drengaar og Vindstrup Strand ... Lis! Paa den korte, muntre Næse, der ligesom løftede Overlæben en Kende over de klare Tænder, sad en Række blege Fregner som Solpletter, og ude i Spidsen glinsede Solen i en lysende Prik, der samlede Ansigtets Lys i en Gnist af nyfigent Skælmeri og spillede omkring de smaa levende Gruber over Kinden og Mundens svagt krusede Vige.

Hun gik ledløst svingende, strejfede nu og da hans Arm som med Forsæt, veg saa smilende til Side, som om noget laa i Vejen. Saa vendte hun sig om imod ham, et Par fine gyldne Haar strakte sig dirrende ud i Luften, gennemskinnede af Sol, det lyse Sommerliv

tegnede Brystets ømt-aandende Bue .. Lis .. Lis — smilede han i Tanker, mens han fulgte hendes Stemme — —

»Ja, jeg bliver her til henad Vinter — vi skal have det morsomt, ikke — sammen med Karl og de andre. Hvordan har han det — Karl, ja — og Aage og Harry — jeg troede, I altid var sammen? Er du paa Kontor, nej, hvor grinagtigt — jeg skal selv lære til Kontor, jo, jeg skal gaa paa Handelskursus og lære Bogholderi og Skrivemaskine og have Plads i Banken eller paa Byfogedkontoret derhjemme. Jo, Tak, de har det godt — og din Søster, Emma, er blevet en hel lille Dame, som Jørgen i Stilhed sværmer for — ja, hvad mener du! Og Jomfru Tralle og Johanne Seemann er forlovede — Tralle med Johannes Svendsen — ja, den røde Johannes, ham husker du nok — og Dr. Markow er blevet gift med Rektor Müllers Datter Marie, og de har en yndig Unge med gule Krøller — ja, tænk dig! — Jeg?« udbrød hun, da Hugo indskød et Spørgsmaal, »nej, Tak! Aldrig med en fra Provinsen med Huset fuldt af Unger og gammel Piberøg. Hvor gammel jeg er — det spørger man ikke en Dame om, naar hun er fyldt 20 — ja, tænk dig, 20 Aar, det syntes vi dengang var en ældre Donna. Men nu skal du fortælle mig lidt om dig selv og om Karl. Han læser nok til Teatret. Boer han endnu paa Regensen? Vi skal mødes en Dag allesammen og tage i Skoven, ikke? Kan du huske Klitgaarden, naar vi laa nede i Haven ved Bækken — og Drengene og Pigerne fra Vindstrupgaard — og da vi gik i Vandet fra Stranden, mens I laa deroppe i Klitterne og lo af os — jo, I gjorde! Jeg har endnu en Sten, som jeg fandt — med Dato og Aarstal

og det Hele — d. 29. Juli — ja, dèr kan du se, der er nogle, der husker !«

Hugo smilede. Den 29. Juli for længe, længe siden ! Og han saa' Lis ude paa Sandbanken med Solens gyldne Bræmme om den lyse Pigekrop, mens hun forsigtig dyppede Taaspidsen i Vandet. Han vendte sit Ansigt om imod hende, og det lyse Billede gled sammen med den slanke Pigeskikkelse ved hans Side, og deres Øjne mødtes i et Smil, der et Øjeblik skiftede Farve, blev varmt og bævende, før det atter forsvandt.

»Jeg har ofte tænkt paa dig, Lis,« sagde Hugo og overhørte med et Smil det »Pyt!« som hun leende sendte tilvejs. »Hvorfor jeg saa aldrig skrev? — ja, spørg de andre derhjemme, hvor ofte jeg skriver. — Troløs — ? Nej Lis, det er slet ikke dét, men Tiden gaar, mens man tænker sig om, og naar man er færdig med at tænke, saa er det allerede saa langt borte, at man ikke mere synes, der er noget at fortælle. Ja, nu kender jeg dig igen, naar du ser saadan paa mig — du er ganske den samme, Lis — det var godt, at du kom. Ja, hvorfor — hvorfor?« smilede Hugo, da hun leende spurgte ham. »Hvorfor er det godt, at Solen skinner, og man synes, at Livet er dejligt? Ja, du smiler og kigger paa mig som en Spurv fra sin Pind. Lis .. ! Nej, ikke andet .. der er ikke andet .. giv mig din Haand .. her er ingen .. det er snart igen d. 29. Juli — nu staar det med Dato og Aarstal herinde,« sagde han og løftede hendes Haand med et Smil mod sit Bryst.

De gik ind i Botanisk Have og satte sig paa en Bænk nede ved den lille Sø i Bunden af Haven. De talte om Plantagen derhjemme, og Hugo kom pludselig til at tænke paa de første Feriedage, naar han sad

derinde og saa' ud over Byens røde Tage og Skorstensrøgen, der flimrede i Middagssolen. Saa skiftede Billedet i et Nu, og han følte endnu hendes Læber mod sine, mens han saa' hende løbe over Plænen som et flygtende Dyr i den blaanende Nat. Han vendte sit Hoved om imod hende, hun sad foroverbøjet med Haanden under sin Hage, missende med Øjnene mod det stærke Solskin. Kjolen laa let og blødt i hendes spinkle Skød og tegnede Benenes lange lige Linie i Lyset — nu rørte den Haand sig, der laa paa hendes Knæ, de lange lidt knoglede Fingre spillede en stum Melodi — —

»Lis —« sagde han og lagde sin Haand over hendes. Fingrene rørte sig svagt under hans, som om de dæmpet spillede videre. Saa blev de stille. Og de sad tause og stirrede ud i Solskinnet, der nu pludselig sitrede og svirrede af Insekternes silkefine Melodi. —

[Lis var kommet tilbage! En Drøm fra hans Barn-
dom og tidligste Ungdom var kommet tilbage, en lys
Foraarsmorgen dæmrede i hans Sind. Alle de Længs-
ler, som han dengang havde næret, vaagnede paany og
førte hans Tanker fra Onkel Philips tilbagetrukne Hjem
og fra Isidor Salomons skumle Forkontor ud i Lyset,
ud i de blonde Foraarsdrømme, som Lis' Smil og svaj-
ende Skikkelse atter vakte i hans Hjærte. En Trang
til Befrielse og til Venskab, en dyb Drift til at give
sig hen og aabne for sin Fortrolighed, en Længsel efter
at lade sin Ungdom strømme ud i Lyset og Luften
betog ham. Naar han talte med Lis, dukkede gamle

Erindringer op fra Hjemmet, fra Skolen, fra Gaarde og Gader, Mark og Strand — det var, som om en blaa og skyfri Himmel hvævede sig over dem alle, alt andet var glemt, han mødte sig selv igen, som han dengang havde været, eller som han syntes, han dengang var. Tænkte han paa de Aar, han havde levet herinde, saa' han nogle dæmpede Stuer og hørte nogle dæmpede Stemmer, der krøb sammen i Krogene, som om de lys-sky trak sig ind i en Verden, hvor Livet ikke kunde naa dem. Han saa' fra sin Plads ved Pulten i Isidor Salomons Kontor en afmaalt Stribe Himmel — lige knebent nok til et Par Soldaterbukser, som Sagfører Jansen plejede at sige — alt andet var dukket ind i en taaget Fjærnhed, unærmelig og uvirkelig. Nu brast Taagen, og Landet løftede sig atter, forarsgrønt og solbeskinnet for hans Øjne, Bækkene flød og Havet glimtede milevidt som et Spejl i Solen — Lis stod der som dengang, smilende som aldrig før, sol-omskinnethed som aldrig før, mens den lette Kjole viftede i Vinden og tegnede Skikkelsens spæde Buer og spinkle Linier ... Ungdom! Ja, Ungdom var det, som han atter følte, Glem-sel, Ømhed, Hengivelse! Et Væld af ubrugt Trofasthed, af Offerlyst og Venskabsglæde fyldte hans Bryst — han havde været skjult i Bjærgene, skjult for Verden, skjult for sig selv. Nu løftede det sig, og han gik ud i Lyset, som han ikke havde set i hundrede Aar — og der stod Lis, smilende som aldrig før, sol-omstraalet som aldrig før, Foraaret selv, som han mødte paa ny — Barndommens første svage Pust af Sværmeri og Poesi, dens Drøm om en Fremtid af altbesejrende Lykke!

Lyset trængte ind i hans Porer og fyldte hans Sind. Hendes blonde Ansigt fyldte ham med Smil og Glæde.

Det var, som om hans Blod blev frisk og let og fyldte hans Hjærte med Toner. Det var, som om han selv blev lys som de andre, gik let og frejdig gennem Sol-skinnet. Verden var hans, den Jord han traadte paa, de Mennesker der færdedes omkring ham, lyse og smilende. Nu og da kunde han endnu føle noget mørkt og ensomt i sin Natur, der gled over hans Glæde som en Sky for Solen. Men han tvang det bort som noget fremmed og fjendtligt, overdøvede de hviskende Stemmer i sit Indre og kastede sig dobbelt hæftigt ud i den lyse Strøm, der gled forbi og tog ham med paa de for-aarsblaa Bølger. Bort — kun bort! Altfor længe havde han staaet udenfor og holdt sig træg og trodsig tilbage. Nu vilde han bort fra Slægtens og Racens indelukkede Hjem og Hjærter, smelte ind som en Draabe i Havet, blande sit Blod og sin Ungdom med de andres. Bort — kun bort!

Hugo kom først. De havde aftalt at tage i Skoven sammen med Lis, alle Vennerne fra dengang. Det var en af de sidste Dage i Juli, Himlen var blaa med smaa bløde Vatskyer, ude over Aborreparken flimrede Varmen, Hundene løb rundt og rundt i den store bløde Plæne som i en Manege. Hugo stod inde paa For-tovet og saa' ad den Kant, hvor Lis boede. For hver Sporvogn, der kom, bankede hans Hjærte — hun kom vel i sidste Øjeblik, som Polly plejede at komme. Polly ... det var længe siden han havde set noget til hende .. nu *vilde* han skrive en Dag ... der kom en ny Sporvogn .. hans Hjærte bankede .. nej!

Da han vendte sit Hoved, saa' han Harry dreje om Hjørnet ved Gyldenløvesgade. Han gik hurtig, med løftet Hoved, let rokkende i Gangen. Da han fik Øje paa Hugo, hilste han med Stokken til den bløde Hat med den store Skygge og forstærkede sin Gang med smaa nervøse Hovedkast til Siden — Hugo kunde se hans Smil, der løftede Brynene op under Hatteskyggen og trak Læberne stramt henover Kinden i en sammenbidt lidt grusom eller afmægtig Grimace. Hugo smilede tilbage og følte i det samme, at hans eget Smil blev stramt og utrygt .. hvorfor, tænkte han .. og følte pludselig, at hans Smil blev mildere. Saa stod Harry foran ham og saa' paa ham med sit tungsindig-spotske Blik, og Hugo følte atter, at hans Sind skiftede Farve og Stemning —

»Goddag, Hugo!« Harry trykkede Hugos Haand med smaa nervøse Tryk. »De andre er ikke kommet? Vi er, som de Jøder vi er, først paa Pletten. — Og vi skal altsaa paa Skovtur som et Firspand for Lis' Triumfvogn? Du véd nok, i et Firspand er der to, der trækker, og to, der pynter og inkasserer Beundringen. Tror du, det bliver os? — Hvor Vejret er dejligt!« udbrød han og løftede Hatten fra det svære, rødlig krusede Haar, der fugtede let ved Panden. »Jeg glæder mig til at komme lidt udenfor Murene — det er morsomt, at vi skal mødes igen, og at det er en Kvinde, der fører os sammen. Er det ikke i Strid med Naturens Orden? Kan du huske, naar vi fire som Drengene var sammen med Lis? Gud, hvor vi hadede hinanden! Du ikke? Jo, min Ven — hvordan skulde man kunne elske uden at hade — — nej, du er ikke Jøde for ingenting, lige-saa lidt som jeg! — Ikke i dén Forstand? — I hvad Forstand da? — Naa, skidt — saa lad os da kun elske,

Hugo!» sagde han og tog Hugos Arm, idet hans Ansigt vred sig og klemte Smilet ind i Krogene. — »Husker du det skønne Vers, jeg engang digtede om Lis? — Ikke? — Saa hør:

Det synger endnu i mit Øre, jeg hører din elskede Røst,
hører dens blide Fugletone kalde fra Vaarens Kyst,
fra fjærne, forsvundne Skove svarer mit Ungdomssind,
det synger endnu i mit Hjærte fra Tiden du sang dig derind.

En Sporvogn holdt, de saa' derhen, Aage sprang af. Han var let og elegant klædt, i lysegraa stramtsluttende Dragt, lav Straahat af nyeste Mode. Han løftede Hatten, da han saa' dem, Skilningen trak sin glinsende Stribe gennem det glatte Haar, og han nærmede sig, sleben og elastisk, mens Smilet ligesom krusede den blege, lidt søgende Næsespids. Han rakte dem Haanden, Smilet skød sig frem og trak sig pludselig sammen igen, mens Laagene blev ved med at blinke, efter at Ansigtet var faldet til Ro.

Da hilste Harry over mod det modsatte Fortov. Langs Parken kom Lis og Karl gaaende. Karl var lidt højere end Lis, lys og harmonisk tonede han frem i Solen. Hans Skikkelse var let og slank, og dog var der noget i Skuldrenes Linier eller i Benenes sikre Skifte, der gav den et Strøg af Fasthed og Kraft. Han gik yndefuldt og knejsende som en Cirkushingst, noget støbt og dog spillende i Formen samlede ligesom hans Væsen i en Sum af Sundhed og Overmod. Han vendte sig ofte mod Lis, svingede Stokken let i sin Haand — og selv den ringe Bevægelse var fuld af Ligevægt, stemmede ind i hans Gang og Holdning, gav den Frihed uden at berøre Formen. Samhörig og selvfølkelig gik de sammen, Lis spæd og svajende, Karl rank og fri-

baaren — gik dør i Solen, mens den lette Vind legede i Sløret bag hendes Nakke og i Kjolens skiftende Lys langs den smidige Krop. Nu og da strøg en stærkere Luftning forbi dem, Lis bøjede sig da frem mod Vinden — Sløret viftede bagud og Kjolen strammedes ind mellem de slanke Ben og blottede den fine Hesteanke, mens hendes Fodskifte blev stejlt og strunk, paa én Gang hæmmet og støttet af Vinden. Hugo saa' paa Karl, Billede paa Billede skiftede i hans Sind, Minder fra deres Drengaar, Drengetidens ømme og sværmeriske Venskab fik hans Hjærte til at banke — han længtes igen som dengang efter at møde hans Øjnes indsmigrende Smil og den lyse Tone af Sundhed og Glæde, der laa over hans blonde Ansigt. Han syntes nu, at Karl altid havde været i hans Tanker — mødtes de igen for aldrig at skilles? Nu — først nu vilde Hugo kunne give sig hen i sit Venskab, aabne for alle de Kilder, der havde gaaet deres hemmelige Veje i hans Sind, og kun ventet paa det svageste Tegn fra Karl for at sprudle frem i Lyset og blande sig med hans Væsens Overskud af Ungdom og Lykke — *1 udsat i en ung*

De stod der alle — Lis samlede dem om sig i et Smil af Foraar og Gensynsglæde. De saa' alle paa hende, og et Øjeblik følte de hver for sig deres Ungdom som et lykkeligt Forbund af før og nu. Spørgsmaal og Svar fløj ud og ind, blandede sig som en Sværm af Fugle i Sol — Himlen var blaa, der var ikke andet end en høj, blaa Himmel, hvor deres Tanker fløj tilvejs, en Fugleflok, der fulgte samme Bane, tumlede sig i Solskinnet, strøg i en blød Kurve over Himlen og dalede ned over Lis, der stod henrykt smilende som en ung Pige i en Duesværm, omsværm, om-tumlet. — —

Da de kom til Lyngby, fulgtes Lis med Aage og Harry — Hugo og Karl et Stykke bagefter. De skraaede over Banen og gik ad Prinsessestien, der gyngede blødt under deres Fødder. Hvor Stien var smal, fulgtes de to og to med Lis i Spidsen — saa tvang Fugtigheden dem til at gaa i Gaasegang — og atter gled de sammen, stadig nærmere og nærmere ved Lis, der trippede forsigtig forude. Nu og da vendte hun sig om imod dem med et Spørgsmaal, som de alle greb i Flugten, før de atter skilte sig ud fra hinanden og fandt hinanden igen. Hugo og Karl var stadig lidt bagefter, Hugo gik endnu og gemte paa den lykkelige Stemning fra før — naar Karl vendte sig om imod ham og saa' paa ham, vidste Hugo, at de følte det samme, og de nøjedes med at tale om ligegyldige Ting, Vind og Vejr, Sommer og Lyngby Sø. Det var nok, at de atter var hinanden nær. Vinden gled blidt over deres Ansigt, nu og da satte en Gulspurv sig paa Vejen foran dem, blev siddende, til de var ganske nær, fløj op, satte sig igen og fløj saa bort i en forstumlet Kurve og tabte sig i Træerne langs Søen. De hørte Lis forude, saa' Harrys blege Profil bøje sig leende imod hende — smilede, naar Aage søgte at komme op paa Siden med smaa forsigtige Trip udenom Stiens fugtige Pletter, stod saa et Øjeblik stille og saa' ud over Søen, der nu aabnede sig for dem gennem et Udkig ved en Baadebro, hvor to unge Piger under Hvin og Latter hjalp hinanden op i en Baad ... plump! Dér stod de begge i Baaden, dinglende og ubehjælpomme og lo til Karl og Hugo, der lo igen og langsomt gik videre, mens de smilende vendte sig mod de unge Piger, der tumlede med Aarerne og faldt forover mod Sæderne. Nu drev en Aare ud, og de pjaskede

hvinende rundt med Baaden for at faa den halet ind igen — —

»Jeg talte forleden,« sagde Karl efter en lille Pause, »med en ung Skuespiller, Peter Branner, som du nok engang har truffet hos Holst, Vilhelm Holst, Maleren ja. Vi gaar sammen og læser hos Lauritz Holm — naa, du véd det — har Lis fortalt det —? Han spurgte mig, hvordan det gik med dig — Branner, ja — hvordan gaar det? Tænker du ikke mere derpaa? — Naa, det tænkte jeg jo nok. Hvad mener du, om vi to engang stod sammen paa Brædderne som dengang — kan du huske Dr. Markow og Anna Blixen, som du spillede med? Jeg kan huske endnu, da du knælede for hende og sagde: Elskede — — du behøver ikke at blive rød i Hovedet, for det var sku saa smukt, saa jeg maa tænke paa dig, hvergang jeg selv skal sige det Ord — og det forekommer jo baade i Theori og Praxis. Ikke sandt — det hænder,« sagde han og stak sin Arm ind under Hugos. »Smid al det Skidt paa Hylden — er det Jura? — føj for Satan! Tør du ikke endnu — hvorfor? Tror du, det bliver bedre af Omgangen med Chr. d. 5tes Lov og Panteretten, eller hvad alt det Vanvid hedder? Nu er vi snart 23, og saa véd du, at »Beslutningens ungdommelige Rødme hensynger mat i gustent Overlæg.« Tag din Gamle derhjemme med en Trumf, ellers tager de andre Stikkene hjem, og du kommer til at sidde over med Smærten.«

»Det er ikke, fordi jeg er bange for hvad Far og de andre vil sige — skønt noget betyder det jo nok. Nej, nej!« udbrød Hugo, da Karl lo og svippede nogle Blomster over Ende i Græsset, »det er mig selv, jeg er bange for — mest, ja. Det er af — ja, hvad skal

jeg sige — af lutter Ærbødighed, maaske ogsaa noget mindre højtideligt, en Slags ærgerrig Forfængelighed, der fordrer mere, end jeg tror, jeg kan give. Jeg har det saa underligt med mig selv — som om jeg aldrig rigtig træffer paa Skikkelser i Litteraturen, der passer paa mig — forstaar du? De er enten for stærke eller for svage, for lette eller for tunge, og naar jeg ingen kan finde, tror jeg, at det ligger i en Mangel ved mig selv, en Brist i dét, som er Skuespillerens særegne Talent, Selvforglemmelse og Selvoptagethed i samme Øjeblik. Dét, at man kaster sig selv i Havet og dog stadig staar inde paa Bredden og følger sin egen Sjæl som et Genfærd, der gaar tilbunds — — nej, jeg kan ikke sige dig, hvad jeg mener! Men der er et eget Spil af kold og hidsig Lidenskab, en træfsikker Antydningsevne, som jeg ved, jeg mangler — jeg vilde glemme mig selv og derved gaa ud over min Begrænsning. Ja, Begrænsningens Evne,« nikkede Hugo, idet han vendte sig mod Karl, »det er den, der gør, at man trygt kan give sig hen til det yderste Punkt. Paa den anden Side af Begrænsningen ligger kun Uføret, Lidenskabens plumrede Uføre, hvor man drukner i en Flom af Pludder og Bulder, uden Orden, uden Form. Ja, ja! Medfødt Form!« udbrød Hugo med Varme, »Talentets Følsomhed i sit Forhold til Omverdenen — som en Linedanser, der svæver mellem Jord og Himmel og afvejer Balancen med Øjnene rettet mod det Punkt, hvor Begrænsningen ligger. Dét er Talentet!«

»Hvem tænker paa Talentet?« Karl slog med Stokken i Græsset.

»Nej, naar man har det.«

»Hvem véd, om man har det?«

»Du tror dog, du har det.«

»Det tror du jo ogsaa, Hugo,« han tog Hugos Arm og bøjede sig ind imod ham.

»Jeg er ikke kommet længere end til at tænke.«

De tav. Karl gik endnu med Hugos Arm i sin. Saa slap han den, da han saa' Lis staa paa Broen over Kanalen og smile hen imod dem. Hugo saa' paa Karls Ansigt, det var højt løftet, og Øjnene laa halvt gemt bag de sagte dirrende Laag. Over hans Mund laa en let Sitren, Overlæben var svagt løftet, forventningsfuldt løftet af et ungt og overmodigt Smil, saa man skimtede Tændernes pludselig blottede Række. Hugo saa', hvor hans Bryst var stærkt og hvælvet i Gangen, og Nakkens Linje skød sig rank og fast fra Kroppen — der laa som en Udfordring til Himlen i hans løftede Hoved med den lyse Lød, hvorover Solen gød sig med Velbehag. Og Hugo bøjede sit Hoved under denne Tryghed og Styrke, han følte sin Krop og sine Lemmer svagere end ellers — ja, Karl var den stærkeste, som han havde været det i deres Barndom — og han huskede pludselig et Billede i Kandidat Strands Værelse, »Idolino« stod der under det, og Hr. Strand plejede at sige, at det var en af Guderne som lille. Hugo saa' paa Karl, og deres Øjne mødtes. Hugo følte, at hans Øjne var varme af Erindringen om fjærne Tider ... *Idolino*, hviskede han med et Smil for sig selv .. og Karl nikkede til ham som dengang, og hans blaa og stærke Øjne blev blidere og dybere i det Blaa. Var de Venner igen, og skulde de éngang mødes paa de skraa Brædder og brede deres Vinger til Flugt mod de Riger, som de havde drømt om paa Kandidat Strands Kvist, hvor Maaneskinnet blandede sig med Lampelyset ... ulykkelig Kærlighed og Havelok i Maaneskin !

De stansede paa Broen, hvor Lis og de andre stod og kiggede ned i Vandet. Smaa vævre Fisk fulgte med Strømmen og stak i lynsnare Sæt til Siden, naar Lis lod en Blomst falde i Kanalen. Et Blad kom sejlene — Lis lod atter en Blomst falde, den traf Bladet og sejlede ind under Broen .. forbi .. Klitgaardens Have og Bækken, der løb forbi .. forbi ...

Hugo hørte de andre le og støje, han saa' Harrys Ansigt bøje sig over Rækværket hen mod Lis, Hugo traf hans Øjne, det var, som om noget i et Nu blev revet over imellem dem — og han ærgrede sig over sig selv, fordi han omend blot et Øjeblik havde tænkt den Tanke. Saa blev han atter glad, da Lis nikkede til ham .. tænkte mon ogsaa hun paa Klitgaardens Have? .. nej, nu lo hun op med et henrykt Hvin, da Karl hejsede sig ned paa den anden Side af Broen og greb en af hendes Blomster, der kom sejlene paa Strømmen. Nu sad den i hans Knaphul, en lille gul Blomst med hældende Hoved, og hun gik hen til Karl og aandede paa Blomsten ... hvorfor syntes Hugo ikke det var søgt, skønt det var det? Lis .. sukkede det i hans Hjærte. Hun vendte sig i det samme, som om hun havde hørt det, kom hen til ham og satte den sidste Blomst i hans Knaphul med smaa pillende Fingersæt. Saa vendte hun sig om mod Harry og Aage og viste sine tomme Hænder. Og Hugo saa' Harry dreje sig med et nervøst utaalmodigt Kast og skimtede den svage Krusning paa Aages Næsespids, der skuffet bøjede sig ned mod det tomme Knaphul.

Hugo gik hen til Aage og Harry, Lis og Karl fulgte langsomt bagefter. Harry vendte sig om mod Aage og sagde:

»Vi hævner os, Aage. Naar vi kommer til næste

Stoppested, saa vil Lis, som den Kvinde, hun er, sætte en medlidende Blomsterkost i vort Knaphul. Men vi vil, stolte som Schillers Løveridder, sige nej Tak til Gaven. Intet er saa virksomt som et Nej til en Kvinde. Det er en gammel Overtro, at Kvinden skal erobres. Det er os, der skal erobres, den ny Tids Mænd!« Han lo og gik hurtig lidt frem foran de andre .. Afmagt, tænkte Hugo og saa' ham vende sig med det smærtelig fortrukne Smil imod dem med udbredte Arme. »Der er større Glæde i Kvindernes Himmerig,« udbrød Harry, »over en Synder, der omvender sig end over ti Kraftkarle, der kræver Plads. Har jeg Ret, Lis?« sagde han, da Lis og Karl kom nærmere. »Jeg digtede nogle Vers imorges, da jeg stak Hovedet ud ad mit Vindu. Vil I høre? — *»Den røde Rose«*! sagde han og lukkede sine Øjne med et Smil:

Nu aabner sig alle Roser,
og alle Hjærterne le —
mit Hjærte gaar ad en lønlig Sti,
som intet Øje kan se.

Der rødmer et Steds en Rose,
som intet Øje kan se —
jeg kyssed i Drømme dens røde Mund
og hørte mit Hjærte le.

Lad alle Roserne springe,
lad alle Hjærterne le —
jeg ejer en Drøm om en Rosenmund,
som intet Øje kan se. —

Da de havde spist Frokost i Kroen, foreslog Karl, at de skulde leje en Baad og ro ud paa Furesø. Lis var bange for Søsyege og vilde ikke med, og Hugo

blev da hos hende, mens de andre forsvandt henad Søen til.

Hugo og Lis gik langsomt op over Skrænterne og ind i Skoven. Der var ganske stille under de høje Træer, nu og da hoppede en Fugl raslende omkring i Løvet og steg tilvejs derinde med et Fløjt. Lis gik i nogen Afstand fra Hugo med et stille, indadvendt Smil — han syntes pludselig, hun var saa langt borte, og nærmede sig forsigtig. Da løftede hun Ansigtet, lagde den ene Haand paa sit Bryst og trak Vejret dybt. Saa vendte hun sig om mod Hugo, lod Blikket et Øjeblik dvæle i hans og sagde:

»Gid det altid var som nu!«

»Hvilket?«

»Alting.«

De gik en Stund videre, Hugo saa' hende bøje sig efter en Blomst, saa lod hun den falde et Øjeblik efter og strøg et Par Haar bort fra sin Pande. Langt borte hørte de Stemmer og Raab ud over Søen, de vendte begge Hovedet ad den Kant, stod et Øjeblik stille og smilede. Saa stak Lis pludselig sin Arm ind under Hugos, bøjede sig ind under hans Blik og sagde:

»Jeg er saa glad, Hugo.«

»Det er jeg ogsaa, Lis.«

De gik videre Arm i Arm uden at tale. Nu og da strejfede Hugo hendes Legeme .. han kom til at tænke paa to Heste, der glider sig silkeglat imod hinanden under Gangen .. en svag Duft bølgede omkring hendes Klæder, Hugo mindedes Duften fra den blaa Potpourrikrukke derhjemme, en sød lidt falmet Duft af Krydderi og Kommode — —

»Hvorfor lær du saa lumske?« spurgte Lis.

»Jeg lær ikke lumske,« sagde Hugo. »Det var en

Duft fra min Barndom, der strøg forbi min Næse. Forbi, Lis — nu er den forbi, og du er en voksen Dame, der har traadt sine Børnesko.«

»Karl synes, jeg ser yngre ud end dengang.«

»Synes Karl dét?«

»Ja, det siger han. Vrøvl — ikke?«

»Hvad synes du om Karl?«

»Jo—o.«

»Ikke mere?«

»Jo!« sagde hun med en pludselig Drejning. Og som om hun blev angst over sit eget Udbrud, skød hun Brynene ligegyldigt tilvejs og fortsatte med rolig henkastet Stemme: »Han er blot saa sikker, synes jeg. Tror du, han har meget for — ja, saadan altsaa — — aa, du ved jo godt, hvad jeg mener. Men Aage er den samme som altid, man har Lyst til at ruske i ham og faa ham til at rykke ud med Sproget. — Harry? — Det ved jeg ikke. Hvad mente han med det Digt, tror du? Til mig? Nej! Tror du virkelig? Jeg kan baade lide ham og ikke lide ham — der er noget .. ja, noget som om han stadig prøver, hvor langt han tør gaa og dog er bange for at gaa videre. Nej — det er noget Vrøvl!« sagde hun og slog Haanden ud som efter en Myg i Luften. »Det er bare noget i hans Smil, som altid har været der, og som jeg i Grunden godt kan lide eller i Grunden slet ikke kan lide. Vrøvl — Vrøvl!« sagde hun saa igen og slog forvirret ud med begge Hænder. »Jeg kan bedst lide hans Øjne, naar ingen sér paa ham. Saa faar man Lyst til at være god imod ham, synes jeg — ikke?«

De var drejet om ad Stien til Hulsø og stod nu og saa' ud over dens rolige Flade — natlig og ensom laa den dér som en Drøm, der er gaaet i Glemme. Polly ..

tænkte Hugo og hørte en Fugl, der kaldte fra Træerne paa den anden Bred, og en anden, der svarede lidt efter, længere borte. Han saa' paa Lis, der havde sat sig paa Skrænten og trak Kjolen ned over den smalle Vrist — og han saa' atter Polly sidde dør i Græsset og følte hendes bløde Skød under sin Nakke og Benene, der flyttede sig varsomt, for at han kunde finde Hvile. Saa traf hans Øjne Lis' Ansigt, hun sad og stirrede frem for sig ud over Søen, mens Haanden, der laa paa hendes Knæ, spillede en stum Melodi. Og Pollys Billede aandede bort, flød ud i Luften over Søen, hvor Fuglen blev ved med at spinde sit ømme Fløjt gennem Stilheden, mens den anden svarede med længere og længere Pauser, fjærnere og fjærnere borte ...

Han satte sig ned og saa' paa Lis, der havde plukket en Haandfuld Græs og aandede Duften ind med lukkede Øjne. Han kom til at tænke paa den Aften, Karl havde nævnt, da han knælede for Anna Blixen og hviskede: Elskede — med Lis i sine Tanker. Hvor var det længe siden .. hvor alting var længe siden .. ogsaa den Dag han sad her med Polly ... og dog var det, som om det altsammen samlede sig igen, naar han mærkede den svage Duft af krydret Potpourri, der aandede imod ham fra Lis. Lis .. tænkte han — og han syntes en Stemme svarede langt borte .. Elskede — —! Og atter kom han til at tænke paa den Aften, da han havde spillet sin Drengeskærlighed til Lis ud i den glødende Luft, mens han knælede for en anden .. han huskede den fjærne fjærne Nat, da han havde kysset Anna Blixen i Drømme .. kom til at tænke paa Harrys Digt om den røde Rose og hviskede de sidste Linier for sig selv, mens han stirrede ud over den natlige Sø, der laa som en

Drøm, der er gaaet i Glemme: — »Jeg ejer en Drøm om en Rosenmund, som intet Øje kan se« ...

Og mens Billederne flød sammen i hans Erindring, steg den Stemning, han dengang havde følt i hin Drengaaarenes fjærne og lykkelige Aften op i hans Sind som et Genfærd af en Ungdom, han nu følte med en smærteblandet Fryd som aldrig før. Dén Lis, der sad ved hans Side, var ikke den Lis, han dengang drømte om — selv var han hverken sig selv eller en anden, han var udenfor og dog usynlig tilstede. Noget fjærnt, som han engang havde følt i sit Væsen, mødte ham atter som et lutret Billede af Drøm og Virkelighed, hans Hjærte var et Suk af Længsel, en Afsked med noget, der aldrig havde været og aldrig kom igen — som det Ord han dengang havde hvisket til Anna Blixen, mens hans Tanker drømte om Lis: Elskede — —

Og bag den svævende Stemning af Tungsind og Lykke følte han en Verden, et Liv, der rørte sig og fødtes, en fast Beslutning, der skyllede Overvejelser og Hindringer tilside og fordrede Plads. Nu i dette Øjeblik var det, som om intet andet var tilstede end en ny Vilje, en tryk Vished om Vej og Maal. En af Dagene vilde han skrive hjem, søge at forklare dem, hvad han hele sit Liv dunkelt havde drømt om og nu vidste, at han vilde. Altfor længe havde han listet frygtsom omkring, søgt at skjule sin Lyst for sig selv og andre, dels af Tvivl om sin Evne, dels af Pietet for Slægtens indskrænkede Syn, der viste de yngre den Vej, de ældre havde gaaet. Nu sprang han fra, over Bord, brød sig sin egen Vej mod Strømmen — éngang vilde han naa sit Maal, det usikre Maal, som vinkede et Steds i Mørket — hvornaar — hvordan — hvad brød han sig derom?

Han løftede sit Ansigt. Søen laa dernede og stirrede natlig og ensom imod ham. Han hørte Fuglen kalde — — længe, længe efter, langt langt borte svarede en anden igen. Lis sad ved hans Side .. han syntes, der var gaaet en lang, lang Tid af hans Liv, og hun sad der endnu som dengang og aandede Duften af Græsset ind med lukkede Øjne, mens de tynde Fingre spillede den stumme Melodi paa hendes Knæ. Og mens Fortidens Lys og Fremtidens Mørke blandede sig i hans Sind, bøjede han sig over den smalle lidt knoglede Pigehaand, mens det tonede som dengang i hans skælvende Hjærte: Elskede ...

Han følte, at Lis langsomt trak sin Haand bort under hans Mund. I et Nu saa' han Anlæget derhjemme og Lis, der flygtede over den maaneblaa Plads. Han rejste sig. Lis rakte sine Hænder op imod ham, og hendes Stemme sprang morgenfrisk og uanfægtet ud i Stilheden:

»Hjælp mig op, Hugo!«

Hun sprang op, rystede sin Kjole for Græs og Blomster:

»Saa gaar vi,« sagde hun og gik hen mod Stien.

Hugo vendte sig og sendte et sidste Blik udover Søen. Den laa ufølsom stille. Fuglene tav — —

De havde spillet Kegler og spist til Middag. Lis og Karl gyngede derhenne — staaende tæt mod hinanden, Ansigt til Ansigt fløj de gennem Luften. Karl satte fra med faste spænstige Sæt, stod saa med udbredte Arme, mens Gyngen skød tilvejs. Og ned dalede Lis, dalede som ind i hans Favn, og atter satte Karl fra, høj-

ere og højere, mens Lis' lette Kjole svøbte sig kælent omkring ham og hun blev baaret i hans Favn gennem den susende Luft. Hugo sad ved Aages Side paa en Bænk et Stykke derfra, mens Harry stod derhenne og nu og da hjalp til med et Puf, saa Lis hvinede og lo, halvt opmuntrende, halvt protesterende. Aage sad og stirrede mod Jorden med et svagt pønsende Smil om de smalle Læber, Næsespiden krusede sig let i Smilet — der spillede nogle gammelkloge Furer om hans Næse og Mund, et listigt Træk af Ro og Skepsis, som Hugo huskede fra Tiden langt tilbage. Aage havde fortalt ham om sine Studier og Formaal, han styrede den lige Vej mod det Maal, som han allerede dengang havde sat sig, et sikkert Maal uden Tvivl eller Svinkeærinder. Han vilde ind i Forretningslivet, naar han om et Aarstid fik sin Eksamen, han vilde ind med Banker og Byggeri, al den løse Snak om Kunst og Drømmeri var ham imod, en Beskæftigelse for Børn og Kvindfolk — ude i den evig skiftende Omsætning af Penge og Værdier laa Livet, spændende, fængslende, fyldt med Chancer og bølgende Konjunkturer.

»Jeg forstaar jer ikke,« sagde han efter en Pause og saa' over mod Lis og Karl, der dalede sorgløst gennem Luften. »I gaar og gaar i større eller mindre Krese omkring jer selv og kommer ingen Vegne. Du vil til Scenen, siger du — at nogen gider! Ja, Karl, som er født med en Krop, der er som skabt til Trikot og hele den store Maskerade. Men du har jo hverken Krop eller Væsen dertil. Poesi, siger du? Ja, Gudbevares — jeg læser jo ogsaa i Ny og Næ en Bog og gaar paa Komædie, naar jeg en Aften ikke har noget nyttigere for. Men at tage det alvorligt og vade omkring i Poesi fra Morgen til Aften — det maa jo være som at have

den samme Pige hængende omkring sig med lutter Elskov og stum Tilbedelse, saa man ikke tør sige et borgerligt Ord for bare Kildevand og Kærlighed. Vorherrebevares! Og hvad naaer I saa? — Ja, det tror I!« sagde han med et Skuldertræk, da Hugo indskød et Par Ord, »men Livet gaar sku sin egen skæve Gang paa Trods af Poeter og Komedianter. I tror, at Verden — bum! — staar stille, mens I danser omkring. Nej, det er jer, der staar stille, og Verden gaar gladelig videre og tvinger jer til at danse efter sin Pibe. Se blot paa Lis — hvad tror du, hun vil? Ja, hun vil more sig som alle vi andre over jeres Krumspring — men tror du, det er dét, hun drømmer om? Hun vil være med, forstaar du, have Klæder og Penge og en Mand med Fart og Fut i — — ja, ja — vi faar se, vi faar se!« sagde han og saa' ud i Luften med det pønsende Smil om de smalle Læber. »Juraen lærer En, at det er bedre at have én Fugl i Haanden end ti paa Taget.«

»Du siger, at du ikke forstaar os,« sagde Hugo og saa' paa Aage, der atter havde bøjet sig med et Smil over Stokken. »Jeg forstaar dig saa udmærket godt — er det ikke hele Forskellen? Vi der holder af Kunst eller — ja undskyld — tror, at vi er født dertil eller haaber derpaa, vi søger at forstaa — lader de andre rende af med Gevinsten, som du siger, og sidder selv med Smærten. Ja, du ryster paa Hovedet og synes, det er det glade Vanvid, og det er det jo netop ogsaa, det er jo Kunsten! Du er kun Jurist, du har én Fugl i Haanden, som du forstaar, og det er dig selv — jeg er ikke Jurist og har ti Fugle paa Taget, som jeg alle forstaar langt bedre, end jeg forstaar mig selv. — Der er kun ét,« udbrød Hugo, og den trygge Stemning fra før vældede

atter frem i hans Sind, »— at følge sin egen Natur paa tværs af Lovbud og Paragrafer! Jeg véd slet ikke, hvor den vil føre mig hen, jeg er endnu saa famlende, at jeg maa føle mig frem næsten som i Blinde. Men jeg aner dog et eller andet Maal for min Famlen — hvor latterligt det end kan synes, saa er der dog kun et Skridt fra det latterlige til det ophøjede. Og det er dét Skridt, som jeg vil ofre mit Liv paa — tage Skridtet — og maaske ende i Grøften. Hic jacet — !«

»Og jeg sidder glad paa min grønne Gren !« smilede Aage.

»Dét gør du !« lo Hugo. »Og paa din Gravsten vil Livet sætte dig dette Minde: Hans Endeligt var saare trist — han døde som en god Jurist.« †

De andre kom hen. De vilde til Søen for at se Solen gaa ned. —

Aftenen var ganske stille. Furesøen laa silkegraa, glat og rolig — bag Skovene i Vest laa Solen og spredte en Vifte af blege Straaler over den skyfri Himmel. De havde sat sig paa en lille Vold, der skød sig ud i Søen, Lis øverst, de andre ved hendes Fødder. Ingen af dem talte, de sad alle og stirrede over mod de skumrende Skove. Da begyndte Lis sagte at nynne, rørende selvfølgelig: Flyv, Fugl, flyv — ! Det var som en Tone fra den fjærne Barndoms-Provins, en Ungpigestemme, der endnu engang samlede deres unge Sind i en gammelkendt Melodi af Hjemvé og Sværmeri. Over de unge Ansigter laa et Skær af Erindring, et svindende Skær af et Smil, der engang havde lyst over deres Barndom. Og mens Lis' Barnestemme sagte tonede bort i den dæmrende Aften, hviskede Hugo for sig selv nogle Linier af et gammelt Digt, som han elskede;

De samle sig, lig underfulde Drømme,
 de rige Minder fra en svunden Vaar,
 lig gyldne Skyer, som paa Himlen svømme,
 skønt Solen under Horisonten staar — — —

Da de kom til Byen, skiltes de under Aftaler om snarligt Gensyn. Lis gik med Karl og Aage, Hugo fulgte Harry et Stykke paa Vej. Da de kom til Broen ved Svineryggen, stansede de et Øjeblik deroppe og saa' udover Jernbaneterrænets hundrede Lys af Stjærner og lave Maaner, der snart dæmpedes i Dampen af Togene, der kom og gik, snart straaledede dobbelt stærkt mod Byens mørke Silhouet.

»Derinde ligger altsaa Fremtiden og sover,« sagde Harry og nikkede hen mod de mørke Husrækker, der stod som tunge taalmodige Dyr i Baas — »hvor tror du vi ender? Paa den lille Kvist derhenne, hvor en eller anden Skønjomfru sidder og tænker paa det samme, eller i Herskabslejligheden derovre ved Søerne, hvor Familien er paa Landet, og Konen kysser sin Elsker i det lukkede Lysthus, mens Manden tillidsfuld blander sin Whisky paa Verandaen? Synes du ikke, disse Aar er grusomme, denne saa skønt besungne Ungdom, hvor vi kaster os som i Feber paa Pudens og ikke kan finde Hvile. Nu som idag for Eksempel — hvad Indtryk har du haft af de andre — synes du, du hører dem til? Ja, ja, men kun til et Punkt — Ligheden hører op, hvor det ny Testamente begynder.« Han vendte sig leende om mod Hugo og vedblev: »Det er som med den typisk danske Natur, hvor vi sad ved Furesøen — jeg elsker den, men den gør mig trist og urolig. Hvorfor

tror du? Tror du, vi har nedarvet et Syn, et Instinkt for Former og Farver og Linier, som ikke kan udlignes før engang i en lige saa fjærn Evighed som den, der har været med til at skabe os? Tror du, det er Nonsens? Ja, naturligvis — som alt er Nonsens, vi selv, Livet og Karusellen deroppe, som vi ikke begriber et Muk af, og som dog bliver ved at dreje rundt og rundt som Karusellen i vor egen Hjerne. — Hvad syntes du om Lis — er hun ikke som selve den danske Natur — vi elsker den, men den gør os trist og urolig. Gør hun dig glad — nej, vel? Naar jeg tænker for Eks. paa din Kusine Gerda, bliver jeg rolig — kan du forklare mig Forskellen? — Nej, det er ingen Forskel i Følelsen — ja, nu røber jeg dig et Sværmeri, som du slet ikke havde tænkt dig — har du? Naa, ja, Herregud, det er i det blaa, det uskyldsblaa — det er en Forskel i min Forestillingskres, den er afgrænset i den enes Nærhed ligesom med et Rækværk, hvor der er aabent ud i Luften hos den anden. — Du forstaar mig, Hugo, det er ikke helt Spøg,« sagde han, idet de gik videre ned ad Trappen. »Husker du Far derhjemme, naar han talte om »Jøderi«? Jeg hadede det Ord, skønt jeg følte, at han paa sin Vis havde Ret. Hvad hjælper det, at vi pukker paa vort Stamtræ — som en Adel, hvis Grevskab ligger i Maanen? Men det er maaske netop dette »Evigt ejes kun det tabte«, der giver os vort særlige Adelskab, uforgængeligt som Troen paa en Messias, der ikke kommer, før Evighedens sidste Time løber ud. — Kender du de Mennesker, Hugo, der søger at bilde sig selv og andre ind, at en Konge engang i fjærne Tider har sovet i salig Tipoldemors Arme og blandet Blod med Slægten? Maaske er det hele en Mythe, maaske Kongen kun har danset en Nat med Tipoldemors Tipoldemor i sine

Arme, og Familien har da lidt efter lidt sat den gamle Dames Dyd overstyr for at kunne hævde sig en særlig udvalgt Stilling fremfor de andre af Slægten Petersen eller Hansen. Er det saadan med os Jøder, tror du? I alle Religioner er der jo en Gud, der forgriber sig paa en dødelig Dame af det bedste Rygte. Og gaar vi nu omkring og lever paa en Mythe, der har gjort os til Guds udvalgte Folk fremfor de andre af Familien Petersen? Men vi Mennesker *vil* ikke opgive Troen paa en Løgn, der maaske er den eneste sande Glæde. Og hvad kommer det mig ved, om det var Løgn for min Tipoldemors Tipoldemor, naar det er blevet Sandhed for *mig*. Og det er Sandhed for *mig*, Hugo — vi er anderledes, *jeg* er bleven en anden, selvom det saa hundrede Gange er en Løgn, der har været med til at skabe mig. Og jeg vil lade den gaa i Arv til mine Børn og Børnebørn i syvende Led, fordi den er den eneste Lykke, der er til — Drømmen om det ideale Grevskab, Hugo, østen for Sol og vesten for Maane!«

Et ungt Par gik dem forbi, hviskende og tæt omslyngede. Der var saa mørkt paa Stien, at Hugo ikke kunde skælne Ansigterne, men hans Hjærte stod stille, da han vendte sig om og saa' den unge Kvindes Hoved bøje sig tilbage i et langt og dvælende Kys. — Var det Polly? — Billedet af en ung Mand, der vendte sig ved en Laage og saa' hen imod dem, dukkede op i hans Erindring, og han huskede, at der smuttede som et Vink ind under Pollys Øjenlaag, da hun dengang sænkede Hovedet til Hilsen. Han hørte adspredt paa Harry, der var begyndt at tale om sine Planer og Fremtidsdrømme, svingende mellem Spøg og Alvor, usikkert, springende. — Svigtede Polly ham? Hvad gjorde han selv? Havde han tænkt paa hende før nu i dette Øje-

blik, da han maaske havde mistet hende og netop derfor længtes efter hende, saa stærkt som ikke i lange Tider? Havde Harry Ret? Var det Hele en Løgn, som man gjorde til Sandhed af Angst for at miste den eneste sande Glæde? —

»Vi kan tale aabent Hugo,« hørte han saa Harry sige, idet han bøjede sig ind mod Hugo med et vemodigt Smil. »To Grever, hvis Grevskaber begge ligger i Maanen, undgaar hinanden, naar de er sammen med andre — her, hvor vi er alene og begge Jøder for Vorherre og ikke engang kan se hinanden rødme, her kan vi aabent tale ud om Sagerne. Hvis vi ikke tilfældig var Jøder, vilde vi maaske hade hinanden, nu føler vi os forbundne under den samme ulykkelige Stjerne. Hvad tror du, de andre tænkte om os? Jeg tænker altid paa en Nat for mange Aar siden, da Karl og Aage overfaldt mig i Plantagen — du var gaaet i Forvejen med Lis, og jeg raabte om Hjælp — jeg har aldrig før talt med dig derom, for jeg gik længe omkring og mistænkte dig for, at du havde hørt det, men ikke vilde hjælpe mig. Nej, nej — nu tror jeg det ikke mere,« sagde han, da Hugo afbrød ham, »— du var der ikke, men du kunde maaske have været der — ligemeget, nu er det forbi! Men jeg hører dem endnu raabe henne fra Gangen, mens jeg laa inde imellem Træerne og afmægtig piskede den haarde Jord med en Gren, som jeg havde faaet fat i: »Kan du saa en anden Gang holde dig fra vores Piger — din Jødedreng!« Og jeg husker endnu da jeg kom ud paa den aabne Plads, at jeg knyttede mine Hænder og svor til et eller andet deroppe, at jeg skulde hævne mig, at jeg skulde straffe dem, med List, med Vold, med Ondskab og alle Helveders Djævelskab, hvis jeg engang fik dem fat mellem mine

Hænder. *Da* var jeg Jøde, Hugo, for første Gang følte jeg Blodets vilde Vellyst i mine Fingre og i mit Hjærte — det var Vreden over Aartusinders Uret, der piskede mit Blod. Og jeg følte, at den Vrede var *min*, Hugo, *min* Arv, som jeg skulde lade gaa videre til mine Børn og Børnebørn i syvende Led, for at deres Hævn aldrig skulde aflade, saalænge der endnu var en Uret at hævne for det Folk, der endnu flygter over Verden som et evigt Offer for den evige Pøbels evige Forbandelse.«

Harry var skridtet lidt forud, rokkende i Gangen, med de knyttede Hænder løftet op foran sit Ansigt. Hugo var blevet hed, mens Harry talte — den Uret, han hin fjærne Aften havde begaaet mod Harry, Skammen og Harmen, som han dengang havde følt over sin egen Troløshed og Fejghed, sammensmæltet med Følelsen af Afmagt og Forladthed, stormede atter ind over hans Hjærte. Han saa' Lis flygte hen over Pladsen i det spøgelsesagtige Nattelys .. saa skiftede Billedet Ansigt som i Drømme, og han følte med Vished, at det var Polly, han for et Øjeblik siden havde set bøje sit Hoved tilbage under en andens Kys, mens han hemmelig fornåm hendes Brøde som et velfortjent Dolkestik i sin egen Ryg. Og splittet og oprevet af Skyld og Smærte rakte han sin Haand ud mod Harry, der stod nogle Skridt fra ham med løftet Hoved i Natten som dengang — og sagde:

»Jeg ved ikke, Harry — det er, som om vi aldrig faar Ro. Er det en daarlig Samvittighed overfor os selv, fornægter og bekræfter vi hinandens Natur, samtidig med at vi fornægter og bekræfter de andres? Er vi troløse imod hinanden, som Livet har lært os ikke at kunne tro paa de andre? Jeg er Jøde som du, Harry — nu da vi staar her med hinanden i Haanden og ikke kan se hin-

anden rødme, som du siger, kan jeg sige dig det. Men jeg længes efter noget andet, en Udvej, Befrielse, jeg véd ikke hvad. Maaske Kunsten kan give mig det, hvis jeg da duer dertil — men jeg vil altid længes, det véd jeg, efter noget, som ikke engang Kunsten kan give mig, selv om jeg duer dertil. For den kan kun give, hvad jeg har, men dét, som jeg ikke har — dét som Karl har, det som Lis har, det lyse sorgløse Sind, den lyse sorgløse Barndom, dét, som ingen af os to har haft og aldrig vil faa ...! Dér ligger Livet, Harry .. for os — — Drømmen om Grevskabet østen for Sol og vesten for Maane — som vi aldrig skal naa.«

De tav og trykkede hinandens Hænder fast til Af-sked. Hugo stod lidt, indtil Harry var forsvundet i Mørket. Han tænkte atter paa den Tid, da han sad bøjet over Bænken og græd ud i den ensomme Nat. Saa vendte han sig og gik tilbage. Han vilde ud til Polly — hvem sagde, at det var hende, dér før havde strøget ham forbi? Var det hende, vilde han vide det endnu i Aften. —

Da han kom i Nærheden af hendes Bopæl, gik han over paa det modsatte Fortov. Gaden var øde — oppe fra et aabent Vindu lød Latter og Musik. Han saa' Lyg-ternes lange taalmodige Rækker løbe sammen dybt nede i den mørke Gade. Dér ovre laa Huset, skummelt og livløst, kun i Pollys Værelse brændte et svagt Lys bag Gardinet. Han syntes pludselig, at deroppe i det lille Værelse med de lydhøre Vægge og den fattige Duft af Trappegang og Flæskeos og Pollys Moskusparfyme vilde han kunne finde Hvile. Pludselig blev Lyset slukket — det gav et svagt Sæt i ham af Uro og Mistanke — hvorfor syntes han pludselig, at Huset blev til en lum-mer og sjofel Kaserne — —?

Gadedøren var aaben, han famlede sig op ad de

smalle Trapper med det fedtede Gelænder. Nu stod han ved Døren, han syntes, han hørte Sengen knage derinde. Bankede —

Alt var stille, som om Værelset derinde holdt Vejret tilbage. Hugo lyttede — han hørte kun Blodet banke i sin Tinding. Saa bankede han igen —

»Hvem er det?« spurgte Pollys Stemme svagt som langt borte fra.

»Det er mig — Hugo.«

Der blev atter stille, Hugo syntes han skælnede en anden Stemme hviske.

»Jeg er ikke rask, Hugo,« lød det dæmpet derinde fra.

»Polly ...« Han stod lidt, bankede saa igen: »Polly ...«

Da hørte Hugo pludselig Sengen knage. Et Plump med Lyd af bare Fødder, som nærmede sig. Nøglen drejede haardt om, Døren blev aabnet paa Klem og en lys Mandsstemme sagde:

»Synagogen er flyttet, min Ven. Adresse: Krystalgade.«

Døren blev smækket i, som en Næve i Synet. Nøglen drejet om med et rustent Hvin. Hugo følte en Bølge af Skam og Raseri skylle over sit Ansigt. Han vidste ikke, hvem han helst vilde slaa i Fjæset, sig selv eller den anden. Skulde han sparke til Døren, saa det ramlede gennem Huset? Da huskede han pludselig en Spytteklat, Karl engang havde sendt ham i Ansigtet, og han tog sig med Haanden over Øjnene, som om det ækle klæbrige Slim sad der endnu. Saa spyttede han sin Afmagt og Vrede fra sig mod den skidne Dør, følte sig ussel og ækel, led ved sig selv og den lede Dunst. Gik saa. Som en Hund tænkte han, da han stod paa Gaden — som

en Køter, der flovt lusker bort, mens de andre halser efter Tæven !

Han gik hjemad. Den samme og samme forbitrede Tanke kom og kom igen. Køter — Køter — blev han ved med at hamre med Hælen i Brostenene uden at vide, hvem han mente, ham selv eller den anden. Saa vendte hans Vrede sig mod Polly, og han dængede Skældsord paa Skældsord over hende, mens han slog sig med Stokken mod Benet, saa det sved. Da saa' han som i et Blink sin egen Latterlighed, følte det, som om han gik med Halen mellem Benene — og dængede Skældsord paa Skældsord over sig selv, som han før havde gjort det mod Polly. Indtil der faldt ham et Ord paa Læben, som han gentog og gentog, mens Stokken slog mod Fortovet: Aldrig — aldrig — aldrig —! Hvad det betød, var ham ligegyldigt, dets Tone af Vildskab og Selvforagt rummede alt: Aldrig — aldrig —! — —

Idet han skraaede over Raadhuspladsen mod Vester-vold, saa' han pludselig tre Skikkelser et Par Skridt forude. Hugo stansede — det var Onkel Philip, Tante Martha og Gerda. Onkel Philip og Tante Martha gik tæt ind imod hinanden, Arm i Arm, rokkende i Trit og Takt under Gangen. Gerda gik lidt fra dem som i sine egne Tanker — Hugo huskede, at hun havde fortalt ham om disse uendelig triste Sommeraftener, naar de gik hjemad fra deres Tur, og hun pludselig kunde føle sig bundløs fortvivlet, ensom midt i det larmende Liv, udenfor alt, ja selv udenfor Hjemmet og Forældrene, som hun dog elskede højest i Verden. Nu stansede Onkel Philip ud for et Vindu, Lygten kastede Lyset ind over de udstillede Varer, Hugo syntes, han kunde høre Onkel Philip drøfte Mulighederne for et billigt Indkøb imorgen, mens Tante Martha med en udeltagende Hovedrysten

afværgede Fristelsen. Gerda stod og stirrede op mod Himlen, Skikkelsens fine Slankhed tegnede sig i Lygteskæret .. Hugo kom til at tænke paa Lis, lys og solomstraalet, og saa' atter Gerda staa dèr, ensom og jomfruelig i det kølige Lys. Han huskede pludselig, hvad Harry havde sagt om hende og syntes i et Nu, at hun blev ham kærere, fordi en anden havde hende kær — skød Tanken fra sig, fordi den syntes ham raa og ubluferdig og følte sit Hjærte banke ømt og længselsfuldt af Ensomhed og Hjemvé. Nu gik de atter videre. Fristelsen, som et Øjeblik havde lokket Onkel Philip, var lykkelig overstaaet, og de røkkede sindig afsted mod Hjemmet, mens Gerda fulgte som et Føl ved Moderens Side.

Hugo skraaede hurtig over Gaden og gik hen imod dem. Da han sagde Godaften, drejede de alle tre Hovedet, og Onkel Philip bøjede sit Ansigt hen imod ham, glad overrasket, med smaa muntre Nik og en Skælm i de plirrende Øjne:

»Godaften, Hugo. Hvor kommer du fra? Vi talte lige om dig. Det var da pudsigt.«

»Det var kedeligt, Tante Martha, at Butiken var lukket,« sagde Hugo smilende, »ellers havde vi haft Hønséragout imorgen.«

»Saa' du Far staa ved Vinduet?« Tante Martha lo højt, men Onkel Philip trak paa Skulderen med et selvironisk Smil. »Saa' du ogsaa, hvor jeg maatte trække i ham? Havde han ikke haft mig, var han gærne blevet staaende til imorgen.«

»Jeg staar der maaske dog imorgen,« sagde Onkel Philip.

»Det kan du jo bare vove,« Tante Marthas store Øjne straaledede formanende.

»Det var Røverkøb,« sagde Onkel Philip med et Hovedkast mod Vinduet.

De lo alle, Onkel Philip med smaa ironiske Nik, der antydede at han vel vidste, at det var ham de lo af, men samtidig understregede, at den lér bedst, der lér tilsidst. Hugo gik hen til Gerda, mens de to Gamle fortsatte deres Gang, og fulgtes med hende lidt bag- efter de andre. Gerda skottede til ham, Hugo følte hendes Glæde varme sit Sind og smilede ind i hendes graablaa, spørgende Øjne.

»Kom I saa i Skoven?« spurgte hun.

»Ja. Jeg skal hilse dig fra Harry Hertz.«

»Skal?«

Hugo tænkte sig et Øjeblik om:

»Kan,« sagde han saa. »Jo — jeg skal ogsaa,« lagde han til med et muntert drillende Smil, da han følte, at hun var gladere over hans Nærhed end over Harrys Hilsen. »Det var morsomt, at jeg traf jer.«

»Jo sjældnere Fornøjelsen, desto større — ikke sandt?« lo Gerda.

»Skal vi gaa gennem Ørstedsparken?« lød det forude fra Onkel Philip.

»Ja — ja! Ikke, Hugo? — Jo, Far — vi gaar gennem Parken.«

De gik videre gennem Mængden, der strømmede fra Jærnbanen mod Byen. Minder fra Dagen og Aftenen dukkede op i Hugo, forsvandt i Trygheden, som han følte ved Gerdas Side. Naar han skimtede Onkel Philip og Tante Marthas sammenvoksede Skikkelser forude, nærmede han sig Gerda med noget af den samme Trang til Støtte og Hvile. Han kom til at tænke paa Lis, der altid strejfede ham i Gangen — naar han kom Gerda nær, veg hun lidt til Side, gik der urørlig og

uberørt. Nu løftede hun sit Hoved og trak Vejret dybt, da Parkens linde Luft af Dugg og Løv og Blomster slog dem imøde — den fine Bleghed over den let bøjede Næse og de magre farveløse Kinder smæltede ind i Aftenens blege Melankoli — hvorfor smilede hun nu, som om noget listigt, noget smidigt — — nej, hverken listigt eller smidigt — træt og længselsfuldt trak Smilet sig ned langs de smalle Mundvige, mens Hagen veg svagt tilbage i det samme Udtryk af lidt faaret Melankoli som hos Broderen Axel. Saa slog hun Øjnene op, spilede dem op med et aarvaagent Blink, lignede sig selv fra de første Aar med de gammelkloge Barnetræk og den lange Mund med de altfor lange Rækker af hvide og fugtige Tænder .. en Mund, der mere var Tænder end Læber, som Harry engang havde sagt ...

»Skal vi spørge Far, om vi maa sidde lidt herinde?«

»Ja.«

De løb hen til de andre. Onkel Philip saa' paa sit Ur:

»Ikke senere end 11, Gerda. Mor sover ikke, før du har banket paa Døren.«

»Godnat, Børn,« sagde Tante Martha. »Godnat, min søde Pige,« hun trykkede et vaadt og moderligt Kys paa Gerdas Læber ...

Hugo og Gerda sad paa en Bænk og saa' ud over Parken. Aftenen var blaa, graablaa, svøbt i en sagte Aande af svævende graablaa Taage. Henne paa Broen stod et Par og stirrede ned i Kanalen. Nu og da strøg andre Par forbi, tavse som Skygger i det spøgelsesagtige Blaa. Gerda sad og stirrede ud over Haven — Hugo kunde se en lille Puls banke under den hvide Hals og kom til at tænke paa en Sommerdag for længe siden, da de sad paa Christianshavns Vold, og hun havde lagt

hans Hat over sit Ansigt. Havde han ogsaa dengang følt sig til Mode som nu — saa nær og dog saa forunderlig fjærn! Han kunde læne sit Hoved ind til hende, træt og taknemmelig — og han vilde i sine Tanker være ude over alle Bjerge. Bjerge ..? Hvad var det, Harry en Aften havde sagt — — et Digt? — »Se, hun kommer over Bjærgene« ... Hvem havde Harry mon tænkt paa .. maaske Gerda .. eller maaske Lis? Lis ..! Hvorfor havde Harry iaften talt om den Nat, da Hugo sad i Anlæget med Lis og hørte ham raabe om Hjælp, dybt inde i det knasende Løv? Vidste Harry, at Hugo havde hørt hans Raab ... anede han det ..? Hvad mente Harry med de Ord: Du var der ikke, men du kunde maaske have været der! Og hvis han selv engang kom i Nød og raabte om Hjælp, vilde Harry da sidde skjult i Mørket og lade ham raabe i Skoven? Var det altsammen et Raab i Skoven om Hjælp, og Skæbnen sad skjult i Mørket og lod dem raabe — — ?

»Hvor her er smukt, Hugo!«

»Ja.«

»Men —« hun trak Vejret dybt og aandede et langt Suk ud i Aftenen.

Hugo nikkede — han saa' Lis flygte over Pladsen i den maaneblaa Nat. Gerda sad stille, stirrende frem for sig, med Hovedet støttet mod sin Haand:

»Føler du det ogsaa saadan, Hugo,« sagde hun saa, »— jeg kan blive saa grænseløs fortvivlet i en Aften som denne. — De lyse Nætter,« vedblev hun lidt efter og rystede paa sit Hoved med lukkede Øjne, »jeg elsker dem nok, men jeg kan ikke taale at se dem. Det er som et Genfærd af noget, jeg engang har drømt om — — nej — — som en Barndom, jeg ikke har haft — — jeg kan ikke sige dig det. Men før da jeg gik hjemad

med Far og Mor ... og alle de Mennesker, der lo og morede sig omkring os og ligesom hørte sammen og trak ud, mens vi trissede hjem ... forstaar du mig, Hugo .. jeg kunde have kastet mig i Havet af Fortvivlelse — hvis jeg havde haft det ved Haanden,« smilede hun og lænede sig tilbage med Armene udstrakt langs Bænkens Ryg. »Og dér gik Far og Mor,« vedblev hun og rystede paa sit Hoved op mod Stjærnerne, — »søde og gode som altid, de eneste Mennesker, der elsker mig i Verden — og dér gik jeg, uden at de anede en Stump af dét, jeg følte. Og de vilde have .. ja, jeg ved ikke, hvad de vilde have sagt eller gjort, hvis jeg havde skreget blot en Tiendedel af min Fortvivlelse ud over Gaden, mens de drøftede den Høne, som du altsaa blev snydt for til Middag.«

Hun blev siddende tilbagelænet med Armene udstrakt langs Bænkens Ryg og Ansigtet vendt mod den livløse Himmel. Hugo følte det samme natlige Genfærdslys i sit Sind, alt smæltede ind deri, Harry, Lis, den skumle Gade med den lumre og sjofle Kaserne, Gerda, der sad ved hans Side med det blege Nattelys over sit Ansigt. Og det strømmede sammen i et Hav af Fortvivlelse — hvad var det, Gerda havde sagt — — som en Barndom, jeg ikke har haft .. ja .. ja! Og han spottede sig selv under sin egen Fortvivlelse, piskede sig selv, fordi han dengang havde svigtet Harry, fordi han idag havde elsket Lis, som dengang havde svigtet ham, og var lusket til Polly, som han selv havde svigtet .. troløs .. troløs var han som de andre — som alt og alle ... og nu sad han her ved Gerdas Side og maatte tvinge sig selv for ikke at kaste sig ind til hende og græde sin Fortvivlelse ud ved hendes Bryst .. den sam-

me Dreng som dengang i Plantagen .. en Pjalt, som søgte Trøst hos en anden, der maaske selv var ulykkelig og trængte til Trøst — nej, aldrig, aldrig, aldrig — — !

Han sad og hviskede, fortvivlet og forbitret, det Ord for sig selv, som før var faldet ham paa Læben, da han flygtede bort fra den sjofle Kaserne, hvor Synagogen altsaa var lukket. Aldrig — ! Drejede han sit Hoved svagt til Siden, skimtede han Gerdas blege Profil, og en kysk og broderlig Medfølelse vældede ind over hans Hjærte. Dér sad de tause, skønt deres Sind var fyldt til Randen af Trang til Fortrolighed og Hengivelse, bundne af Slægtskabets stolte Kyskhed og pansrede Liden-skab, uendelig nær og dog saa forunderlig fjærnt, mens deres Tanker gled ud i den livløse Nat ad de ubegræn-sede Veje. — —

Da Gerda kom hjem, var der Lys i Forældrenes Soveværelse. Hun gik hen til Døren og bankede paa, som hun plejede:

»Det er mig, Mor. Godnat.«

»Godnat, min Skat — sov vel,« lød Moderens bero-ligede Stemme.

Gerda gik stille ind i sit Værelse. Hun hørte Hugos Skridt dø hen ude paa Trappen. Saa kastede hun sig paa sin Seng og borede Hovedet ned i Puderne i kvalt og lidenskabelig Graad. Den lyse Nat gled lydløs ind gennem det aabne Vindu. — —

VI.

HUGO havde skrevet hjem og fik nogen Tid efter følgende Brev fra sin Fader:

Min kære Dreng !

Dit Brev af 3die dennes har jeg modtaget og bemærket mig sammes Indhold. Selv om jeg ikke vil skjule for dig, at dine nye Planer med Hensyn til din Fremtid har overrasket, ja foruroliget Mor og mig, saa vil du kunne forstaa, at ingen af os vil modsætte sig den Lyst, som du altsaa siger, du har, naar den synes at være af saa stor Betydning for din fremtidige Lykke og Tilfredshed. Som du ved, er mine Omstændigheder ikke af en saadan Art, at jeg vil kunne afsæ større Summer til din Uddannelse, men med Guds Hjælp klarer det sig jo nok altsammen, naar Gud vil lade mig beholde mit Helbred, og Forretningen blot vil give os, hvad vi behøver og det lille Overskud, der bliver nødvendigt for at sikre Mor saa nogenlunde, hvis jeg en Dag falder fra, og for at give jer Børn den Opdragelse, som i vore Tider er nødvendig. Jeg havde jo ganske vist tænkt mig, at den Tid var nær, da du kunde fuldende dine Studier og saa smaat begynde at sørge for dig selv, og Mor og jeg har ofte med Glæde drøftet

den Mulighed, at dit Arbejde hos Isidor Salomon maaske kunde resultere i en eller anden Forbindelse med hans Virksomhed, naar din Examen var lykkelig overstaaet. Men — som alt sagt — fra vor Side skal der ingen Sten blive lagt dig i Vejen — du er jo gammel nok nu til at vide, hvad du gør, og jeg kan med mit Kendskab til din gode Karakter og til dit fornuftige Omdømme tænke mig, at du ikke har truffet din ændrede Beslutning før efter grundig og moden Overvejelse.

Lad mig da blot sige dig ét, min kære Hugo: Dén Vej du nu agter at slaa ind paa, er, saavidt jeg forstaar, lang og tornefuld og ikke uden Fristelser for de unge Mennesker, selv om de med de bedste Forsætter helliger sig den med Alvor og Overbevisning. Dobbelt fast og dobbelt standhaftig maa du derfor være for ikke at sætte for meget til af den gode Natur og den gode Bund, som Forsynet har givet dig. Og det véd jeg, min kære Dreng — det véd vi begge, baade Mor og jeg, at du aldrig vil kunne gøre dine Forældre til Skamme, hvor meget eller hvor lidt du end naaer af dét, som du nu vil stræbe efter af al din Evne og med alle dine Kræfter. Jeg er enig med dig i, at du raadspørger Professor Rosen, som Mor og jeg i vore unge Dage ofte har set spille, og hvis Ydelser vi begge i disse Aftener har drøftet med Glæde. Hans Navn og Anseelse er mig en Borgen for, at du mener det alvorligt og med Redelighed og Omtanke vil beflitte dig paa at holde dit Navn og din Vej ren, uden Plet eller Lyde. Og saa haaber vi da, at alt maa føje sig til det bedste for dig, og at Gud maa give dig sin Velsignelse til den Gerning, som er smuk og ophøjet, naar den drives med Alvor

og Hengivelse, og som kan være Mennesker til Glæde og Belæring, naar den af Hjærtet er forbundet med de Dyder og skønne Følelser, uden hvilke hverken Livet eller Kunsten fører til noget tilfredsstillende Resultat for os selv eller vore Medmennesker.

Med en kærlig Hilsen til Familien og dig selv
din Fader.

I en lille Efterskrift havde Moderen med sin spinkle Fluebensskrift tilføjet følgende:

Min kæreste Hugo !

Som du af Fars Brev vil have set, lægger vi rolig og tillidsfuldt Sagen i din Haand. Gud give, det maa bringe dig Glæde ! Jeg har ikke anet, at du tænkte paa sligt — hvorfor har du aldrig før skrevet derom, eller er det noget, der er kommet ganske med ét? Emma siger, at hun altid har tænkt sig det, lige fra du var hjemme — har hun vidst noget? Nu ser vi dig vel næppe foreløbig, og jeg havde dog saa smaat glædet mig til at se dig her i Julen. Skal jeg fortælle dig en Ting, men du maa love mig at lade, som du ikke véd noget — Emma er blevet hemmelig forlovet med Jørgen Mathiesen, du véd nok, en Broder til Lis. Hvordan har Lis det — ser du noget til hende? Jørgen er nu i Faderens Forretning og er et net ungt Menneske, blot han var lidt mere driftig, men det kommer forhaabentlig med Tiden. Emma er selvfølgelig henrykt, hun staar med Hat og Trøje paa foran det store Spejl, hvor jeg plejede at løfte dig op som lille og vise, hvor stor du var. Ak ja, nu er I bleven store voksne Mennesker, og det er os andre, der kryber nedad.

Ellers er alt ved det gamle, Forretningen kunde jo nok gaa lidt bedre, men har vi hidtil faaet Brødet, faar vi det vel ogsaa nok i den Tid, vi har tilbage. Nu en hjærtelig Hilsen fra Marie Amme og Emma, som staar paa Springet til Kæresten, og et Kys fra din dig elskende

Moder.

Hugo havde efter Modtagelsen af Faderens Brev meddelt Onkel Philip sin Beslutning en Dag, da Onkelen og Tante Martha var alene hjemme. Onkel Philip havde set længe paa ham i Taushed, og Tante Martha løftede sine Øjne fra Hækletøjet med et Udtryk af Angst og Beklagelse. Onkel Philip gik lidt omkring, drejede saa sit Ansigt mod Hugo og gik videre med en Skuldertrækning, mens Ordet: *Schrull!* brændte ham paa Læben. Da han kom hen til Vinduet, stod han længe og stirrede ud over Genbohusenes Tage, mens Nøglerne klirrede skæbnesvangert i hans Lomme. Saa sagde han uden at vende sig, mens Nøglerne faldt til Ro:

»Og dine Studier? Dem opgiver du altsaa mir nichts, dir nichts?«

»Ihvertfald foreløbig,« prøvede Hugo forsigtig.

»Foreløbig?« Onkel Philip vendte sig, Næsen var bleg med meget lavt Barometer. »*Meschuggas!*« sagde han saa og gik videre. »Og din Stilling hos Isidor Salomon?« Han stod stille foran Hugo, Nøglerne raslede atter.

»Tja —« sagde Hugo og bøjede sit Hoved.

»Og hvis han nu — med Rette mener jeg — føler sig mindre henrykt?«

»Saa *maa* Isidor føle sig mindre henrykt!« sagde Tante Martha pludselig og trak Hæklenaalen til sig med et kraftigt Nap, der mindede om Søsteren Esthers.

»Naa, det mener du?« Onkel Philip gik videre som for at undgaa et Sammenstød.

»Det mener jeg, ja,« sagde Tante Martha med et endnu kraftigere Nap. —

I de nærmeste Dage følte Hugo, at Nyheden var sivet ud i Familien. Der blev stille, naar han kom ind, som om en Samtale pludselig var stanset ved hans Tilsynkomst. Ved Bordet spistes der i Stilhed, og Hugo mødte altid et eller andet Blik af Tvivl eller Bebrejdelse, naar han løftede sit Hoved. Kun Axel smilede nu og da forborgent til ham, som om der var en ophøjet Følelse, der hemmelig forbandt dem bag Livets Prosa og Forretning. Rudolf og Gerda ludede over deres Tallerkener — naar Rudolfs smaa, missende Øjne traf Hugos, glippede de i Blikket og søgte atter Tallerkenens neutrale Omraade. Gerda sad bleg og taus, hun og Hugo havde ikke talt sammen siden den Aften i Ørstedsparken, det var, som om noget uudtalt hæmmede dem og gjorde dem sky og urolige i hinandens Selskab, og jo længere Tausheden varede, jo længere syntes de, den fjærned dem fra hinanden. Og da Fredagften Tante Regine og Esther som sædvanlig kom paa Besøg, og Tante Esthers halvt ulykkelige, halvt smilende Øjne gled rundt mellem de andre og stansede ved Onkel Philip med en forskræmt Blinken, mens Onkelens Næse blegnede under Taushedens tunge Lufttryk — da følte Hugo det, som om noget dybt og uoverstigeligt skilte ham fra de andre, som om han ved Faneflugt havde forraadt

Slægtens Tro og Traditioner og var traadt ud over den Linie, der bandt de andre indenfor dens snævre Trylle-cirkel.

Hans Tanke søgte da Tilflugt hos Onkel Ernst — paa den lille Sidevej ude ad Vester — han saa' Onkelens forgræmmede Gammelmandshoved med det stride, strittende Haar bøjet over Schiller og Gutzkow. Og med en Følelse som om en Lidelsesfælle rakte ham Haanden højt over Slægtens Fordom og Foragt, mindedes han en Aften, da Onkelen hyllet i Røg og Damp og Aske fra det udpustede Pibehoved havde læst de skønne Linier:

— — — Nirgends

find' ich ein Grab, bei Christen nicht, nicht Juden —
ich bin von Denen die am Wege sterben!

En af de følgende Dage sad da Hugo inde i Isidor Salomons Privatkontor. Der var Arvemøde i Boet efter Fabrikant Benny Goldmark og tidligere afdøde Hustru Susanne, født Trier. Isidor Salomon tronedede ved Skrivebordet i sort Majestæt med Ordensbaand, i Rundkres omkring i Værelset sad Arvingerne og paahørte andægtig Isidor Salomons Diktat, der flød bedemandsmæssig afmaalt, mens Slimet rallede svagt under hans Stemmes dybt tonende Kondolence. Boet var stort, og Isidor Salomons omstændelige Passager gjorde det ikke mindre. Arvingerne sad som i Kirke, sammensunkne i sig selv under Exekutors dybe Orgelbas. Nu og da løftede en enkelt sit Hoved, en anden listede forsigtig Uret frem — Klokken var tre Kvart paa 2. Isidor Sa-

lomon opfangede den svage Bevægelse af Utaalmodighed — han kendte Begrænsningens Love og forstod den Kunst pludselig at slutte af, saa Punktum'et føltes som en glædelig Overraskelse midt i al Højtideligheden.

Hugo løftede sit Hoved fra Protokollen. Han kendte Isidor Salomons Kunstpauser — de var altid Udtryk for dette specielle Bo's ganske særlige Vigtighed og Vanskelighed og føltes, som om den Afdødes Aand svævede som en Engel gennem Stuen. Endelig sænkede Isidor Salomon sit Ansigt, der i Pausen havde været rettet mod det Høje, fyldt af usigelig Vemød over den altfor tidlig bortdragne. Og med et Blik, der svævede langt ud over denne Time, hinsides Boopgørelse og Salærberegning, dikterede han dæmpet og varsomt de pompøse Slutningsstrofer:

»Exekutor besluttede derefter at udsætte Boet for at søge nærmere Oplysninger. Hvorefter det Protokollen tilførte oplæstes for og ratihaberedes af samtlige de fremmødte Arvinger.«

Hugo havde oplæst Protokollen under Isidor Salomons eftertænksomme Nik, Arvingerne havde, trykket af Timen og Stedets Alvor, indskrevet deres Navne med rystende Haand. Isidor Salomon tog da Afsked, idet han deltagende lagde sin Haand paa de kvindelige Arvingers Skuldre og indpræntede de mandlige dette specielle Bo's ganske særlige Vigtighed og Vanskelighed. Alle bøjede Hovederne. Mødet var hævet. —

Da Døren havde lukket sig for Arvingernes sorte Skare, vendte Isidor Salomon sig pludselig mod Hugo. Hugo havde tænkt paa at meddele ham sin Beslutning, men Sørgehøjtidens dumpe Alvor svævede endnu i Rummet, og han fandt ikke Tidspunktet belejligt. Da bød Isidor Salomon ham med en Haandbevægelse at

tage Plads. Og mens han knasede den stærkt tyggede Cigar, der havde ligget urørt under Mødet, mod Askebægret, og smaa Partikler af Aske og Ild dalede ned under Tændingen, sagde han med langsomt tonende Alvor:

»Det er kommet mig for Øre, at De skulde omgaas med Planer om en ny Virksomhed, der i saa Fald vilde komme til at kollidere med Deres Arbejde her paa mit Kontor. — Ja, saa —! Uden paa nogen Maade at ville forsøge paa at opkaste mig til Formynder over Deres fremtidige Ve og Vel turde jeg maaske dog som Familiens specielle Raadgiver henlede Deres Opmærksomhed paa, at den Understøttelse, som jeg med ikke ringe Besvær har forskaffet Dem af Menighedens Midler, er givet under en Forudsætning, som jo i saa Fald bortfalder. De er indforstaaet — meget vel. Men det maatte da maaske ogsaa være mig tilladt at henlede Deres Opmærksomhed paa, at Deres Beskæftigelse her paa Kontoret ikke godt efter mit Skøn lader sig forene med en Uddannelse, der gaar ganske andre Veje og har Krav paa ganske andre Interesser. Meget vel — hm. — Jeg kommer nu imidlertid til selve den foreliggende Sag. Som De maaske efter Deres Kendskab til mig vil vide, har Teatrets Kunst i mig ikke nogen absolut Tilhænger. Paa ganske enkelte Undtagelser nær synes dens Udøvere mig som Helhed at bære Vidnesbyrd om, at den saakaldte borgerlige Dyd og Moral ikke just er de Guddomme, der er højest i Kurs paa — naa ja, altsaa — paa Torvet — hm. Og rent bortset fra selve Virksomhedens Moralitet, saa forekommer det mig, at selve Standen qua Stand betragtet ligger noget under det Niveau, som De, ved fælles Hjælp altsaa, havde Betingelserne for engang i Fremtiden at kunne naa. Og

ganske specielt forekommer det mig,« sagde han med stærkt tilbagelænet Hoved, »at vi Jøder bør være varsomme, ja endog meget varsomme med Valget af vor Livsstilling. Vi er i Forvejen paa en udsat Post ifølge hele vor noget usikre Stilling i Samfundet, og naar vi, gudværelovet, i dette Land kan leve saa nogenlunde i Fred med Omverdenen, saa har vi ogsaa den Pligt overfor os selv og vore Troesbrødre ikke ved nogen ostentativ Fremtræden at henlede Offentlighedens Opmærksomhed paa os mere end højst fornødent. — Blot et Øjeblik — hm. Og da nu netop Teatrets Virksomhed ifølge Sagens Natur beror paa en fortsat ydre Fremtræden, saa er Faren for at vække *Risches* netop dobbelt stor i denne — altsaa Branche — hm — og jeg vil derfor paa det allerindstændigste henstille til Dem endnu en Gang at tage under fornyet Overvejelse: Chancerne her og Risikoen dér — at afveje Hensynet til Dem selv med Hensynet til Deres Familie og Troesfæller — kort sagt: nøje at overlægge pro et contra, inden De opgiver en sikker og anset Levevej for et Fata Morgana, der kan synes en saare skøn Drøm, men hurtig forsvinder i Virkelighedens hm — ubønhørlige — hm — Dagslys.«

Med disse Ord rejste Isidor Salomon sig til Tegn paa, at Audiensen var forbi, idet han bad Hugo vente med sine Indvendinger, indtil Planen fra hans Side var grundig og alvorlig gennemtænkt. Tiden idag var ikke for nærmere Diskussion og Drøftelse. Han bad Hugo bringe en Pakke Papirer ud til Sønnen Jacob Salomon, som ventede dem inden Kontorets Lukning. —

Da Hugo traadte ind i »De forenede Textilfabriker, Salomon & Stern's« Kontorer ved Holmens Kanal gled den lille Bogholder Simon ned ad sin høje Pultstol og kom smilende hen mod Skranken paa de lidt ømme

Fødder. Han lignede Broderen, Kandidat Simon paa Isidor Salomons Kontor, men det var, som om de vanskelige Fødder havde bestemt Trækkenes lidt forsagte Vemod og Skikkelsens Mangel paa Holdning og Harmoni. Brynene var hævet højt tilvejs paa den hvide bekymrede Pande, og i Øjnenes og Mundens beskedne Smil gemte der sig en Draabe Malurt, fortættet og forstærket af lange Tiders Underordnelse og Selvbeherskelse. Han rakte Hugo sin Haand, der føltes som Broderens, ømt og beslægtet i Trykket, og nærmede sig da forsigtig Døren til Jacob Salomons Kontor. Hugo kunde af hans dæmpede Banken lytte sig ind til hans Væsen og hans Fremtids Skæbne. —

Da Hugo traadte ind, sad Jacob Salomon beskæftiget ved sit Skrivebord med Ryggen til Hugo. Med en hurtig Haandbevægelse bød han Hugo tage Plads. Solen fra det brede Vindu ramte et Stykke af den blanke Isse og gav den et forunderligt Liv af Styrke og spillende Glans. Over den stramme Flip laa Nakken i en stærk og fast Fold, Hovedbunden skinnede frem mellem det tætklippede Haar, der glinsede af Sol og Pomade. Nu og da hørtes svage Kniks af Telefonen, Jacob Salomon løftede Røret og svarede, mens han stadig var beskæftiget i Papirerne paa Bordet. Fra hans Cigar steg Røgen i lyseblaa Bølger, svævede ud i Rummet, boltrede sig i Solen, gled ind i Skygge, mens andre Bølger gled frem og drejede lydløst i Kurver og Flager forbi Vinduet og forsvandt. Og atter klikkede Telefonen, hans Tale lød nu overrasket, indsmigrende og forbindtlig med smaa smilende Hvislelyd og afbrudt af Spørgsmaal og Svar om Ordre og Priser.

Hugo saa' paa den brede Ryg med den graamelerede tætsluttende Frakke — en nedarvet Respekt for Arbejde

og ukuelig Energi blandede sig med hans dybe Uvilje mod den Brunst af Drift og Forretning, der dirrede om Jacob Salomons stramme Person. Han fulgte med en Blanding af Beundring og Foragt det rastløse Jag fra Papirerne til Telefonen og tilbage igen og Pennens kradsende Fart, der lød, som om den sidste Time var nær, og Skæbnen ventede derude i Forkontoret paa Forskrivningen til Himmel eller Helved. Saa hørte han de korte faste Slag paa Trækpapiret, Jacob Salomon lænede sig et Øjeblik tilbage, mens Solen glødede som i et Brændglas paa hans Isse. Med et Sæt skød han Stolen bagud, drejede det blanke ophedede Ansigt om imod Hugo, mens Smilet gled som en fast og glat Maske ud derover og spillede skarpt og paatrængende i Øjnenes haarde Glasur bag den stærke Lorgnet:

»Naa — ja — det er Papirerne?« Hugo rakte ham Pakken, han tog den i et ilsomt Greb med de korte stærke Hænder og lod Lorgnetten falde ned deri, mens han geskæftig bladede omkring i Bunken: »Tak. Nu skal jeg gennemgaa dem, naar jeg faar Tid, og sende dem tilbage.« Han lagde dem med et Smæk oven paa en Stabel, der laa ved hans Side paa Skrivebordet. »Familien har det godt? Naa — naa — ja. — Undskyld!« Han greb Telefonen uden at dreje sig, Hugo kunde nu følge hans Ansigt, Smilet krusede sig listigt og snarraadigt, gled bort i aarvaagen Iver, smuttede frem igen i en Øjenkrog, lagde sig paa Lur, sprang frem. Og stadig arbejdede de smaa sammenknebne Øjne, paa Post, i Skjul — — haarde og skarpe som Flint — — lignede de Gerdas? Nej! — Jo, nu, mens han lyttede vagtsomt med et haarfint Træk af Spot og Ironi over de svagt løftede Bryn. Saa lød der en svag Banken paa Døren til Kontoret, Hugo smilede —

han saa' Bogholder Simon, endnu før han aabnede Døren. »Hvad er der, Simon?« sagde Jacob Salomon stadig med Telefonen for Øret, mens Simon underdanig hviskede en Besked. »Ja — ja, det maa vente!« Jacob Salomon viftede Simon ud ad Døren med en utaalmelig Haandbevægelse, lo højt i Telefonen, væltede en Række Tal ud i Tragten, mens han samtidig noterede paa en Blok paa Skrivebordet. — »Ja, ja — jeg staar ved mit Tilbud til imorgen før Børstid — 147½ Køber, ja — ja — adieu!«

Han lagde Telefonen, ringede paa en elektrisk Klokke i Bordpladen, mens han lod Lorgnetten falde og stirrede paa Notaterne paa Blok'en. Simon gled atter lydløst ind.

»Stil Telefonen om derude, Simon,« sagde Jacob Salomon uden at dreje Hovedet. »Jeg vil ikke forstyrres. — Et Øjeblik!« fortsatte han med en Haandbevægelse mod Hugo, der havde rejst sig, mens Simon gled ud paa sine bløde Filtfodder.

»Ja!« sagde han saa med et pludseligt Sæt, idet han vendte sig i Stolen, »jeg ønsker at tale et Øjeblik med Dem, hvis De tillader — Tak — ganske privat — Altsaa: Jeg hører af Far, at De omgaas med Planer om at gaa til Scenen — det er en meget uheldig Omgang, synes jeg, ja undskyld, jeg taler lige ud af Posen — meget uheldig! Naa, De *har* truffet Deres Bestemmelse — jeg forstod paa Far i Telefonen, at Spørgsmaalet endnu stod aabent — De har maaske besluttet det lige nu — jasaa, jasaa — højst interessant! Er det mig, der har inspireret Dem? Naa, saadan — De saa' i et Nu, at De ikke egnede Dem for Forretning, og jeg var altsaa Draaben, der fik det fyldte Bæger til at strømme over? Ikke ilde, ikke ilde,« lo han og kløede

sig nervøst i Omegnen af Knæet, »men De har maaske ikke noget imod at høre et Par Ord fra et Menneske, der kender lidt til Livet bag Kulisserne og, ved Gud, mener Dem det godt. — Glæder mig! Altsaa: Hvad vil De dèr? — Selvfølgelig, selvfølgelig — det vil vi gerne alle — efter ringe Evne — men vi har unge Jøder nok, der søger at paatvinge sig Offentlighedens Opmærksomhed og skader os andre med deres Jødedom og *Chrutspé*. Hvadbear — kommer det ikke Sagen ved? Tillader De? Tak. Jeg mener kort og godt, at vi bør holde os indenfor vort Omraade — Forretning, ja — Videnskab, gudbevares — men Kunst! Tror De maaske, Goldschmidt har gavnet os ... jeg finder ham væmmelig ... al den *Mouschlen* og sentimentale Snak om Hjemløshed ... hvad maa man tro om os? Indblik — ja, Godmorgen — — og Forstaaelse siger De! Hvad kommer det mig ved? Hvad er der at forstaa hos Hr. Israel eller Polack? Ja, jeg spørger blot! Og hvis der er noget særligt at forstaa, saa er jeg helst fri for at forstaa det. Jeg fralægger mig overhovedet Familieskabet — hvis jeg havde Børn, var de døbt for længe siden. Jeg selv —? Hvis det ikke var for Fars og Mors Skyld — absolut! Nej — hvis De vil vide det — jeg sværmer ikke for den Race. Fornægter — siger De? Ja, hvis dét er at fornægte at modarbejde noget gammelt Tøjeri, der hæmmer os i vor Virksomhed og gør os mistænkelige, saa er jeg en Fornægter, til Tjeneste. Og nu skal De op og vise os frem paa Scenen med alle Gebærderne og alt det usmagelige *Chraloumes*? Hvad siger De? Lære de andre at forstaa os og holde af os? Vi holder jo ikke engang selv af hinanden! Naa, saa det kalder De Mangel paa Kultur? Saa bør jeg meget

undskyldte. Er det maaske Deres Onkel Ernsts Eksempel, der har lokket Dem? Var han blevet ved sit Fag, havde han maaske siddet med en stor Forretning paa Hjørnet af Købmagergade og Østergade i Stedet for at sidde som et stakkels Vrag og være afhængig af Familiens Naade og Barmhjærtighed. Gudbevares — for min Skyld — hvis De absolut er uimodtagelig for Fornuft! Men jeg siger Dem, det er en Sækkegade, min unge Herre — De vil blive ildeset af de andre og mistænkeliggjort af Deres egne — og De vil en skønne Dag sidde som Deres Hr. Onkel i det forjættede Land paa Svanholmsvej og raabe Deres *Ach wai mir!* ud i Ørkenen.«

Jacob Salomon rejste sig. Hugo tog Afsked — han følte, det var for bestandig. En Følelse af Trods og Befrielse skød op i ham, da han tog den tomme Mappe og vidste, at det var sidste Gang, han stod foran dette Vrængbillede af sig selv og sin Race. Da han kom ud i Kontoret, gled den lille Bogholder Simon ned ad Pultstolen og kom ham imøde paa de vanskelige Fødder. Han trykkede Hugos Haand med sit følsomt beskedne Smil og sagde med et forskræmt Blik mod Privatkontorets tunge Dør:

»Kuløren var nok ikke den bedste idag?«

»Nej,« sagde Hugo smilende, »idag bekendte han nemlig Kulør.«

En Draabe spotsk og bitter Malurt blandede sig i Bogholder Simons sagtmødige Smil. Da snerrede pludselig Klokken inde fra Jacob Salomons Kontor. Malurten forsvandt og Bogholder Simons Skikkelse gled ydmygt sin tornefulde Vej mod Døren. Da Hugo aabnede Døren til Trappen, hørte han de skrappe Bjæf af

Jacob Salomons Stemme og de haarde Smæld af hans drilske Latter i det Fjerne — —

Væ ridentibus! lo Hugo overmodigt og sprang ned ad Trappen.

Professor Rosen boede i et af de smaa, gamle Huse ved Nyhavn med Udsigt over Kanalen og et Stykke af Sejlløbet. Fra Beværtningskælderen steg en sagte Krostueos af Øl, Kaffe og Bøf op ad den stejle Trappe, der var stærkt slidt i Trinene og saa smal, at den ene maatte staa stille paa Afsatsen for at lade den anden passere. I Trappevinduet øverst oppe stod et Par Pelargonier og glødede i Solskinnet, og Trappen op til Professor Rosen var renskuret og sandstrøet, saa man kom til at tænke paa Søndagsstilhed og Provins. Fra den lave Indgangsdør straaledede en bred Messingplade og spejlede Beskuerens Ansigt, gyldent og udbulnet — paa Pladen stod *Rosen*, graveret i sirlig Skønskrift. Der var Klokke med gammeldags Træk — naar man ringede, blev man overrasket af den pludselige Alarm og ligesaa overrasket af den pludselige Stilhed, der kort efter indtraadte.

Naar det gamle Tyende forsigtig aabnede Døren til Entréen, mødte Ens Blik en lang Række Hatte, mest høje, der ledte Tanken hen paa Jubilæum eller Generalforsamling. Dette Førsteindtryk understøttedes af en talrig Samling Stokke og Paraplyer i Stativet — af alle Aldre og Former. Stokke med rundt Haandtag,

med forskelligt farvede Stene, med Hjortetakker i større og mindre Format, med Sølv- og Guldbeslag med indgraveret E. R. i sirlige Snirkler og Slyng. Dog forstod man hurtig af den varsomme Maade, hvorpaa det gamle Tyende flyttede Hattene for at give Plads uden at afbryde Orden og Rækkefølge, at samtlige disse Beklædningsgenstande tilhørte samme Ejerman, der ønskede at kunne finde selv i Mørke, hvad der i Øjeblikket passede ham bedst. Den gamle Pige bankede da sagte paa Døren lige for Entréen og aabnede den langsomt, naar der ikke blev svaret. Et Billede af Sol og Blomster og Himmel præntede sig uudslettelig i Ens Erindring. En egen levende Stilhed straaled fra Væggens hundrede guldlistede Smaabilleder af Kunstens henfarne Store og fra de gamle indlagte Mahognimøbler og de smukke Bind i de lave Reoler, der øverst oppe var fyldt med Snurrepiberier af Sølv og Porselæn, mens talrige solbrune Merskumspiber med flade Sølvbeslag hængte paa Siderne, og smaa korte Shagpiber og alle Slags Cigarrør flød i flade Kobberskaale paa Midterbordet mellem Cigarer og Pakker med smaat eller stortskaaret Tobak. Paa Skrivebordet ved Vinduet laa Papirer, Hæfter og opslaaede Bøger Hulter til Bulter, øverst oppe laa en Cigar og røg sig selv i betænkelig Nærhed af et Ark beskrevet Papir, smaa Askehobe i Nærheden af Stolen vidnede om Professor Rossens Vane, der fulgte ham fra hans Stamkafé, uanfægtet af de talløse Askebægre, som den gamle Pige paa den mest demonstrative Maade anbragte indenfor hans umiddelbare Synsvidde. Det samlede Indtryk var en vis formfuld Tradition, der fra Væggene stirrede ned paa Dagens og Vejens uberegnelige Inspirationer.

Naar Professor Rosen saa kom ind fra Sideværelset, missende mod det stærke Sollys, med et Virvar af muntre Rynker om Mund og Øjenkrog og greb Hugos Haand, mens han kavalérmæssig og kammeratlig førte ham til Sæde, spillede Samtalen op som munter Messingmusik i Solskinnet. Professor Rosen elskede Samtale. Den sprang fra stort til smaat, der atter blev til stort gennem Iagttagelsernes hundrede Associationer. Erindringer, Anekdoter og tilfældige Billeder eller Fremtoninger, han havde mødt paa sin daglige Vej, spillede ind deri, en Artikel, han nylig havde læst, et Par Linier af et Skuespil, han havde gennembladet, en Ytring, han havde hørt paa en Sporvogn, et Glimt, han havde listet sig til gennem en aabentstaaende Dør i Nyhavn. Han fortabte sig i indviklede Diskussioner om Kunstens Midler og Maal, illustrerede sin Mening med Citater og Smaasituationer og Erindringsindtryk fra svundne Tiders Skuespilkunst, som han i sin Ungdom havde oplevet. Hugo elskede at høre ham fortælle om Michael Wiehe, det Navn, der var dem begge kærest. En enkelt Gang havde Professor Rosen i sin higende March over Gulvet antydnet for Hugo den blege, asketiske Vildskab og dæmoniske Fanatisme, der gennemglødede Wiehe, naar han som Sortebroder Knud hastede mod sit Maal: Ødelæggelse og Død. En anden Gang havde han, lænet mod Dørkarmen, fyldt den sollyse Stue med Maaneskin og Stjærnestilhed, mens han løftede sit Hoved med et rent og straalende Blik, der spejlede det gamle romantiske Land med dets Tro og violblaa Taage. Og som fra fjærne duftfyldte Egne lød det, baaret af Erindringens Bølge og beaandet af det svundne Skyggeriges forklarede Fjærnhed:

En Aften ensom gik jeg nys,
 Stjærnerne funkled,
 Den halve Maane med sit Lys
 halv dem fordunkled.
 Jeg drog ad vildsomme Sti saa lang
 og stedse slog paa min tause Gang
 Nattergalen sin Trille. — —

Først naar Cigaren var røget ud, og Diskussionen under alle mulige Svinkeærinder var løbet ud i Sarkasmer om Dagens Begivenheder og Navne, begyndte »Timen«. Professor Rosen sad i Sofahjørnet, indhyllet i den lange Slaabrok, med en dyb Rynke mellem de sænkede Bryn og et Udtryk af Tungsind og Anstrængelse over den skyede Pande. Nu og da løftede han Brynene med en træt og fraværende Gestus og lod Haanden glide fra Panden over Øjnene, hvor to Fingre bed sig fast i de dybe Kroge, mens Hugo forvirret lod Monologens Sætninger løbe og syntes, at de faldt som slappe Bolde ned foran Rosen og blev liggende, flade og luftløse ved hans Fødder. »Pause — Pause,« lød det da lidelsesfuldt henne fra Sofaen, »om igen!« Hugo var varm af Anspændelse og Uro, han kunde sé paa Rosens nedadbøjede Mundvige bag Haanden, der stadig dækkede Øjnene, at han var langt borte i Lede og Ubehag. »De glemmer, at det er et Menneske og ikke nogen Bog, der taler, David — alt det umiddelbare Liv, der farver Repliken, lever i Pauserne og fylder Rummet mellem Stillehed og Tale med Livets Blod — alt det, der forener og forbinder i et evigt befrugtende Kresløb, er borte. Væk med disse uudholdelige Grimacer, der dækker Sjælen med en død og tom Maske — Liv, Liv, et eneste levende Udtryk for alle de tillærte Fixfaxterier. Om igen! Be-

gynd langsomt — Kunsten er lang, den har god Tid — kommer den ikke idag, kommer den maaske imorgen. Maaske,« sagde han og løftede Øjnene haabløst mod Loftet. — »Nej, nej!« udbrød han saa, da Hugo atter tog fat. »De springer lige ind i det som en Klovn, der plumper ind i Manegen, — et Smil maa komme et Steds fra og føre vor Fantasi et Steds hen — tænk, før De taler. Ja, ja!« sagde han pludselig, saa Hugo stansede og følte sit Smil som en bitter Smag paa sine Læber, »dér er noget, nu, over Deres Ansigt, et Smil, der er Deres, midt imellem Scylla og Karybdis — saa nu er det væk — men forstod De det, følte De det? Se nu her — saadan var det,« og han rejste sig, mens hans Blik farvedes af et eget sørgmodigt Lune, halvt kejtet, halvt overlegent bevidst — »kan De se det — har jeg Ret? — Om igen! Er De træt? Sæt Dem nu et Øjeblik og begynd saa, uden at jeg aner det, naarsomhelst det passer Dem. Vi har Tid, kære David,« sagde han og rodede Hugo opmuntrende rundt i Haaret, saa det strittede forvildet til alle Sider, »vi har Tid til imorgen, og imorgen har vi Tid igen. Det kommer dog ikke, før det kommer.« — —

Til andre Tider sad de hver paa sin Side af Midterbordet, optagne af en Tomandsscene i et moderne Skuespil. Hugo fulgte Rosens Replik, der gled ud og gled ind, prøvede sig frem igen, farvet af en Stemning, som man troede forsvundet, og som nu lyste med et sidste Strejf som af en Sol, der er gaaet ned. Nu og da bøjede han sig frem med et Smil, som om han vilde nærme sig sin Medspillende ad andre Veje — saa dukkede Smilet bort, og Repliken kom helt anderledes i Tonen, end man havde ventet, men med hele den overraskende Sandsynligheds Styrke i Anslaget. Hugo kom til at

tænke paa en Dolk, der vendes i Lyset. Saa stansede Rosen pludselig midt i en Sætning, ledte efter et Ord, fandt det som i en Udløsning af Tankens umiddelbare Glimt, Talen fik Fart gennem Udløsningen, strømmede frit og befriet, indtil en usikker Gestus røbede, at en anden Stemning begyndte at spire, Skyggen af en Tanke, der endnu ikke havde faaet Kød og Blod. Og i et Sæt skød den frem, klods op ad den tidligere — som i et Nu krydsede Modsætningerne Klinger, saa løftede den ene sig sejrrigt og førte Stødet, beregnet og dog som tilfældigt mod den Blottelse, den anden i et Blink af et Sekund havde givet sig.

»Forstaar De, David?« sagde Professor Rosen og rejste sig lidt anstrængt, »— man maa intet lade ligge. Et Skuespil er fortættet Liv, et Centrum, hvor Skæbner mødes, en Verden i en Nød. Ethvert Menneske er interessant, Kunstnerens Øje ser hans Sjæl som under et Mikroskop — hvad de andre ikke kan se eller ikke er sig bevidst, at de ser — det sér Kunstneren for sit indre Øje. Men pas paa — vær ærlig mod Dem selv og mod den Skikkelse, som De ved Hjælp af Deres Fantasi skal give Liv. Vær aldrig usand, hverken i Deres Følelse eller i det Udtryk, De giver den. Kunsten kan stivne i Vane eller forvrænges i Mode som alt andet Liv — vær paa Deres Post mod den Paavirkning, der i Kraft af Talent eller Sukces drager Hundreder af Efterlignere efter sig. Jeg kender ikke noget værre end en talentfuld Abe, der faar mig til at rødme over Slægtskabet. — Menneskelig, menneskelig,« vedblev han, »personlig og menneskelig paa samme Tid, aldrig ud over sin Begrænsning og altid med selve Begrænsningen spændt til dens yderste Rækkevidde! — Ja, ja,« sagde han saa og lod Haanden synke, mens Smilet

spillede dulgt af Spot og Selvironi, »words, words — men jeg skal jo lære Dem noget, og hvad kan man lære andet end Ord, Ord og atter Ord? The rest is silence !«

Naar de saa var færdige, blev Professor Rosen kaad og overgiven som en Dreng, hvis Skoletime er forbi. »Det er som med Vandet,« sagde han — »Nachspielet er det artigste.« Han iførte sig da en af sine mange Frakker af det samme, lidt gammeldags Snit, valgte den af de mange høje Hatte, der i Øjeblikket anstod ham bedst, tog sin Yndlingsstok med den tunge blaaspættede Sten, og leende vandrede de da langs Kanalen og gennem Smaagadernes brogede Eldorado. Professor Rosen elskede de smaa Gyder med de talrige Beværtningskældere og Smaaboder, nu og da aflagde de smaa Besøg hos Frugthandlere eller i Cigarbutiker, gjorde Afstikkere ind i Smaagaarde, hvor det gamle Bindingsværk og de flaskegrønne Smaaruder mindede dem om Vielgeschrey og Ingeborg Blyetækkers, Corfitz og Herman von Bremen. Saa fangede en lille rødhaaret Pige, der stod optaget af sin Dukkevogn, Rosens Opmærksomhed, han indlod sig i en fortrolig Samtale om Dukkens Navn, Alder og Stamtavle — en lille Hund kom til og fulgte interesseret Samtalen, mens den lille Piges Moder stod henrykt og bæret i sin Kælderhals og hjalp den lille paa Gled, naar Rosens Spørgsmaal blev hende for indviklede. Og videre gik det, ud ad Christianshavns søndagsstille Gader, hvor Fortiden slumrede bag Ruderne, og Livet gik sin uforstyrrede Gang, mens Larmen fra Byen og Havnen duredede fjærnt som fra en anden Verden. Længe stod de stille foran de gamle Handelsgaarde og Palæer, fortabte i en gammel Indskrift eller et fornemt forvitret Ornament — et Indkig

gennem en halvaaben Port til Gaarde i fjærnere og fjærnere solbelyste Dybder. Og trætte og hede af Tale og Latter endte de da i en lille Kafé med skurede Borde og pragtfuld Diskopstilling af Flæskesteg og Sildesalat og rubin- og rosafarvede Væsker i et Himmelbjærg af Flasker og Karafler — mens en bugnende Dame bag Disken ledsagede Rosens Latter med et Smil, og blufærdig sænkede sine Øjne, naar han løftede sit Glas imod hende til Ungdommens og Skønhedens Pris.

Tiden gik. Hugo havde lejet sig et Værelse ude ad Østervold paa Kvisten, hvor Maleren Holst endnu boede sammen med den tykke Flemming og Lyrikeren Bolwig. En ung jødisk Maler, Ivar Jacobsen, var flyttet ind efter den blaaøjede Branner, der havde debuteret og vundet sig et Navn paa sine Øjnes sværmeriske Troskyld.

Jorden havde længe brændt Hugo under Fødderne hjemme hos Onkel Philip. Han følte sig skyldbetyngt, hver Gang han gik gennem Porten paa Nørregade, og den Taknemmelighed, som han vidste, han skyldte, plagede ham og gjorde ham kun Opholdet dobbelt pinligt. Han følte ofte den stumme Bebrejdelse i Tausheden, som blev større og større omkring ham, og Kulden i Gerdas Væsen blev efterhaanden paafaldende og følelig og virkede ind paa Brødrene og Tante Martha. Onkel Philip gik urolig omkring, som naar der var en fremmed i Stuen, hans Samtaleform var høflig med

smaa pludselige Eruptioner, der forraadte den oprørte Underbund. Værst var det, naar Tanterne Regine og Esther var tilstede, eller Isidor Salomon en sjælden Gang bærede Familien med et af sine halvofficielle Besøg. Saa sad Hugo og følte sig fremmed og uendelig tilovers. Det var, som om han allerede var langvejs borte og sad og lyttede til Stemmer, han engang havde kendt, og som nu var døde for ham. Med en underlig smærtelig Forladthed følte han, at et dybt fortroligt Baand var bristet, og at han sejlede ud paa det usikre gyngende Hav under de ligegyldige Stjærner. Hvorhen — — ?

Men Tiden gik. Han var nu forlængst faldet til Ro derude ad Øster. Med en Følelse af Befrielse havde han opslaaet sine Pauluner under Tagskægget, følte sig for første Gang paa bar Bund, prisgivet Tilfældet, sejlene sin egen Sø paa eget Ansvar. Med en lidt forloren Sikkerhed stivede han sig af mod Tvivl og Bekymringer. Med en lidt letkøbt Martyrglæde omformede han sin egen Troløshed overfor Familien, som han saa godt som aldrig mere besøgte, til en blodig Uret, som Familien i sit kolde Hovmod havde ladet komme over hans uskyldige Hoved. Den pludselige Frihed, Bruddet med Familien og dens Traditioner, den lette sorgløse Tone over Livet paa Kvisten og de talrige modstridende Paavirkninger, han gennem Læsning, Indøvelse og den nye Omgang med jævnaldrende Kammerater var udsat for, satte Spor paa Spor i hans Væsen, omformede det, forflygtigede det, vænnede ham til mere at synes end at være. Han følte en Trang, ja en barnlig Forpligtelse til at omgive sig med et Skær af den Kunstnernimbus, som han fra sin Barndom havde sét op til, naar han hørte fortælle om Livet i Kunstens Verden. Selvom

han dunkelt følte, at den hængte paa ham som en lejet Maskeradegarderobe, lod han den dog blive hængende af Frygt for at røbe en vis borgerlig Nøgternhed, som han følte slumre dybest inde paa Bunden af sin Natur. Og langsomt oparbejdede han da gennem Samværet med Kammeraterne paa Kvisten og gennem den fornyede Omgang med Karl og Harry en vis Façon i Væren og Væsen, en vis forceret Ungdommelighed, der harmonerede med de andres, gled ind i deres Stil og Tone, indtil han lidt efter lidt følte den som et Overtræk, der beskyttede og ikke længer virkede hæmmende. Ja, nu og da kunde han i Følelsen af sin Frihed og af den Forfriskelse, som det nye Liv og Arbejde gav ham, fornemme sig selv som en anden og yngre, der stod udenfor eller bagved ham selv, saa han i Øjeblikket ikke vidste, hvem af de to, der var hans egentlige Jeg. Naar han var sammen med Kammeraterne, og Samtalen gik højt, og han blandede sine Parader og Paradokser med de andres, kunde han føle det nye Kammeratskab som en Flod, hvori hans Væsens ubrugte Hengivenhed og Venskabstrang strømmede fra tusinde aabnede Kilder, taknemmelig ved at give, taknemmelig for hver Draabe, han fik til Gengæld for, hvad han gav.

Det var atter Karl, der var rykket i Forgrunden af hans Verden. Den dybe Venskabsglæde, han i sine Drengedage havde følt i Karls Nærhed, straaled nu dobbelt kraftigt, varmet og oplyst af Karls flagrende Stemning og sorgløse Ungdom. Det flygtige i Karls Natur, det oprindelig svingende og svajende i hans Væsen indtog ham nu som forhen. Karls naive Selvglæde, hans medfødte Respektløshed overfor Ord og Løfter misundte og beundrede han, fordi han syntes, det alt sammen bundede i en Rigdom af Ungdom og

Livsglæde, som han selv stod udenfor og betragtede med en sky og lokkende Længsel. Karl var nu kommet til Teatret, havde aflagt Prøve og var énstemmig blevet indstillet. Hans Navn begyndte saa smaat at figurere i Bladenes Petitartikler som »det unge haabefulde Elskeræmne«, »det nyopdukkende Navn med den lovende Fremtid«. Hans Stemme var bleven fast og klangfuld med en ung og aaben Resonans, hans Ansigt var fastere skaaret om Pande, Kind og Hage, Blikket lidt sløret og Smilet lidt kælent bevidst. Men Helheden samlede sig i et Udtryk af sejrrig Styrke og Ro, en slank og fribaaren Skønhed, straalende af Sundhed, duftende af Sundhed fra hans lyse Hud og fra hans let krydrede Aande. Naar han gik paa Gaden, lo han gjerne, saa' sig omkring i Sværmen med sit bløde indtagende Smil og lod, som om det Hele var ham uendelig ligegyldigt, naar hans Øjne traf Hugos. Han fortalte om Livet ved Teatret, dets Smaaskandaler og Smaatriumfer, fordybede sig i Manøvrer og Trakasserier, let farvede af Sminke og Rampens hidsende Lys. Og selvom Hugo ofte syntes, at Karls Natur var i Færd med at udskille sig i en haard og mangefarvet Mosaik, kunde dog i et Nu et pludseligt Blik af Trofasthed og Æmhed, et Smil, et Haandtryk samle hans Væsen i et Brændpunkt. Medens et Strejf af ung og skøn Letsindighed aandede Livets Varme ud derover og forsonede de tilsyneladende Modsætninger i et blivende Indtryk af uovervindelig Charme og barnlig-uskyldig Uimodstaaelighed.

Med Harry var det anderledes. Den Tryghed og det Velvære, som Hugo, trods alt, følte i Karls Nærhed, blev til vagtsom Agtpaagivenhed, naar Harry var tilstede. Kendte de hinanden altfor godt — var de som to Brødre, der belurede hinandens beslægtede Træk bag

Masken? Harrys Væsen lignede hans Øjne i dets skiftende Spil af Melankoli og Sarkasme. Var han og Hugo ene, kunde de føle sig som Venner, forbundne af det samme ensomme Syn og af den samme tause Fortrolighed bag Ordene. Var der andre tilstede, tog de ligesom Afstand fra hinanden, Hugo i Taushed, Harry med Ord, der stiklede og stak. Det var som en Raptus hos Harry, en Vildskab, der greb ham og hidsede ham op. Mens Harry hjemme hos sig selv kunde virke med en egen beroligende Lunhed og selv i Smilet kunde bevare et Stænk af Varme og Mildhed, saa skærpedes og spidsedes hans Smil og Væsen og Tale mellem andre, altid paa Jagt efter et Offer, altid hævde sig selv paa en andens Bekostning. Han udvalgte sig helst de svage, dem, der var langsomst i Paraden eller havde en saarbar Plet, som alle kendte. Harry sad da lidt foroverbøjet ligesom sigtende, før han skød — saa fløj en Pil fra hans Læber, der var sammensnærpede af Smilet — traf, sad fast. Og med det lidt fejge og grusomme Træk om den følsomt buede Næse og den strammede Mund dryppede han sit Vid i Saaret, mens hans Øjne flakkede om efter Bifald, sky og hoverende paa samme Tid. Dog var der dem, han aldrig rørte, deriblandt Karl. Ikke fordi Karl kunde svare bedre igen end de fleste af de andre — han sad gerne og smilede, naar Harrys Blik fløj omkring i Kresen efter Bifald. Men der foer en ængstelig Blinken over Harrys Øjne, naar de traf Karls, og Hugo maatte altid mindes den Aften, da Karl sindig og rolig havde bremset Harry midt i hans flænsende Vid med det ene Ord: *Judenwitz.* —

Den, som Harry oftest valgte sig til Offer, var den lille tykke Maler Ivar Jacobsen. Han sad altid halv-

skjult i sin Krog, naar de andre talte, og lyttede med sit beskedne Smil og det store trofaste Hundeblik, der altid var lidt rødlig betændt i det Hvide. Han havde mørkt tætkrøllet Haar over en Pande, der syntes lidt for stor til det Indhold, den røbede. Om Brynene dirrede en Trækning af godmodig Anspændelse, der blev til en svag Maaben om den lidt hængende Næse og Munden med de blaalige Omgivelser og de tykke skikkeligt lyttende Læber. Naar Uvejret samlede sig om hans Hoved, rokkede det svagt med nogle fine ironiske Smaavrik, der ligesom samtidig undskyldte paa egne og paa Angriberens Vegne. Hans Stemme havde en egen forsagt og troskyldig Taalmodighed, den var smuk i sin dæmpede Tone, som om den var haardtprøvet trods hans Ungdom. Naar de andre manglede et eller andet, eller der skulde skaffes noget tilstede, var Ivar Jacobsen altid den, der tilbød sig, og han bevægede da sin tætte firskaarne Person med en Iver og Hastighed, som man ikke skulde have tiltroet de korte Ben med de svære Lægge og de brede, lidt indadvendte Fødder.

Naar han saa kom tilbage med Flasker eller Madvarer, lykkelig forpustet, med smaa Svedperler paa den lidt hængende Næse, var der altid et eller andet, han havde glemt, ofte det allervigtigste. Mens Latter og Skoser og Harrys Vid smældede over hans svagt luddende Hoved, stod han dér med et Udtryk af lykkelig Forlegenhed og søgte i sine Lommer efter dét, som han vidste, han havde glemt. Hans Benklæder stumpepede lidt, eller saa' ud som de gjorde det, og de var blanke bagtil helt ned ad Laarene. Hugo sad og saa' paa ham — en ensom Krage mellem alle de lyse og lette Maager. Han følte sig pludselig dybt forbunden

med det stille troskyldige Væsen, som stod dør og smilede sagtmodig tilfreds i sin dybe Beskedenhed. En Luftning fra en fjærn og forglemt Verden strøg sagte over hans Sind, og det var ham, som om fine Sølvklokker kimedede stille og fik hans Sjæl til at lytte efter sit eget Væsen — saa fjærnt, saa duftigt, saa svævende stofløst som i Drømme. —

Da Hugo en Dag kom fra Professor Rosen og skraaede over Kongens Nytorv, mødte han Fru Kaja Bang. De havde flygtig hilst paa hinanden i Ny og Næ siden den længst forsvundne Aften hos Jacob Salomon. Nu stansede Fru Bang pludselig, idet Hugo i en stor Bue gik hilsende forbi. Hugo blev staaende midt i sin Hilsen .. kom til at tænke paa en blaa Blomst ved Foraarstid. Saa rakte Fru Bang ham sin smalle hvidhanskede Haand — Øjnene straaede, lidt for livfulde og store bag de nervøst blinkende Laag:

»Denne Gang greb jeg Dem i Flugten — jo, min Herre, De har mange Gange flygtet, naar De saa' mig! Er De optaget? Skal vi følges? Jeg sad derhjemme i min rædselsfulde røde Stue, som min Mand en Gang med sin sædvanlige Smag købte paa Auktionen efter en bortrømt Kollega. Hvordan han lever — min Mand, formoder jeg? Glimrende! Naar han har sin Cigar og sin Ro til Eftertanke, tror jeg, Verden kunde forgaa, uden at det vilde genere ham, at han var den eneste, der blev tilbage. Og De lever? — Ja, jeg har hørt det. — jeg tror, det var af Lauritz Holm, som vist

har læst med en Ven af Dem — Karl Ramby, ja — han har Talent og bliver farlig! Hvad dét er? Aa, min unge Herre! Hvor gammel er De ... snart 25 .. uh, saa véd De, hvor gammel jeg er — jeg fortalte Dem det dengang — De kan se, jeg glemmer ikke mine egne Dumheder. Deres —? — De gjorde jo ingen — — desværre!« lo hun og et svirrende Punkt fløj forbi i hendes Øjne, før hun sænkede de tunge Laag med de blaalige Skygger, der gav hendes Ansigts blege Lød et Skær af bedærvet Uskyld. »Nej, De skal ikke tro, hvad jeg siger — De var for mig noget af et Særsyn i den Verden af ... nej, jeg tør ikke sige det Ord, jeg tænker, for saa rødmer De. — Ikke mere? — Ak, saa har ogsaa De mistet Deres Uskyld! De stod saa sødt dér ved min Side og saa' paa mig med Deres orientalske Øjne ... Kender De Asra? .. den skal De engang staa ved Siden af Klaveret og høre mig synge. — Jo, De stod dér og saa' en lille bitte Smule forelsket ud, mens de andre .. nu siger jeg det .. Bedækningsdyr!« sagde hun pludselig og drejede sit Ansigt med et hæftigt og forvirret Ryk ud mod Gaden.

Hugo gik taus og urolig ved hendes Side. Der var over hendes spinkle Skikkelse i den blaa og enkle Silke-drugt en egen spænstig Dirren — fra Halsens blide og ranke Linie, over Brystets spæde og følsomme Bue til det strakte Fodskifte med de daadyrsspinkle Ankler, der gav sig svagt i Gangen. Nakken, som hun nu vendte imod ham, var fri og fast under den svære blonde Haarknude, et tyndt Ar stak som en hvid og krum Negl ind ved Haarets Grænse, sygeligt fristende. »Rør mig ikke!« sagde den barnlig spæde og uskyldige Ungpiger-ryg, — »tag mig!« hviskede det sagte under Silken, der smygede sig kælent om de spinkle Bén. Det frække og

hæftige Ord, hun nylig havde sagt, summede endnu i Hugos Hoved, nøgent stod det i Tausheden for hans Øre, forvirrende ham med sin pludselige Dristighed, lokkende som en halvt tilfældig, halvt beregnet Blottelse. Luften var lys og foraarslet, en Duft af hendes bløde Violparfyme aandede ind deri, mindende om Duften af et aandende Kvindebryst under Kvindeklæder.

Strømmen gled forbi dem, broget og solbeskinnet, en foraarsglad Strøm af uroligt Liv, smilende og pludrende, afbrudt af Sporyognenes Klemten og af Brolægernes foraarsklingre Koncert ude fra Gaden. Det var, som om Byen samlede sit Foraarsliv i en Duft af Viol og en Tone af svirrende Solskinsmusik, og Hugo løftede sit Ansigt, frit og let i Solen, Livet var lyst som en Himmel af silkeblaa Solskin. Da vendte hun sig pludselig om imod ham, hendes Ansigt var let farvet af en frisk og kølig Foraarsrødme, og mens Brynene løftede sig i en barnlig frittende Bue, sagde hun:

»Gaar De med over Langelinje? Der er saa fuldt af Børn derude nu, og jeg elsker at sidde paa en Bænk i Solen og se paa alle Smaarollingerne, der roder i Gruset med de smaa Pøsefingre og trisser rundt paa de smaa tykke Pusselanker. Holder De af Børn? Heller ikke af smaa Pusselanker? Jeg elsker Børn! Hvorfor jeg ingen har? Spørg min Hovmester! Jeg er født til at have Reden fuld af Børn og Bekymringer, og saa sidder jeg med Hænderne i Skødet og aner ikke, hvad jeg skal gøre af dem. Sagde jeg Dem, at vi var fem Pigebørn derhjemme og bare længtes efter at slippe bort fra al den Os af Skørter og Lummervarme, som stod om de mange giftesyge Kvindfolk i de tre Kvistværelser paa Nørrebro? De skulde engang se min Mor,

stor og bred, et rigtigt Fruentimmer med et Bryst som en ... naa ! — — De vilde ikke tro, at hun havde noget med mig at bestille, denne Splejs her i Silke og Mellemværk. Og mine Søstre ! To af dem er gift med »Funktionærer«, som de siger .. dygtige og flittige Pigebørn med Bleer i Stadsstuen og Cykle i Entréen .. de to andre .. Schwamm darüber ! Skønt, hvad er jeg selv — ?« sagde hun med et hovmodigt Blik ud over Indløbet, der tonede frem, frit og middelhavsblaat mod røde Dampskibsskrog og sorte Kraner og Kulbjærge — »Prinsesse af det halve Kongerige ... det andet halve .. ach, du lieber Augustin ... væk, væk, væk !«

Hugo fulgte hendes lette Gliden over det lysegule Foraarsgrus. Ovre fra Værftet lød Hammerslagenes muntre Musik — øredøvende, naar man lyttede — som et fjærnt tonende Brus, naar Tankerne gik andetsteds. Udenfor Pavillonen sad Folk i Solen som Spurve i Læ — inde i den blaakolde Skygge var der øde og livløst. De gik forbi Lystbaadehavnen, hvor de spinkle Fartøjer duvede Side om Side som Maager i Sø, og blev staaende ved Rækværket paa Højen over Baadeskuret, mens Solen rislede over Land og Vand og mellem Træernes rødbrune Kroner og lunede dem begge ind i et blødt og fortroligt Velbehag.

»Ser jeg Dem saa snart?« spurgte hun uden at vende Blikket.

»Ja.«

Hun listede sin Haand ind under hans Arm og lod den hvile mod hans paa Rækværket:

»Undrer det Dem, at jeg taler saa aabent med Dem? En lille Smule? Jeg trænger dertil, og De indbyder til Fortrolighed. Har ingen sagt Dem det? — De er sød —« sagde hun med en lille øm Lyd og famlede hen over

hans Haand med smaa svage Ryk. »Foragter De mig for hvad jeg har fortalt Dem — De skulde meget snarere have Medlidenhed med mig. Ja,« nikkede hun, da han vendte sig, og blev staaende nogle Øjeblikke med sit Blik i hans, blaat af en dyb smæltende Farvetone, uden den mindste Bevægelse i de trætte Laag. Saa blinkede Laagene pludselig igen, som om hun vaagnede, han følte atter hendes Haand røre sig i smaa korte Ryk, og hun fortsatte med bortvendt Hoved og en Stemme, der lød saa langt borte:

»Jeg har ingen, bogstavelig ikke et Menneske at tale med! En Veninde, som vi traf tilfældig engang paa et Badested — men De kender jo den Slags Bekendtskaber, man ses et Par Gange om Aaret og er hver Gang lige fremmede for hinanden. Kender De hende — Ingeborg Houby — nej, hun ses vist aldrig. Men alle de andre Middagsbekendte, Forretningsvenner og Spekulanter, hele det Gros, der møder En paa hvert Hjørne som Tordenskjolds Soldater ... og min Mand ...! Ja, Vilhelm er ved Gud det bedste Menneske under Solen, og jeg beklager ham, fordi han skal trækkes med mig og mine Luner og min evige Utilfredshed. — Nej!« udbrød hun pludselig og rev sin Haand bort fra Hugos, »jeg beklager ham ikke det Guds bitterste — han vidste, hvem jeg var, og hvorfor jeg tog ham — han kunde have ladet mig sidde og passe min Skrive-maskine mellem de andre Smaadamer med 50 Kr. om Maaneden paa egen Forplejning — aa, Gud, hvor tit ønsker jeg mig ikke tilbage til de smaa Picknicker i Tivoli eller i Skoven med stærkt forelskede Kavalierer med 1500 Kr. om Aaret! Og saa alligevel — ja, hvad skal man gøre, naar der pludselig falder en stor Gevinst ned i Ens Skød? Vi er dog til Salg allesammen

og drømmer alle om en stor 7 Værelses Lejlighed med Landsted ved Kysten. Og dèr sidder jeg nu midt imellem fede, ugidelige Madammer med Nyrefedt og hemmelige Laster, selv en lastefuld Bourgeoisdame af det næstbedste Rygte med indeklemte Længsler som en Jomfru i Løbetiden — nej, nej — De maa ikke tage Haanden bort, selvom De synes jeg er ækel — det er blot, fordi jeg er ulykkelig og hader mig selv, som jeg hader de andre Madammer, der hader mig igen, fordi deres Mænd synes bedre om min daarlige Foderstand end om de andres haardtumpede Noksagt'er.«

Hugo følte sig underlig tilmode. Han fornåm hendes uskønne Udtryk med et Ubehag, som om en daarlig Duft blandede sig i de bløde Pust af Viol, der hemmelig bølgede fra hendes Klæder. Men samtidig følte han det, som om hendes aabne Dristighed strøg pirrende over hans Sanser og kaldte paa en skjult Dristighed i hans eget Væsen. Hun havde atter lagt sin Haand over hans, og hendes hvide glatte Hanskefinger borede sig ind i hans lukkede Haand. Hun havde sænket sine Øjenlaag, og de blaalige Skygger tonede ud over den kuldske Kind og tabte sig i smaa Frysninger ved Næsebor og Mundvige. Hugo tænkte paa, hvad Dagen imorgen og den kommende Tid vilde bringe, hvis han hviskede et Ord i det lille svage Konkylieøre — — havde han allerede udtalt hvisket det, da han pressede sin Haand fast om hendes Pegefinger? Han saa' det sygeligt fristende Ar paa hendes Nakke, idet hun bøjede sit Hoved — hvis de nu ikke stod her under aaben Himmel, udsat for de Blikke, der nu og da strejfede dem — hvis de nu stod ved Klaveret i den rædselsfulde røde Stue, som hun talte om, og Hr. Bang sad i rolig Eftertanke og gispede Cigarringe fra sig i et af

de andre 7 Værelser? Og mens han følte sit Sind svinge mellem en dyb Medfølelse med begges Skæbne og en Blanding af Uvilje og Modstandsløshed i Duf-ten af hendes Nærhed, pressede han sin Haand om hendes og løftede den saa op mod sit bankende Bryst uden Ord, uden Smil —

Hun saa' paa ham, rystede paa Hovedet med et ulykkeligt og taknemmeligt Smil uden at tale. Dybt inde — som i en uendelig Fjærnhed bag det Blaa i hendes Øjne — syntes Hugo, at han saa' en ganske lille mikroskopisk Hr. Bang, der gæbede melankolsk ud i Ensomheden, mens han selv i et fjærnere Fjærne bøjede sit Hoved over Fru Bangs Nakke ved Klaveret og pressede sine Læber ind mod det hvide Ar under Haarets tungt duftende Knude. —

Tiden nærmede sig, da Hugo skulde aflægge Prøve ved Teatret. Timerne hos Professor Rosen var lange og anstrængende, og Hugo mærkede til sin Fortviv-else, at Professor Rosens Væsen blev mere og mere køligt, ofte irritabelt, undertiden aggressivt med et fjendtligt Skær af hemmeligt Ubehag. Han følte sig selv ude af Bane og Ligevægt, snart unaturlig højt oppe i et tyndt Luftlag af Overmod og Selvhævdelse, snart dybt nede i et Mørke af Kraftløshed og Haab-løshed. Han hørte ofte sin egen Stemme som en tom Lyd i den tomme Luft, Tømmere og tommere lød den, jo længere Rosen tav — saa vendte Rosen sit Blik mod Loftet med et fraværende Udtryk af Træthed og

Lede — og Hugo tog sig sammen, mens Graaden presede paa bag hans Smil og gjorde hans Stemme klangløs og svingende. Han følte sig selv paa en mærkelig Maade udenfor, glemt et eller andet Sted i en fjærn og længselsfuldt savnet Fortid, mens han ligegyldig og selvopgivende fulgte de hjælpeløse Fagter og hule Floskler, der gled over hans Læber som en Pjerrots flade Blaarstrimler — Strimler fra en Valse, der løb rundt og rundt, mekanisk og ufølsom. Hvor var hans eget Væsen — hvor var hans egen Stemme? Havde han sat den til i sit taabelige Forsøg paa at synes lysere end han var, friere end han følte sig? Maatte han vende tilbage ad de forviklede Stier i den fremmede Labyrint, han havde fortabt sig i — taalmodig og beskeden opsøge de stille Veje, der var hans? Naar han nu prøvede at trænge sit laante Væsen af Frimodighed og Frejdighed tilbage og søgte at være sig selv og sig selv bekendt, saa var det ham, som om hans Selv var svækket eller stivnet, en tør og træt Form, uden Stemning, uden Genlyd. Var det forsvundet — eller havde det aldrig nogensinde været? Nu sad han dør, træt og varm, mens hans Tanker blev ved med at køre rundt i Tausheden — og Rosen stirrede stadig mod Loftet, længe efter at Hugos Stemme var døet hen, og dens klangløse Mindelser flød som flossede Laser omkring i Stuen, luftløse, livløse — Laser — Laser —

»Ja,« lød saa endelig Professor Rosens Stemme som et dybt Suk i Stilheden, »det var skidt, David, rigtig flovt og fladt og forbandet skidt! — Saa, saa — nu op med Hovedet,« trøstede han, da Hugo opgivende tørrede sin Pande, »ikke disse tragisk optrukne Bryn — det er netop den anden Side af Janushovedet, De mangler.

Smilet, kære David !« sagde han, idet han gik hen til ham og ruskede ham i det varme Haar, — »ja, De har det jo i Virkeligheden, nu for Eksempel, kan De ikke føle det? Et eget naivt og troskyldigt Smil som hos et gammelklogt Barn, der kender Livet, før det er kommet til Verden. Se paa Deres Ven, Karl Ramby, han har Smilet — heiter ist die Kunst ! Ja — ja — nu trækker De paa Skuldrene med det stive og stikkende Smil, som før gjorde Deres Fremstilling kold og usympatisk — hvor kommer det fra? Der er noget haardt og frossent deri, noget .. ja, afmægtigt i al dets tilsyneladende haanske Hovmod. Men De er jo ikke hovmodig — det er en Maske, som De tror gør Dem frygtindgydende. Men alle Masker, der søger at dække vort eget Væsen, gør os kun til Karrikaturer. Vær som De er, kære David, hverken større eller mindre — det er ligesaa ækelt at se et Menneske ophøje sig selv som at se ham fornede sig. Hvordan et Menneske end er, — han vinder dog altid tilsidst vor Sympati for hans Kunst, naar han er ærlig. Tror De, en Løgn bliver Sandhed, selvom den er aldrig saa god? Aldrig ! De har et Smil i Deres Væsen, jeg tror et ægte jødisk Smil, beskedent og følsomt — husker De den gamle Moritz Mendel, som vi traf hos Jacob Salomon? Men Jacob Salomons Smil ! Ja — ja, det er dét, jeg mener — det har intet sympatetisk Forhold til Livet, som Kunsten maa have — og det er ikke *Deres*, David, hvor overlegent De saa end trækker paa Skuldrene ad mine — ikke sandt? — fuldkommen uforstaaende og idiotiske Bemærkninger.«

Han lod sin Haand glide blødt over Hugos Nakke med smaa trøstende Klap, vendte sig saa og gik mod Vinduet, hvor han blev staaende og stirrede ud over

Kanalen. Hugo følte sig sælsomt bevæget uden Evne til at give sin Bevægelse Udtryk af Frygt for at synes barnlig rørt og sentimental oprevet. Han elskede Rosen, fornem og fuld af forstaaende Medfølelse, som han var, et Menneske med Livets stærke Erfaring og en Kunstner med Barnets bøjelige Følsomhed. Hugo svor ham et evigt Venskab, mens han stod dér og pillede ved Blomsterne i Karmen — al den ubrugte og lidenskabelige Trang til Hengivelse, som glødede i hans Hjærte, og som han skjulte af Angst for dens altfor stærke Pres og af Sky for en Voldsomhed i Følelsen, som ikke harmonerede med Rosens afmaalte Væsen, hviskede han nu over sit lukkede Sind. Og mens han, befriet og lykkelig over at føle sit Væsen smelte og bølge af Varme og barnlig Hengivenhed, tænkte paa den Forstaaelse, Rosen havde vist ham, den broderlige Uegennytte, hvormed Rosen havde støttet ham, sagde han — og han følte sig dobbelt taknemmelig, fordi Rosen blev staaende med Ryggen til ham, ivrig beskæftiget med sine Blomster:

»Det er ikke Hovmod, Professor Rosen — De kender mig altfor godt. Det er noget, som De maaske ikke kan føle og derfor maaske heller ikke rigtig kan forstaa. Jeg tror, at der i os Jøder — gennem Afstamning og Opdragelse — er et lukket Rum, hvor vi skjuler vor egentlige Natur, af Skyhed, af Blufærdighed, af en vis Stolthed maaske ogsaa. Det er som i et jødisk Hjem — heller ikke dér bliver nogen lukket ind i det Allerhelligste. — Ja, jeg smiler selv, Professor Rosen, nu da jeg siger det, fordi jeg ved, at De gør det .. jo, De gjorde .. ja, ja, saa er det kun mig, der smiler. Dét er maaske det jødiske Smil, som De talte om, men det er jo netop dét, som vi ikke kan

eller ikke vil vise overfor andre end os selv, fordi det i sin dybe Beskedenhed og Troskyldighed har vist sig at rumme en Fare. Og saa søger vi at dække vort inderste Væsen og bliver til de Karrikaturer, som De talte om før. Men hvis jeg nu er saa meget Jøde, at jeg aldrig kan opgive min Blufærdighed, aldrig kan blotte mit Væsen og stille det nøgent til Skue! Jeg kan huske, naar vi som Drengene gik i Vandet .. De ved, vi bliver omskaarne som smaa ... jeg gik altid bort fra de andre .. maaske af Blufærdighed .. maaske af en vis Skamfølelse over at være mærket .. eller maaske begge Dele. Men, De forstaar mig — der *er* noget, noget naturbestemt eller maaske kun noget, som Nøden og Nødvendigheden har skabt, men nu *er* det der ikke destomindre, et Instinkt, eller en smærtelig Erfaring, der gennem Tiderne er blevet til Instinkt. Vi kan kun vise — ja, vi tør kun vise vort inderste Allerhelligste for vore egne — og selv dèr kniber det, saa vante er vi blevne til at dække os og til smidigt at lade os farve af en udvendig Beskyttelseslighed — vort eneste Værn mod Forfølgelse og Udryddelse.«

»Det interesserer mig levende, dét, De dér siger, min kære David,« sagde Professor Rosen, »og jeg er Dem taknemmelig, fordi Deres Venskabsfølelse for mig er saa stor, at den overvinder Deres medfødte Skyhed. Men tror De ikke, Tiden nu er kommen til at lukke op — og tror De ikke, at det er Kunsten, der, som altid, maa gøre det første Skridt, der koster? Der er megen Raahed og Uret i Verden, men hvad siger ikke Hamlet om Skuespillets Væsen: at holde et Spejl op for Naturen og vise Dyden dens egne Træk, Skændselen dens eget Billede! — Hold det Spejl op for Naturen i Dem selv, min kære unge Ven, lad Dem ikke skræmme af

en mosgroet Kastefølelse fra den ene Side eller Pøblens Latter og Ukvemsord fra den anden. Såndheden ligger altid midt imellem. Og det er dén, De maaske er født til at vise det undrende Publikum, der — det siger jeg Dem — altid bøjer sig for Kunstens Personlighed, fordi den i et Glimt blotter de evige fællesmenneskelige Træk gennem Tiderne — uden Maske, uden Sminke eller Tidens og Modens tilfældige Grimacer og Gebærder.« —

Professor Rosen gik hen og satte sig i Sofaen. Hans Ansigt var vaagent og ungdommeligt, spillende af Liv:

»Altsaa — om igen!« sagde han med et Smæld som en Fanfare. »Erhebe dich, du schwacher Geist!«

Hugo rejste sig smilende. Rosen nikkede opmuntrende. En sælsom øm og vemodig Glæde fyldte Hugos Bryst, da han begyndte.

Og Glæden holdt sig. Da Hugo gik fra Professor Rosen, opmuntret af hans Bifald, skinnede Solen i Nyhavn som ingensinde før. Fra de aabne Kælderdøre strømmede Duften af Tougværk og Hørkram, foran Smaabeværtningerne stod Søfolk i Grupper med spragledede Halsklude og spærrede Passagen, nede fra Lokalerne lød Latter og Skraal, afbrudt af smaa skarpe Kvindehvin, mens Betjenten paa Hjørnet holdt Vagt i uanfægtelig Ro. Ude fra Kanalen lød muntre Fløjt fra Smaabaade og Dampernes langstrakte Tuden fra Sejlløbet længere borte — som Dyr, der svarer hverandre. Solskinnet flød over Master og Skrog, over Bolværk, Gade og Husenes brogede Facader. Ovre paa

Charlottenborgsiden laa alt i blaalig Skygge, en fugtig-blaa Tone af Kølighed og Stilhed.

Hugo skraaede over Torvet, dukkede ind som i et Væld af Blomster og Farver, han følte sit eget Sind som et Blomstervæld, fyldt af Solskinsfarver, straalende og duftende i det sommerlige Lys. En Følelse af Glæde og Styrke løftede hans Bryst, han skred gennem Solskinnet og følte sig selv beskinnet og skinnende. En Duft af Violer strøg fra en aaben Butiksdør imod ham ... Elskede, hviskede han .. han tænkte ikke paa nogen bestemt, det var Majdagens Lys og Luft og Blomsterduft, der fyldte hans Sind med Lykke. Saa kom han til at tænke paa, hvor længe det var siden han havde talt med Lis — han snusede den sidste Duft af Violer til sig .. Elskede, hviskede han atter og banede sig smilende Vej gennem den brogede Sværm af unge Piger, der fyldte Gaden med en sagte Rislen af Smil og Duft og Foraarsmusik. —

Da han kom til Volden, drejede han af mod Øster. Inde paa Gangstien var der tomt og stille, nogle Smaabørn fra de tilstødende Gader legede med Top og Klink. Han mindedes den første Tid, da han kom herover, kiggede ned ad de smaa skumle Stræder, hvor han og Gerda dengang havde færdedes sammen, saa' hendes frittende Øjne, kom til at tænke paa en Hest paa Klitgaarden med lyse Glasøjne, smilede og følte sig underlig bevæget, idet han mindedes den Aften, da han og Gerda sad i Parken derinde — fjærn og dog saa forunderlig nær. Fjærn og forunderlig nær ... saaledes syntes ham alting idag — hans Barndom — hans Minder — hans Fremtid, som tonede frem for hans Blik .. saa nær .. Dag for Dag rykkede den ham nærmere .. og dog saa forunderlig fjærn ! Det var ham, som om der ikke var

andet til end lyse Blomsterfarver og Solskinnet, der fik hans Hjærte til at aabne sig som en Blomst i Solen. Alt var hans, hvorhen han saa', det lysende Løv over Parken, og Luften, som blaandede blidt og milevidt over de røde Tage. Livet var som en Ungdom, hvori hans egen smæltede ind og forsvandt. —

Paa Gangstien foran ham arbejdede en ældre Mand sig frem i en trehjulet Vogn. Han sad lille og vissen og drejede med ujævne Stød paa et Haandtag, der langsomt bevægede det sælsomme Køretøj ad den skyggefulde Gangsti langs Botanisk Have. Nu og da vendte de forbigaaende sig om og saa' efter ham, hviskede sammen, mens Vognen krøblingeagtig arbejdede sig fremad. Ved en pludselig Drejning saa' Hugo et hvidt og fornemt Hoved med skarpe Træk, der var sammenbidt af Anspændelse og Anstrængelse. Hugo stod et Øjeblik stille — det var, som om han pludselig vendte tilbage til sig selv efter en tankeløs Flugt i det smilende Blaa. Det var den store Kunstner, Vilhelm Stelling, som han en enkelt Gang havde sét paa Scenen, før Sygdommen lammede ham. Nu sad han dér, hjælpeløs som et Barn i en Barnevogn — den Mængde, der før havde smilet og jublet ham imøde, og for hvem hans Stemmes skønne Tone havde været som et Bud om Livets lyse Foraarsmelodi, den gik ham nu ligegyldig eller medynksfuld forbi, erindrende en halvglemmt Klang, som andre Stemmer forlængst havde overdøvet. Et fjærnt Ideal, der arbejdede sig dybere og dybere ind i Glemslen, mens Mængden medynksfuldt vendte sig paa sin Vej ind mod andre Idealer i den foraarsforyngede By.

Paa Hjørnet af Sølvgade holdt Vognen et Øjeblik stille, mens det hvide Hoved lænede sig træt tilbage. Hugo tænkte paa at gaa hen og tilbyde sin Hjælp gen-

nem Færdslen over Gaden. Saa rejste det hvide Hoved sig atter, og i en kraftig Drejning skød Vognen over Kørebanen mod Hjørnet af Kongens Have. En Række Plakater hængte paa Muren. Vognen stansede atter, mens det skarpe Hoved bøjede sig frem for at læse. Saa satte den sig atter i Gang, og langsomt, ganske langsomt fjærnede den sælsomme Barnevogn sig med den indskrumpede Oldingeskikkelse — et Ideal, der var gaaet i Glemme .. gemt og glemt!

Hugo gik over og saa' paa Plakaterne over Aftenens Forestillinger. Paa en af dem stod »Erasmus Montanus«. Det var en af de Roller, der i den gamle Kunstners Ungdom havde skabt hans Navn. Og nu skumplede han sin ensomme Vej derhenne over de toppede Brosten. Saa drejede han om et Hjørne og var borte. Gemt og glemt! —

Hugo vilde ikke hjem. Han trængte til Mennesker. Foraarsolen dukkede atter op i hans Sind, da Skyggen var forsvundet om Hjørnet. Han trængte til at tale med Karl og de andre og lade sin Ungdom smelte sammen med deres. Hvad var det, Rosen engang havde sagt, da de talte om Livet og Kunsten: »Spil, mens Tæppet er oppe, og det er din Tur — dét er Livet og Kunsten!« —

Hugo traf ikke Karl. Han fik at vide af Værtinden, at Karl var taget i Skoven og først ventedes hjem henad Aften. Han skrev da en Seddel, om de skulde træffes om Aftenen hos Josty — han vilde saa se at faa Harry og Aage med.

Harry var hjemme, da Hugo bankede paa ude paa Enighedsvej. Hugo hørte en Stol blive skubbet tilbage, en raslende Lyd af Papir og Bøger, der blev flyttet. Saa nærmede Harrys hurtige Trin sig Døren:

»Er det dig, Hugo!« sagde han, og Hugo saa', at hans Øjne var blide, og følte hans Stemmes melankolske Varme. »Det var morsomt at se dig, uventet og uopfordret. — Nej, du forstyrrer ikke, jeg er færdig — jeg har skrevet et Digt, som jeg idag synes er dejligt — saa er jeg sikker paa, at jeg finder det rædselsfuldt i Morgen. — Ja, er her ikke rart — denne lille Have inde imellem alle Husene — som en Paradisdrøm midt i Syndfloden. Naar jeg staar her ved Vinduet og lukker mine Øjne, saa bliver jeg Barn igen og drømmer om min Barndoms Have. Paradiset — er det ikke som selve vor Barndoms Have med alle Dyrene, der græssede fredelig Side om Side i vort Legetøj, mens vi legede Far og Mor under Æbletræerne. Jeg husker et Æbletræ i vor Have, jeg turde ikke tage af Frugterne, for Far havde sagt, at han havde talt dem. Men der var en Gren med et dejligt Æble, der hængte saa lavt, at jeg kunde naa det. Og en Dag, da Fristeren hviskede mig i Øret, bøjede jeg forsigtig Grenen ned, bed af Æblet og lod det roligt svippe tilbage — hvem kunde se, at det var *mig*, der havde bidt? Ja, er det ikke vort stadige Forhold til den forbudne Frugt: vi bider af Æblet og lader det hænge — hvem kan se, at det er mig, der har bidt?«

Harry lo med den sagte følsomme Latter, der var hans, naar ingen Fremmede var tilstede. De satte sig hen ved det aabne Vindu, nedenfor laa den lille Have som en Klosterhave mellem Mure. De følte det begge, som om Tiden fra deres Barndom var vendt tilbage, da de sad derhjemme paa Harrys Værelse og drøftede Kunsten og Livet i endeløse Diskussioner. Naar de som nu var alene, følte de begge en hæftig Trang til Fortrolighed, en Trang til at udligne og udjævne de

Stik og Saar, som de aldrig undlod at tilføje hinanden under Samværet med andre. De følte begge, at de forstod hinanden, som aldrig nogen af de andre vilde kunne forstaa dem. Men netop dette dybe slægt- eller racebestemte Kendskab til hinandens Natur gjorde dem usikre og utrygge, naar der var andre tilstede. Thi alt det, som Mennesker ønsker at dække og skjule eller ønsker at smykke med Ord og Lader, det vidste de gensidig, at to Øjne saa' og fulgte. Og som Søkende kan føle Slægtskabets intime Viden som en Pine, saaledes følte de begge Racens hemmelighedsfulde Kendskab til hinandens Dyder og Laster, Natur og Unatur som en ubehagelig Dommer og Fordømmer, der kølig og foragtelig forraadte og forhaanede alt, hvad de gensidig søgte listig at skjule eller kunstig at fremkalde. Ja, selv nu, da de begge følte en Længsel efter Fortrolighed, efter Tryghed og Harmoni — dybt under alt, deres Smil, deres Ord, deres Taushed sneg der sig ligesom Skygger af selve Bevidstheden — iagttagende, hvor den følte sig iagttaget, befæstende bag Ildlinjen de Punkter, hvor den følte sig truet, følgende vagtsomt Skinmanøvrer og skjulte Dækstillinger — paa samme Tid aaben og lukket, fortrolig og forbeholden, Sol og Skygge skiftende i et Nu som et Formiddagsvejr i April.

Men alt som Samtalen gik, og Solens milde Aande strøg gennem Vinduet over deres Ansigt, trak Skyggen sig længere og længere bort, stak kun nu og da sit Hoved frem i en haard Betoning eller en kølig Pause. Harry sad i Vindueskarmen, Solen gnistrede i hans purrede Haar, glødede i de yderste Spidser, trak sin gyldne Rand om Profilens finttegnede Kurve. Det var, som om Solen varmede hans Ord og Væsen, Mundens Bue var blid og sagtmodig, og Stemmen var blød med

en indsmigrende og følsom Tone. Naar han lænede sit Hoved tilbage mod Vindueskarmen og lukkede Øjnene, dirrede der som et Genskær af et ømt Smil over de blege Laag, en Trækning af en fin og fjærn Længsel løftede de rødlige Bryn og sugedes ind ved de urolige Vige om Næse og Mund. Hugo ønskede, at de kunde komme hinanden endnu nærmere, men hvergang han tænkte paa at lade Harry det mærke, skræmmedes han tilbage af det svage Glimt af Spot og Haan, der spillede ubehersket og ubestemmeligt over Harrys Ansigt.

Harry var begyndt at tale om sit Arbejde, sin Kamp og de Maal, han sa'te sig. Snart svang han sig op til en overdreven og krampagtig Selvhævdelse, fortalte om kæmpemæssige Planer, fortabte sig i storladne Fantasier med en egen gammeltestamentlig Pathos i Ordvalg og Minespil — snart flængede han i et hæftigt Hug de taagede Drømme med en Plathed eller en fejende Witz og nedsablede sin egen Storhed med en saa grænseløs Kulde, at Hugo følte det som en Ondskab, der ligesaa godt kunde gælde ham selv som Harry. Men dybt under Harrys Selvophøjelse og Selvfornedrelse følte Hugo et Slægtskab med noget utrygt og uharmonisk i sit eget Indre, en smærtelig Bekendelse, der blottede en hemmelig Tvivl og Uro, en Følelse af Hjemløshed i sit eget Væsen. Der sad de Side om Side, hinanden nær og dog saa forunderlig fjærn — var det den fælles Nød i deres Hjærter, den haarde Skal af Mistænksomhed og Selviskhed, der lukkede for en Hengivelse, som fortærede sig selv, fordi dens Glød ikke kunde finde Vej til et andet Hjærte? Hvorfor gav de ikke efter for deres hemmelige Trang hvorfor lod de ikke det forpinte Hjærte strømme ud, varmt og fuldt af Glæde over at give sig hen? Var det af Frygt for det Smil, som

de vidste var deres hemmelige Vaaben, det dobbelt-eggede Sværd, der ramte dem selv, naar det ramte andre? Havde de mange Aarhundreders Utryghed og Angst skabt et Bundfald af Fejghed i deres Væsen, der ængstedes for, at den glødende Trang til Hengivelse skulde røbe deres inderste Hemmelighed, hvis den fik Lov til aabent og uhindret at strømme ud — skulde blotte deres dybeste Natur i dens kvindelig sarte Følsomhed, i dens blege Svaghed, der søgte Støtte og Hvile efter Aarhundreders ensomme Kampe? 1

Harry var gaaet bort fra Vinduet og rodede forlegent i Papirerne, der laa spredt over Skrivebordet. Han stod med et Blad i Haanden, Hugo kunde se paa hans Læber, at han læste noget for sig selv, nu og da gled der et smærteligt Smil over hans Mund, mens Brynene løftede sig ligesom spottende over Smilet. Da traf hans Blik Hugos, i et Sekund saa' de paa hinanden, smæltede sammen i en dyb tonende Taushed. Saa tog Harry Blikket til sig, smilede et Øjeblik stille for sig selv og sagde saa:

»Vil du høre, hvad jeg har skrevet?«

»Med Glæde.«

»Gider du?«

»Jeg skal jo,« sagde Hugo med et Smil.

Harry tog Papiret, gik hen til Vinduet, stod et Øjeblik med lukkede Øjne og aandede Sommerluften ind, dybt og roligt. Saa begyndte han:

PRIMAVERA

Jeg hører mit Hjærte banke
som før, naar det gik mod Vaar,
det synger saa sødt for min Tanke,
jeg gaar til mit Vindu og op det slaar —

det bruser jo, bruser af Vaar!
 Kære, slaa ud dit Silkehaar,
 det er Vaar, hører du, Vaar —
 Se, hun kommer over Bjærgene ...!

Hun kommer fra fjærne Strande
 over de Bjærge blaa,
 hun kommer fra mine Drømmes Lande,
 som du da jeg først dig saa.
 Kæreste, klæd dig i Silkeklæder
 og gaa mod den unge Vaar —
 Vaaren har Trøst for de Taarer, vi græder
 over de svundne Aar — —
 Se, hun kommer over Bjærgene ...!

Saa gaar vi da Vaaren imøde
 over de Bjærge blaa,
 mit Hjærte synger dig atter imøde,
 som dengang jeg først dig saa.
 Elskede — Vaarløftens Blomsterdrømme
 dybt til mit Hjærte gaar —
 lad os da atter, mens Timerne strømme
 drømme om Lykke og Vaar,
 Drømme vi aldrig naar — —
 Se, hun kommer over Bjærgene ...!

Jeg løfter mit Ansigt og for mig staar
 et Billed af Livets Vaar,
 en dyb og tungsindig Skælven
 gennem mit Hjærte gaar.
 En Mund har sagte mig mindet
 om Ungdommens rindende Aar,
 et Blik har set i mit Hjærte —
 jeg synes først nu, jeg forstaar.

Du danser i Vaarens Følge,
 du Drøm fra min Ungdoms Vaar,
 Smilets bristende Sødme
 dybt til mit Hjærte gaar.

Elskede — er det dit Ansigt
som første Gang jeg forstaar? —
Jeg ser to smilende Øjne,
der véd, at alting forgaar.

Du danser i Vaarens Følge
med Smilet dugget af Graad,
du søger din Sorg at dølge,
ak, kære, din Kind er vaad.
Skulde dit Smil mig trøste
med Glæder i kommende Aar? —
Jeg ved jo, du er min Ungdom,
der danser bort og forgaar.

Jeg sænker stille mit Hoved
og drømmer om Livets Vaar,
en dyb og tungsindig Skælven
gennem mit Hjærte gaar.
En Mund har sagte mig mindet
om Ungdommens rindende Aar —
et Blik har set i mit Hjærte
den Sorg, vi begge forstaar.

Jeg er ene —
fjærnt som i Drøm kan jeg høre
Stilheden spinde sin syngende Stræng for mit Øre.

Ene —
gennem de strømmende Dage
drømmer mit Hjærte om det, der ej vender tilbage.

De havde ringet til Aage og bedt ham møde hos Josty
Kl. 8. Nu sad de ud paa Eftermiddagen muntert sam-
talende i en af Allégades smaa Beværtningshaver. I de

tilstødende Lysthuse sad Smaaborgere med deres Familie — ude i Gruset legede Børn med Spade og Spand. Gennem Løvet skimtedes Kørebanen med dens blændende Skær af Sol og Støv, Sporvognsklokkernes Klemten smældede sin hidsige Tone ind i det hæftige Lys, tabte sig i en skurrende Duren og Svirren længere borte, mens en melankolsk Duet af en spinkel Friluftsviolin og et sprukket Klaver flakkede hjælpeløst omkring i det Fri. Harry havde lænet sig tilbage og fulgte Cigaretternes Røg i den stille Luft, nu og da vendte han sit Hoved om mod Hugo, de smilede da begge, taknemmeligt og hemmeligt forbundne. Endelig sagde Harry:

»Er her ikke dejligt? Her sidder jeg ofte i disse Forsommerdage og føler mig lykkelig som en Fugl, der sidder udenfor Reden og synger. Ahasverus vilde finde Hvile, hvis han kom forbi og slog sig ned i vort Lysthus. Har du ikke den Fornemmelse, at »Folket«, som man kalder det, er uden Fordomme — det er deres Ledere i Religion, Presse og Politik, der indpoder det de Fordomme, som skal bruges i den hellige Sags Tjeneste. Hvorfor tror du, vi Jøder er født med Revolutionens røde Blod i vore Aarer? Vi har været i Opposition mod Magten og i Ledtog med Folket fra Kristus til Marx og Lassalle. Tror du, vi har gjort en Dyd af Nødvendigheden — eller er det et Instinkt, der ligger dybt i vor Natur? Jeg tror det. Vi er ikke Krigere, jeg mener ikke Krigere af Magtbrynde med Sabelraslen og Kanontorden — den eneste Overklasse, der i Virkeligheden er til. Hvis der ikke var Sabler og Kanoner til, hvor var saa Overklassen? Hvor var Kejserne og Konger og Lehnsgrever og Pengefyrster uden ved Folkets Lov og Vilje? — Her er dejligt! — Jeg har

altid den Fornemmelse, at jeg hører Folket til — Tragedien er den, at Folket ikke er mit, og at mit Folk findes intetsteds og allesteder. Synes du ikke, at den jødiske Aandskraft er en særegen agitatorisk Kraft? I Poesiens Lønkammer har den ikke udrettet meget — den er født til at spille for aabent Tæppe. Overfor den enkelte og overfor sig selv er en Jøde som en lukket Bog — foran den store ukendte Masses Ansigt er han aaben, blottet som foran Guds Aasyn. Se paa Jøderne overalt: i Presse, Politik, Litteratur og Teater — den samme Storm, den samme aabenhjærtige Dristighed. Jeg taler kun om dem, der er Jøder, virker jødisk — ikke om dem, der søger at dække deres Racemærke bag et Figenblad og i Tide og i Utide forsikrer, at der ikke er noget at se bag Bladet. Husker du Goldschmidts Erindringer — jeg elsker den stolte og aabne Introduktion: Jeg er af Levi Stamme! Jeg husker et andet Sted, hvor han siger: Overalt hvor jeg skulde kæmpe, er jeg gaaet til Kampen med instinktmæssig Fordring paa at blive Nr. 1. Den Mand er Jøde: Af Levi Stamme — en Aandens Kæmper med Krav til sig selv og for sig selv som den første i Kampen. Var det ikke selve Idealet — hvis alle var besjælet af den samme Fordring? Altsaa, til Lykke, Hugo!« udbrød han og løftede sit Glas med et varmt og spillende Smil. »Snart skal du spille for aabent Tæppe og blotte din Sjæl for Folkets Aasyn, aaben og stolt som en Kæmper af Levi Stamme!«

De betalte og gik. Hugo følte det som i deres Barnheds Dage, naar de to gik deres egen Vej fjærnt fra de andre. Han hørte endnu Harrys Ord klinge i sit Øre, det var, som om han ikke ret kunde forbinde de skiftende Ansigter — hvor var Harrys Væsen bag de

flimrende Træk? Tænkte han sig et Øjeblik bort, udenfor de svirrende Indtryk, hvor var saa det Midtpunkt i Harrys Natur, hvor alle Linierne mødtes. Det var, som om Hugo ikke kunde finde Skoven for bare Træer, intet Udtryk for lutter Træk. Spurgte han sig selv ærligt, søgte han at samle det farverige Spil over Harrys Ansigt i et Væsensudtryk, én Draabe, der spejlede hans Indre, saa blev det trods alt kun et ubestemt Omrids, der forflygtigedes i samme Øjeblik det fremkaldtes, forandredes, forskød sig i samme Øjeblik det stod der. Alt, hvad Harry sagde, havde Fasthed og Farve, saalænge han talte, men gled saa underlig ud og svandt bort i Luften, naar han tav. Det var, som om det sprang tilfældig ud af hans Hjerne, steg lysende tilvejs, knaldede af — og Natten var ligesaa mørk, ja mørkere end før.

»Tænk dig, Hugo,« hørte han saa i det samme Harry sige, »tænk dig, hvis vi følte Landet som vort, dets Minder, dets Tone, dets Folk, ja dets Flag! Javist, vi føler Skønheden deri, men Skønheden er international, kun Tryghedens hjemlige Glæde er national — og gør det hvide Kors paa den røde Bund dig tryg? Ikke fordi det er et Symbol, som er farvet i vore Fædres Blod, den Tid er forbi — men hver Gang Tiden kalder til Samling, bliver Symbolerne levende igen. Fædrelandsfølelsen er vore Fædres Tro, den samler alle paany i den gamle Barnetro — som en Nationalmelodi, der spilles i »Elverhøj«, eller en Salme, der synges Juleaften. Jeg gik en Aften i Vinter til »Elverhøj« for at føle mig som Barn igen. Da Orkestret intonerede »Kong Christian —« rejste alle sig, løftede af den fælles Stemningsbølge. Kan du forklare, hvorfor jeg alene blev siddende? Var det Trods, var det en haabløs

Selvhævdelse, var det Selvforsvar? Jeg følte dybt, dybt Samfølelsens hellige Skønhed, jeg var bevæget, men min Bevægelse var splittet af Tvivl, af Nag og af Ensomhedens Tristhed. Jeg følte mig selv udenfor, paa den aabne Gade, mens Festen lyste i Salen. Er det ikke altid saadan, hvor vi end færdes? Udenfor — aldrig indenfor. Er det Ghettofølelsen fra fordums Dage, har den for evigt skabt et Ghetto i vort eget inderste Væsen, og er Portene for evigt lukkede mellem os og vor Omverden? Har du det ogsaa saadan, Hugo — tror du nogensinde, de andre vil kunne forstaa os — og det man ikke forstaar, kan man ikke elske. Det er kun et Haandtryk, det gælder, men hvem vil række os en broderlig Haand? Ja, ja — Fingrene rækker de os, men Fingerspidser er altid kolde. Jeg talte før om Goldschmidt. Husker du hans Strid med Kierkegaard — den er for mig et evigt Symbol. De løb ved Siden af hinanden som to parallelle Linier, deres Naturer fulgte i Virkeligheden den samme Linie mod det samme Maal. Et Haandtryk kunde have forenet dem, men ingen af dem kunde eller vilde række Haanden ud, og Afstanden blev evig den samme til Livets Ende. Forstaar du mig? Og husker du Goldschmidts triste Udgang af Striden, der minder mig om Striden i mit eget Sind, da »Kong Christian —« blev spillet: Jeg havde sejret i Striden, siger han et Sted, men selv havde jeg faaet et falsk Nr. 1.« —

De var stanset foran Indgangen til Josty. Aftenen var begyndt at skumre under de høje Træer. Fra et Bord langt nede hørte de et højt Hallo. De saa' Karl, der havde rejst sig og vinkede. Ved hans Side sad Lis og viftede hen imod dem med sit Lomme-tørklæde.

De var glade over Gensynet. Lis fortalte, at hun snart skulde rejse, men haabede snart at komme tilbage. Hun og Karl havde været i Skoven for at tage Afsked med Frederiksdal og Hulsø. Hugo saa' paa Lis, hendes Ansigt var varmt af Sol og Luft, Øjnene skinnede hede i det Blaa mod de røde Kinder. Der var et sælsomt bedende og underdanigt Skær over hendes Øjne, naar de mødte Karls, hun lyttede anspændt smilende, hurtigt aandende, naar han talte, og nikkede nu og da til det, han sagde. Karl sad tilbagelænet med et lidt træt og mæt Smil om Munden — det slog pludselig Hugo, at hans Læber var bleven ligesom bredere med et Strøg af Brutalitet i deres Herskermine. Nu smilede han, idet han bøjede sit Hoved mod Hugo over Bordet, og alt gled ud i et Udtryk af letsindig Ynde. Det var, som om Drengens og Mandens Træk brødes i hans Ansigt, dukkede op, dukkede ned under en Overflade, der spejlede Lyset og Livet udenom hans eget Væsen:

»Nu mødes vi snart ved Philippi, Hugo,« sagde Karl med en lidt vanemæssig, opstemt Latter, der fik de nærmestsiddende til at vende sig og hviskende bøje Hovederne sammen. »Har du Lampefeber? Er der noget, jeg kan hjælpe dig med, saa sig kun til. Blot nu ikke Professor Rosen har trævlet det Hele lidt for meget op, som han plejer, saa den røde Traad er gaaet med i Lyset. Teater, det er netop den røde Traad — Trævlerne er Virkeligheden, som ikke rager det andet. Det er ikke Underpermissionerne, Folk vil se, de vil se Livet klædt paa til Fest — alle disse sjælelige Afklædningsscener, som Teatret har maattet døje i de sidste Aar, de hører Privatlivet til, men med Kunst har de ikke mere at skaffe end en Kønssygdom har med

Kærlighed.« Han lo atter op — Lis lo med, men hendes Øjenlaag plirrede forvirret, før Blikket faldt til Hvile i hendes Skød. »Publikum vil tages med en Trumf,« fortsatte han, og Mundens Linier blev atter haarde og brede, »om vi spiller ærligt i borgerlig Forstand, eller vi snyder i Spil, det er revnende ligegyldigt — blot vi gør det godt. Ja — ja !« udbrød han, da Harry faldt ham i Talen, »en Kunstner er en Forfører, Kunst er Forførelse, det er dét, vi alle daaner for, unge og gamle, der er en pervers Trang i vort Væsen til at lade vor Fornuft voldtage af det usædvanlige, af det uborgerlige og æventyrlige, vi falder alle for Fristelsen. Hvad er Historien om Syndefaldet andet end Forførelsens Kunst hinsides Kundskabens Træ paa godt og ondt?«

»Du taler om Kunst,« sagde Harry ivrigt, »som Fanden om Bibelen. I gaar deroppe paa jeres Brædder og tror, at Mennesker er blinde, fordi man kan stikke dem Blaar i Øjnene. Fest, siger du — javist vil Mennesker have Fest, men tror du, man opdrager et Barn med at give det netop, hvad det vil have? — Ja, jeg véd, hvad du vil sige, det er Professorer og Seminarister, der skal opdrage — men tror du, Kunsten har andet Maal end Livet, og tror du, den har sine egne Love eller maaske slet ingen Love? Nej, nej — det véd jeg — Gud fri mig — jeg taler ikke om borgerlige eller moralske Love, det er jo Menneskeværk, Midler paa den hemmelige Vej mod Maalet. — Befrielse, siger du — naa, ja — men for hvad? Tror du, man befrier et Menneske ved at servere det Luftsteg paa Guldfade? Du er af de Mennesker, der giver »Livet« eller »Kvinden« eller »Kunsten« en Karakter at rende rundt med, og ikke opdager, at du kun har givet dig selv Karakteren. Fest og Kunst — Sludder og Vrøvl ! Den egent-

lige Fest ligger maaske i Forberedelsen til Festen eller i Stilheden efter Festen, naar Lysene er slukket. Ja, hvis du sagde, at Kunst var Aabenbaring, den eneste Aabenbaring, der kan samle os alle i den eneste saliggørende Tro paa Livet, det store befriende »Trods alt«, der bliver tilbage, naar Tæppet falder for Glæde og Sorg, Lyst og Nød, Sandhed og Løgn! Men en velskabt Forfører i Trikot og Snabelsko — det er maaske en Skuespillers Drøm om den ideale Frikadelle, men en Kunstners Drøm om et førende Menneske — dét er det, min Salighed, ikke.« —

Aage kom gaaende oppe fra Gangen, tynd og smal i lysegraa Elegance. Han havde i Vinterens Løb afsluttet sine Studier og var nu Fuldmægtig hos en af Byens store Byggesagførere. Han førte sig med afmaalt Ro, idet han spejdende gik gennem Rækkerne — der var en kølig Korrekthed over hans Ydre, en lidt tør Magerhed over hans Ansigt og Krop, som mindede fjærnt om Departementschef Mügges juridiske Melonfarve. Da han fik Øje paa de andre, lettede han svagt paa Hatten med et korrekt og diskret Smil. Nu stod han foran dem, voksen og værdig mod de andres urolige Ungdom. Han hilste paa hver især med et afmaalt Buk, mens den følsomme Næsespids bøjede sig let i Smilet, trykkede Lis' Haand med en fjærn Blinken i de ellers saa rolige Øjne. Hugo saa', at Lis blev rød, idet Aage trykkede hendes Haand og satte sig ved hendes Side. Hun puslede lidt ved Kjolen, lod Blikket hastig mønstrende glide over Aages selvsikre Elegance og vendte sig saa atter mod Karl, der havde lænet sig tilbage og talte med langsom Stemme, farvet af en let Irritation under dens haarde Ro:

»Det er vanskeligt at tale med dig,« sagde han uden

at se paa Harry, »du har den samme Vane nu, som dengang vi var Dreng — du reagerer mod alt og alle paa en underlig negativ Maade — hvis jeg tilfældig var af din Mening, vilde du straks protestere og forsvare et modsat Standpunkt. Ja, du smiler, men jeg kender dig — du kan ikke længer gøre mig usikker som i gamle Dage. Du tror, at man hævder sig selv blot ved at gaa imod Strømmen — det er ligesom du er bange for, at man skulde tro, du var født og baaren i Danmark. Ja, Danmark er sku Danmark!« vedblev han, da Harry lo med sin stikkende Latter. »Hvis Landets Natur er lys og festlig, saa er dets Kunst lys og festlig, og det nytter ikke noget, at du sparker bag ud — du kan maaske skræmme nogle, men du faar dem ikke til at holde af dig. Dét, du før sagde, det lyder jo meget godt og bestikkende, men Tonen, hvori du sagde det, hængte ikke rigtig sammen med dét, du sagde. Det er *din* Tone siger du — ja, Røsten er Jacobs, men Hænderne er Esaus. Det er det samme med det, du skriver, som med det, du siger — det er nok dansk paa en vis Maade, forsaavidt som du skriver paa dansk, men det er ligesom det er oversat fra et fremmed Sprog. Jeg kan huske, at salig Schandorph engang skrev noget om det umulige i at oversætte Stemningen hos Christian Winther. Jeg tror gerne, du kan føle den, jeg tror ogsaa gerne, at du kan se dens særegne Farveskønhed, men naar du skal til at blande Farverne, saa farer Djævelen i dig og gør hvidt til sort. Det er *dig*, der taler om Farverne, som Fanden læser Bibelen. Ja,« sagde han oprømt, da de andre lo, og Harry lo med og løftede sit Glas mod Karl, »jeg vil gerne klinke med dig efter Duellen, men imorgen er vi lige vidt og krydser Kaarderne, naar vi mødes. Og det vil vi blive ved med,

indtil du en Dag stikker Kaarden i Jorden og lugter, hvor du er. I Danmark, min gamle Ven! Skaal!»

De lo alle, Harry med en egen svirrende Latter — det var, som om han følte, at Latteren galdt ham, og hans Hoved drejede sig underlig hjælpeløst omkring, som om han søgte en Tilflugt og ikke kunde finde den. Han begyndte atter at tale i en halvt spagfærdig, halvt udfordrende Tone med smaa Naalestik, der gjorde Stemningen utryg og svingende. Ofte søgte hans Øjne Hugos, som om de hemmelig kaldte ham til Undsætning. Men skønt Hugo følte sig ramt af de samme Slag, der galdt Harry, gled han dog ligesom fjærnere og fjærnere bort, jo længere Harry talte. Thi da Harry mærkede, at han stod ene, skærpedes hans Ord og Tone, han hidsede sig selv op til en overdreven Spot og Foragt, der stod i skærende Modstrid til de andres rolige Munterhed. Han følte ikke selv, at han blottede en uimodstaaelig Drift i sin Natur, krængede sit Væsens Bagside ud, saa den stod som en skarp og uskøn Grimace, berøvet Maadehold og Ligevægt. Han trak nu ogsaa Hugo ind under sin haarde Svøbe, og den Medfølelse, Hugo dunkelt havde fornemmet, forvandledes til Ubehag og Kulde. Det var, som om han saa' i et Glimt det jødiske Væsen berøvet sin Stilhed og Varme, det var, som om han saa' det jødiske Ansigt, beruset af sin overlegne Spot, sin Haan og sit Had, beruset af Striden for Virkningens Skyld, uden at tænke paa den smærtefulde Aarsag, der laa bag Striden. Og samtidig følte han, at han ogsaa gled bort fra de andre, den lyse sejs sikre Munterhed over Karls og Aages Ansigter pinte ham, gjorde hans Taushed haard og fjendtlig og lukkede som en Skal om hans Hjærte. Da mødte han med ét Lis' Blik, det fløj uroligt omkring

og hvilede ud i hans i et kort Sekund. Der laa en træt og angstfuld Skygge over hendes Pande, en underlig haabløs Uro i Blikkets Blaa, det var, som om Øjnene var blegere i det Blaa, som om noget var faldet derinde — nu gled hendes Blik ud i Skumringen, som om det søgte efter noget, der var fløjet bort — hvorhen —?

I det samme Hugo fulgte Lis' svævende Blik, saa' han en lille Skare bevæge sig fra Indgangen hen imod et af Lysthusene mod Haveselskabets Have. Han hørte Harrys stikkende Stemme ved sin Side og de andres korte tirrende Latter. Saa hørte han intet mere, fulgte kun halvt i Skjul den lille Skare, der rolig og taus bevægede sig frem mellem Bordene —

Forrest gik Onkel Philip med Tante Martha og Gerda ved deres Side. Onkel Philip var i den gamle lysegraa Overfrakke, — den lidt for lille Straahat, som Hugo kendte fra alle de Somre, han havde levet derhjemme, sad underlig halvt ungdommelig paa skraa paa hans Hoved. Tante Martha skred frem ved hans Side, rolig og moderlig, Gerda gik lidt foran dem, rank og bleg, løftede nu og da sit Hoved med et Udtryk af Træthed og Ensomhed. Side om Side kom lidt bag efter den høje og tørre Tante Regine med den lille, lidt skæve Tante Esther, som skottede omkring med sit døve forskræmte Blik. Og nogle Skridt bag de andre gik Axel og Rudolf, Axel med sin store bløde, kunstig opkrammede Hat, mens Rudolf vrikkede sagtmødigt ved hans Side og nu og da kastede et missende Blik udover Pladsen for saa atter at fortabe sig i sin Taushed.

Hugo bøjede sit Hoved — han følte sig pludselig hjemløs som ingensinde før. Harrys forvrængede Ansigt og ubeherskede Tale, Karls larmende Latter og

Aages tørre Kvæk, Lis' Smil og Blik, der nu atter bevægede sig underlig underfundigt mellem Karl og Aage, Onkel Philips lidt for lille Hat med dens latterlige gammeldags Form, den tause Karavane, der sky og sluttet banede sig Vej mellem de muntre Borde, Sommeraftenens tungsindige Tone, der laa bleg og livløs over Gerdas Ansigt som hin Aften i Ørstedsparken — alt klang sammen i hans Sind med en syg og hjælpeløs Tone. Hvorfor drejede han nu sit Hoved bort, da han saa' Onkel Philip staa stille, mens de andre samlede sig i en drøftende Klump omkring ham? Skjulte han sit Ansigt for sin Slægt? Var det, fordi Onkel Philips Hat ikke var moderne, var det fordi Tante Esther lignede en gammel Ugle, der havde forvildet sig ud mellem Aftenens muntre Fugle? Hvorfor rejste han sig ikke og gik derhen? Nu gik de ind i et af de mørke Lysthuse, som om de skjulte sig for Mængden, ikke ti Skridt fra den Plads, hvor han sad. Hugo kunde skimte Axel i Lysthusets Aabning, nu lo han op, underlig kunstlet og demonstrativt, saa blandede Stemmerne sig derinde, som om de skændtes om et eller andet — var det Onkel Philip, der søgte at raabe den døve Tante Esther op? Saa hørte han Tante Martha tysse, og det var ham, som om han hørte Gerdas ensomme Suk i Stilheden. Nu lo de — han hørte Rudolf nævne nogle Tal — var det Smørrebrødet eller Forretningen? Og atter blandede alt sig i hans Sind, sygt og hjælpeløst — hvorfor rejste han sig ikke og gik? Hvorhen —? Her hørte han ikke hjemme — derinde i det lukkede Lysthus hørte han ikke hjemme. Lis .. Lis .. hviskede han for sig selv, da han atter traf hendes Blik — hvorfor trak hun det pludselig bort med en haanlig Trækning over de højtsvungne Bryn og vendte sig mod Karl, som

om hun krøb sammen under hans hovne Herskermine? Ingensteds hjemme .. ingensteds hjemme, hviskede han og ønskede i et flygtigt Sekund, at han sad med Gerda i Ørstedsparken, saa nær og saa forunderlig fjærn, som han dengang følte, og som han følte nu, mens han drejede sit Hoved og skimtede hendes Ansigt .. nær og forunderlig fjærn

De andre rejste sig, Hugo stod op. Han stod med Vilje med Ryggen mod Lysthuset derhenne. Han spurgte sig selv hvorfor — og foragtede sig selv, mens han spurgte. Fyldtes i et Nu af Foragt over sin egen Foragt og fulgte smilende med de andre, mens en trøstesløs Sørgmodighed traadte ham i Hælene. —

Da de kom til Raadhuspladsen, sagde de andre Farvel — Hugo skulde samme Vej som Lis. —

De gik nogen Tid i Taushed gennem Strømmen, der fra alle Kanter strøg ud mod Vester. Hugo spurgte Lis, om de skulde gaa et Øjeblik ind i Aborreparken — hun sagde, hun var træt, men vilde gerne sidde et lille Kvarter derinde.

»Hvorfor er du saa taus, Lis?«

»Aa, jeg ved ikke — —«

De satte sig paa en Bænk i Parken. Lyset var blegt og drømmende. Ude fra Jærnbaneterrænet steg Dampen tilvejs i hvide uldne Skyer, flossede ud og flød bort i det blege Blaa. Nede ved Søen gik et Par forbi, krøb sammen i Skumringen og gled bort som Skygger, der smelter ind i hinanden. En Fisk plaskede op i Stilheden dernede som i Søvn.

»Naar rejser du, Lis?«

»Om nogle Dage.«

»Naar ses vi saa igen?«

»Hvem véd —?«

Hugo saa' paa Lis. Hun havde bøjet sig tilbage og stirrede op mod den lyse Himmel. Hendes Ansigt var blegt, kun under Øjnene laa et Skær af Hede, lidt svulgent, som om hun havde grædt. Hendes Ansigt var ligesom magrere, som om Kindbenet lyste derigennem, og Linierne ved Mundens Vige trak sig i en haard Streg ned mod Hagen.

»Hvad tænker du paa, Lis?«

»Ingenting.« Hun bøjede sit Hoved over Skødet. »Men du tænker vel paa noget, siden du spørger?« — og hun smilede med det muntre Kig paa skraa fra gamle Dage.

»Kan du huske en Nat i Anlæget derhjemme, Lis — det har vi aldrig talt om siden.«

»Det vil vi heller ikke tale om nu.«

Hugo saa' ud over den livløse Park. Han huskede pludselig de Ord, Gerda den Aften havde sagt .. som en Barndom, jeg ikke har haft ... nu syntes han, at han forstod dem. Sorgen skyllede atter over hans Hjærte. Han greb efter Lis' Haand som efter et Halmstraa, hun vendte forvirret sit Ansigt imod ham. I et Nu saa' han Anlæget derhjemme, følte Lis' Aande over sit Ansigt —

»Lis .. Lis ..,« hviskede han og bøjede sit Hoved ned mod hendes Bryst.

»Hugo dog, Hugo !« —

Han blev liggende — det var, som om noget sørgmodigt i hans Sind trængte til Hvile. Fjærnt fjærnt hviskede det i hans Øre med Gerdas Stemme .. som en Barndom, jeg ikke har haft. Han syntes i et Nu, at hans Ungdom var forbi — en af de kommende Dage rullede Tæppet op for hans Fremtid — Dagen idag var som en Ouverture med dens Tvivl, dens Haab, dens sorgløse

Glæde og dens snigende Sørgmodighed, naar Aftenen kom. Og han blev liggende ved Lis' Bryst, i den hjemlige Duft fra hendes Kjole, i Duften af Minderne fra deres Barndom. Han følte gennem hendes Legemes stive Kølighed, at hun var ham fjærn, men han ønskede ikke andet end at blive liggende med sit Hoved mod hendes Bryst, mens hans Sind gled modstandsløst ud i Sommeraftenens Ensomhed og Hjemløshed.

»Hugo,« hørte han hende saa sige, og han følte, at hun bøjede sig over hans Hoved, »kan du da ikke forstaa !« Hun holdt inde, klappede hans Haand, og han mærkede, at hendes Bryst løftede sig under hendes dybe Aandedrag. »Du vil nok forstaa mig, ikke Hugo?« Hendes Fingre flettede sig uroligt i hans, saa tog hun hans Haand og holdt den fast i sin. »Det er Karl .. ja .. bliv kun liggende .. og nu rejser jeg hjem ... jeg elsker ham .. jeg har elsket ham — aa, jeg ved ikke selv, hvad det skal blive til ! Men du maa ikke tænke paa mig Hugo .. jo, du maa godt tænke paa mig, men ikke ondt, for dét jeg har gjort, det maatte jeg gøre .. og nu rejser jeg, og jeg elsker ham !« Hun bøjede sit Hoved ned mod Hugos — Hugo følte hendes Taarer dryppe paa sin Nakke. »Jeg husker godt den Aften i Anlæget, du talte om før,« vedblev hun, og hendes Stemme skælvede tæt ved hans Øre, »men jeg kan ikke taale at tænke derpaa, for saa ønsker jeg, at jeg var som dengang, og nu er det forbi, og jeg véd ikke, hvad det skal blive til.« Hun løftede hans Hoved med en øm og moderlig Bevægelse, saa' længe paa ham, mens hun sugede sine Taarer ind ved Mundvigene. — »Nu gaar jeg, Hugo. Du maa ikke følge mig. Det er dog alt-sammen forbi, alt det fra dengang. Men du maa ikke glemme mig, vel Hugo? Og du maa ikke tænke ondt

om mig, selvom jeg fortjener det. For jeg ved ikke .. jeg synes aldrig før jeg har trængt til et Menneske som nu .. ja, det forstaar du ikke .. og jeg selv heller ikke .. men jeg synes, at vi begge engang vil komme til at forstaa det .. ja, det er dumt, dét, jeg siger .. men jeg kan ikke forklare det, fordi jeg er saa træt og ikke kan taale at tænke.«

Hun trykkede pludselig hans Haand mod sine Læber. Saa rejste hun sig hurtig og gik. Hugo fulgte hendes Skikkelse, længere og længere gled den bort -- nu viftede det blaa Slør som en sidste Hilsen fra hans Ungdom. Og Hugo var ene i den tomme, livløse Park. —

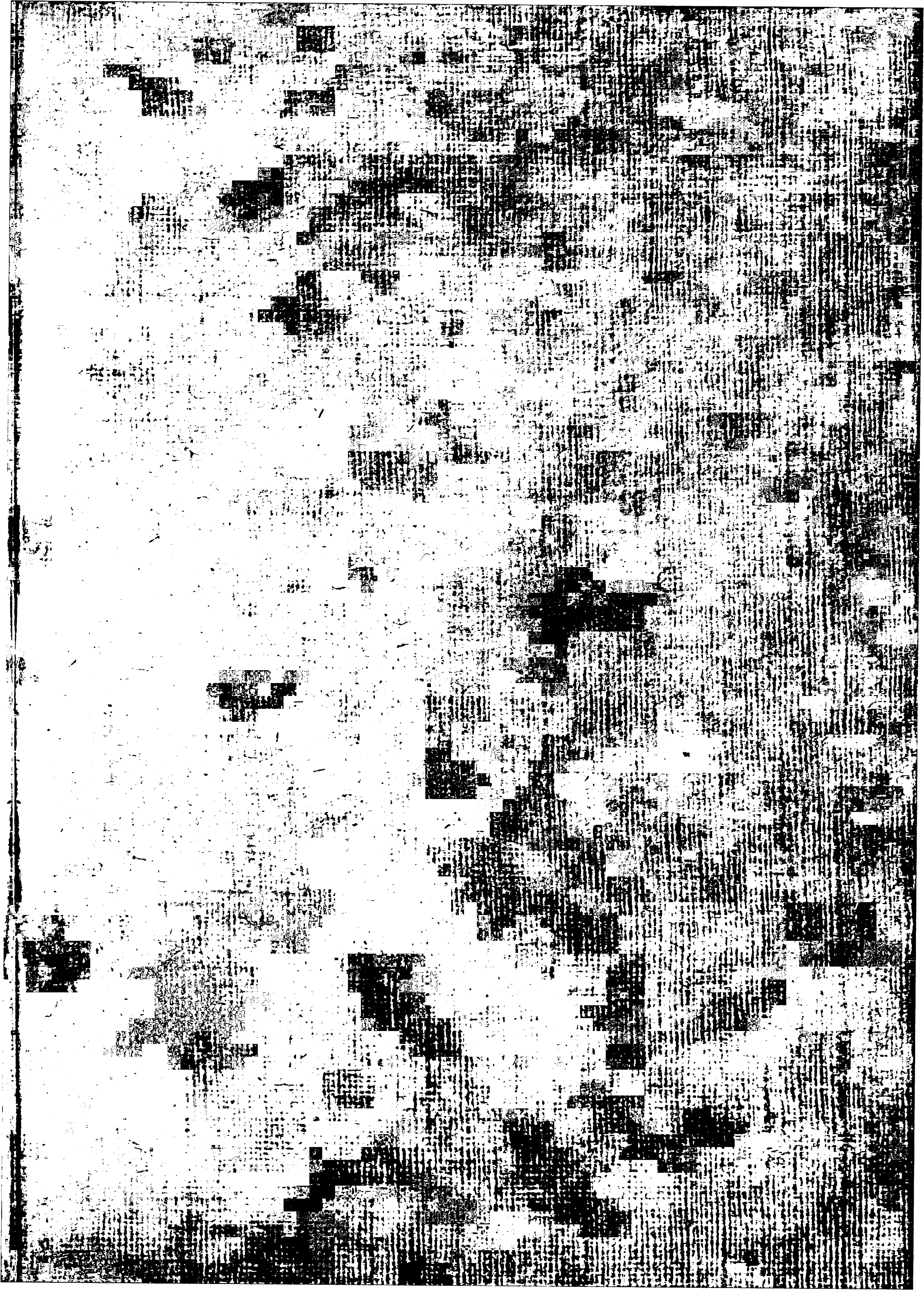
Ud paa Natten rejste han sig og gik hjem gennem den slumrende By. En af de nærmeste Dage skulde Kampen begynde. Havde han Evner og Kraft til at sejre? Det var, som om han spurgte ind i en natlig Skov og hørte dens stumme Susen over sit Hoved. —

I Løbet af de følgende Maaneder udkommer:

AF HUGO DAVIDS LIV

III. Del: FLUGTEN FRA FESTEN

IV. (sidste) Del: DET FJÆRNE LAND

KROHNS BOGTRYKKERI

